การศึกษาแนวทางการออกแบบที่อยู่อาศัยชั้นเดียว
ที่ตั้งอยู่ในบริเวณเขตพื้นที่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

A STUDY OF ROWHOUSE DESIGN GUIDELINES
OF MOAT BOUNDARY PHRANAKHORN SRIAYUTTHAYA PROVINCE

พีรกูร คงไทย
PIROON KONGTHAI

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์และการผังเมือง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2552
ISBN 978-616-215-031-1

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การศึกษาแนวทางการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรม ตึกแถวในบริเวณเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

A STUDY OF ROWHOUSE DESIGN GUIDELINE OF MOAT BOUNDARY PHRANAKORNSRIAYUTTHAYA PROVINCE

T105103

พิรุณ คงไทย
PIROON KONGTHAI

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 105103
วัน,เดือน,ปี 16 พ.ย. 2552

.b.....
.i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรม
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
พ.ศ. 2552

KMITL-2009-ED-M-221-130

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

A STUDY OF ROWHOUSE DESIGN GUIDELINE OF MOAT BOUNDARY PHRANAKORNSRIAYUTTHAYA PROVINCE

PIROON KONGTHAI

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT

OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF

MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2009

KMITL-2009-ED-M-221-130

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2009

FACULTY OF INDUSTRIAL EDUCATION

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาแนวทางการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

A Study of Rowhouse Design Guideline of Moat Boundary Phranakornsriayutthaya Province

นักศึกษา นายพิรุณ คงไทย

รหัสประจำตัว 47065204

ปริญญา ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต

สาขาวิชา สถาปัตยกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.สมพล ดำรงเสถียร

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์		ลายมือชื่อ
รศ.สุรศักดิ์	กังพิศ	
รศ.สมพล	ดำรงเสถียร	
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	
รศ.ดร.ปรียาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	
อาจารย์สันติ	กวินวงศ์ไพบูลย์	

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

วัน / เดือน / ปี ที่สอบ 14 พฤษภาคม 2552 เป็นต้นไป

สถานที่สอบ ณ ห้องสมาคมศิษย์เก่าบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมรับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์ พีระวุฒิ สุวรรณจันทร์)

คณบดี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

วันที่ 28 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2552

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
นักศึกษา	นาย พิรุณ คงไทย
รหัสประจำตัว	47065204
ปริญญา	ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรม
พ.ศ.	2551
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รศ.สมพล ดำรงเสถียร
อาจารย์ทที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นศึกษาแนวทางการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยทำการศึกษาอาคารตึกแถว 3 รูปแบบ ภายในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประกอบด้วย อาคารห้องแถว อาคารตึกแถวในยุคอดีต และอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน แบ่งการศึกษาอาคารตึกแถวรูปแบบละ 15 อาคาร รวมเป็น 45 อาคาร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสัมภาษณ์และกล้องถ่ายภาพ ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับผู้อยู่อาศัยภายในอาคารตึกแถวทั้ง 45 แห่ง จำนวน 90 ชุด ได้กลับคืนมา 90 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยทำการสำรวจลักษณะกายภาพของอาคารตามสถานะปัจจุบันและทำการสัมภาษณ์สถาปนิกผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับทัศนคติและแนวความคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาของอาคารตึกแถวกับกฎหมายควบคุมอาคารในปัจจุบันรวมถึงการนำเอาเอกลักษณ์ทางสถาปัตยกรรมพระนครศรีอยุธยามาใช้ในการศึกษาแนวทางการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมือง ให้มีความเหมาะสมกลมกลืนกับวัฒนธรรมอยุธยา เพื่อนำผลที่ได้มาทำโครงร่างงานควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ผลจากการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้มีความเหมาะสมกลมกลืนกับวัฒนธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

Thesis Title	A Study of Rowhouse Design Guideline of Moat Boundary Phranakornsriayutthaya Province
Student	Mr. Piroon Kongthai
Student ID	47065204
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Architecture
Year	2008
Thesis Advisor	Associate Professor Sompol Dumrongsatian
Thesis Co-Advisor	Assistant Professor Dr. Lertlak Klinhom

ABSTRACT

The objectives of this reseach were to study directive of the rowhouse building design guide of moat boundary Phranakornsriayutthaya province area and rowhouse building 3 styles in moat boundary Phranakornsriayutthaya province area which consist of shophouses, Past Age rowhouse building and Present Age rowhouse building by separate study style each 15 buildings total 45 buildings.

The tool that use for study as for instance questionnaires and camera. Reseacher distribute a questionnaires by self to a resident of rowhouse building 45 building amount 90 issue, get return 90 issue, which is 100%. Reseacher survey a physical appearance of building according to the present and interview a professor of architect about attitude and concept in problem appearance of rowhouse building with a Law that control building in the present include take Ayutthaya architecture characteristic to design rowhouse building in moat boundary Phranakornsriayutthaya province area to appropriate with Ayutthaya culture for take a result to make a structure of architecture design.

The result of reseach -- metioned can get to directive a study of rowhouse design guideline in moat boundary Phranakornsriayutthaya province to appropriate with the Ayutthaya culture.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ประสบความสำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาช่วยเหลือเอาใจใส่ดูแลให้คำแนะนำเป็นอย่างดีจาก รศ.สมพล ดำรงเสถียร อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณท่านผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ที่ได้สละเวลาอันมีค่าในการตรวจทานแก้ไขแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ และยังได้รับความอนุเคราะห์และสนับสนุนในการดำเนินการอย่างดียิ่งจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่งและเจ้าหน้าที่ของศาสนสถานที่ดูแลรับผิดชอบ อีกทั้งจากการสัมภาษณ์ส่วนบุคคลในพื้นที่ที่ทำการวิจัย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ รศ.สุรศักดิ์ กังขาว , รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และอาจารย์สันติ กวินวงศ์ไพบูลย์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่ให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องเพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่บัณฑิตวิทยาลัยคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ช่วยดำเนินการด้านเอกสารที่จำเป็นต้องใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณ คุณดวงเนตย์ ก่อกุศล และเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในการพิมพ์เนื้อหา และเป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์และคุณค่าอยู่บ้าง ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณความดีเหล่านี้ให้กับ คุณพ่อ คุณแม่ และคุณครูบาอาจารย์ผู้ที่สั่งสอนมา ตลอดจนผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่านที่ให้ความช่วยเหลือด้วยดีตลอดมา ทางผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมาเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

พิรุณ คงไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....I

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....III

กิตติกรรมประกาศ..... III

สารบัญ.....IV

สารบัญตาราง.....VI

สารบัญภาพ.....VIII

บทที่ 1 บทนำ.....1

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....4

1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....4

1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....9

1.5 นิยมศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย.....11

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....13

2.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....14

2.2 นโยบายและกฎหมายที่สนับสนุนการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา.....28

2.3 ปัญหาภายในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา.....41

2.4 รูปแบบและเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมไทย.....43

2.5 ประวัติ และพัฒนาการของตึกแถวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา 54

2.6 รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....56

2.7 ลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถว.....58

2.8 พฤติกรรมการใช้อาคารตึกแถวของผู้อาศัย.....79

2.9 แนวทางในการออกแบบและพัฒนาลักษณะสถาปัตยกรรมอยุธยาสมัยใหม่.....80

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....84

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ(ต่อ)

หน้า

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....87
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....87
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....92
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....95
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....96

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....97
4.1 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....98

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเสนอแนะ.....168
5.1 สรุปผลการวิจัย.....168
5.2 การอภิปรายผล.....198
5.3 ข้อเสนอแนะ.....204
5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป.....206
แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมือง
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.....207

บรรณานุกรม.....226

ภาคผนวก.....229

ประวัติผู้เขียน.....238

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	จำนวนห้องน้ำและห้องส้วมของอาคาร	39
2.2	ชนิดและขนาดของเครื่องดับเพลิงในอาคาร	40
2.3	การเลือกใช้หลอดไฟโดยคำนึงถึงความสูงของการติดตั้ง	67
2.4	แสดงค่าเปอร์เซ็นต์การสะท้อนแสงของสีต่าง ๆ เพื่อประกอบการให้สีภายในอาคาร	69
3.1	แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย	95
4.1	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพทางสังคม	98
4.2	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคาร	104
4.3	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้าน ลักษณะการพักอาศัยในอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	112
4.4	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านพฤติกรรม การอยู่อาศัยภายในอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	113
4.5	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะ การซักผ้าและบริเวณที่ซักภายในอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	116
4.6	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านปัญหา การใช้ห้องน้ำ – ส้วม และลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารตึกแถว	120
4.7	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านการใช้ บริเวณพื้นที่สำหรับพักผ่อนภายในอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	122
4.8	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านการใช้พื้นที่ เพื่อการค้าขายภายในอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	124
4.9	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะ การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	127
4.10	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะ การจอดรถของลูกค้าที่มาใช้บริการอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัด พระนครศรีอยุธยา	130

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.11	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะการรับสินค้ามาใช้บริการและบริเวณพื้นที่สำหรับจอดรถรับส่งสินค้าของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	132
4.12	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะการมาส่งสินค้าและช่วงเวลาการส่งสินค้า	134
4.13	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะการเข้า – ออก ของผู้ใช้อาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	136
4.14	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะพฤติกรรมการใช้แสงสว่างภายในอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	137
4.15	แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านสภาพปัจจุบันของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	140
4.16	แสดงข้อมูลทั่วไปจากการสำรวจลักษณะกายภาพภายนอกอาคารตึกแถว	144
4.17	แสดงข้อมูลจากการสำรวจลักษณะกายภาพภายในอาคารตึกแถว	147
4.18	แสดงข้อมูลจากการสำรวจลักษณะกายภาพภายนอกของอาคารตึกแถว	152

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	แสดงปัญหาที่จอดรถของตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองอยุธยา	2
1.2	แสดงปัญหาเรื่องความแออัดของตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองอยุธยา	2
1.3	แสดงปัญหาเรื่องความงดงามของเมืองที่เกิดจากตึกแถวในบริเวณโบราณสถาน	3
1.4	แสดงปัญหาเรื่องการต่อเติมและดัดแปลงอาคารตึกแถว	3
1.5	แสดงตึกแถวที่มีสภาพเสื่อมโทรมไม่ได้รับการดูแลรักษา	4
2.1	ภาพวาดกรุงศรีอยุธยาในอดีต	14
2.2	แผนที่แสดงอาณาเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	16
2.3	แม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศตะวันตกของเกาะเมือง	17
2.4	วัดพระศรีสรรเพชญ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	21
2.5	งานประเพณีทิ้งกระจาดวัดพนัญเชิง	22
2.6	งานเทศกาลสงกรานต์บริเวณหน้าวิหารพระมงคลบพิตร	22
2.7	งานแข่งเรือยาว หน้าวัดกษัตราธิราชวรวิหาร	23
2.8	งานลอยกระทงบริเวณหน้าพระราชวังจันทรเกษม	23
2.9	งานอยุธยามรดกโลก	24
2.10	ภาพถ่ายทางอากาศแสดงเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	24
2.11	เกาะเมืองอยุธยามีสัณฐานดังเรือสำเภานาวา	25
2.12	แผนที่แสดงตัวเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	26
2.13	แสดงผังเมืองรวม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	33
2.14	แผนที่แนบท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ 53 (2542)	36
2.15	ตึกแถวที่สร้างประชิด และสูงกว่าโบราณสถาน หน้าวัดขุนแสน บริเวณตลาดหัวรอ	41
2.16	ตึกแถวที่สร้างประชิด และสูงกว่าโบราณสถาน ข้างวัดลังกา บริเวณตลาดเจ้าพรหม	42
2.17	หน้าตึกแถวที่สร้างความสกปรก รกรุงรัง บริเวณทางเข้าวัดใหญ่ชัยมงคล	42
2.18	ความไม่เป็นระเบียบที่ทำลายบรรยากาศของเมืองประวัติศาสตร์	43
2.19	ภาพเขียนในอุโบสถวัดช่องนนทรี สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตอนต้น พ.ศ.2200,,	45
2.20	ตำหนักทอง วัดไทร บางขุนเทียน ธนบุรี	46
2.21	ภาพเขียนในอุโบสถวัดช่องนนทรี สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แสดงบ้านเรือนสมัยอยุธยา ของผู้มีบรรดาศักดิ์ และขุนนางผู้ใหญ่	47

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
2.22	พระตำหนักทับขวัญ ในพระราชวังสนามจันทร์ มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบเรือนไทยภาคกลาง	48
2.23	แสดงการแบ่งสัดส่วนของเรือนไทยตามโครงสร้าง	49
2.24	แสดงเสา และรอด	50
2.25	แสดงฝาปะกน และกันสาด	50
2.26	แสดงปั้นลม	51
2.27	แสดงหน้าจั่ว	52
2.28	แสดงไขราหน้าจั่ว	52
2.29	แสดงประตูรั้วชาน	53
2.30	แสดงหน้าต่าง และหย่อง	54
2.31	ภาพเขียนสีน้ำมันสมัยกรุงศรีอยุธยา โดย โยฮันเนส วิงโบนส์ จิตรกรชาวดัชท์	55
2.32	ภาพขยาย แสดงอาคารลักษณะคล้ายตึกแถวในสมัยอยุธยา	55
2.33	แสดงลักษณะห้องแถวบริเวณตลาดหัวรอ	57
2.34	แสดงลักษณะห้องแถวบริเวณตลาดเจ้าพรหม	57
2.35	แสดงลักษณะตึกแถวในยุคอดีตบริเวณตลาดหัวรอ	57
2.36	แสดงลักษณะตึกแถวในยุคอดีตบริเวณตลาดเจ้าพรหม	58
2.37	แสดงลักษณะตึกแถวในยุคปัจจุบัน	58
2.38	General Row houses	59
2.39	Space-Separated Row houses	60
2.40	Stacked Row houses	60
2.41	Combine Stacked Row houses	61
2.42	Stacked Units Row houses	61
2.43	Slab Block Apartments Row houses	62
2.44	แสดงการวางผังตึกแถวในแนวเส้นตรง (Linear Pattern)	75
2.45	แสดงการวางผังตึกแถวในแนวผสม (Mixed Pattern)	75
2.46	แสดงการวางผังตึกแถวเป็นกลุ่ม (Block Pattern)	76
3.1	แสดงพื้นที่สีแดง ตามผังเมืองรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา	88
3.2	แสดงตำแหน่งย่านที่ใช้ในการศึกษา	89

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3.3	แสดงย่านที่ 1 บริเวณตลาดหัวรอ	89
3.4	แสดงย่านที่ 2 บริเวณตลาดเจ้าพรหม	90
3.5	แสดงย่านที่ 3 บริเวณเจดีย์ศรีสุริโยทัย	90
3.6	ย่านตลาดหัวรอ	91
3.7	ย่านตลาดเจ้าพรหม	91
3.8	ย่านเจดีย์ศรีสุริโยทัย	91
4.1	แสดงแสดงลักษณะกายภาพภายในและภายนอกอาคารห้องแถว	160
4.2	แสดงแสดงลักษณะกายภาพภายในและภายนอกอาคารห้องแถว	161
4.3	แสดงแสดงลักษณะกายภาพภายในและภายนอกอาคารตึกแถวในยุคอดีต	162
4.4	แสดงแสดงลักษณะกายภาพภายในและภายนอกอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	163
5.1	แสดงตึกแถวที่มีสีแตกต่างกัน บริเวณทิศตะวันตกของเกาะเมือง	204
5.2	แสดงความต้องการทางด้านพื้นที่ใช้สอยในส่วนพักอาศัย	208
5.3	แสดงพื้นที่ประกอบอาหาร	208
5.4	แสดงพื้นที่ซักผ้าและตากผ้า	209
5.5	แสดงพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม	209
5.6	แสดงพื้นที่พักผ่อนผ้า	210
5.7	แสดงความต้องการในส่วนระเบียงด้านหน้าอาคาร	211
5.8	เอกลักษณ์ของเรือนไทยภาคกลาง	214
5.9	แสดงที่ตั้งโครงการ	214
5.10	แสดงมุมมองรอบที่ตั้งโครงการ	215
5.11	แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ ทิศทางแดด ลม	216
5.12	แสดงผังบริเวณ	216
5.13	แปลนพื้นชั้นที่ 1	217
5.14	แปลนพื้นชั้นลอย	218
5.15	แปลนพื้นชั้นที่ 2	219
5.16	แปลนพื้นชั้นที่ 3	220
5.17	แปลนพื้นหลังคา	221
5.18	รูปตัดอาคาร	222

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
5.19	แสดงรูปด้าน 1 (ด้านหน้า)	223
5.20	แสดงรูปด้าน 2 (ด้านข้าง)	223
5.21	แสดงรูปด้าน 3 (ด้านหลัง)	224
5.22	แสดงรูปด้าน 4 (ด้านข้าง)	224
5.23	แสดงทัศนียภาพด้านหน้า	225
5.24	แสดงทัศนียภาพด้านหลัง	225

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

กรุงศรีอยุธยาดำรงความเป็นราชธานีแห่งราชอาณาจักรไทยนานถึง 417 ปี มีพระมหากษัตริย์ปกครองแผ่นดิน 33 พระองค์ ได้มีการสั่งสมทางวัฒนธรรมมาอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาจนเกิดเป็นเอกลักษณ์เฉพาะทางวัฒนธรรมที่มีคุณค่าสืบต่อมา และกลายเป็นรากฐานของประเทศไทยและวิถีชีวิตของคนไทยในทุกวันนี้ ด้วยความโดดเด่นของอารยธรรมกรุงศรีอยุธยานี่เอง ประชาคมโลกโดยองค์การยูเนสโกจึงได้สถาปนาให้นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเป็น "มรดกโลก" ทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2534

ในระยะเวลาหลายปีที่ผ่านมาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้มีการขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านพื้นที่และประชากรควบคู่กันไป การขยายตัวนี้เป็นไปอย่างไม่ถูกต้องและเหมาะสม ทำให้อยุธยา ประสพปัญหาที่สำคัญหลายประการ เช่นปัญหาการใช้ที่ดิน ปัญหาการจราจร ปัญหาอาคารที่สร้างขึ้นใหม่ไม่เข้ากับสภาพแวดล้อม อาคารในอดีตที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ศิลปะและสถาปัตยกรรมถูกรื้อถอนเพื่อสร้างอาคารพาณิชย์และอาคารประเภทอื่นแทน โดยเฉพาะอาคารประเภทตึกแถว ซึ่งได้รับการกล่าวถึงเป็นอย่างมากว่าเป็นตัวก่อให้เกิดปัญหานานับปการขึ้น ปัญหาที่เกิดจากตึกแถวมีทั้งในด้านผังเมือง และด้านสถาปัตยกรรม แต่ตึกแถวก็ยังเป็นที่นิยมและสร้างขึ้นทั่วไป

ตึกแถวหรืออาคารพาณิชย์ที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในเขตเมือง อาจเป็นมลภาวะทางสายตาให้กับคนส่วนใหญ่ บางแห่งเป็นตึกเก่าที่มีมาแต่สมัยโบราณ แลดูเสื่อมโทรมจนไม่น่ามองเท่าใดนัก โดยเฉพาะในบริเวณที่ใกล้กับอุทยานประวัติศาสตร์ ปัจจัยที่ทำให้มีจำนวนตึกแถวเกิดขึ้นมากเพราะประหยัดเนื้อที่ สามารถใช้ด้านล่างทำธุรกิจ และใช้ด้านบนเป็นที่อยู่อาศัย แต่ตึกแถวมักจะเป็นแหล่งที่ก่อให้เกิดปัญหาสภาวะแวดล้อมเสื่อมโทรม หากขาดการดูแลเอาใจใส่ ไม่มีที่เปิดโล่ง ผู้อยู่อาศัยขาดความร่วมมือที่จะสร้างสรรค์ให้บริเวณห้องแถวของตนน่าอยู่ จึงทำให้อาคารเก่าเร็วและเกิดปัญหาทางด้านทัศนียภาพที่ไม่น่ามอง

การเกิดของตึกแถวได้กระจายไปทั่วทั้งในบริเวณเกาะเมือง และบริเวณนอกเกาะเมืองของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเพราะในบริเวณที่เป็นชุมชนใกล้เขตอุทยานประวัติศาสตร์ ซึ่งตึกแถวบางแห่ง ได้ทำลายทัศนียภาพของโบราณสถาน และภูมิทัศน์ทางวัฒนธรรมของเมืองประวัติศาสตร์ อีกทั้งยัง ทำให้สภาพแวดล้อมภายในเมืองเสื่อมโทรม จะเห็นได้จากปัญหาต่างๆดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ปัญหาที่จอดรถ ปัจจัยหลักที่ส่งผลให้เกิดตึกแถวนั้นคือ ทำเลที่ตั้งความสะดวกสบายในการเข้าถึง ทำให้ต้องปลูกสร้างติดกับถนนสายหลัก การออกแบบอาคารนั้นไม่ได้คำนึงถึงพื้นที่จอดรถให้เหมาะสมกับประเภทกิจกรรมที่เกิดขึ้น โดยปลูกสร้างติดกับถนนสาธารณะ ซึ่งตึกแถวส่วนใหญ่นั้นจะทำการประกอบการค้า ควบคู่ไปกับการพักอาศัย ทำให้ไม่มีที่จอดรถสำหรับผู้ที่อยู่อาศัย ผู้ที่มาติดต่อทางธุรกิจ และการขนส่งถ่ายสินค้า ต้องอาศัยพื้นที่ถนนสาธารณะหน้าตึกแถวเพื่อทำการจอดรถ และขนถ่ายสินค้า จึงกลายเป็นปัญหาจราจรในที่สุด

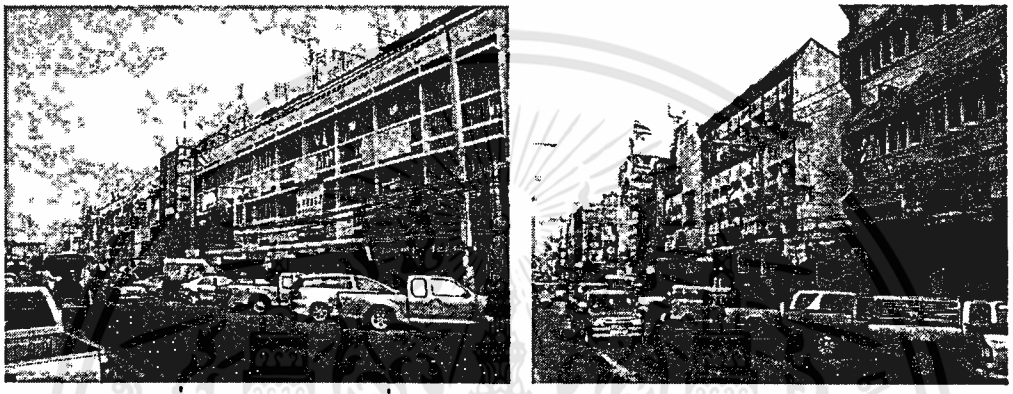

ภาพที่ 1.1 แสดงปัญหาที่จอดรถของตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองอยุธยา

2. ปัญหาเรื่องความแออัด เกิดจากการขาดพื้นที่โล่งสาธารณะ ไม่มีการเว้นวรรคจังหวะของตัวอาคาร เนื่องจากเจ้าของที่ดินต้องการใช้ที่ดินปลูกสร้างตึกแถวให้ได้ประโยชน์ หรือกำไรสูงสุด โดยไม่คำนึงถึงสภาพแวดล้อมของผู้อยู่อาศัย

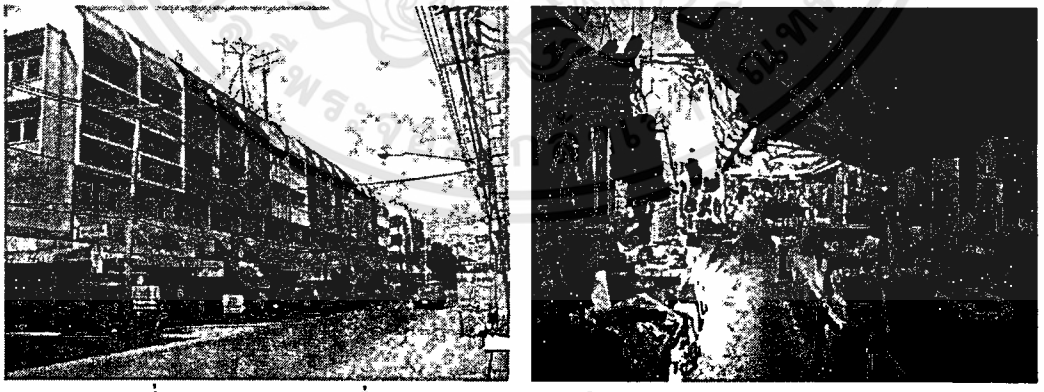

ภาพที่ 1.2 แสดงปัญหาเรื่องความแออัดของตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองอยุธยา

3. ปัญหาเรื่องความงดงามของเมือง เป็นปัญหาอีกประการหนึ่งที่พูดถึงอย่างมากและยังไม่สามารถแก้ไขให้เป็นรูปธรรมก็คือ ปัญหาการเกิดทัศนะอุจาด การเกิดของตึกแถวตามบริเวณชุมชนเมืองได้ทำลายความงดงามของเมือง และมรดกทางสถาปัตยกรรม ทั้งนี้เนื่องมาจาก ความง่ายในการก่อสร้าง และการออกแบบให้เป็นห้องโล่งๆ ให้ผู้ซื้อตึกแถวทำการดัดแปลงให้ตรงตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิจกรรมที่ต้องการอีกทั้งยังมีต้นทุนในการก่อสร้างที่ต่ำทำให้ตึกแถวได้รับความนิยม เหตุผลดังกล่าวทำให้เกิดความหลากหลายของรูปแบบอาคารไม่มีความเป็นระเบียบ แต่เป็นไปตามความต้องการของนายทุน

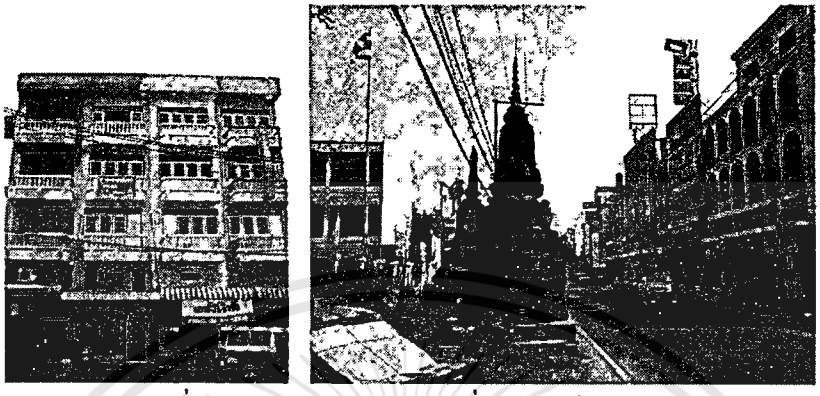

ภาพที่ 1.3 แสดงปัญหาเรื่องความงดงามของเมืองที่เกิดจากตึกแถวในบริเวณโบราณสถาน

4. **ปัญหาเรื่องการต่อเติมและดัดแปลงอาคาร** การต่อเติมและดัดแปลงอาคารตามความต้องการของผู้ใช้อาคาร ด้วยความเข้าใจที่ว่าตึกแถวเป็นอาคารสารพัดประโยชน์ หรืออเนกประสงค์ (Multi Purpose) ทำให้การออกแบบตึกแถวต้องคำนึงถึงพื้นที่โล่งๆภายในอาคารไว้ แล้วให้ผู้ซื้อ มาทำการดัดแปลงพื้นที่ภายในอาคารเป็นไปตามกิจกรรมที่ผู้ใช้อาคารต้องการ โดยปราศจากการควบคุมที่จริงจังทั้งนี้เนื่องจากการออกแบบอาคารไม่ตอบสนองความต้องการ และกิจกรรมของผู้ใช้อาคาร ทำให้ผู้ที่เข้าไปใช้อาคารต้องทำการต่อเติม และดัดแปลงอาคารเองตามความต้องการ และประเภทกิจกรรมของผู้ใช้อาคารต้องการ ซึ่งเป็นการกระทำอย่างผิดเทศบัญญัติควบคุมอาคาร และการต่อเติมหรือดัดแปลงอาคาร โดยเจ้าของอาคารเองนั้นไม่ได้คำนึงถึงเรื่องการรับน้ำหนักของโครงสร้างซึ่งอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิต และทรัพย์สินของผู้อาศัย และอาคารข้างเคียงได้

ภาพที่ 1.4 แสดงปัญหาเรื่องการต่อเติมและดัดแปลงอาคารตึกแถว

5. **ปัญหาเรื่องความเสื่อมโทรม** อาคารที่ขาดการดูแลรักษาที่ดี นั้นทำให้สภาพแวดล้อมของเมืองไม่น่าดู ทั้งนี้เนื่องจากการที่เป็นอาคารประเภทประกอบการค้าร่วมกับการพักอาศัย ทำให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ แสวงหาประโยชน์เชิงพาณิชย์ หรือการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สามารถประกอบอาชีพอยู่ที่บ้านได้ ผู้ประกอบอาชีพไม่ได้คำนึงถึงเรื่องวันหยุดเลย เป็นสาเหตุทำให้ไม่มีเวลาที่จะดูแลรักษาอาคาร ทั้งนี้เพราะถ้าหยุดก็จะทำให้ขาดรายได้

ภาพที่ 1.5 แสดงตึกแถวที่มีสภาพเสื่อมโทรมไม่ได้รับการดูแลรักษา

จากเหตุผลดังกล่าว ส่งผลให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาถึงแนวทางในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นการศึกษาถึงลักษณะทางกายภาพของอาคาร ตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน และค้นหาแนวทางที่เหมาะสมในการกำหนดรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของอาคารตึกแถวที่กำลังจะเกิดขึ้นในอนาคต โดยนำมาพิจารณาร่วมกับพระราชบัญญัติการผังเมือง กฎหมายที่สนับสนุนการอนุรักษ์พัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และข้อกำหนดเกี่ยวกับการควบคุมอาคาร เพื่อเสนอแนะรูปแบบของอาคารตึกแถวที่จะเกิดขึ้นใหม่ ให้สอดคล้องกับรูปแบบทางสถาปัตยกรรมพื้นถิ่น ตอบสนองความต้องการ และกิจกรรมของผู้ใช้อาคาร ให้มีความเหมาะสมกลมกลืนกับวัฒนธรรมของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา รวมถึงสภาพของความเป็นเมืองทางประวัติศาสตร์ และเมืองมรดกโลก

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาปัญหา และพฤติกรรมของผู้อยู่อาศัยในการใช้พื้นที่ใช้สอยภายในและภายนอกตึกแถว

1.2.2 เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของตึกแถวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.2.3 เพื่อเสนอแนวทางการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถว

1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยเพื่อศึกษาแนวทางในการออกแบบอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยได้ใช้กรอบแนวความคิดต่าง ๆ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.1 กรอบแนวความคิดด้านพฤติกรรมการใช้อาคารตึกแถวของผู้อยู่อาศัย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวความคิดของ ปิยลดา เทวกุล (2545 : 2) ได้กล่าวไว้ว่า ทำไมต้องเรียนรู้เรื่องพฤติกรรมมนุษย์ เพราะว่า

1. เนื่องจากสถาปัตยกรรมและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองรองรับความต้องการพื้นฐานของชีวิต

2. อาจกล่าวได้ว่า สถาปัตยกรรมนั้นผูกพันยิ่งกับชีวิตมนุษย์ และสถาปัตยกรรมเกิดขึ้นเพื่อชีวิตมนุษย์

3. สิ่งที่เราออกแบบนั้น มนุษย์เป็นผู้ใช้

ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ ย่อมทำให้เราเข้าใจและสามารถสร้างงานออกแบบที่สอดคล้องและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ดีเป็นงานออกแบบที่ประสบความสำเร็จ

พฤติกรรมมนุษย์ คือการกระทำหรือความประพฤติของมนุษย์ที่ตอบสนองต่อ

1. ปัจจัยแวดล้อมภายนอก (ผ่านการรับรู้)
2. ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เอง

1.3.2 กรอบแนวความคิดด้านลักษณะทางกายภาพภายในอาคาร

ตึกแถวเป็นอาคารพาณิชย์กึ่งพักอาศัยที่มีกิจกรรมอยู่ 2 ประเภทที่สำคัญได้แก่ อยู่อาศัย และค้าขาย

ชนินทร์ ทิพโยภาส (2537 : 21) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของพื้นที่เพื่อการค้าภายในตึกแถวซึ่งประกอบด้วย

1) พื้นที่เพื่อการพักอาศัย พื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นบ้านพักอาศัยนั้นเองประกอบด้วย

- พื้นที่ครัว
- พื้นที่รับประทานอาหาร
- พื้นที่พักผ่อนของครอบครัว
- พื้นที่ซักล้าง , ตากผ้า , รีดผ้า
- พื้นที่ส่วนนอน พ่อ แม่
- พื้นที่ส่วนนอนลูก
- ห้องน้ำ – ส้วม
- พื้นที่ส่วนนอนลูกจ้าง (ถ้ามี)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) พื้นที่เพื่อการค้าขาย ประกอบด้วย

- พื้นที่ประกอบการค้า
- พื้นที่เก็บของ
- พื้นที่รับของเข้าร้าน

กัมพล ปัญกุล (2537 : 28-30) ได้กล่าวถึงการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคารตึกแถว (Space Utilization in Rowhouse) ไว้ว่าการใช้พื้นที่ในอาคารตึกแถวมีการแบ่งแยกการใช้พื้นที่ ออกเป็นประเภทใหญ่ๆดังนี้

1. General Rowhouse คือการใช้พื้นที่ในอาคารตึกแถวแบบปกติทั่วไปคือ เจ้าของอาคารเป็นผู้ใช้พื้นที่ทั้งหมดเอง
2. Space-Separated Rowhouse คือการใช้พื้นที่อาคารตึกแถวที่แบ่งแยกพื้นที่ใช้สอยออกเป็นส่วนๆ เพื่อให้ผู้อื่นเช่าทำการค้า
3. Stacked Rowhuose คือการใช้พื้นที่ในอาคารตึกแถวแบบแยกชั้นกันโดยการแยกพื้นที่ประกอบกิจกรรม
4. Combine Stacked Rowhouse คือการใช้พื้นที่ในอาคารตึกแถวแบบแยกชั้นในอาคารตึกแถวจำนวนหลายๆหน่วยติดต่อกันโดยมีทางเดินและทางเข้าออกร่วมกัน
5. Stacked Units Rowhouse คือการใช้พื้นที่ในอาคารตึกแถวแบ่งแยกออกเป็นหน่วยย่อยๆในแต่ละชั้นออกจากกันเด็ดขาด
6. Slab Block Apartment Rowhouse คือการใช้พื้นที่อาคารตึกแถวแบ่งลักษณะเดียวกับในข้อ 5 แต่หน่วยของอาคารถูกแบ่งแยกเป็นหน่วยย่อยๆ

1.3.3 กรอบแนวความคิดด้านลักษณะทางกายภาพภายนอกอาคาร

1. เกณฑ์ในการพิจารณาในการออกแบบอาคาร

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวความคิดของ ผุสดี ทิพทัส (2538 : 5) ที่ได้กล่าวไว้ว่า เกณฑ์ในการพิจารณาในการออกแบบอาคารนั้นส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับมนุษย์หรือเกิดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของมนุษย์ จึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างสรรค์สถาปัตยกรรม นอกจากจะคำนึงถึงสภาพแวดล้อมทางกายภายภายในอาคารแล้ว เกณฑ์ที่ใช้ในการพิจารณาการออกแบบอาคารถือว่าสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารก็มีผลสำคัญต่อรูปแบบอาคาร ดังนั้นสิ่งที่ต้องคำนึงถึง ประกอบด้วย

(1) สภาพแวดล้อมและดินฟ้าอากาศ

- การกำหนดตำแหน่งที่ตั้งของอาคาร
- การพิจารณาสิ่งแวดล้อมข้างเคียง
- การออกแบบรูปทรงของตัวอาคาร
- การเจาะช่องบนผนัง การกันแดด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) การใช้สอย

(3) วัสดุก่อสร้าง ชนิดของโครงสร้าง

(4) งบประมาณ

(5) การแสดงลักษณะของอาคาร

2. กรอบแนวความคิดด้านการแบ่งลักษณะของอาคารตึกแถว

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวความคิดของ วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง (2543 : 81-88) โดยแบ่งลักษณะของอาคาร ดังนี้ คือ

1. อาคารห้องแถว
2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต
3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน

3. กรอบแนวความคิดด้านลักษณะของอาคารตึกแถว

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวความคิดของ สันติ ฉันทวิลาสวงศ์ (2520 : 101-111) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่กำหนดลักษณะห้องแถวที่มีหลายสิ่ง ทั้งทำหน้าที่ไปพร้อม ๆ กัน อาจเรียกแต่ละสิ่งกำกับได้ว่าเป็นองค์ประกอบ หรือตัวแปรองค์ประกอบที่กำกับอยู่ภายนอกเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดถึงลักษณะตัวแปรภายในอาคารด้วย มี 4 ประการใหญ่ ๆ คือ

1. ถนน พาหนะและความเร็วที่ใช้
2. การใช้ที่ดินสองข้างถนน เจ้าของที่ดินและการลงทุน
3. กฎหมายการใช้ที่ดิน
4. การอนุญาตก่อสร้างและการควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย

4. กรอบแนวความคิดด้านองค์ประกอบที่แสดงลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถว

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวความคิดของ เพ็ญศรี ฉันทวรางค์ (2523 : 33-45) ได้กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบที่แสดงลักษณะทางกายภาพของตึกแถวที่สำคัญ ได้แก่

1. ทำเลที่ตั้งอาคารตึกแถว ประกอบด้วย
   - กิจกรรมที่เกี่ยวกับการค้า
   - กิจกรรมที่เกี่ยวกับการพักอาศัย
   - กิจกรรมที่เกี่ยวกับการบริการ
   - กิจกรรมที่เกี่ยวกับการอุตสาหกรรม
2. รูปแบบการวางผังอาคารตึกแถว ประกอบด้วย
   - การวางผังในแนวเส้นตรง
   - การวางผังในแนวผสม
   - การวางผังเป็นกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ลักษณะของอาคารตึกแถว องค์ประกอบที่แสดงออกถึงลักษณะของตัวอาคารตึกแถว ได้แก่ รูปแบบการวางผังอาคาร ขนาดของพื้นที่ ความกว้าง ความยาว ความสูง จำนวนชั้นอาคาร และส่วนประกอบต่างๆของอาคาร เช่น บริเวณที่จอดรถ บริเวณซักล้างตากผ้า บริเวณทางเข้าด้านหน้าอาคาร บริเวณที่ว่างด้านหลังอาคาร บริเวณระเบียงอาคาร บริเวณทางหนีไฟ หลังคา ดาดฟ้า กันสาด และแผงกันแดด ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่แสดงให้เห็นด้วยการจัดพื้นที่ ตำแหน่งของโครงสร้าง เช่น บริเวณประกอบธุรกิจการค้า บริเวณพักอาศัย บริเวณนั่งเล่นพักผ่อน บริเวณห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณทำครัวรับประทานอาหาร บริเวณเก็บของบันได และชั้นลอยเป็นต้น

จากกรอบแนวความคิดทั้งหมด ผู้วิจัยได้นำมาสรุปเป็นกรอบแนวความคิดเพื่อเป็นแนวทางในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้ดังนี้

1. **ลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถว**
    - 1.1 การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารตึกแถว
        - 1.1.1 พื้นที่เพื่อการพักอาศัย
        - 1.1.2 พื้นที่เพื่อการค้าขาย
        - 1.1.3 แสงสว่างภายในอาคาร
        - 1.1.4 การระบายอากาศ
    - 1.2 ลักษณะทางกายภาพภายนอกอาคารตึกแถว
        - 1.2.2 ทำเลที่ตั้งอาคาร
        - 1.2.3 รูปแบบการว่างผังอาคาร
        - 1.2.4 ลักษณะของอาคาร
        - 1.2.5 องค์ประกอบภายนอกอาคาร
        - 1.2.6 การจัดพื้นที่ใช้สอยนอกอาคาร
2. **พฤติกรรมการใช้อาคารตึกแถวของผู้อยู่อาศัย**
    - 2.1 พฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคารตึกแถว
    - 2.2 พฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายนอกอาคารตึกแถว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของพื้นที่ศึกษา

ขอบเขตพื้นที่ศึกษาครอบคลุมพื้นที่ตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบจำแนกประเภทของกฎกระทรวงฉบับที่396(2542)ออกตามความใน พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ที่กำหนดไว้เป็นสีแดงภายในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 3 ย่าน ได้แก่

1.ย่านตลาดหัวรอ

2.ย่านตลาดเจ้าพรหม

3.ย่านเจดีย์ศรีสุริโยทัย

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถว ประกอบด้วย

ลักษณะทางกายภาพภายในอาคาร

1. องค์ประกอบภายในของอาคาร
2. การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร
3. แสงสว่างภายในอาคาร
4. การระบายอากาศ

ลักษณะทางกายภาพภายนอกอาคาร

1. ทำเลที่ตั้งของอาคาร
2. รูปแบบการวางผังอาคาร
3. ลักษณะของอาคาร
4. องค์ประกอบภายนอกของอาคาร
5. การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร

พฤติกรรมการใช้อาคารตึกแถวของผู้อยู่อาศัย

พฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคารตึกแถว

พฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายนอกอาคารตึกแถว

3. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1 ประชากรที่ศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. อาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

จากทั้ง 3 ย่านที่กำหนดไว้ สามารถแบ่งตามลักษณะรูปแบบสถาปัตยกรรมอาคารตึกแถวได้ 3 รูปแบบ คือ

- อาคารห้องแถว
- อาคารตึกแถวในยุคอดีต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน

ที่มา: (จากการสำรวจ)

2. ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวแต่ละรูปแบบจากย่านที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย

- ผู้อยู่อาศัยในอาคารห้องแถว
- ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคอดีต
- ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน

3. สถาปนิกและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชียวชาญทางด้านสถาปัตยกรรมอยุธยา

3.2 กลุ่มตัวอย่าง

1. อาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การเลือกกลุ่มตัวอย่างของอาคารตึกแถวที่จะทำการศึกษา ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อจะเลือกอาคารตึกแถวจากย่านที่จะทำการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่เลือกจะต้องมีบทบาทในการทำให้เกิดกิจกรรมภายในย่านนั้นๆ เป็นร้านขายสินค้า และร้านให้บริการต่าง ๆ ที่เป็นสัญลักษณ์เชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นผลมาจากความรู้สึกที่มีอยู่ในใจของประชาชน และเป็นแหล่งที่ประชาชนมาชุมนุมกันเพื่อซื้อสินค้า เพื่อนำไปบริโภคประจำวัน หรือเลือกใช้บริการ ซึ่งผู้บริโภคจะซื้อ จากร้านที่ตั้งอยู่ ณ บริเวณที่สะดวก และอำนวยประโยชน์ให้แก่ประชาชนมากที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากอาคารตึกแถวที่มีกิจกรรมเกิดขึ้นตามที่กล่าวมาข้างต้น จากอาคารตึกแถวทั้ง 3 รูปแบบ โดยเลือกมาแบบละ 5 หลัง จาก 3 ย่านที่กำหนดไว้ รวมเป็น 45 หลัง ดังนี้

- อาคารห้องแถว จำนวน 15 หลัง
- อาคารตึกแถวในยุคอดีต จำนวน 15 หลัง
- อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน จำนวน 15 หลัง

2.ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane กำหนดความคลาดเคลื่อน ±10% จากผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวทั้งหมดจำนวน 4,248 คน (ที่มา : จากการสำรวจเดือนมีนาคม 2552) โดยเลือกมาแบบละ 30 คน จาก รวมเป็น 90 คน

- ผู้อยู่อาศัยในอาคารห้องแถว จำนวน 30 คน
- ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคอดีต จำนวน 30 คน
- ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน จำนวน 30 คน

3. สถาปนิกและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชียวชาญทางด้านสถาปัตยกรรมอยุธยา จำนวน 3 ท่าน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีคำบางคำที่นำมาใช้และอาจมีความหมายแตกต่างไปจากคำที่ใช้กันโดยทั่วไป ผู้วิจัยจึงกำหนดความหมายของคำต่าง ๆ ไว้ดังนี้

1.5.1 ตึกแถว หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างต่อเนื่องกันเป็นแถวยาวตั้งแต่สองคูหาขึ้นไป มีผนังแบ่งอาคารเป็นคูหาและประกอบด้วยวัสดุทนไฟเป็นส่วนใหญ่ ประกอบกิจการค้าขายควบคู่กับการพักอาศัย

1.5.2 ห้องแถว หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างต่อเนื่องกันเป็นแถวยาวตั้งแต่สองคูหาขึ้นไปมีผนังแบ่งอาคารเป็นคูหาและประกอบด้วยวัสดุไม่ทนไฟเป็นส่วนใหญ่

1.5.3 บ้านแถว หมายความว่า ห้องแถวหรือตึกแถวที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ซึ่งมีที่ว่างด้านหน้าและด้านหลังระหว่างรั้วหรือแนวเขตที่ดินกับตัวอาคารแต่ละคูหาและมีความสูงไม่เกินสามชั้น

1.5.4 อาคารพาณิชย์ หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการพาณิชยกรรม หรือบริการธุรกิจ หรืออุตสาหกรรมที่ใช้เครื่องจักร ที่มีกำลังการผลิตเทียบ ได้น้อยกว่า 5 แรงม้า และให้หมายความรวมถึงอาคารอื่นใดที่ก่อสร้างห่างจากถนนหรือทางสาธารณะไม่เกิน 20 เมตรซึ่งอาจใช้เป็นอาคารเพื่อประโยชน์ในการพาณิชยกรรมได้

1.5.5 ลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถว หมายถึง สิ่งต่างๆ ทั้งหลายทั้งปวงทางกายภาพที่ปรากฏขึ้นตามธรรมชาติ และมนุษย์สร้างขึ้นทั้งภายในและภายนอกอาคารตึกแถวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งประกอบด้วย

1.5.5.1 ลักษณะทางกายภาพภายในอาคารตึกแถว หมายถึง สิ่งแวดล้อมภายในอาคารที่มีผลกระทบต่อผู้ใช้อาคาร ได้แก่ องค์ประกอบภายในของอาคาร การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร แสงสว่างภายในอาคาร การระบายอากาศ และพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ดังนี้

1) พฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคารตึกแถว หมายถึง ลักษณะการใช้สอยพื้นที่ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในอาคารตึกแถว เช่นลักษณะการประกอบอาหาร ลักษณะการรับประทานอาหาร ลักษณะการซักผ้า เป็นต้น

1.5.5.2 ลักษณะกายภาพภายนอกอาคารตึกแถว หมายถึง สิ่งแวดล้อมภายนอกของตัวอาคารที่มีผลกกระทบต่อผู้ใช้อาคาร ได้แก่ ทำเลที่ตั้งของอาคาร รูปแบบการวางผังของอาคาร ลักษณะของอาคาร องค์ประกอบภายนอกอาคาร การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร

1) พฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายนอกอาคารตึกแถว หมายถึง ลักษณะการใช้สอยพื้นที่ต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายนอกอาคารตึกแถว เช่น ลักษณะการจอดรถ การใช้พื้นที่ว่างด้านหลังอาคาร การลุกล้ำพื้นที่ทางเท้า เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5.6 ผู้ใช้อาคาร หมายถึง ผู้ที่อาศัยอยู่ในอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

1.5.7 บริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หมายถึง บริเวณเขตเมืองหลักของจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีเนื้อที่ 4,800 ไร่ (ประมาณ 8 ตารางกิโลเมตร) โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และคลองเมือง ล้อมรอบ

1.5.8 สถาปนิก หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามพระราชบัญญัติสถาปนิก พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญ เฉพาะด้านที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในท้องที่หรือพื้นถิ่นนั้นๆ

1.5.9 ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง บุคคลที่มีความรู้เกี่ยวกับประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ เป็นอย่างดีในท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งอาจเป็นนักวิชาการหรือผู้สูงอายุและพระสงฆ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 2
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

"ตึกแถว" เป็นอาคารที่มีการใช้งานแบบผสม คือ มีการใช้งานผสมกันระหว่างที่พักอาศัย และการค้า ร่วมกัน ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษารวบรวมเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1.2 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1.3 ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษา ในบริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา

2.2 นโยบายและกฎหมายที่สนับสนุนการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

2.3 ปัญหาภายในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

2.4 รูปแบบและเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมไทย

2.5 ประวัติ และการพัฒนาการของตึกแถวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.6 รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา

2.7 ลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถว

2.7.1 ลักษณะทางกายภาพภายในอาคารตึกแถว

(1) องค์ประกอบภายในของอาคาร

- พื้นที่เพื่อการพักอาศัย
- พื้นที่เพื่อการค้าขาย

(2) การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

(3) แสงสว่างภายในอาคาร

(4) สี

(5) เสียง

(6) การระบายอากาศ

2.7.2 ลักษณะลักษณะกายภาพภายนอกอาคารตึกแถว

(1) เสียง

(2) ทำเลที่ตั้งของอาคาร

(3) รูปแบบการวางผังของอาคาร

(4) ลักษณะของอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(5) องค์ประกอบภายนอกอาคาร

(6) การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร

2.8 พฤติกรรมการใช้อาคารตึกแถวของผู้อยู่อาศัย

2.9 แนวทางในการออกแบบและพัฒนาลักษณะสถาปัตยกรรมอยุธยาสมัยใหม่

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1.1 ประวัติความเป็นมาของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สมัยก่อนที่จะเกิดเป็นอาณาจักรอยุธยา บริเวณที่ราบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยามีบ้านเมืองที่รวมตัวกันเป็นแคว้นต่างๆ อยู่มานานหลายร้อยปีแล้ว ที่สำคัญคือ แคว้นละโว้ และแคว้นสุพรรณภูมิ พระเจ้าอู่ทองแห่งแคว้นละโว้อภิเษกสมรสกับพระราชธิดาแห่งแคว้นสุพรรณภูมิจึงมีการรวมแคว้นทั้งสองเข้าด้วยกัน และเมื่อพระองค์สถาปนากรุงศรีอยุธยาขึ้นในปี พ.ศ. 1893 จึงเกิดราชธานีที่เป็นศูนย์กลางอำนาจของแคว้นทั้งสอง

กรุงศรีอยุธยามีฐานะเป็นราชอาณาจักรอย่างแท้จริงในสมัยของสมเด็จพระบรมไตรโลกนารถ โดยทรงปฏิรูปการปกครองและการบริหารราชการแผ่นดิน รวมศูนย์อำนาจมาอยู่ที่พระมหากษัตริย์ได้สำเร็จ

ภาพที่ 2.1 ภาพวาดกรุงศรีอยุธยาในอดีต

ที่มา : (พรรณนาภูมิสถานพระนครศรีอยุธยา เอกสารจากหอหลวง (ฉบับความสมบูรณ์).กรุงเทพ : อุษาคเนย์. 2551)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยุธยาเจริญมั่งคั่งด้วยการค้าขายกับต่างประเทศ มีแหล่งผลิตหรือย่านตลาดแลกเปลี่ยนสินค้าตามตำบลต่างๆ ในเมืองและบริเวณรอบเมืองมีผู้ประกอบอาชีพค้าขายจำนวนมาก ทั้งที่เป็นคนพื้นเมือง คนต่างถิ่น และคนต่างชาติ และการติดต่อกับต่างชาตินี้เองที่ทำให้อยุธยารับความเจริญก้าวหน้าในวิทยาการใหม่ มาพัฒนาบ้านเมืองหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นสถาปัตยกรรม วิศวกรรม ศิลปกรรม แพทยศาสตร์ ดาราศาสตร์ ตลอดจนการทหาร ดังปรากฏหลักฐานในสิ่งก่อสร้าง เช่น กำแพงเมือง ปราสาทราชวัง ถนน สะพาน คูคลองระบายน้ำ อ่างเก็บน้ำ การประปา ฯลฯ

ความรุ่งเรืองที่ควบคู่ไปกับความมั่งคั่งคือ ความเจริญทางด้านอักษรศาสตร์ วรรณกรรม ซึ่งเป็นมรดกที่สืบทอดต่อกันมาถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ วรรณกรรมมีชื่อ เช่น ลิลิตโองการแช่งน้ำ ทวาทศมาส อนิรุทธ์คำฉันท์ สมุทรโฆษคำฉันท์ เสือโคคำฉันท์ กาพย์ห่อโคลงเห่เรือ จินดามณี ฯลฯ ด้านจารีตประเพณีก็พัฒนาขึ้นอย่างมีแบบแผนจนเป็นธรรมเนียมราชพิธีที่สืบมา ได้แก่ การจัดขบวนพยุหยาตราทางชลมารค และสถลมารค พระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพของพระมหากษัตริย์และพระบรมวงศานุวงศ์ เป็นต้น ความรุ่งเรืองของกรุงศรีอยุธยายุติลงเมื่อแพ้สงครามพม่า โดยเสียกรุงให้แก่พม่าสองครั้ง ครั้งแรกในปี พ.ศ. 2112 เป็นเวลา 15 ปี สมเด็จพระนเรศวรมหาราชจึงทรงกอบกู้เอกราชได้ และครั้งที่ 2 ในปี พ.ศ. 2310 ซึ่งสิ้นสุดวาระของราชธานีอันยิ่งใหญ่ และมีอายุยาวนานถึง 417 ปีลงอย่างสิ้นเชิง เพราะพม่าทำลายเผาผลาญบ้านเมือง วัดวาอาราม และปราสาทราชวัง รวมทั้งกวาดต้อนผู้คนและนำทรัพย์สินมีค่ากลับไปพม่าจนบ้านเมืองไม่อยู่ในสภาพที่จะบูรณะฟื้นฟูได้อีก

ต่อมาในสมัยกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์นั้น แม้อยุธยาจะสิ้นสภาพเมืองราชธานี แต่ก็ยังมีผู้คนอาศัยอยู่ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ และยังคงเป็นอู่ข้าวอู่น้ำที่ผลิตข้าวเลี้ยงผู้คนได้ทั้งในท้องถิ่นและเมืองหลวง

ปีพ.ศ. 2397 รัชกาลที่ 4 โปรดเกล้าฯ ให้สร้าง "พระราชวังจันทรเกษม" ขึ้นมาในบริเวณวังหน้าเดิม ต่อมาสมัยรัชกาลที่ 5 อยุธยาได้รับการจัดตั้งให้เป็น "มณฑลกรุงเก่า" โดยมีพระราชวังจันทาเกษมเป็นที่ตั้งที่ว่าการมณฑล เมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครองในพ.ศ. 2475 รัฐบาลได้ยกเลิกการปกครองส่วนภูมิภาคเดิม และเปลี่ยนชื่อเมืองกรุงเก่าเป็น "จังหวัดพระนครศรีอยุธยา" มีฐานะเป็นเพียงจังหวัดหนึ่งเหมือนจังหวัดอื่นๆ

คณะกรรมการว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมสหประชาชาติ (UNESCO) ได้มีมติรับอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งในใจกลางกรุงศรีอยุธยาไว้ในบัญชีมรดกโลกทางวัฒนธรรม เมื่อวันที่ 13 ธันวาคม 2534 ณ กรุงคาร์เธจ ประเทศตูนีเซีย ซึ่งจะมีผลให้ได้รับความคุ้มครองตามอนุสัญญาที่ประเทศต่าง ๆ ได้ทำร่วมกัน (บรรยายสรุปจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2550 : 1 – 2)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 ข้อมูลพื้นฐานของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สภาพทั่วไปทางกายภาพของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะในด้านต่างๆ ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้

2.1.2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตั้งอยู่ในภาคกลางของประเทศไทย โดยมีระยะห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือตามเส้นทางรถไฟ 72 กิโลเมตร ตามทางรถยนต์ 75 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งสิ้น 2,556.64 ตารางกิโลเมตร

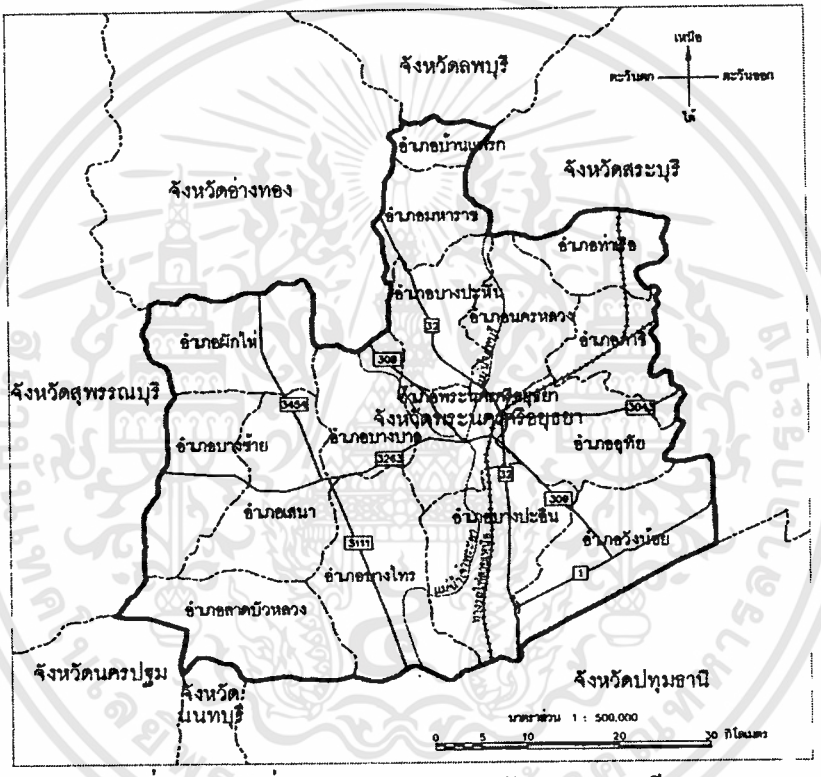

ภาพที่ 2.2 แผนที่แสดงอาณาเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : แผนที่แนบท้ายพระราชกฤษฎีกากำหนดเขตที่ดินที่จะทำการสำรวจเพื่อการวางและจัดทำผังเมืองรวม 72 จังหวัด ประจำปี 2549 กรมโยธาและผังเมือง

จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดอ่างทอง และจังหวัดลพบุรี
- ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดนครปฐม จังหวัดนนทบุรี และจังหวัดปทุมธานี
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสุพรรณบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

2.1.2.2 สภาพภูมิประเทศและดินฟ้าอากาศ

จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีสภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมถึงที่เรียกว่า"ที่ราบลุ่มเดลต้า" ซึ่งเกิดจากการที่แม่น้ำไหลพัดพาเอาเศษหิน ดิน ทราย และตะกอนมาทับถมกันเป็นเวลานานจนกลายเป็นที่ราบอันกว้างใหญ่ นอกจากนี้ยังมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนา แต่ไม่มีภูเขา ไม่มีป่าไม้ บริเวณศูนย์กลางของจังหวัดเรียกกันมาแต่เดิม ตามลักษณะที่มีสายน้ำล้อมรอบว่า "เกาะเมือง" คู่กับเกาะที่อยู่ตรงข้ามทางด้านเหนือ ซึ่งเรียกว่า "เกาะลอย" ด้วยเหตุที่มีแม่น้ำสายต่างๆ ไหลผ่าน ได้แก่

1. แม่น้ำเจ้าพระยา เป็นแม่น้ำที่มีความสำคัญที่สุดของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในด้านเกษตรกรรมและการคมนาคมขนส่ง ไหลเข้าเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ผ่านอำเภอบางบาล อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอบางปะอิน และอำเภอบางไทร รวมความยาวของแม่น้ำนี้ที่ไหลผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประมาณ 55 กิโลเมตร และแม่น้ำนี้มีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 360 กิโลเมตร

ภาพที่ 2.3 แม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศตะวันตกของเกาะเมือง

2. แม่น้ำป่าสัก ไหลเข้าเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่อำเภอท่าเรือ อำเภอนครหลวง แล้วไหลไปรวมกับแม่น้ำเจ้าพระยาฝั่งซ้ายในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยาที่หน้าวัด พนัญเชิง รวมความยาวที่ไหลผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประมาณ 52 กิโลเมตร และแม่น้ำนี้มีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 500 กิโลเมตร

3. แม่น้ำลพบุรี ไหลเข้าเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่อำเภอบ้านแพรก อำเภอมหาราช อำเภอบางปะหัน และอำเภอพระนครศรีอยุธยา แล้วไหลไปบรรจบกับแม่น้ำป่าสักที่หน้าวัดตองปุ ในเขตอำเภอพระนครศรีอยุธยา รวมความยาวที่ไหลผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประมาณ 62.5 กิโลเมตร และแม่น้ำนี้มีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 85 กิโลเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้
105103

4. แม่น้ำน้อย ไหลเข้าเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่อำเภอผักไห่ อำเภอเสนาแล้วไปบรรจบกับคลองบางบาล ซึ่งเป็นแม่น้ำเจ้าพระยาเดิมที่บ้านสีกุก แล้วไหลไปบรรจบกับแม่น้ำเจ้าพระยาอีกครั้งหนึ่งที่ตำบลราชคราม อำเภอบางไทร รวมความยาวที่ไหลผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยาประมาณ 30 กิโลเมตร และแม่น้ำนี้มีความยาวทั้งสิ้นประมาณ 145 กิโลเมตร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีสภาพภูมิอากาศเช่นเดียวกับจังหวัดอื่นๆ ในบริเวณภาคกลางของประเทศไทย คือ รับลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือในฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนถึงเดือนมกราคม อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 24 องศาเซลเซียส รับมรสุมตะวันออกเฉียงใต้จากอ่าวไทยโดยตรงในฤดูฝน ทำให้มีฝนตกติดต่อกันเป็นเวลานาน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยทั้งจังหวัดประมาณ 1342.7 มิลลิเมตร ส่วนในฤดูร้อนมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 31 องศาเซลเซียส เริ่มตั้งแต่เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนเมษายน

2.1.2.3 สภาพสังคมและเศรษฐกิจ

สภาพทั่วไปของสังคมและเศรษฐกิจของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวต่อไปนี้

(1) การปกครอง

ในปีพ.ศ. 2542 จังหวัดพระนครศรีอยุธยาแบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ 209 ตำบล 1449 หมู่บ้าน โดยมีอำเภอต่างๆ ดังนี้ อำเภอพระนครศรีอยุธยา อำเภอท่าเรือ อำเภอนครหลวง อำเภอบางซ้าย อำเภอบางไทร อำเภอบางบาล อำเภอบางปะหัน อำเภอบางปะอิน อำเภอบ้านแพรก อำเภอผักไห่ อำเภอมหาราช อำเภอบัวหลวง อำเภอวังน้อย อำเภอเสนา และ อำเภออุทัย

การปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) 1 แห่ง เทศบาล 1 แห่ง เทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 25 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.) 133 แห่ง สภาตำบล 61 แห่ง

(2) ประชากร

จำนวนประชากรภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จากผลการสำรวจเบื้องต้นสำมะโนประชากรและการเคหะ พ.ศ. 2543 โดยสำนักงานสถิติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผลดังนี้

1. ประชากรรวมทั้งสิ้น 721,641 คน แบ่งเป็นชาย 364,383 คน เป็นหญิง 383,860 คน
2. อำเภอที่มีประชากรมากที่สุดคือ อำเภอพระนครศรีอยุธยา มีประชากรทั้งสิ้น 140,331 คน อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุดคือ อำเภอบ้านแพรก มีประชากรทั้งสิ้น 9,490 คน
3. ร้อยละของประชากรภายในเขตเทศบาล 32.10
4. อัตราการเพิ่มประชากร ต่อปี ร้อยละ 0.3
5. ความหนาแน่นของประชากร 293 คน ต่อ พื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร
6. อัตราส่วนระหว่างเพศ (ชายต่อหญิง 100 คน) 95 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. ขนาดครัวเรือนเฉลี่ย 3.8 คน ต่อครัวเรือน

ที่มา : (สำนักงานสถิติจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. 2545)

(3) ระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

ในปีงบประมาณ 2542 จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีการประปา 7 แห่ง ส่วนการใช้ไฟฟ้าของจังหวัด สามารถบริการประชาชนได้ทั่วถึงทุกหมู่บ้าน

การศึกษามีตั้งแต่อนุบาลจนถึงระดับปริญญาโท สถานศึกษามีจำนวน 485 แห่ง มีนักเรียนและนักศึกษาที่อยู่ในระบบจำนวน 161,534 คน และที่อยู่นอกระบบจำนวน 43,387 คน

การบริการสังคม มีสถานบริการพยาบาลของรัฐ 230 แห่ง ของภาคเอกชน 230 แห่ง มีอัตราส่วนแพทย์ต่อประชากร 1 : 7,515 คน และอัตราส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจต่อประชากร 1 : 452 คน

(4) สภาพทางเศรษฐกิจ

ชาวจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีอาชีพทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยว มีรายได้ 94,013 บาท ต่อคน (กรมการปกครอง. 2550 : 3 – 6)

เกษตรกรรม ได้แก่ การทำนาปี นาปรัง ร้อยละ 80 ของพื้นที่ทั้งจังหวัด นอกจากนั้นปลูกพืชไร่ ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ปลูกผักและไม้ดอก เลี้ยงปศุสัตว์ เลี้ยงปลา และกุ้งก้ามกราม

ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีโรงงานอุตสาหกรรม 634 โรงงานตั้งอยู่ตามอำเภอต่างๆ ก่อให้เกิดการจ้างงาน 63,763 คน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2550 : 11 – 12) โรงงานเหล่านี้มีทั้งหมวดอุตสาหกรรมบริการ หมวดอุตสาหกรรมการเกษตร หมวดอุตสาหกรรมก่อสร้าง หมวดอุตสาหกรรมแปรรูปไม้ หมวดอุตสาหกรรมสิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม หมวดอุตสาหกรรมเคมีและพลาสติก โรงงานอุตสาหกรรมที่สำคัญส่วนใหญ่ผลิตเพื่อการส่งออก ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม อีเล็กทรอนิกส์ อุตสาหกรรมทำรองเท้า อุตสาหกรรมผลิตนาฬิกา อุตสาหกรรมผลิตของเด็กเล่น ฯลฯ

หัตถกรรมพื้นบ้าน ชาวอยุธยายังมีการปั้นหม้อ ปั้นน้ำตาล ปั้นตุ๊กตาดินเผา จักสานปลาตะเพียนใบลาน สานแมลงใบลาน จักสานไม้ไผ่ เครื่องหวาย ทำงอบแกะสลักไม้ เรือจำลอง ทำหัวโขน เครื่องมุก เครื่องดนตรีไทย ภาพเขียนจิตรกรรมไทยลงรักปิดทอง ตีมีดอรัญญิกและปรุงเรือนไทย เป็นต้น

(5) การคมนาคม

การเดินทางเข้าสู่จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบันมีความสะดวกสบายมากขึ้นซึ่งมีการคมนาคมในหลายลักษณะ ดังนี้

1) ทางรถไฟ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบันทางรถไฟที่ผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยา มี 2 สาย คือ สายเหนือและสายตะวันออกเฉียงเหนือ โดยผ่านเข้ามาที่อำเภอบางปะอิน พระนครศรีอยุธยา แล้วไปแยกออกจากกันที่อำเภอภาชี ตรง "สถานีชุมทางบ้านภาชี" ขบวนรถไฟโดยสารสายเหนือ ผ่านขึ้น - ล่อง รับส่งผู้โดยสารวันละประมาณ 18 ขบวน และขบวนรถไฟโดยสารสายตะวันออกเฉียงเหนือ ผ่านขึ้น - ล่อง รับส่งผู้โดยสารวันละประมาณ 18 ขบวน

2) ทางรถยนต์

ภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เป็นต้นมา ได้มีการอนุญาตให้ราษฎรเข้าไปตั้งบ้านเรือนอยู่อาศัย ทำมาหากินภายในเกาะเมืองจึงมีการสร้างถนนเป็นเครือข่ายหลายสาย รวมทั้งมีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำป่าสัก คือ สะพานปรีดีธำรง เชื่อมเกาะเมือง กับพื้นที่ด้านนอก แล้วทำถนนเชื่อมต่อไปถึงพหลโยธิน (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 กรุงเทพฯ - วังน้อย - สระบุรี) ระยะทางระหว่างอยุธยา - วังน้อย - กรุงเทพฯ 80 กิโลเมตร นับแต่นั้นเป็นต้นมาอยุธยาก็เปิดเส้นทางกับพื้นที่ภายนอกได้โดยสะดวก ต่อมาได้มีการสร้างถนนสายเอเชีย (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32 กรุงเทพฯ - บางปะอิน - อยุธยา - อ่างทอง) ผ่านจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทำให้การเดินทางติดต่อระหว่างอยุธยา - กรุงเทพฯ ด้วยระยะทาง 75 กิโลเมตร ยิ่งสะดวกขึ้นกว่าเดิม ปัจจุบันได้มีการสร้างสะพานข้ามแม่น้ำป่าสักเพิ่มขึ้นอีก ทั้งเส้นทางขาเข้าและขาออกตัวเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา คือ สะพานสมเด็จพระนเรศวรมหาราช คู่ขนานไปกับสะพานปรีดีธำรง

3) ทางเรือ

ในปัจจุบันการคมนาคมทางน้ำลดน้อยลงมาก เนื่องจากการคมนาคมทางบกมีความสะดวกสบายมาก ขึ้นจึงทำให้มีความนิยมมากกว่า การคมนาคมทางนำจะมีมากในแม่น้ำป่าสักมากกว่าแม่น้ำเจ้าพระยา ส่วนใหญ่เป็นการขนส่งผลผลิตทางการเกษตรกรรม เช่น ข้าว ข้าวโพด ข้าวฟ่าง แต่แม่น้ำเจ้าพระยามีการใช้เส้นทางเดินเรือเพื่อการท่องเที่ยวรวมอยู่ด้วย โดยเป็นเรือที่เดินทางมาจากกรุงเทพฯ ซึ่งส่วนใหญ่จะให้บริการไปถึงพระราชวังบางปะอิน ส่วนการสัญจรทางน้ำภายในชุมชนริมแม่น้ำลำคลองมีจำนวนลดน้อยลง

(6) การท่องเที่ยว

เนื่องจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นสถานที่ที่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของนักท่องเที่ยวที่มีเวลาน้อย และจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดขนาดเล็ก สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่อยู่ภายในเกาะเมือง และบริเวณใกล้เคียง นักท่องเที่ยวจึงมุ่งมาที่เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาเป็นหลัก อาจไปเช้าเย็นกลับ หรือมาพักค้างแรมก็ได้

เนื่องจากสภาพทางกายภาพของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา น้ำตก ป่าเขา ดังนั้นทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติจึงไม่มี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นเมืองประวัติศาสตร์ เป็นมรดกโลกดังนั้นทรัพยากรการท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่มีอยู่ในปัจจุบัน ส่วนใหญ่แล้วสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ได้แก่

1) ประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถาน และศาสนา เป็นบริเวณที่มีความสำคัญในเชิงประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดี หรือด้านศาสนา เช่น ปราสาทพระราชวัง วัดวาอารามต่างๆ อนุสรณ์สถาน และพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

2) ประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี และกิจกรรม เป็นบริเวณที่มีรูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมและการประพฤติปฏิบัติที่ยึดถือและสืบทอดต่อกันมาตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ได้แก่ สภาพชีวิตไทยคลอง ตลาดการค้า งานเทศกาลประเพณี ศูนย์แสดงวัฒนธรรมประเพณี เป็นต้น

ภาพที่ 2.4 วัดพระศรีสรรเพชญ์ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2.1.2.4 แหล่งท่องเที่ยว

จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีแหล่งอารยธรรม วัฒนธรรม ประเพณีต่างๆ มากมายให้ได้ท่องเที่ยว และทำการศึกษาหาความรู้ แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา แต่ก็มีสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ภายนอกเกาะเมืองที่น่าสนอยู่อีกมาก สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ภายในเกาะเมืองจะแสดงข้อมูลอย่างละเอียดในภายหลัง ส่วนรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่รอบนอกพื้นที่เกาะเมืองที่สำคัญและน่าสนใจมีดังต่อไปนี้ เพนียดคล้องช้าง วัดไชยวัฒนาราม วัดใหญ่ชัยมงคล วัดกษัตราธิราชวรวิหาร วัดพุทไธสวรรค์ หมู่บ้านโปรตุเกส วัดภูเขาทอง เจดีย์ภูเขาทอง พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช โบสถ์เซ็นยอเซฟ วัดพนัญเชิง วรวิหาร หมู่บ้านญี่ปุ่น วัดกุฎีดาว วัดหน้าพระเมรุ วัดเชิงท่า วัดสมณโกฏฐาราม วัดมเหยงคณ์ วัดแม่นางปลื้ม วัดบรมวงศ์วราราม วัดวรเชษฐ์เทพบำรุง หมู่บ้านฮอลันดา เจดีย์วัดสามปลื้ม เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2.5 งานเทศกาลและประเพณี

ประเพณีสำคัญของชาวอยุธยาในอดีตมักเป็นงานประเพณีเนื่องในพระพุทธศาสนา เช่น งานทอดกฐิน งานเข้าพรรษา งานสารท เป็นต้น แต่ปัจจุบันงานประเพณีเหล่านี้ไม่ค่อยคึกคักเท่าใดแล้ว งานประจำปีที่มีชื่อเสียงของอยุธยา ได้แก่

1) งานประเพณีทิ้งกระจาดวัดพนัญเชิง จัดขึ้นเพื่อทำบุญให้แก่บรรดาผีไม่มีญาติ ถือว่าเป็นงานทิ้งกระจาดในชุนชมชาวจีนที่ยิ่งใหญ่กว่าแห่งอื่นๆ ในประเทศไทย มีผู้ร่วมงานนับหมื่นหุ่นยนบาลซึ่งเชื่อว่าทำหน้าที่ดูแลผีไม่มีญาติที่มารับส่วนบุญสูงกว่า 10 เมตร วันที่จัดงานจะอยู่ในช่วงสามวันสุดท้ายก่อนสิ้นเดือนเจ็ดของชาวจีน (ราวเดือนกันยายน) บริเวณวัดพนัญเชิง

ภาพที่ 2.5 งานประเพณีทิ้งกระจาดวัดพนัญเชิง

2) งานเทศกาลสงกรานต์ มีขบวนแห่ สรงน้ำพระมงคลบพิตรจำลองและการประกวดนางสงกรานต์ วันที่จัดงาน คือวันสงกรานต์ 13 เมษายนของทุกปี บริเวณหน้าวิหารพระมงคลบพิตร

ภาพที่ 2.6 งานเทศกาลสงกรานต์บริเวณหน้าวิหารพระมงคลบพิตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) งานแข่งเรือยาว วัดกษัตราธิราชวรวิหาร เป็นงานแข่งเรือในท้องถิ่นเพื่อความสนุกสนานและเชื่อมความสามัคคีของท้องถิ่น วันที่จัดงานจะอยู่ในช่วงเดือนตุลาคมบริเวณหน้าวัดกษัตราธิราชวรวิหาร

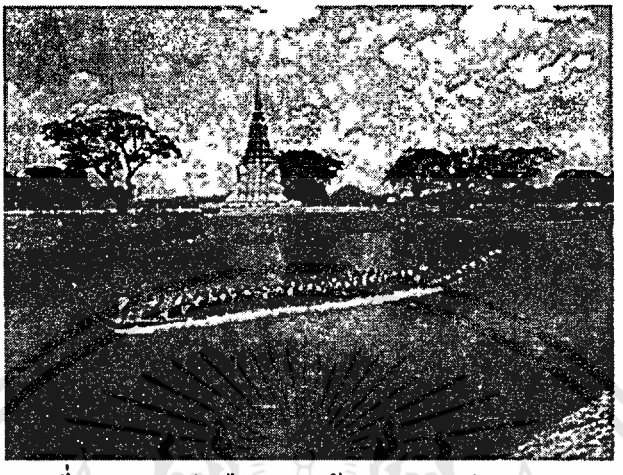

ภาพที่ 2.7 งานแข่งเรือยาว หน้าวัดกษัตราธิราชวรวิหาร

4) งานลอยกระทงตามพระประทีป มีการลอยกระทง การประกวดกระทงและประกวดนางนพมาศ วันที่จัดงานอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน บริเวณหน้าพระราชวังจันทรเกษมและบึงพระราม

ที่ศูนย์ศิลปาชีพพิเศษบางไทร มีการประกวดนางนพมาศ ขบวนแห่ ประกวดกระทงโคมแขวน การแสดง การละเล่นพื้นบ้าน การแข่งเรือยาวประเพณีและเรือยาวนานาชาติ และมีการจัดจำหน่ายสินค้าของศูนย์ศิลปาชีพฯ วันที่จัดงานอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน บริเวณศูนย์ศิลปาชีพพิเศษบางไทร อำเภอบางไทร

ภาพที่ 2.8 งานลอยกระทงบริเวณหน้าพระราชวังจันทรเกษม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) งานอยุธยามรดกโลก เนื่องจากนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาได้รับการประกาศโดยองค์การยูเนสโกให้เป็นมรดกโลกทางวัฒนธรรม เมื่อปี พ.ศ. 2534 ทางจังหวัดจึงได้จัดให้มีการเฉลิมฉลองทุกปี มีการแสดงแสงเสียงเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ของพระนครศรีอยุธยา รวมทั้งการแสดงทางวัฒนธรรมประเพณี การแสดงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของผู้คน ศิลปหัตถกรรม การออกร้าน วันที่จัดงานอยู่ในช่วงวันที่ 13 - 19 ธันวาคม บริเวณนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

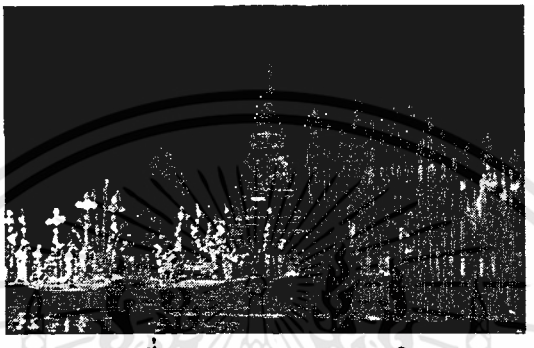

ภาพที่ 2.9 งานอยุธยามรดกโลก

ที่มา : (กองสถิติและวิจัย.การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2545)

2.1.3 ข้อมูลพื้นฐานของพื้นที่ศึกษา ในบริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา

2.1.3.1 ประวัติความเป็นมาของพื้นที่

เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา คือ ศูนย์กลางทางการเมืองการปกครองแห่งราชอาณาจักร ตัวเกาะเมืองแต่เดิมยังไม่มีน้ำล้อมรอบ คงมีเฉพาะแม่น้ำลพบุรีทางด้านเหนือ และแม่น้ำเจ้าพระยาทางด้านทิศตะวันตก ต่อมาในสมัยพระมหาจักรพรรดิจึงมีการขุดคลองขื่อหน้าเชื่อมจากแม่น้ำลพบุรีตรงบริเวณตลาดหัวรอลงมาบรรจบแม่น้ำเจ้าพระยาตรงหน้าป้อมเพชร ทำให้กรุงศรีอยุธยากลายสภาพเป็นเกาะเมือง มีน้ำล้อมรอบทุกด้าน เพิ่มความเข้มแข็งในการป้องกันพระนครมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 2.10 ภาพถ่ายทางอากาศแสดงเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : (พรรณนาภูมิสถานพระนครศรีอยุธยา เอกสารจากหอหลวง (ฉบับความสมบูรณ์).กรุงเทพ : อุษาคเนย์. 2551)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภายในเกาะเมืองมีสัณฐานดังเรือสำเภานาวา ตัวพระบรมมหาราชวังและวัดพระศรีสรรเพชญ์อันเป็นจุดศูนย์กลางแห่งราชอาณาจักรตั้งอยู่ตอนกลางเกาะ ด้านหนึ่งประชิดแม่น้ำลพบุรีค่อนไปทางทิศตะวันตก รอบเกาะมีกำแพงพระนครสร้างด้วยอิฐมีความมั่นคง มีป้อมปราการสำคัญ คือ ป้อมเพชร กั้นสกัดขวางทางด้านแม่น้ำเจ้าพระยา เรือพ่อค้าจากต่างประเทศต้องแล่นผ่าน ส่วนบริเวณทิศตะวันตก และทิศตะวันออกมีแม่น้ำใหญ่ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำป่าสัก และแม่น้ำลพบุรีไหลมาจากทางเหนือ นอกเมืองออกไปทางทิศใต้อันเป็นทางออกไปสู่ทะเลผ่านทางแม่น้ำเจ้าพระยา พระเจ้าแผ่นดินโปรดฯ ให้ชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังอยุธยาตั้งหมู่บ้านของตนเอง เช่น หมู่บ้านญี่ปุ่น หมู่บ้านโปรตุเกส หมู่บ้านฮอลันดา

ภาพที่ 2.11 เกาะเมืองอยุธยามีสัณฐานดังเรือสำเภานาวา

ที่มา : (นำเที่ยวอยุธยา.กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.2550)

กำแพงพระนครมีป้อมปืน มีประตูพระนครทั้งประตูบกและประตูน้ำ มีการขุดคลองสายต่าง ๆ เชื่อมโยงต่อกันไปภายในเมืองเป็นร่างแห ชาวเมืองสามารถพายเรือติดต่อกันได้โดยสะดวก จนชาวต่างประเทศขนานนามพระนครแห่งนี้ว่า “เวนิสตะวันออก” บนบกมีถนนเรียงด้วยอิฐกว้างขวางตัดตรงเชื่อมต่อกันไปทุกทิศ ตรงริมแม่น้ำเจ้าพระยาใกล้วัดพุทไธศวรรย์เป็นถนนสายราชทูตพุ่งตรงสู่พระบรมมหาราชวัง ที่ในยามมีคณะทูตจากต่างประเทศเดินทางเข้ามาเจริญพระราชไมตรี ขบวนแห่ราชฑูตจะเดินตรงเข้าสู่พระราชวังเป็นริ้วขบวนอย่างสวยงามและยิ่งใหญ่ (ศิริประภา ดารามาตร์. 2250 : 8 -13)

2.1.3.2 สภาพทั่วไปทางกายภาพของพื้นที่

สภาพทั่วไปทางกายภาพของเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา มีลักษณะในด้านต่าง ๆ ดังจะได้กล่าวต่อไปนี้

1. ตั้งและอาณาเขต

เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาตั้งอยู่ตอนกลางของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พื้นที่เกาะเมืองนี้จะล้อมรอบด้วยแม่น้ำ 3 สาย อันได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านทิศเหนือ ติดกับแม่น้ำลพบุรี

ด้านทิศใต้ ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา

ด้านทิศตะวันออก ติดกับแม่น้ำป่าสัก (คลองคูขื่อหน้า)

ด้านทิศตะวันตก ติดกับแม่น้ำเจ้าพระยา

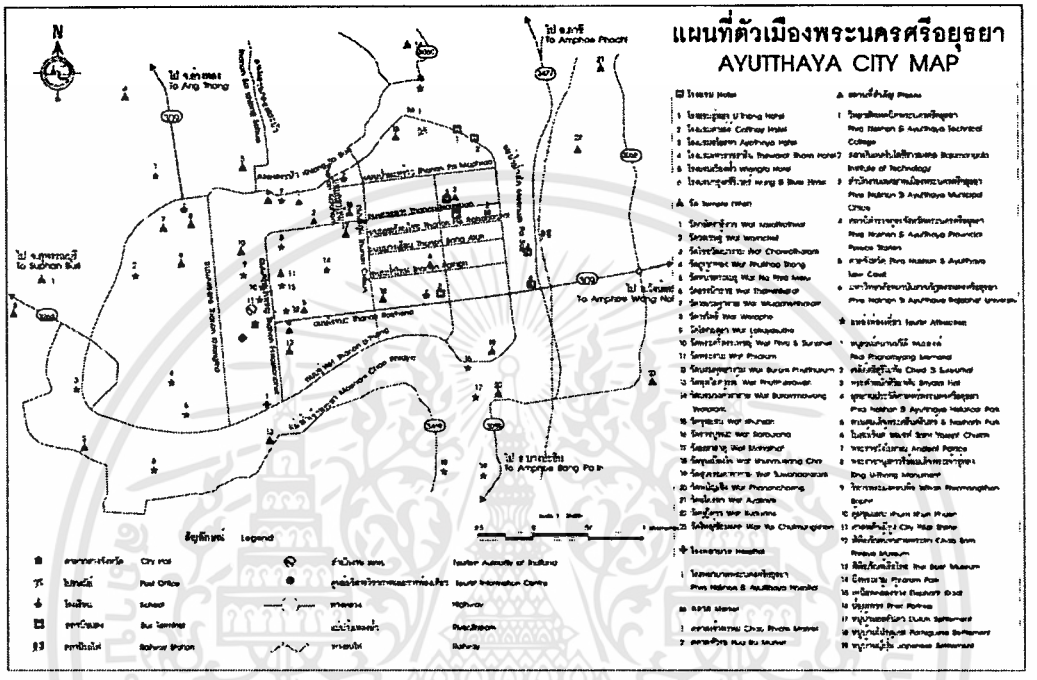

ภาพที่ 2.12 แผนที่แสดงตัวเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : (แผนที่ตัวเมืองพระนครศรีอยุธยา .การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2551.) [Online]

2.1.3.2 ลักษณะการใช้ที่ดิน

จากที่ระบบการคมนาคมขนส่งภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาในปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะเมื่อการคมนาคมขนส่งซึ่งเปลี่ยนแปลงจากการคมนาคมทางน้ำไปเป็นการคมนาคมทางบกมากขึ้น มีการก่อสร้างถนน และทางรถไฟเพิ่มขึ้น จึงทำให้การใช้ที่ดินมีการเปลี่ยนแปลงทางบกมากขึ้น มีการก่อสร้างถนน และทางรถไฟเพิ่มขึ้น จึงทำให้การใช้ที่ดินมีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากเช่นกัน ซึ่งการใช้ที่ดินภายในเกาะเมืองสามารถแบ่งเป็นกลุ่มใหญ่ ๆ ได้ดังนี้

1) บริเวณพื้นที่พาณิชยกรรมภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาจะหนาแน่นอยู่บริเวณต่าง ๆ ได้แก่ บริเวณตลาดเจ้าพรหม ตลาดหัวรอ และตามแนวถนนอู่ทองรอบเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา

2) บริเวณพื้นที่พักอาศัยจะอยู่ร่วมกันกับเขตพาณิชยกรรม และพื้นที่ภายในเกาะเมืองทางฝั่งตะวันออก นอกจากนี้จะอยู่ตามพื้นที่ริมแม่น้ำ ลำคลอง และถนนซอยต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) บริเวณพื้นที่สถาบันการศึกษาจะกระจายตัวอยู่ภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาฝั่งตะวันออก

4) บริเวณพื้นที่สถาบันราชการจะกระจายตัวอยู่ภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาฝั่งตะวันออก แต่มีบางหน่วยราชการได้ย้ายออกไปยังศูนย์ราชการใหม่แล้วบางส่วน ซึ่งเป็นพื้นที่ใหม่บริเวณริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 32

5) บริเวณพื้นที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมไทย จะอยู่ภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาฝั่งตะวันตก ซึ่งเป็นพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์ พื้นที่โบราณสถาน และได้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมศิลปากร

2.1.3.3 การคมนาคมขนส่ง

การคมนาคมขนส่งภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาปัจจุบันนิยมใช้ระบบขนส่งทางถนนมาก เนื่องจากสะดวกและรวดเร็วกว่าการใช้ระบบขนส่งทางน้ำอย่างอดีต ดังนั้นระบบขนส่งทางถนนจึงเป็นระบบหลักในเขตพื้นที่เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา ซึ่งสามารถพิจารณาและจำแนกประเภทของถนนที่ใช้งานอยู่ภายในเกาะเมืองได้ดังนี้

1) ถนนสายหลัก คือ ถนนที่เป็นถนนหลักของเมือง ตัดผ่านพื้นที่ส่วนใหญ่ของตัวเมือง มีรถสัญจรไปมามากกว่าสายอื่น ทำหน้าที่เป็นถนนเชื่อมต่อระหว่างชุมชน และรับการจราจรจากถนนสายประธานเพื่อกระจายไปตามถนนสายรอง ถนนประเภทนี้ ได้แก่ ถนนโรจนะ ถนนอู่ทอง ถนนชีกุน ถนนป่าโทน และถนนนเรศวร

2) ถนนสายรอง คือ ถนนที่แยกย่อยออกจากถนนสายหลักของเมือง มีการสัญจรหนาแน่นรองลงมาจากถนนสายหลัก ทำหน้าที่เป็นถนนที่รองรับการจราจรจากถนนสายหลัก และกระจายเข้าสู่ถนนสายย่อย ถนนประเภทนี้ได้แก่ ถนนคลองท่อ ถนนศรีสรรเพชญ์ ถนนคลองมะขามเรียง ถนนป่ามะพร้าว ถนนหอรัตนไชย และถนนบางเอียน

3) ถนนสายย่อยและตรอกซอย คือ ถนนที่แยกออกจากถนนสายรอง มีการสัญจรหนาแน่นปานกลางถึงเบาบางและมีความเร็วต่ำ ทำหน้าที่ให้บริการการจราจรในพื้นที่ส่วนย่อย เป็นทางเข้า-ออกเชื่อมชุมชนต่าง ๆ กับถนนสายรองและถนนสายหลัก

สำหรับการคมนาคมทางน้ำนั้นในปัจจุบันไม่ได้รับความนิยมมาก แต่ก็ยังมีความสำคัญในการให้บริการการเดินทางเข้าสู่พื้นที่ในรูปแบบจองเรือข้ามฟาก ซึ่งภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยามีท่าเรือข้ามฟากที่สำคัญอยู่ดังนี้ ท่าเรือสถานีรถไฟ ท่าเรือตลาดหัวรอ ท่าเรือป้อมเพชร ท่าเรือเบญจรงค์ ซึ่งท่าเรือสถานีรถไฟจะเป็นทางคมนาคมของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาโดยรถไฟ เพื่อข้ามฝั่งแม่น้ำป่าสักเข้ามาภายในพื้นที่เกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 นโยบายและกฎหมายที่สนับสนุนการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

การอนุรักษ์ในอดีตมีข้อจำกัดในหลายๆ ด้าน จึงมุ่งเน้นรักษาเฉพาะโบราณสถานที่สำคัญและยังปรากฏซากให้สังเกตเห็นโดยง่ายเท่านั้น ส่วนโบราณสถานอื่นๆ ที่มีขนาดเล็ก แหล่งโบราณคดี สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และโบราณสถานที่เป็นโครงสร้างของเมือง ยังไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควรจึงได้ถูกบุกรุกทำลายมาเป็นเวลายาวนาน

ต่อมาแนวคิดด้านการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมแพร่หลายมากขึ้น ภาครัฐเล็งเห็นความสำคัญ และเมื่อมีความพร้อมทั้งบุคลากรและงบประมาณจงได้เริ่มสำรวจศึกษา วางแนวทางและจัดทำแผนแม่บทเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม และเป็นการเข้าไปแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่สะสมไว้อย่างมากมายและยาวนาน

สำหรับนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยานั้นกฎหมายเป็นอีกมาตราหนึ่งที่ถูกนำมาใช้ในการปกป้อง คุ้มครอง ดูแลรักษา และเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

กฎหมายหลักที่ใช้คือพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 โดยมีพระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 และพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 เป็นกฎหมายรองที่ช่วยสนับสนุน

ผลจากการใช้มาตราทางกฎหมาย เป็นเครื่องมือในการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ได้ผลเป็นที่น่าพอใจระดับหนึ่งแต่บรรดากฎหมายที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันนี้ก็ยังไม่ถูกต้องสมบูรณ์ทั้งหมด ดังนั้นจึงยังมีปัญหาในทางปฏิบัติบางประการ

1. ความไม่ชัดเจนในข้อกำหนดและข้อบังคับบางประการในข้อกฎหมายฉบับต่างๆ

2. การมีกฎหมายหลายฉบับ ต้องมีหน่วยงานรับผิดชอบตามหน่วย ทำให้เกิดความไม่สะดวก ทั้งต่อส่วนราชการผู้ปฏิบัติ และประชาชน

3. ปัญหาที่น่าจะสำคัญที่สุดคือบรรดากฎหมายที่ใช้ปัจจุบันเป็นกฎหมายที่ริดรอนสิทธิทำให้ทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่อนุรักษ์สูญเสียโอกาสในการพัฒนาเช่นการก่อสร้างอาคาร และการพัฒนาเชิงเศรษฐกิจบางประเภท แต่ยังไม่มีกฎหมายประเภทที่สร้างแรงจูงใจ ให้ประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่อนุรักษ์อย่างชัดเจนและเป็นธรรม เช่นการยกเว้นภาษีให้กับผู้ที่สนับสนุนและผู้ที่ให้ความร่วมมือด้านการอนุรักษ์การใช้สิทธิ การให้โอกาสประชาชนในพื้นที่อนุรักษ์เข้ารับจ้างงานเข้ารับสัมปทานด้านธุรกิจการท่องเที่ยวก่อนผู้อื่น การยกเว้นค่าธรรมเนียมเข้าชมโบราณสถานเป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2.1 โครงการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

กรมศิลปากรเริ่มทำแผนแม่บทโครงการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 โดยแนวความคิดที่จะอนุรักษ์หลักฐานทางโบราณคดี หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หลักฐานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตลอดถึงวิถีชีวิตที่สืบเนื่องจากอดีตถึงปัจจุบัน มีแนวทางที่จะพัฒนาเมืองประวัติศาสตร์อยุธยาให้เป็นเมืองที่มีชีวิต จึงจำเป็นที่จะต้องกำหนดทิศทางการพัฒนาในปัจจุบันให้สอดคล้อง ประสานประโยชน์ต่อการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของชาติ

ในการทำแผนแม่บทได้แบ่งพื้นที่เมืองอยุธยาออกเป็นเป็น 7 พื้นที่ คือ

1) พื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ประมาณ 1,810 ไร่ คือพื้นที่ในเกาะเมือง ซึ่งกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนให้เป็นเขตโบราณ ตั้งแต่ พ.ศ. 2519

2) พื้นที่ในเกาะเมืองที่เหลือนอกเหนือจากพื้นที่ 1

3) พื้นที่นอกเกาะเมืองด้านทิศตะวันออก (ครอบคลุมเมืองอโยธยา)

4) พื้นที่นอกเกาะเมืองด้านทิศตะวันตก

5) พื้นที่นอกเกาะเมืองด้านเหนือ

6) พื้นที่นอกเกาะเมืองด้านใต้

7) พื้นที่นอกเหนือจาก 1-6 ในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การทำแผนแม่บทฯเริ่มที่พื้นที่ 1 ก่อน คือเฉพาะพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา (พื้นที่ 1,810 ไร่) และได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 มีนาคม พ.ศ. 2536 โดยกระทรวงการคลัง สามารถจัดสรรงบประมาณให้ได้ในปี พ.ศ. 2537 เป็นปีแรก แต่เนื่องจากมีข้อเสนอแนะบางประการ จากสำนักงานคณะกรรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสำนักงบประมาณ กระทรวงการคลัง ประกอบกับระยะเวลาการดำเนินงานตามแผนต้องล่าช้าไปจากเดิมถึง 7 ปี ทำให้กรมศิลปากรจำเป็นต้องปรับปรุงแผนแม่บทให้สอดคล้องกับสภาวะความเปลี่ยนแปลงและเติบโตของบ้านเมืองแผนแม่บทฯ ฉบับปรับปรุงได้แล้วเสร็จในเดือนตุลาคม พ.ศ. 2537 โดยเสนอวงเงินงบประมาณเพื่อปฏิบัติการตามแผน 2,946.78 ล้านบาท และให้ดำเนินการแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2544 ในการปฏิบัติงานนั้นได้แบ่งออกเป็น 8 แผนงานหลักคือ

1) แผนงานโบราณคดี ประวัติศาสตร์ และ (การบูรณะ) โบราณสถาน กล่าวคือจะมีการบูรณปฏิสังขรณ์โครงสร้างของเมืองโบราณ อันได้แก่กำแพงเมือง คูเมือง ถนน คู คลอง และสะพานโบราณเพื่อรื้อฟื้นเอกลักษณ์ของเมืองน้ำ (เวนิชแห่งตะวันออก) ให้ปรากฏมากที่สุด ส่วนโบราณสถานอันได้แก่ ปราสาทราชวัง และวัดวาอารามนั้นจะต้องใช้วิชาโบราณคดีเป็นเครื่องมือสำคัญในการศึกษาค้นคว้าเพื่อสงวนรักษาโบราณสถาน แหล่งโบราณคดีและประวัติศาสตร์ โดยจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการอนุรักษ์โบราณสถานแห่งชาติขึ้นมารับผิดชอบในการอนุรักษ์โบราณสถานเมืองอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) แผนงานพัฒนาและปรับปรุงสาธารณูปโภคและสาธารณูปโภคการหลัก จะต้องจัดสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับสำหรับประชาชนในพื้นที่ เช่นจะรื้อฟื้นถนนโบราณให้มีบรรยากาศใกล้เคียงกับอดีตและให้ใช้ประโยชน์ในปัจจุบันได้ด้วย ส่วนไฟฟ้า ประปาโทรศัพท์และสาธารณูปโภคสาธารณูปการอื่นๆ จะต้องจัดไว้แต่ต้องให้กลมกลืนกับสภาพแวดล้อมของเมืองประวัติศาสตร์ ไม่เป็นสิ่งรกตาที่สร้างขึ้นมาชิงเด่นกับโบราณสถาน

3) แผนงานบูรณะ ปรับปรุงสภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์ จะต้องแก้ไขสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่ทำให้บรรยากาศ และสภาพแวดล้อมของเมืองสูญเสียคุณค่าตั้งเดิมไป โยปรับปรุงรื้อฟื้นให้เห็นทัศนียภาพและบรรยากาศของเมืองประวัติศาสตร์อยุธยาครั้งอดีตมากที่สุด

4) แผนงานพัฒนาและปรับปรุงชุมชนในเขตอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา การมีชุมชนในเขตอุทยานประวัติศาสตร์เป็นสิ่งช่วยให้เมืองประวัติศาสตร์มีชีวิตชีวา แต่ชุมชนที่สร้างทับโบราณสถานและเบียดบังทัศนียภาพของอาคารประวัติศาสตร์จะต้องปรับปรุงโดยจัดระเบียบ ควบคุม ดูแลให้อยู่อย่างกลมกลืนกับโบราณสถานและบรรยากาศของเมืองประวัติศาสตร์

5) แผนงานพัฒนาสำนักงานและกำลังคนในการบริหารและดำเนินโครงการ จะต้องสร้างอาคารสำนักงานและฝึกฝนบุคลากรให้มีความรู้ความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการปฏิบัติงานอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์

6) แผนงานบริการวิชาการและการท่องเที่ยวจะต้องมีศูนย์บริการข้อมูลด้านวิชาการและการท่องเที่ยว ทั้งที่เป็นเอกสารและสื่อต่างๆ ตามเทคโนโลยีสมัยใหม่อย่างครบถ้วน รวมทั้งจัดให้มีศูนย์บริการข้อมูลระดับวิเคราะห์ด้วย

7) แผนงานเศรษฐกิจและสังคม จะช่วยสนับสนุนและส่งเสริมอาชีพต่อประชาชนให้มีรายได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพที่เกี่ยวกับการให้บริการ ด้านการท่องเที่ยว ส่งเสริม งานศิลปหัตถกรรมท้องถิ่น โดยจัดให้มีหมู่บ้านศิลปหัตถกรรม รวมทั้งการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านขึ้นมาด้วย

8) แผนงานรื้อย้ายโรงงานอุตสาหกรรมและปรับการใช้พื้นที่ เนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมสร้างทับพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ นอกจากลักษณะของสิ่งก่อสร้างจะไม่เหมาะสมกลมกลืนกับสภาพของเมืองประวัติศาสตร์แล้วยังก่อให้เกิดมลพิษจึงจำเป็นต้องโยกย้ายออกไป เพื่อรักษาพื้นที่สำคัญทางประวัติศาสตร์และปรับปรุงการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมต่อไป

2.2.2 กฎหมายที่สนับสนุนการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

กฎหมายเป็นมาตรการที่สำคัญประการหนึ่งในการให้ความรู้คุ้มครองดูแลและจัดการมรดกวัฒนธรรมของชาติ รวมทั้งสนับสนุนและส่งเสริมการอนุรักษ์ในทุกขั้นตอนของการดำเนินการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กฎหมายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องและสนับสนุนการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรี อยุธยาในปัจจุบัน ประกอบด้วย

(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(2) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

(3) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

(4) พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

(1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ เป็นกฎหมายแม่บทที่กำหนดนโยบาย หลักการ เพื่อเป็นแนวทางในการออกกฎหมายลูกในลักษณะต่างๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละหน่วยงาน แต่ละโครงการต่อไป

สาระสำคัญอันเป็นเจตนารมณ์ที่เกี่ยวข้องด้านมรดกวัฒนธรรมที่กำหนดในรัฐธรรมนูญมีดังนี้

หมวด 1 ว่าด้วยสิทธิและเสรีภาพของชนชาวไทย ในมาตรา 46 ได้กำหนดไว้ว่า บุคคลซึ่งรวมกันเป็นชุมชนท้องถิ่นดั้งเดิมย่อมมีสิทธิอนุรักษ์ฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นและของชาติและมีส่วนร่วมในการจัดการ บำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด 4 ว่าด้วยหน้าที่ของชนชาวไทย มาตรา 69 ได้กำหนดว่า บุคคลมีหน้าที่ป้องกันประเทศรับราชการทหาร เสียภาษีอากร ช่วยเหลือราชการรับการศึกษาอบรม พิทักษ์ปกป้องและสืบสาน ศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่น และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด 5 ว่าด้วยแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมาตรา 81 รัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรมจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสนับสนุนการค้นคว้าศิลปะวิทยาการต่างๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรม"

สาระสำคัญทั้ง 3 หมวดดังกล่าว มีเจตนารมณ์ที่มุ่งเน้นการสานต่อและการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรม กำหนดภาระของภาครัฐ สิทธิหน้าที่ของประชาชนในด้านความคิดและแนวทางปฏิบัติ อันจะนำไปสู่ผลในด้านบวกกับมรดกทางวัฒนธรรมอย่างชัดเจน การจะให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รัฐธรรมนูญมีผลในทางปฏิบัติอย่างชัดเจนนั้น รัฐจำเป็นจะต้องออกกฎหมายลูกมารองรับเพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ได้แก่พระราชบัญญัติกฎกระทรวง และประกาศกระทรวง เป็นต้น

แต่ในความเป็นจริงนั้น การออกกฎหมายลูกดังกล่าว ย่อมมีผลกระทบในด้านลบต่อประชาชนที่เกี่ยวข้องซึ่งในส่วนนี้รัฐธรรมนูญมิได้กล่าวไว้โดยชัดเจนแต่ประการใด การสูญเสียผลประโยชน์สิทธิและโอกาสที่ดีต่างๆ ของประชาชน อันเนื่องมาจากการอนุรักษ์ทำให้ภาครัฐต้องสูญเสียแนวร่วม ดำเนินการโดยโดเดี่ยว ไม่สามารถสร้างแนวทางการดำเนินการโดยยั่งยืนและท้ายที่สุดผลจากการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ ก็ไม่สามารถบรรลุตามเจตนาที่ตั้งเอาไว้โดยสมบรูณ์ได้

(2) พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

กฎกระทรวงฉบับที่ 396 (2542) ออกตามความใน พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518

ผังเมืองรวมตามกฎกระทรวงนี้ มีนโยบายและมาตรการเพื่อจัดระบบการใช้ประโยชน์ที่ดินให้มีประสิทธิภาพสามารถรองรับ และสอดคล้องกับการขยายตัวของชุมชนในอนาคต ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจและโครงข่ายบริการสาธารณะ โดยมีสาระสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริมชุมชนเมืองให้เป็นศูนย์กลางการบริหาร การปกครอง และการศึกษาของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. ส่งเสริมและพัฒนาให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญด้านประวัติศาสตร์

3. ส่งเสริมและอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมที่มีคุณค่าทางศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์และโบราณคดี ให้เป็นเอกลักษณ์ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

4. พัฒนาการบริการทางสังคมโดยพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและสาธารณูปการให้เพียงพอและได้มาตรฐาน

5. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

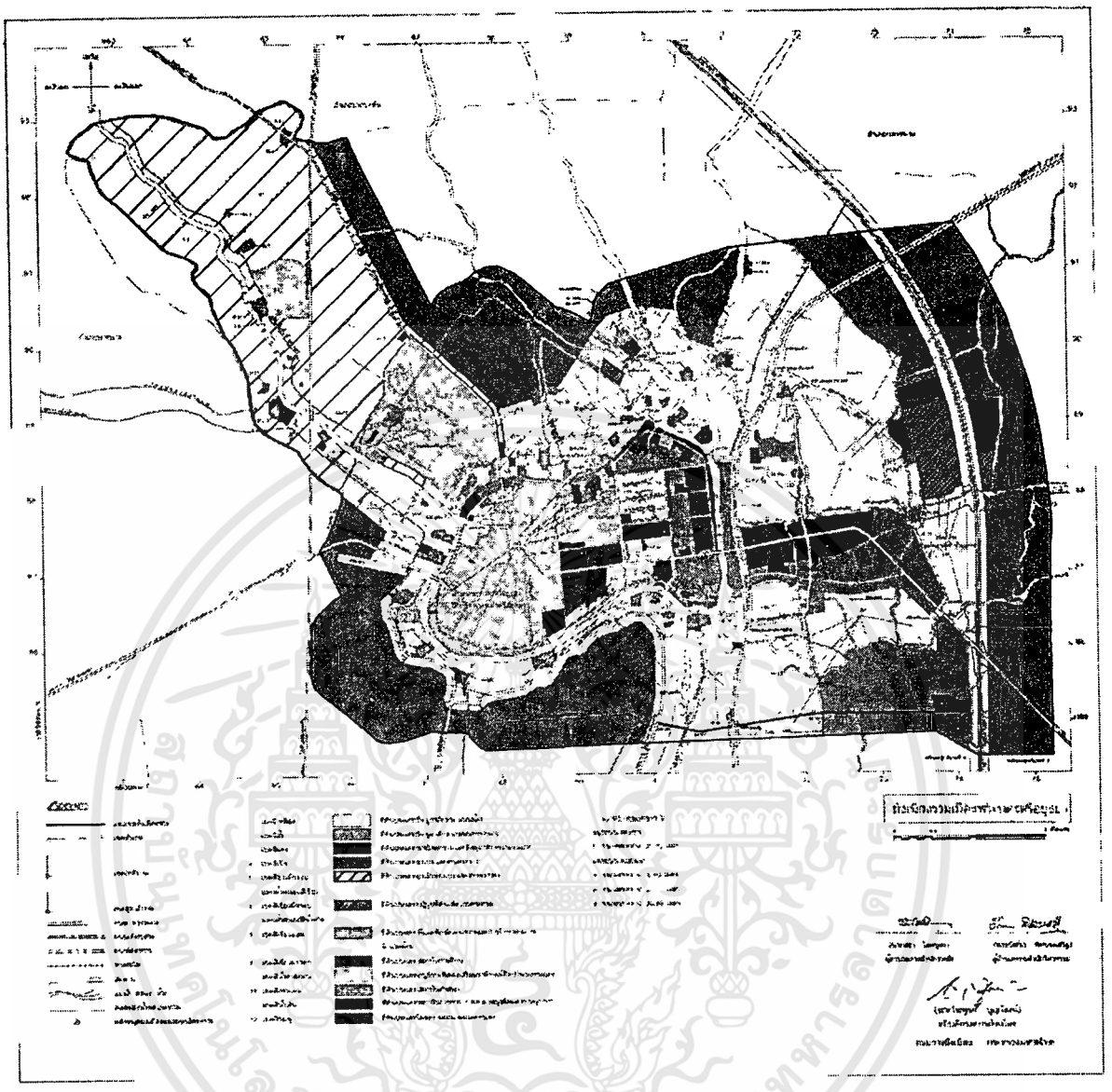

ภาพที่ 2.13 แสดงผังเมืองรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(3) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522

เป็นกฎหมายที่ใช้เพื่อกำหนดและควบคุมอาคารให้ได้มาตรฐานการก่อสร้าง มีความแข็งแรงความปลอดภัย การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และผังเมืองเป็นต้นพระราชบัญญัติฉบับนี้อยู่ภายใต้อำนาจของกรมโยธาธิการ กระทรวงมหาดไทย

หน่วยงานปกครองในท้องถิ่นเป็นผู้มีหน้าที่ควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย และสามารถกำหนดข้อบัญญัติ รายละเอียดเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมหากจำเป็นต้องขัดแย้งกับพระราชบัญญัติก็สามารถดำเนินการเสนอกระทรวงมหาดไทยให้พิจารณาได้

รายละเอียดในการควบคุม ประกอบด้วยขนาด (กว้าง ยาว สูง พื้นที่รวมของอาคาร สัดส่วนพื้นที่อาคาร ต่อพื้นที่โล่ง) ระยะถอยร่น ระบบรักษาความปลอดภัย ระบบต่าง ด้านสาธารณสุข รวมทั้งรูปทรง รายละเอียดต่าง ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระราชบัญญัติฉบับนี้มีการประกาศใช้กันอย่างแพร่หลาย เพราะโดยส่วนใหญ่เป็นการควบคุมตามความจำเป็น เพื่อให้เกิดผลทางด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน สำหรับข้อบัญญัติที่ว่าด้วยเรื่องของบรรยากาศความสวยงามนั้นยังไม่มีรายละเอียดการประกาศใช้มากนัก เพราะหลักเกณฑ์ด้านวิชาการในการประกาศยังไม่สามารถสรุปได้ชัดเจนและเป็นส่วนที่ส่งผลกระทบทางด้านลบกับประชาชนเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นประโยชน์ต่อการอนุรักษ์เป็นอย่างมาก การนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์จำเป็นต้องสำรวจ ศึกษา สภาพพื้นที่นั้นๆ โดยละเอียดและแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้น

สำนักงานโครงการนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาร่วมกับจังหวัดพระนครศรีอยุธยาได้ประสานงานกับหน่วยงานที่มีหน้าที่ในพระราชบัญญัติฉบับนี้ จนสามารถออกกฎกระทรวง และข้อกำหนดการควบคุมอาคารในพื้นที่จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยเหตุผลสำคัญก็เพื่อสนับสนุนการอนุรักษ์และพัฒนานครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ในฐานะที่ได้รับการยกย่องให้เป็นมรดกโลก
ให้มีความเป็นระเบียบ กลมกลืน และมีความต่อเนื่อง เป็นเอกลักษณ์เฉพาะของเมืองให้ชัดเจนขึ้น ประกอบด้วย

3.1 กฎกระทรวง ฉบับที่ 53 (พ.ศ. 2542)

ข้อ 2 ให้กำหนดพื้นที่บางส่วนในท้องที่ตำบลสวนพริก ตำบลลุมพลี ตำบลบ้านเกาะ ตำบลคลองสระบัว ตำบลหัวรอ ตำบลหันตรา ตำบลหอรัตนไชย ตำบลท่าวาสุกรี ตำบลไผ่ลิง ตำบลประตูชัย ตำบลกะมัง ตำบลบ้านป้อม ตำบลสำเภาล่ม ตำบลคลองสวนพลู ตำบลปากกราน และตำบลเกาะเรียน อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ภายในบริเวณแนวเขตตามแผนที่ท้ายกฎหมายกระทรวงนี้เป็นบริเวณห้ามก่อสร้างอาคารชนิดและประเภท ดังต่อไปนี้

(ก) ภายในบริเวณที่ 1 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคารอื่นใด เว้นแต่

(1) อาคารที่พักอาศัยประเภทบ้านเดี่ยว ห้องแถวหรือตึกแถวที่มีความสูงไม่เกิน 8 เมตร

(2) อาคารหรือสถานที่ของทางราชการที่มีความสูงไม่เกิน 12 เมตร

(3) อาคารหรือสถานที่ขององค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย ที่ใช้ในกิจการขององค์การหรือใช้เพื่อสาธารณประโยชน์ที่มีความสูงไม่เกิน 12 เมตร

(4) ศาสนสถานที่มีความสูงไม่เกิน 12 เมตร

(5) หอถังน้ำที่มีความสูงไม่เกิน 15 เมตร

(6) เขื่อน สะพาน อุโมงค์ ทางหรือท่อระบายน้ำ รั้ว กำแพง และประตู

(ข) ภายในบริเวณที่ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) อาคารที่มีความสูงเกิน 12 เมตร

(2) หอถังน้ำที่มีความสูงเกิน 15 เมตร

(ค) ภายในบริเวณที่ 3 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) อาคารที่มีความสูงเกิน 15 เมตร

(2) หอถังน้ำที่มีความสูงเกิน 18 เมตร

(ง) ภายในบริเวณที่ 4 ห้ามมิให้บุคคลใดก่อสร้างอาคาร ดังต่อไปนี้

(1) อาคารทุกชนิดหรือทุกประเภทภายในระยะ 6 เมตร จากริมฝั่งแม่น้ำลพบุรีหรือแม่น้ำป่าสัก

(2) อาคารในระยะเกิน 6 เมตร จากริมฝั่งแม่น้ำลพบุรีหรือแม่น้ำป่าสักที่มีความสูงเกินผลรวมของระยะความสูง 15 เมตร กับระยะถอยร่นส่วนที่เกินแนวระยะ 6 เมตร จากริมฝั่งแม่น้ำลพบุรีหรือแม่น้ำป่าสัก หรือที่มีความสูงเกิน 30 เมตร

(3) อาคารริมถนนโรจนะทั้งสองฟากที่มีความสูงเกิน 15 เมตร

(4) อาคารในระยะถอยร่นจากริมถนนโรจนะทั้งสองฟากที่มีความสูงเกินผลรวมของระยะความสูง 15 เมตร กับระยะถอยร่นจากริมถนนโรจนะทั้งสองฟาก หรือที่มีความสูงเกิน 30 เมตร

(5) หอถังน้ำที่มีความสูงเกิน 33 เมตร

การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินถึงยอดผนังหรือยอดฝาด้านที่สูงที่สุดของชั้นที่อยู่สูงที่สุด แต่ไม่นับรวมส่วนของผนังหรือฝาที่เป็นส่วนโครงสร้างของหลังคา

ข้อ 3 ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 2 ห้ามมิให้ก่อสร้างอาคารที่มีลักษณะของหลังคาหลังคาคลุมบันได หรือโครงสร้างส่วนที่สูงที่สุดของอาคาร เป็นรูปทรงอื่นใดที่มิใช่รูปทรงจั่ว รูปทรงปั้นหยาหรือรูปทรงไทย ความในวรรคหนึ่งมิให้ใช้บังคับแก่หอถังน้ำ

ข้อ 4 ภายในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 2 ห้ามมิให้บุคคลใดดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารใดๆ ให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 2 และข้อ 3

ข้อ 5 อาคารที่มีอยู่แล้วในบริเวณพื้นที่ที่กำหนดตามข้อ 2 ก่อนหรือในวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้แต่ห้ามดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้อาคารดังกล่าวให้เป็นอาคารชนิดหรือประเภทที่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในข้อ 2 และข้อ 3

ข้อ 6 อาคารที่ได้รับใบอนุญาตหรือใบรับแจ้งการก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร หรือที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายเฉพาะว่าด้วยกิจการนั้นก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ และยังก่อสร้าง ดัดแปลง หรือเปลี่ยนการใช้ไม่แล้วเสร็จ ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ แต่จะขอเปลี่ยนแปลงการอนุญาตหรือการแจ้งให้เป็นการขัดต่อกฎกระทรวงนี้ไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

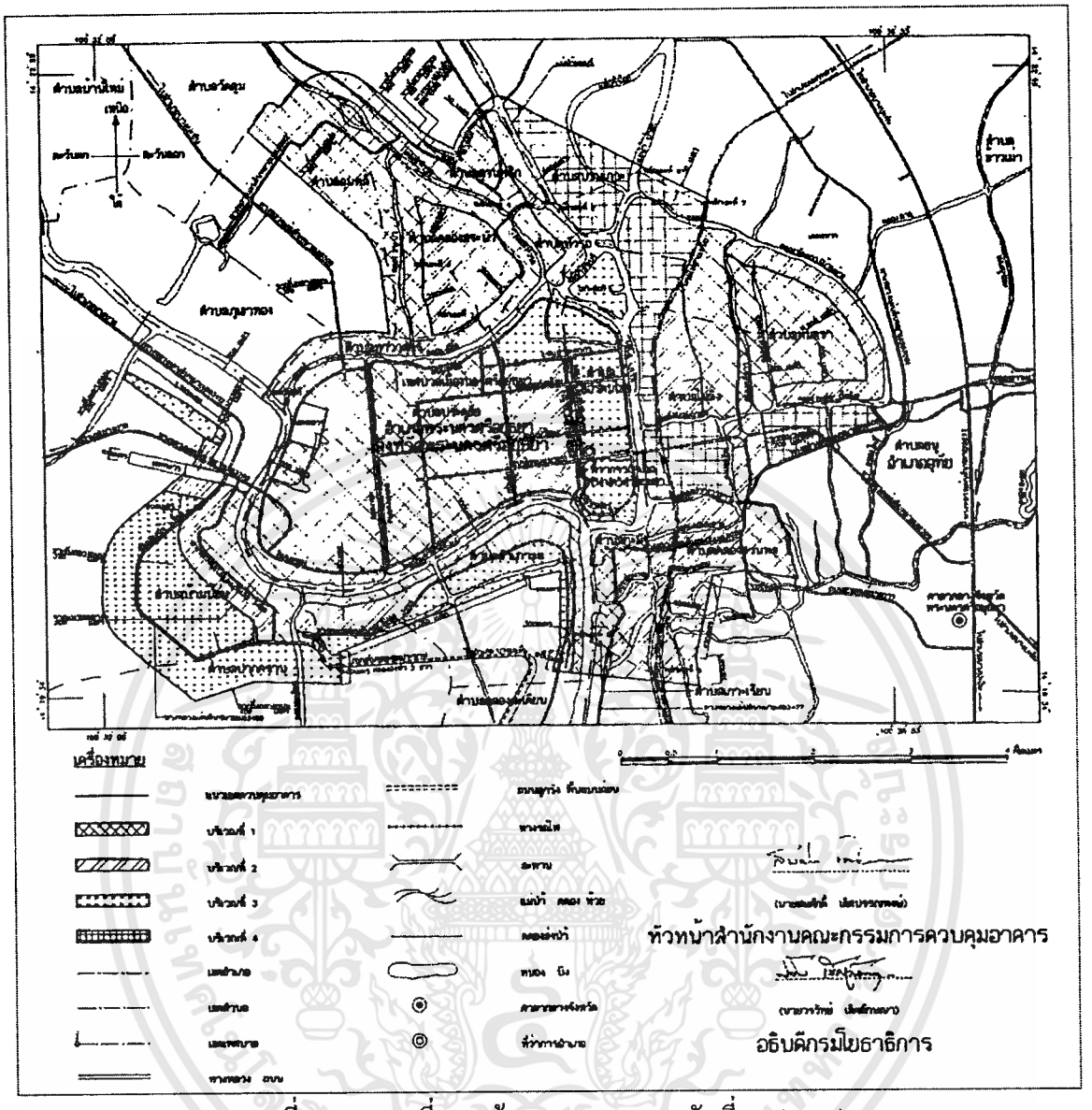

ภาพที่ 2.14 แผนที่แนบท้ายกฎกระทรวงฉบับที่ 53 (2542)

3.2 กฎกระทรวง ฉบับที่ 55 (พ.ศ. 2543)

ออกตามในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522 โดยได้คัดเอาแต่เฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างตึกแถวเท่านั้น ฉะนั้นการเรียงหัวข้อต่างๆ อาจมีการข้ามตอนไปบ้าง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยถึงแนวทางการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยาในครั้งนี้

1. ห้องแถวหรือตึกแถวแต่ละคูหา ต้องมีความกว้างโดยวัดระยะตั้งฉากจากแนวศูนย์กลางของเสาด้านหนึ่งไปยังแนวศูนย์กลางของเสาอีกด้านหนึ่งไม่น้อยกว่า 4 เมตร มีความลึกของอาคารโดยการวัดระยะตั้งฉากกับแนวผนังด้านหน้าชั้นล่างไม่น้อยกว่า 4 เมตรและไม่เกิน 24 เมตร มีพื้นที่ชั้นล่างแต่คูหาไม่น้อยกว่า 30 ตารางเมตร และต้องมีประตูให้คนเข้าออกได้ทั้งด้านหน้าและด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในกรณีที่ความลึกของอาคารเกิน 16 เมตร ต้องจัดให้มีที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมขึ้นบริเวณหนึ่งที่ระยะระหว่าง 12 เมตรถึง 16 เมตร โดยให้มีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า 10 ใน 100 ของพื้นที่ชั้นล่างของอาคารนั้น

ห้องแถวหรือตึกแถวที่สร้างอยู่ริมถนนสาธารณะต้องให้ระดับพื้นชั้นล่างของห้องหรือตึกแถวมีความสูง 10 เซนติเมตรจากระดับทางเท้าหน้าอาคาร หรือมีความสูง 25 เซนติเมตรจากระดับกึ่งกลางถนนสาธารณะหน้าอาคาร แล้วแต่ละกรณี

2. ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถวจะสร้างต่อเนื่องกันได้ไม่เกิน 10 คูหา และมีความยาวของอาคารแถวหนึ่งๆ รวมกันไม่เกิน 40 เมตร โดยวัดระหว่างจุดศูนย์กลางของเสาแรกถึงจุดศูนย์กลางของเสาสุดท้ายไม่ว่าจะเป็นเจ้าของเดียวกันและใช้โครงสร้างเดียวกันหรือแยกกันก็ตาม

3. ผนังของตึกแถวหรือบ้านแถว ต้องทำด้วยวัสดุถาวรที่เป็นวัสดุทนไฟด้วย แต่ถ้าก่อด้วยอิฐธรรมดาหรือคอนกรีตไม่เสริมเหล็ก ผนังนี้ต้องหนาไม่น้อยกว่า 8 เซนติเมตร

4. ห้องแถว ตึกแถว หรือบ้านแถวที่สร้างติดต่อกัน ให้มีผนังกันไฟทุกระยะไม่เกินห้าคูหา ผนังกันไฟต้องสร้างต่อเนื่องจากพื้นดินจนถึงระดับดาดฟ้าที่สร้างด้วยวัสดุถาวรที่เป็นทนไฟกรณีที่เป็นหลังคาสร้างด้วยวัสดุไม่ทนไฟให้มีผนังกันไฟสูงเหนือหลังคาไม่น้อยกว่า 30 เซนติเมตรตามความลาดของหลังคา

5. ห้องแถว หรือตึกแถว ต้องมีระยะดิ่งไม่น้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้ คือ ชั้นล่างต้องมีระยะดิ่งไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร และตั้งแต่ชั้นสองขึ้นไปต้องมีระยะดิ่งไม่น้อยกว่า 3.00 เมตร

ห้องมีในอาคารซึ่งมีระยะดิ่งระหว่างพื้นถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งตั้งแต่ 5 เมตรขึ้นไป จะทำพื้นชั้นลอยในห้องนั้นก็ได้ โดยพื้นชั้นลอยดังกล่าวนั้นต้องมีเนื้อที่ไม่เกินร้อยละ 40 ของเนื้อที่ห้อง ระยะดิ่งระหว่างพื้นชั้นลอยถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และระยะดิ่งระหว่างพื้นห้องถึงพื้นชั้นลอยต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร ด้วย

6. บันไดของอาคารอยู่อาศัยถ้ามีต้องอย่างน้อยหนึ่งบันไดที่มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร ช่วงหนึ่งสูงไม่เกิน 3 เมตร ลูกตั้งสูงไม่เกิน 20 เซนติเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออกแล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 22 เซนติเมตร และต้องมีพื้นหน้าบันไดมีความกว้างและยาวไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได

7. ตึกแถวหรือบ้านแถวที่มีจำนวนชั้นไม่เกิน 4 ชั้น หรือสูงไม่เกิน 15 เมตรจากระดับถนนบันไดหนีไฟจะอยู่ในแนวดิ่งก็ได้แต่ต้องมีชานพักบันไดทุกชั้นโดยมีความกว้างไม่น้อยกว่า 60 เซนติเมตร ระยะห่างของขั้นบันไดแต่ละขั้นไม่มากกว่า 40 เซนติเมตร และติดตั้งในส่วนที่ว่างทางเดินด้านหลังอาคารได้ บันไดขั้นสุดท้ายอยู่สูงจากระดับพื้นดินได้ไม่เกิน 3.50 เมตร

8. ห้องแถวหรือตึกแถวซึ่งมีด้านหน้าไม่ติดริมถนนสาธารณะ ต้องมีที่ว่างด้านหน้าอาคารกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร โดยไม่ให้ส่วนใดของอาคารยื่นล้ำหน้าเข้าไปในพื้นที่ดังกล่าว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยไม่ให้มีส่วนใดของอาคารยื่นล้ำเข้าไปในพื้นที่ดังกล่าว เว้นแต่การสร้างบันไดหนีไฟภายนอกอาคารที่ยื่นล้ำไม่เกิน 1.40 เมตร

ระหว่างแถวด้านข้างของห้องแถวหรือตึกแถวที่สร้างถึง 10 คูหา หรือมีความยาวรวมถึงกัน 40 เมตร ต้องมีที่ว่างระหว่างแถวด้านข้างห้องแถวหรือตึกแถวนั้นกว้างไม่น้อยกว่า 4 เมตร เป็นช่องตลอดความลึกของห้องแถวหรือตึกแถวเพื่อเชื่อมกับที่ว่างหลังอาคาร

ห้องแถวหรือตึกแถวที่สร้างติดต่อกันไม่ถึง 10 คูหา หรือมีความยาวรวมกันไม่ถึง 40 เมตร แต่มีที่ว่างระหว่างแถวด้านข้างของห้องแถวนั้นกว้างน้อยกว่า 4 เมตร ไม่ให้ถือว่าเป็นที่ว่างระหว่างแถวด้านข้างของห้องแถวหรือตึกแถวแต่ให้ถือว่าห้องแถวหรือตึกแถวนั้นสร้างต่อเนื่องเป็นแถวเดียวกัน

ที่ว่างตามวรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสาม จะก่อสร้างอาคารรั้ว กำแพง หรือสิ่งก่อสร้างอื่นใด หรือจัดให้บ่อน้ำ สระว่ายน้ำ ที่พักมูลฝอย หรือที่พักรวมมูลฝอยไม่ได้

ห้องแถวหรือตึกแถวที่มีด้านข้างใกล้เขตที่ดินของผู้อื่น ต้องมีที่ว่างระหว่างด้านข้างของห้องแถวหรือตึกแถวกับเขตที่ดินของผู้อื่นนั้นกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร เว้นแต่ห้องแถวหรือตึกแถวที่ก่อสร้างขึ้นทดแทนอาคารเดิมโดยมีพื้นที่ไม่มากกว่าพื้นที่ของอาคารเดิมและมีความสูงไม่เกิน 15 เมตร

9. ห้องแถวหรือตึกแถว ต้องมีที่ว่างด้านหลังอาคารกว้างไม่น้อยกว่า 3 เมตร เพื่อใช้ติดต่อถึงกันโดยไม่ให้มีส่วนใดของอาคารยื่นล้ำเข้าไปในพื้นที่ดังกล่าว เว้นแต่การสร้างบันไดหนีไฟภายนอกอาคารที่ยื่นล้ำไม่เกิน 1.40 เมตร

10. อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า 6 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากกึ่งกลางถนนสาธารณะอย่างน้อย 3 เมตร

อาคารที่สูงเกินสองชั้นหรือเกิน 8 เมตร ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะ ป้ายหรือสิ่งที่สร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้ายหรือคลังสินค้า ที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะ

1) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากกึ่งกลางถนนสาธารณะอย่างน้อย 6 เมตร
2) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างตั้งแต่ 10 เมตรขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากเขตถนนสาธารณะอย่างน้อย 1 ใน 10 ของความกว้างของถนนสาธารณะ
3) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างเกิน 20 เมตรขึ้นไป ให้ร่นแนวอาคารห่างจากเขตถนนสาธารณะอย่างน้อย 2 เมตร

11. ให้อาคารที่สร้างต้องมีส่วนต่ำสุดของกันสาด หรือส่วนยื่นสถาปัตยกรรมสูงจากระดับทางเท้าไม่น้อยกว่า 3.25 เมตร ทั้งนั้นไม่นับตกแต่งที่ยื่นจากผนังไม่เกิน 50 เซนติเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และต้องมีท่อรับน้ำจากกันสาดหรือหลังคาต่อแนบหรือผนังหรือเสาอาคารลงสู่ท่าสาธารณะหรือบ่อพัก

12. การก่อสร้างอาคารใกล้อาคารอื่นในที่ดินเจ้าของเดียวกัน พื้นหรือผนังของอาคารสำหรับอาคารสูงไม่เกิน 9 เมตร ต้องห่างอาคารอื่นไม่น้อยกว่า 4 เมตร และสำหรับอาคารที่สูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ต้องห่างอาคารอื่นไม่น้อยกว่า 6 เมตร

13. การก่อสร้างอาคารในบริเวณด้านข้างของห้องแถวหรือตึกแถว

1) ถ้าห้องแถวหรือตึกแถวนั้นมีจำนวนรวมกันได้ตั้งแต่ 10 คูหา หรือมีความยาวรวมกันได้ตั้งแต่ 40 เมตรขึ้นไป และอาคารที่จะสร้างขึ้นเป็นห้องแถวหรือตึกแถว ห้องแถวหรือตึกแถวที่จะสร้างขึ้นต้องห่างจากผนังด้านข้างของห้องแถวหรือตึกแถวเดิมไม่น้อยกว่า 4 เมตรแต่ถ้าเป็นอาคารอื่นต้องห่างจากผนังด้านข้างของห้องแถวหรือตึกแถวเดิมไม่น้อยกว่า 2 เมตร

2) ถ้าห้องแถวหรือตึกแถวนั้นมีจำนวนไม่ถึง 10 คูหาและมีความยาวรวมกันไม่ถึง 40 เมตร อาคารที่สร้างขึ้นจะต้องห่างจากผนังด้านข้างของห้องแถวหรือตึกแถวนั้นไม่น้อยกว่า 2 เมตร

14. อาคารซึ่งบุคคลอาจเข้าอยู่ หรือเข้าใช้สอยได้แต่ละหลังต้องมีห้องอาบน้ำและห้องส้วมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในตาราง ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 จำนวนห้องน้ำและห้องส้วมของอาคาร

ชนิดหรือประเภทอาคาร	ห้องส้วม		ห้องอาบน้ำ	อ่างล้างมือ
	ส้วม	ที่ปัสสาวะ		
1. อาคารอยู่อาศัย ต่อ 1 หลัง	1	-	1	1
2. ห้องแถวหรือตึกแถวไม่ว่าจะใช่พาณิชย์ หรือ อาศัย หรือบ้านแถว				
ก. พื้นที่รวมกันแต่ละคูหาไม่เกิน 200 ตารางเมตร	1	-	-	-
ข. พื้นที่รวมกันแต่ละคูหาเกิน 200 ตารางเมตร หรือว่าสูงเกิน 3 ชั้น	2	1	1	-

15. ห้องส้วมและห้องน้ำแยกกัน ต้องมีขนาดของพื้นห้องแต่ละห้องไม่น้อยกว่า 0.9 ตารางเมตร และมีความกว้างไม่น้อยกว่า 0.9 เมตร ถ้าห้องส้วมและห้องอาบน้ำรวมอยู่ในห้องเดียวกันต้องมีพื้นที่ภายในไม่น้อยกว่า 1.50 ตารางเมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

16. อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงต้องมีการระบายน้ำฝนที่เหมาะสมและเพียงพอ การระบายน้ำฝนจกอาคารอาจดำเนินการระบายลงสู่แหล่งรองรับน้ำทิ้งโดยตรงก็ได้ในกรณีที่จัดให้มีทางระบายน้ำเพื่อระบายน้ำสู่แหล่งรองรับน้ำทิ้ง ต้องมีส่วนลาดเอียงไม่ต่ำกว่า 1 ใน 200 ถ้าเป็นทางระบายน้ำทิ้งแบบท่อปิดต้องมีเส้นผ่าศูนย์กลางภายในไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร โดยต้องมีบ่อพักสำหรับตรวจการระบายน้ำทุกมุมเลี้ยวและมุกระยะไม่เกิน 12 เมตร ถ้าท่อปิดนั้นมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางภายในตั้งแต่ 60 เซนติเมตรขึ้นไป ต้องมีบ่อพักดังกล่าวทุกมุมเลี้ยว และทุกระยะไม่เกิน 24 เมตร ในกรณีที่เป็นทางระบายน้ำทิ้งแบบอื่นต้องมีความกว้างภายในขอบบนสุดไม่น้อยกว่า 10 เซนติเมตร และให้มีบ่อตรวจคุณภาพน้ำทิ้งที่เจ้าหน้าที่สามารถเข้าตรวจได้สะดวก

17. ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว และบ้านแฝด ที่มีความสูงไม่เกิน 2 ชั้น ต้องติดตั้งเครื่องดับเพลิงแบบมือถืออย่างใดอย่างหนึ่งตามชนิดและขนาดที่กำหนดไว้จำนวนคูหาละ 1 เครื่อง

การติดตั้งเครื่องดับเพลิงตาม (1) ต้องติดตั้งให้ส่วนบนสุดของตัวเครื่องสูงจากระดับพื้นอาคารไม่เกิน 1.50 เมตรอยู่ในที่มองเห็นสามารถอ่านคำแนะนำได้สามารถนำไปใช้งานได้โดยสะดวก อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ตลอดเวลา และมีชนิดและขนาดของเครื่องดับเพลิงตามตาราง

ตารางที่ 2.2 ชนิดและขนาดของเครื่องดับเพลิงในอาคาร

ชนิดหรือประเภทของอาคาร	ชนิดของเครื่องดับเพลิง	ขนาดบรรจุไม่น้อยกว่า
(1) ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว และบ้านแฝด ที่มีความสูงไม่เกิน 2ชั้น	(1) โฟมเคมี (2) ก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (3) ผงเคมีแห้ง (4) ชนิดของเครื่องดับเพลิง อาจใช้ประเภทอื่นๆ ที่มีคุณสมบัติเทียบเท่า	10 ลิตร 3 กิโลกรัม 3 กิโลกรัม

18. ตึกแถวให้มีที่จอดรถอย่างน้อย 1 คนต่อหนึ่งคูหา ถ้าหนึ่งคูหามีพื้นที่เกินกว่า 240 ตารางเมตร ต้องจัดให้มีที่จอดรถ 1 คันต่อพื้นที่อาคาร 120 ตารางเมตร

(4) พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2535

พระราชบัญญัติฉบับนี้เป็นกฎหมายหลักที่ใช้ในการอนุรักษ์ และคุ้มครองโบราณสถาน โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ อาศัยอำนาจตามมาตรา 7 ที่ให้อำนาจอธิบดีกรมศิลปากรสามารถกำหนดขอบเขตที่ดินโบราณสถาน ตามความเหมาะสม และตามมาตรา 7 ทวิ อธิบดีกรมศิลปากรมีอำนาจสั่งระงับและรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างในกรณีที่มีการรื้อสิ่งปลูกสร้างในกรณีที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การปลูกอาคารใดๆ ในเขตโบราณสถานโดยมิได้รับอนุญาต โดยเจ้าของที่ดินก็ไม่มีสิทธิเรียกร้องหรือดำเนินคดีแก่ผู้รื้อถอน

การดำเนินการโดยอาศัยพระราชบัญญัติฉบับนี้ได้สร้างคุณประโยชน์ให้กับการอนุรักษ์เป็นอย่างยิ่งเพราะเป็นพระราชบัญญัติที่อธิบดีมีอำนาจเบ็ดเสร็จโดยตรงและมีบทลงโทษที่รุนแรงแต่อย่างไรก็ตามผลของการใช้กฎหมายฉบับนี้ ทำให้เกิดผลกระทบในด้านลบที่รุนแรงตามมาด้วย

กรมศิลปากร อาศัยพระราชบัญญัติฉบับนี้ประกาศพื้นที่โบราณสถานครอบคลุมเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาทั้งหมด พื้นที่ประมาณ 8 ตารางกิโลเมตร การดำเนินการก่อสร้างใดๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนต้องได้รับความเห็นชอบจากกรมศิลปากร โดยมีข้อกำหนดที่ชัดเจนเกี่ยวกับควบคุมสิ่งปลูกสร้างการควบคุมกิจกรรม การใช้พื้นที่ ขนาด ความสูง และรูปแบบของอาคาร (อยุธยามรดกโลก.กรุงเทพ : คุรุสภา.2540)

2.3 ปัญหาภายในพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

สามารถสรุปปัญหา ได้ดังนี้

1) อุทยานประวัติศาสตร์ขาดเอกภาพของพื้นที่ เนื่องจากความต่อเนื่องและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวของโบราณสถาน ถูกขัดจังหวะด้วยอาคารบ้านเรือน สถานที่ราชการ ถนน และระบบการจราจรที่ไม่เป็นระเบียบ และไม่สอดคล้องกับผังเมืองประวัติศาสตร์และตำแหน่งโบราณสถาน

ภาพที่ 2.15 ตึกแถวที่สร้างประชิด และสูงกว่าโบรณสถาน หน้าวัดขุนแสน บริเวณตลาดหัวรอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.16 ตึกแถวที่สร้างประชิด โบรณสถาน ข้างวัดลังกา บริเวณตลาดเจ้าพรหม

2) ลักษณะการใช้ที่ดินไม่เป็นระเบียบและไม่เล็งเห็นความสำคัญ เนื่องจากการให้ประชาชนและหน่วยงานราชการเข้าไปปลูกสร้างบ้านพักอาศัย และสำนักงาน โดยมิได้กำหนดหรือวางผังเมืองล่วงหน้า เป็นผลให้โบราณสถานถูกทำลายบั่นทอนทัศนียภาพและคุณค่าของนครประวัติศาสตร์

3) สภาพที่ขาดบรรยากาศของเมืองประวัติศาสตร์ ความสกปรก รกรุงรังเนื่องจากขาดการควบคุมลักษณะสิ่งก่อสร้าง ขาดการวางผังเมืองและระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ การสาธารณสุข การคมนาคม การกำจัดสิ่งปฏิกูล สภาพแวดล้อม และที่สำคัญคือ มิได้คำนึงถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์

ภาพที่ 2.17 หน้าตึกแถวที่สร้างความสกปรก รกรุงรัง บริเวณทางเข้าวัดใหญ่ชัยมงคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

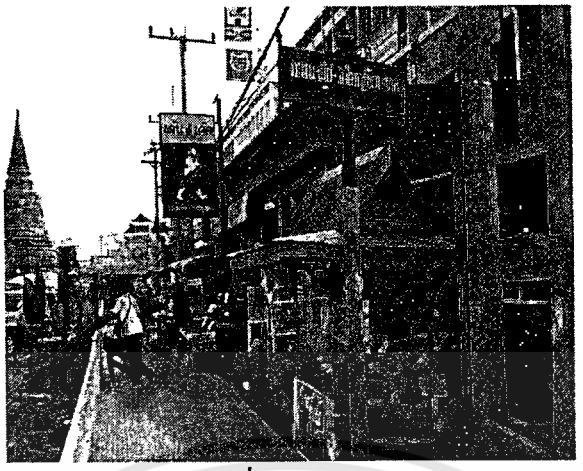

ภาพที่ 2.18 ความไม่เป็นระเบียบที่ทำลายบรรยากาศของเมืองประวัติศาสตร์

4) ไม่สามารถใช้พื้นที่ในการประกอบกิจกรรมทางวัฒนธรรม และก่อประโยชน์ทางการท่องเที่ยวได้เท่าที่ควร ทั้งนี้เนื่องจากการขาดเอกภาพของพื้นที่ การบุกรุกทำลายพื้นที่โบราณสถานดังปัญหาที่กล่าวมาแล้วข้างต้น เป็นผลให้ไม่มีพื้นที่สำหรับประกอบกิจกรรมทางวัฒนธรรม เช่น พระราชพิธีสิบสองเดือน ขบวนการเดินทัพสมัยอยุธยา การสาธิตศิลปหัตถกรรม เป็นต้น นอกจากนี้ยังไม่มีพื้นที่เพียงพอสำหรับการบริการด้านการท่องเที่ยว เช่น ที่จอดรถ ร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึก เป็นต้น

2.4 รูปแบบและเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมไทย

2.4.1 ประเภทของสถาปัตยกรรมไทย

สถาปัตยกรรมไทย หมายถึง ศิลปะการก่อสร้างของไทย อันได้แก่ อาคาร บ้านเรือน โบสถ์ วิหาร วัง สถูป และสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ มีลักษณะแตกต่างกันไปตามภูมิศาสตร์ และคตินิยม สามารถจัดหมวดหมู่ ตามลักษณะการใช้งานได้ 2 ประเภท คือ

1) สถาปัตยกรรมที่ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ได้แก่ บ้านเรือน ตำหนักวัง และพระราชวัง เป็นต้น บ้านหรือเรือนเป็นที่อยู่อาศัยของสามัญชน ธรรมดาทั่วไป ซึ่งมีทั้งเรือนไม้ และเรือนปูน เรือนไม้มีอยู่ 2 ชนิด คือ เรือนเครื่องผูก และ เรือนเครื่องสับ ตำหนัก และวัง เป็นเรือนที่อยู่ของชนชั้นสูง พระราชวงศ์ หรือ ใช้เรียกที่ประทับชั้นรอง ของพระมหากษัตริย์

2) สถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องศาสนา ได้แก่ โบสถ์,วิหาร,กุฏิ,หอไตร,หอระฆังและหอกลอง ,สถูป ,เจดีย์

2.4.2 เอกลักษณ์สถาปัตยกรรมไทยสมัยอยุธยา

เอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมในยุคนี้ คือการออกแบบให้แสดงถึงความยิ่งใหญ่ ร่ำรวย สถาปัตยกรรมจึงมีขนาดและรูปร่างสูงใหญ่ ตกแต่งด้วยการแกะสลักปิดทอง โบสถ์วิหารในกรุงศรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อยุธยาไม่นิยมสร้างให้มีชายคายื่นออกมาจากหัวเสามากนัก ส่วนใหญ่มีบัวหัวเสาเป็นรูปบัวตูม และนิยมเจาะผนังอาคารให้เป็นลูกกรงเล็กๆแทนช่องหน้าต่าง ลักษณะเด่นของการก่อสร้างโบสถ์วิหารอีกอย่างคือ การปล่อยแสงให้สาดเข้ามาในอาคารมากขึ้น โดยจะออกแบบให้แสงเข้ามาทางด้านหน้าและฉายลงยังพระประธาน สถาปัตยกรรมอยุธยาแบ่งออกเป็น 3 สมัย คือ

1. สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนต้น ตั้งแต่สมัยพระเจ้าอู่ทองจนถึงสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ (พ.ศ. 1893 – 2031) รูปแบบสถาปัตยกรรมที่เด่นๆคือ เจดีย์ทรงปรางค์ ในสมัยนี้จะมีพระปรางค์แบบลพบุรี เป็นปรางค์ประธานของวัดอยู่หลายแห่ง เช่นวัดพุทไธศวรรย์ วัดมหาธาตุ วัดพระราม วัดราชบูรณะ เป็นต้น และยังมีเจดีย์ช้างล้อมที่มีลักษณะคล้ายเจดีย์แบบลังกาและสุโขทัย

2. สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนกลาง ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถจนถึงสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม (พ.ศ. 2031 – 2171) เป็นช่วงที่กรุงศรีอยุธยาได้รับอิทธิพลทางศิลปะจากสุโขทัย ลักษณะรูปแบบสถาปัตยกรรมส่วนใหญ่เป็นทรงระฆัง ทีมีฐานเป็นมาลัยเถา เช่น เจดีย์วัดใหญ่ชัยมงคล เจดีย์วัดพระศรีสรรเพชญ์ เป็นต้น

3. สถาปัตยกรรมสมัยอยุธยาตอนปลาย ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททองจนถึงสมเด็จพระเจ้าเอกทัศน์ (พ.ศ. 2173 – 2310) รูปแบบสถาปัตยกรรมถือว่าอยู่ในจุดสูงสุด คือเป็นสถาปัตยกรรมที่สามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้ทุกประการ และมีความงดงามอ่อนช้อยตามลักษณะแบบไทยๆ แต่การพัฒนาทางสถาปัตยกรรมต้องหยุดลงหลังกรุงศรีอยุธยาพ่ายแพ้แก่พม่าในปี พ.ศ. 2310 นับเป็นจุดเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็น ทั้งด้านการปกครอง ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านวัฒนธรรม

2.4.3 เรือนไทยสมัยอยุธยา

สมัยอยุธยาซึ่งเป็นสมัยอันห่างไกลจากสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้นไม่มากนัก ชีวิตและความเป็นอยู่กับศิลปวัฒนธรรมย่อมแนบเนื่องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สังเกตจากศิลปวัตถุโบราณสมัยอยุธยาที่หลงเหลืออยู่ เช่น กุฏิสงฆ์ กับภาพบ้านที่ปรากฏในภาพเขียนมีส่วนคล้ายคลึงกัน

ยกตัวอย่าง เช่น ภาพบ้านชาวอยุธยา ในภาพเขียนบนผนังอุโบสถวัดช่องนนทรี ภาพนี้ทำให้ได้รับความรู้ว่าบ้านไทยของชาวอยุธยาก็เหมือนกับบ้านไทยในสมัยรัตนโกสินทร์ไม่ผิดเพี้ยนเพียงแต่ว่าบ้านคนมีเงินหรือชนชั้นกลางและขุนนางของอยุธยาจะมุงด้วยกระเบื้องลอนดินเผาสีเหมือนอิฐ มีปั้นลมและตัวเหงา และมีการจำหลักเป็นครีบที่ยอดแหลมของปั้นลมกับใกล้ตัวเหงาตรงหน้าจั่วเป็นลูกฟัก รวมทั้งฝาเป็นเรือนฝาปะกนมีหน้าต่างด้านสกัด หรือผนังหุ้มกลอง 2 บาน น่าสังเกตว่าเขาไม่ใช้กระเบื้องเชิงชาย เหมือนพระอุโบสถและพระวิหาร เข้าใจว่าจะเป็นการเลียนวัดเกนไปละกระมัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

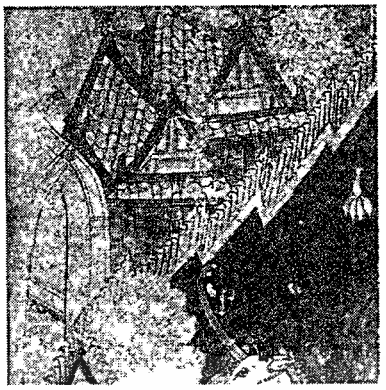

ภาพที่ 2.19 ภาพเขียนในอุโบสถวัดช่องนนทรี สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ตอนต้น พ.ศ.2200
ที่มา : (แบบบ้านเรือนในสยาม..กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.2548.)

เรือนไทยที่ทำด้วยไม้จะต้องโผล่หัว แป ออกมา เพื่อรองรับปั้นลมหรือป้านลม ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ปัจจุบันนี้เคยเห็นบางบ้านเอาสังกะสีบุหัวแปมิให้ถูกแดดถูกฝน เกรงว่าจะผุต้องซ่อมไม้แปกันบ่อย ๆ แต่ในสมัยสุโขทัยเราได้พบกระเบื้องดินเผาครอบหัวแปและไม้ อกไก่ ที่ส่วนบนยอดของหน้าจั่วด้วย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในสมัยสุโขทัยท่านมีความรอบคอบกันมาก

การก่อสร้างบ้านเรือนของคนไทยไม่ว่าจะเป็นที่อาณาจักรสุโขทัย เชียงใหม่ อยุธยา หรือสุพรรณภูมิคงเป็นเรือนไม้เป็นพื้นแม้พระราชมณเฑียรในพระบรมมหาราชวัง นอกจากพระที่นั่งต่างๆ อันมีไว้สำหรับประกอบพิธีต่างๆ และเป็นท้องพระโรงออกขุนนางแล้ว ในบริเวณส่วนที่อยู่อาศัย เช่น พระตำหนักต่าง ๆ จะทำด้วยไม้เพราะเมื่อทำเป็นที่อยู่อาศัยแล้วมีความสบายและเป็นสุขมากกว่าอยู่ตึก

มีหลักฐานว่าพระราชมณเฑียรในวังหลวงหรือวังหน้าก็ตามเป็นไม้ ก็เพราะว่าเราค้นไม่พ้นในซากโบราณสถานไม่ว่าที่สุโขทัย หรืออยุธยา นั้นก็เพราะของเดิมเป็นไม้อาจไฟไหม้หรือผุพังสูญสลายไปหมด แม้กุฎีสงฆ์ในส่วนที่เป็นสังฆาวาส ไม่ว่าจะเป็นที่อยู่ของสังฆราชหรือลูกวัดใดๆ ก็ไม่เหลือร่องรอยไว้ให้เห็น ตามวัดสำคัญต่างๆ ในสมัยโบราณซึ่งก็ย่อมจะเป็นไม้ เมื่อปล่อยให้รกร้างก็กลายเป็นเหยื่อพระเพลิงหรือพวกแมลง ปลวก และมอด รวมทั้งผู้คนมารื้อถอนเอาไปเป็นฟืนหรือเอาไปทำประโยชน์อะไรต่ออะไรจนหมดสิ้น

ยังมีหลักฐานประจักษ์พยานทางโบราณสถานปรากฏให้เห็นที่ศาลาการเปรียญวัดใหญ่สุวรรณาราม เพชรบุรี ซึ่งเดิมเป็นพระตำหนักอยู่ในกรุงศรีอยุธยา สมเด็จเจ้าแตงโมหรือสมเด็จพระสุวรรณมุนี สังฆราชในเวลานั้นได้รับพระราชทานเป็นกันต์เทศน์จากพระเจ้าเสือ แล้วชะลอรื้อถอนเอามาก่อสร้างใหม่ที่เพชรบุรีเป็นเครื่องไม้ทั้งสิ้น ล้วนวิจิตรพิสดารยิ่งนัก และพระตำหนักวัดไทร ที่บางขุนเทียน ธนบุรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

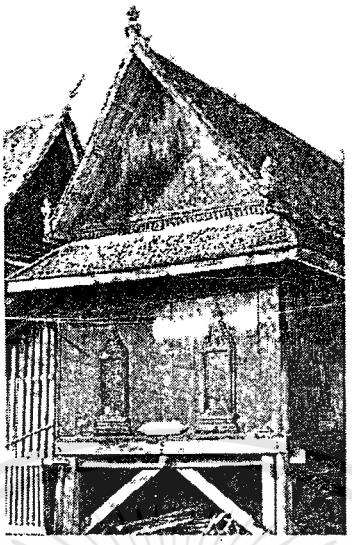

ภาพที่ 2.20 ตำหนักทอง วัดไทร บางขุนเทียน ธนบุรี

ที่มา : (แบบบ้านเรือนในสยาม..กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.2548.)

เป็นพระตำหนักสร้างด้วยไม้ ตัวห้องพระบรรทมใช้ฝาถัง มีหน้าต่างหรือบัญชรหลอกอยู่ด้านนอก ลงรักปิดทองด้านนอกโดยรอบ ตัวตำหนักนี้ยังมีหมู่ตำหนักเป็นชุดประกอบอีกมาก แบบหมู่บ้านเรือนไทยโบราณซึ่งยังคงเหลือที่วัดไทรและวัดบางขุนเทียนนอก เป็นกุฎีสงฆ์ ก่อสร้างด้วยไม้ เป็นที่พักอาศัยชั่วคราวของข้าราชบริพารและนางสนมกำนัลที่ตามเสด็จ หลังคาตำหนักมุงด้วยกระเบื้องลอนดินเผา มีกระเบื้องเชิงชายคา ที่ปั้นลมปั้นปูน ส่วน ช่อฟ้า เป็นรูปครุฑ หางหงส์ เป็นรูปนาค (สมัยต่อมาทางวัดได้เปลี่ยนกระเบื้องลอนหลังคาที่ชำรุดเป็นกระเบื้องเกล็ด) พระตำหนักนี้ยกพื้นสูงแต่ใต้ถุนไม่สูงมากนักพอกันน้ำท่วมได้เท่านั้น มิได้ยกพื้นให้สูงมากดังเรือนไทยของชาวบ้านทั่วไป ที่ค้ำยันชายคาปีกนกเป็นเหล็กเส้นเล็กๆ เดิมน่าจะเป็นเสานางเรียง ที่ยื่นจากชายคามาปักดิน เพราะดูร่องรอยฝาพระตำหนักด้านนอกไม่มีร่องรอยของการติดค้นทวย หรือไม้เท้าแขวนแต่ประการใด

มีสิ่งที่ปรากฏอย่างแน่ชัดว่ากุฎีสงฆ์สมัยอยุธยาตอนปลายตั้งแต่ปลายสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นต้นไป หรืออาจจะหลังรัชกาลนั้นเล็กน้อย มีการสร้างอาคารสองชั้นก่อตึกเป็นกุฎีสงฆ์ โดยเอาอย่างวัดเสาธงทองและตึกวิชาเยนทร์ที่ลพบุรีเป็นปฐม ที่พบในอยุธยามีเฉพาะบางที่ เช่น อาคารกุฎีสงฆ์ตึกสองชั้นที่ตำหนักพระพุทธโฆษาจารย์ วัดพุทไธศวรรย์ อาคารกุฎีสงฆ์วัดตึก ตำบลหัวแหลม วัดเจ้าย่า ริมคลองสระบัว อยุธยา กับอาคารตำหนักกุฎีสงฆ์ที่วัดกุฎีดาว อยุธยา เป็นต้น รวมทั้งพระตำหนักคำหยาดที่อ่างทองด้วย

อาคารสองชั้นดังกล่าวมีขนาดไล่เลี่ยกัน สำหรับในอยุธยาเข้าใจว่าการสร้างอาคารกุฎีสงฆ์เป็นตึกสองชั้นน่าจะมีการสร้างที่วัดตะเว็ดริมคลองประจามก่อนอื่น ด้วยวัดตะเว็ดยังมีช่องอาร์ชโค้งมน (Arch) และมีลายปั้นปูนที่หน้าบันเป็นลายฝรั่ง เป็นลายเครือเถา มีใบอะแคนตัส (Acanthus) ผสมนกคาบของไทย สถานที่แห่งนี้อยู่หลังวัดพุทไธศวรรย์ไม่ไกลกันนัก น่าจะเป็น

เอกสารนี้มีลิขสิทธิ์ ห้ามนำไปใช้เพื่อการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตำหนักของกรมหลวงโยธาทิพ และกรมหลวงโยธาเทพ ที่มาบวชชีและพำนักพร้อมกับบริวารก็เป็นได้

ส่วนบ้านเรือนของชาวอยุธยาโดยเฉพาะผู้มีบรรดาศักดิ์และขุนนางผู้ใหญ่ที่สำคัญ ก็น่าจะมีการก่อสร้างเป็นตึกอยู่บ้าง ด้วยมีปรากฏอยู่ในภาพเขียนผนังอุโบสถวัดช่องนนทรี สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชตอนต้น ภาพทศชาติตอนวิธูรชาดก ช่างเขียนได้เขียนคฤหาสน์ของพระวิธูรซึ่งเป็นเสนาบดีผู้ใหญ่ เป็นอาคารก่อตึกมีใต้ถุนสูง มีช่องอาร์ชโค้งแหลมที่ใต้ถุนแบบเดียวกับพระตำหนักคำหยาด และตำหนักพระพุทธโฆษาจารย์ มีบันไดโค้งก่ออิฐ มีซุ้มประตูจำหลักไม้เป็นลายฝรั่ง ก่อกำแพงชานอิฐทึบ ตัวคฤหาสน์โอบรอบหอกลาง มีข้าทาสบริวารอยู่ประจำตามห้องหับของตน หลังคามุงกระเบื้องมีชายคาปีกนก มีการปั้นปูนที่ปั้นลมเป็นแบบฝรั่ง ที่หอกลางก่อโถงแต่มีม่านโดยรอบ คงมีหน้าบันไม้และพนักเข้าไม้แบบฝาปะกน แม้คฤหาสน์บ้านช่องจะเป็นตึกอยู่กันอย่างอัครฐาน ถึงปานนี้บ่าว-ไพร่ก็คงตำข้าวซ้อมมือด้วยครกไม้อยู่เช่นเดิมตรงลานบ้านกลางแจ้ง น่าสังเกตว่ากระเบื้องหลังคาเป็นกระเบื้องเกล็ดมิใช่กระเบื้องลูกฟูก เข้าใจว่าจะเป็นกระเบื้องไม้ บางทีกระเบื้องดินเผาอาจจะสงวนไว้ใช้เฉพาะเจ้านายตามที่มีบัญญัติไว้ในกฎหมายสมัยนั้น

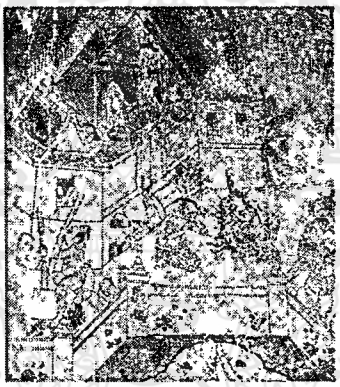

ภาพที่ 2.21 ภาพเขียนในอุโบสถวัดช่องนนทรี สมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช แสดงบ้านเรือนสมัยอยุธยาของผู้มีบรรดาศักดิ์ และขุนนางผู้ใหญ่

ที่มา : (แบบบ้านเรือนในสยาม..กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.2548.)

รูปบ้านของชาวอยุธยาในเมืองหลวงปรากฏอยู่บนภาพเขียนที่พระอุโบสถวัดปราสาทนนทบุรี ซึ่งเข้าใจว่าจะเขียนในสมัยพระเจ้าทรงธรรม ตำหนักต่างๆ ในพระราชมณเฑียรเขียนรูปเรือนไทยใต้ถุนเตี้ยๆ ไม่สูงนัก แบบเดียวกับตำหนักแดง ซึ่งเป็นตำหนักเดิมของสมเด็จพระศรีสุริเยนทรามาตย์ ทำชานลดชั้นและมีบันไดก่ออิฐตรงพาไล โถงมีฝาเป็นแบบเพิงหน้าถังเปิดออกโดยใช้ไม้ค้ำยัน การปลูกเรือนไทยใต้ถุนเตี้ยนี้คงจะนิยมเฉพาะในรั้วในวัง ด้วยสถานที่นั้นได้รับการถมดินให้สูง แม้น้ำจะขึ้นมากปานใดก็ไม่อาจท่วมได้ โดยทั่วไปในชนบทหรือในเมืองหลวงเมื่อนอกรั้ววังออกมาก็มักจะใช้เรือนใต้ถุนสูงทั้งสิ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4.4 เรือนไทยภาคกลาง

เรือนไทยภาคกลางที่เป็นเรือนหอของครอบครัวที่ก่อสร้างตัวขึ้นมาใหม่ ประกอบด้วยเรือนนอนซึ่งมีห้องนอนและห้องโถงหนึ่งหลังเรือนมี 3 ช่วงเสา 2 ช่วงเสาเป็นห้องนอน อีก 1 ช่วงเสาเป็นห้องโถง มีไว้สำหรับเลี้ยงพระ รับแขก รับประทานอาหาร และพักผ่อนเมื่อครอบครัวขยายตัว ลูกชายหรือลูกสาวโตขึ้นและมีครอบครัว โดยตกลงว่าจะอยู่กับพ่อแม่ของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งแล้ว พ่อแม่จะปลูกเรือนให้อยู่อีกหลังหนึ่งต่างหาก อาจสร้างขึ้นตรงกันข้ามกับเรือนพ่อแม่ โดยมีชานเป็นตัวเชื่อม เกิดเป็นเรือนหมู่ขึ้น

เรือนหมู่ คือ เรือนปลูกอยู่ในที่เดียวกันมีหลายหลัง ในระยะต่อมาเมื่อมีความเจริญแล้ว อาจมีนอกชานแล่นกลางติดต่อกันได้ตลอด เรือนเหล่านี้หลังหนึ่งเป็นเรือนเดิมซึ่งพ่อแม่อยู่นอกนั้นเป็นเรือนหลังย่อมกว่า เป็นที่อยู่ของบุตรสาวที่ออกเรือนไปแล้ว ส่วนจำนวนเรือนว่ามีกี่หลังนั้น ก็สุดแล้วแต่จำนวนบุตรสาวที่มีเรือนไปแล้วโดยจะปลูกเรียงกันถัดจากเรือนเดิมออกมาทางด้านหน้าทั้งสองข้างเรือนหลังเดิมเรียกว่า “หอกลาง” ส่วนเรือนนอกเรียกว่า “หอรี” เพราะปลูกไปตามยาวถ้ามีเรือนปลูกอีกหลังหนึ่งเป็นด้านสกัดก็เรียกว่า “หอขวาง” ตามปกติมักกั้นฝาทั้งสามด้าน เปิดโล่งไว้แต่ด้านหน้า สำหรับเป็นที่รับแขกเป็นทำนองเดียวกับเรือน “พะไล้” ถ้าเรือนหมู่นี้เป็นของคหบดีมักมีเรือนโถงปลูกขึ้นหลังหนึ่งที่ตรงกลางชานสำหรับเอาไว้นั่งเล่นหรือใช้เป็นสถานที่เวลามีงาน เช่นสวดมนต์เลี้ยงพระ สำหรับหอนั่งไม่จำเป็นต้องปลูกอยู่กลางชานเสมอไป จะใช้เรือนที่ยังไม่มีคนอยู่และเปิดเป็นห้องโถงใช้เป็นหอนั่งก็ได้ นอกจากนี้อาจมีเรือนหลังเล็กๆ สำหรับเลี้ยงนก ซึ่งปลูกไว้ตรงไหนก็ได้ตามความเหมาะสมเรือนแบบนี้เรียกว่า “หอนก” ส่วนด้านหลังของหอนั่งมักปลูกเป็นร้านต้นไม้ ส่วนใหญ่นิยมปลูกไม้เถาที่ดอกมีกลิ่นหอม

ภาพที่ 2.22 พระตำหนักทับขวัญ ใน พระราชวังสนามจันทร์ มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบเรือนไทยภาคกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปเรือนไทยภาคกลางนิยมปลูกเป็น 3 ห้องนอน และไม่นิยมปลูกเรือน 4 ห้อง เพราะถือว่าเรือนอยู่สี่ห้องได้เดือดร้อนรำคาญ ถ้าเป็นคหบดีนิยมปลูกเรือนตามตะวันเป็นเรือนแฝด มีชานบ้านแล่นกลาง หลังหนึ่งเป็นเรือนพักอาศัย 3 ห้อง เป็นห้องนอน ห้องเก็บของ และห้องพระ อีกหลังหนึ่งที่สร้างขึ้นก็ทำแบบเดียวกันให้เป็นที่อยู่ของบิดามารดา หรือปู่ย่าตายาย กลางชานที่แล่นกลางเรือนนิยมสร้างเป็นเรือนโปร่ง บนนอกชานนั้นครึ่งหนึ่งเรียกกันว่า "หอนั่ง หรือหอกลาง" ใช้เป็นที่สำหรับนั่งพักผ่อนยามเสร็จธุรการงานในยามเย็นหรือยามค่ำคืนก่อนจะเข้านอน ส่วนเรือนครัวจะเชื่อมต่อกับเรือนนอนด้วยชาน ชายคาของเรือนทำรางไม้รองน้ำฝน ปลายรางมีตุ่มตั้งไว้ 1 ลูก เรือนครัวนี้มีหน้าต่างด้านข้างและด้านเหนือเตาไฟ เพื่อเปิดระบายควันไฟยามทำครัว มิให้ควันไฟจับรมควันจนดำ

องค์ประกอบต่างๆ ของบ้านทรงไทยหรือเรือนไทยภาคกลาง แบ่งโครงสร้างออกเป็น 3 ส่วน ที่สำคัญ ดังนี้

1. **เดี่ยวล่าง** จากพื้นดินถึงหลังรอด หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า "เดี่ยวร่องฤน"
2. **เดี่ยวบน** จากหลังรอดถึงท้องขื่อ
3. **เครื่องบน** จากท้องขื่อจนถึงอกไก่

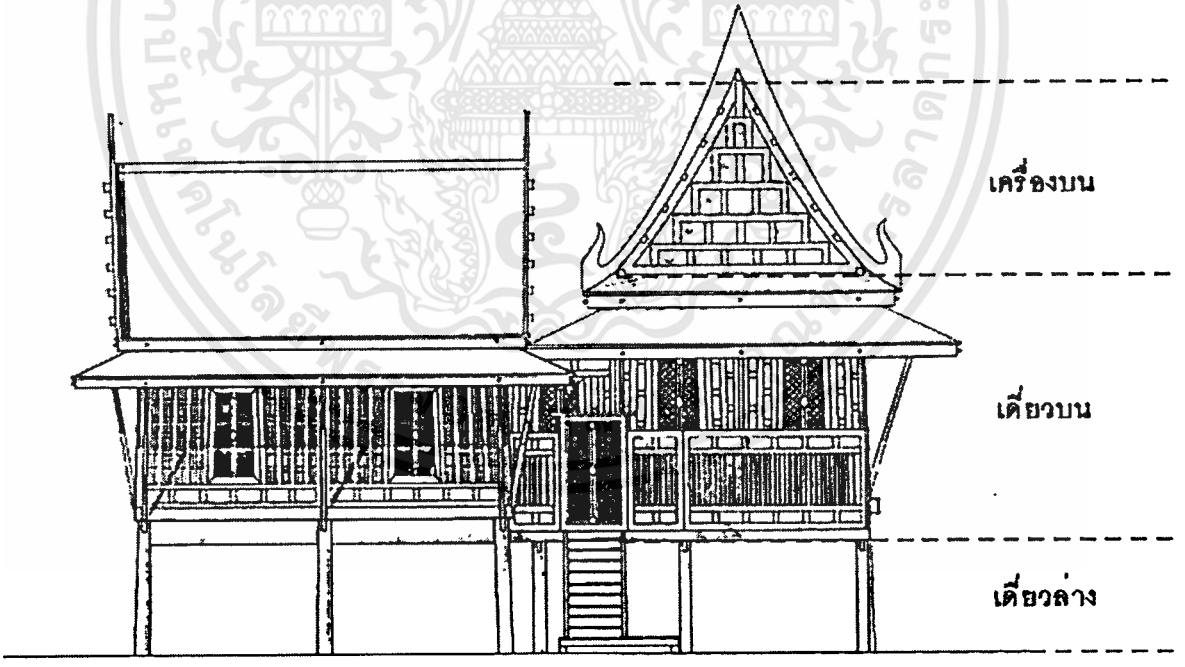

ภาพที่ 2.23 แสดงการแบ่งสัดส่วนของเรือนไทยตามโครงสร้าง

1. เสาเรือน

ไม้ท่อนกลมยาวตลอดลำต้น ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางที่โคนประมาณ 25 เซนติเมตร ที่ปลายประมาณ 20 เซนติเมตร ใช้ไม้เต็ง รัง มะค่า หรือแดง การคัดเลือกเสาต่างๆ ที่จะนำมาเป็นเสา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เรือนต้องเป็นเสาที่ดี มีตาเสาที่อยู่ในตำแหน่งที่ถูกต้องถูกโฉลก การเจาะรูเสาเพื่อใส่รอดหรือใส่เต้า ก็ต้องมีวิธีที่ถูกต้องในการวัด เจ้าของเรือนจะได้อยู่เย็นเป็นสุข

2. รอด

เป็นไม้เหลี่ยมขนาดประมาณ 5X20-25 เซนติเมตร นิยมใช้ไม้เนื้อแข็ง เช่น เต็ง รัง เป็นต้น ทำหน้าที่รองรับพื้น นั่งอยู่บนเสาที่เจาะทะลุกึ่งกลางทั้งสองด้าน และ ยื่นเลยเสาออกไปข้างละประมาณ 20-25 เซนติเมตร ในปัจจุบันเรียกส่วนนี้ของโครงสร้างเรือนว่า "คาน"

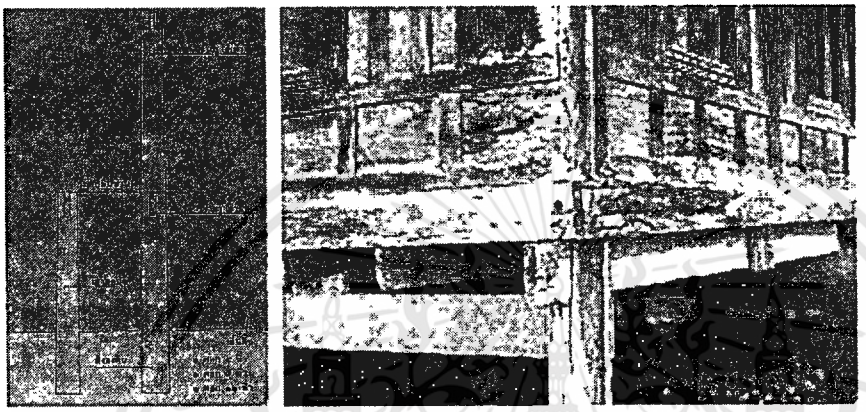

ภาพที่ 2.24 แสดงเสา และรอด

3. กันสาด

เป็นส่วนหนึ่งของหลังคาที่ยื่นออกไปโดยรอบ ลดระดับจากหลังคาลงมา แต่ทำมุมน้อยกว่าหลังคา กันสาดประกอบไปด้วย จันทันกันสาด แปกลอน และวัสดุมุง ปลายจันทันข้างหนึ่งตอกยึดอยู่กับเต้าด้วยสลักไม้ (ค้างคาว) อีกข้างหนึ่งรองรับด้วยค้ำยันหรือเสานางเรียงกันสาดนี้ทำหน้าที่ป้องกันแดดส่องและฝนสาด

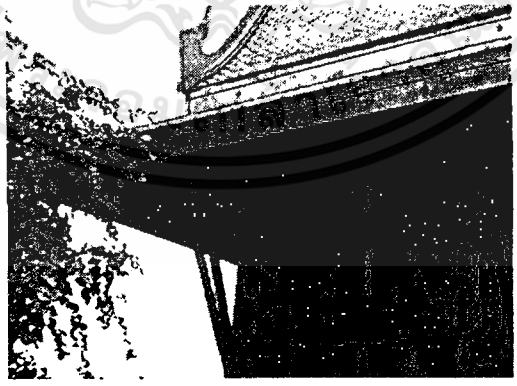

ภาพที่ 2.25 แสดงฝาปะกน และกันสาด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. อกไก่

ไม้สักเหลี่ยมรูปข้าวหลามตัด ยาวตลอดเรือนและยื่นหัวท้ายอีกข้างละประมาณ 60-35 เซนติเมตร มีหน้าที่ยึดหน้าจั่ว ดั้งและจันทัน ตั้งอยู่บนยอดสุดของหลังคา และยังให้หลบหลังคานั่งทับ

5. เชิงชาย

ไม้เหลี่ยมขนาด 5X20 เซนติเมตร ติดอยู่ที่ปลายเต้า ยาวรอบชายคา ทำหน้าที่รับตะพานหนู และรับน้ำหนักทั้งหมดจากปลายกลอน

6. ปั้นลม

คือ แผ่นไม้แบนขนาดหนา 2.5-3 เซนติเมตร ติดอยู่ปลายแปหัวเสา แปลาน อกไก่ มีหน้าที่ปิดชายคาด้านสกัดหัวและท้ายกันลมตีจากหรือกระเบื้องส่วนล่างของปั้นลม แต่งรูปเป็นแบบตัวเหงา เรียกว่า "เหงาปั้นลม" หรือแต่งเป็นรูปหางปลา การติดใช้ตะปูตอกมาจากใต้แปทะลุไปติดปั้นลม

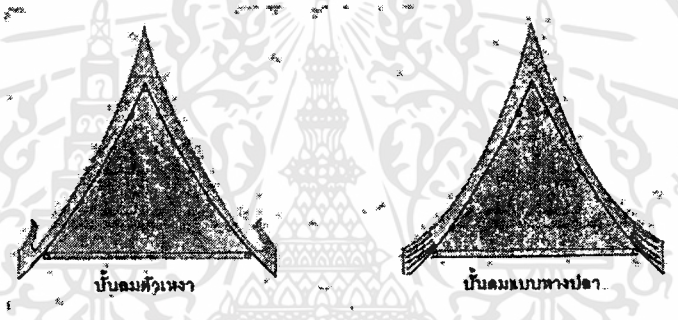

ภาพที่ 2.26 แสดง ปั้นลม

7. หน้าจั่ว

แผงไม้รูปสามเหลี่ยม สร้างขึ้นจากองค์ประกอบของชิ้นไม้ในลักษณะต่างๆ ใช้ประกบปิดตรงส่วนที่เป็นโพรงของหลังคาทางด้านสกัดหรือด้านขื่อของเรือน เพื่อป้องกันลม แดด และฝน มีหลายลักษณะดังนี้

1) จั่วลูกฟัก หรือจั่วพรหมพักตร์ แบ่งหน้าจั่วโดยมีแนวนอนและแนวตั้งสลับกัน คล้ายฝาปะกน แต่ขนาดใหญ่กว่าและขยายส่วนไปตามแนวนอน

2) จั่วรูปพระอาทิตย์ มีรูปคล้ายพระอาทิตย์ครึ่งดวง เส้นรัศมีพระอาทิตย์ทำด้วยไม้แบน และเว้นช่องให้อากาศถ่ายเท นิยมใช้กับจั่วเรือนครัวไฟ

3) จั่วใบปรือ ตัวแผงประกอบด้วยแผ่นไม้ขนาดเล็กเรียงซ้อนทางแนวนอน นิยมใช้กับเรือนนอนและเรือนครัวไฟ ถ้าเป็นเรือนครัวไฟส่วนบนมักเว้นช่องให้อากาศถ่ายเทได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

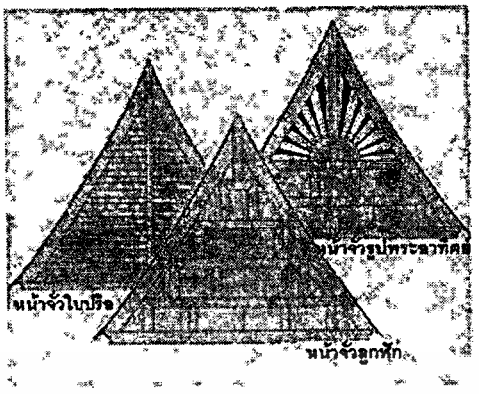

ภาพที่ 2.27 แสดง หน้าจั่ว

8. หลังคา

เป็นชิ้นส่วนที่เป็นผืน ทำหน้าที่กันแดดและบังฝนให้กับตัวเรือน ใช้วัสดุหลายอย่างประกอบกันเข้า ได้แก่ กระเบื้อง จาก แฝก และหญ้าคา วัสดุเหล่านี้หาได้ง่ายตามท้องถิ่นต่างๆ ถ้ามุงด้วยกระเบื้องจะดูดซึมความร้อนมากกว่ามุงด้วยจากหรือแฝก สำหรับเรือนที่มุงด้วยกระเบื้อง จาก แฝก ส่วนบนสุดของหลังคาคือ ส่วนสันอกไก่จะมีรอยร่อง จำเป็นต้องมีชิ้นส่วนปิดรอยนี้กันน้ำฝนรั่ว ถ้ามุงด้วนยกระเบื้องใช้กระเบื้องครอบเป็นส่วนปิด หากมุงด้วยจากหรือแฝก ใช้หลบจากหรือหลบแฝกเป็นส่วนครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำฝนรั่วไหลเข้ามา

9. ไขรา

ส่วนของหลังคาที่ยื่นจากฝาหรือจากหน้าจั่วออกไป หากไขราอยู่บริเวณกันสาดยื่นจากฝาเรียกว่า "ไขรากันสาด" หากอยู่ตรงหน้าจั่วเรียกว่า "ไขราหน้าจั่ว" หรืออยู่ตรงปีกนกก็เรียกว่า "ไขราปีกนก"

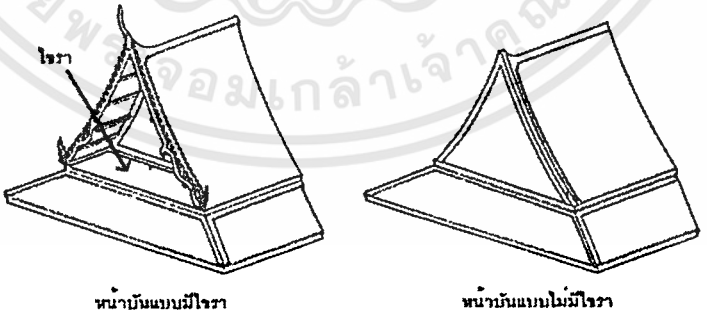

ภาพที่ 2.28 แสดง ไขราหน้าจั่ว

10. ประตูห้อง

เป็นทางเข้าออกระหว่างห้องนอน ห้องครัวกับระเบียง ประกอบไปด้วยกรอบเช็ดหน้า บานประตูและเดือย ธรณีประตูดาลคู่ ประตูนี้ส่วนล่างกว้างและส่วนบนขอบ เล็กกว่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. ประตูรั้วชาน

เป็นทางเข้าออกระหว่างชานกับบริเวณบ้านโดยมีบันไดเป็นตัวกลาง ลักษณะและส่วนประกอบเหมือนประตูห้อง แต่มีซุ้มหลังคาข้างบนกันฝนสาดมาถูกบานประตู และเน้นทางขึ้นให้มีความสำคัญและน่าดูยิ่งขึ้น

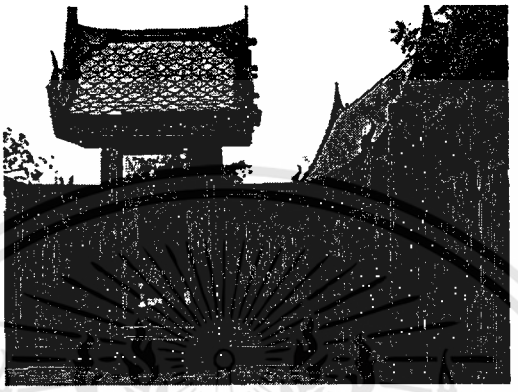

ภาพที่ 2.29 แสดง ประตูรั้วชาน

12. หน้าต่าง

เป็นส่วนประกอบของฝาเรือนที่ทำติดเป็นส่วนเดียวกัน แต่เป็นช่องเจาะให้แสงสว่าง อากาศ ลมผ่านเข้าได้ รวมทั้งเป็นช่องให้สายตาของผู้อยู่ภายในห้องมองออกไปภายนอก ช่องนี้สามารถควบคุมการเปิดปิดได้โดยตัวบาน ซึ่งทั้งหมดประกอบไปด้วย

1) กรอบเช็ดหน้า คือ วงขอบรอบนอกของบาน (วงกบ) เป็นไม้เหลี่ยมแบนขนาด 3-5X12.5 เซนติเมตร วางประกอบตามส่วนแบนเข้ามุม 45 องศา เซาะร่องบัวประกับ ส่วนล่างกว้างกว่าส่วนบน

2) ตัวบาน ใช้แผ่นไม้หนาประมาณ 3 เซนติเมตร แบ่งเป็น 2 แผ่นต่อ 1 บาน มุมสุดบนและล่างมีเดือยเส้นผ่าศูนย์กลาง 3 เซนติเมตร ยาว 2.5 เซนติเมตร (แบบเดือยไม่ทะลุ) และยาว 6 เซนติเมตร (แบบเดือยทะลุ) สอดใส่ในรูของธรณีหน้าต่างแทนบานพับ

3) ธรณีหน้าต่าง ใช้ไม้เหลี่ยมขนาดหนา 3-5X10 เซนติเมตร ยาวตลอดความกว้างของหน้าต่างและเลยออกไปข้างละ 10 เซนติเมตร ติดกับฝาด้วยตะปูจีน หรือลิ่มไม้แสม

4) หย่อง เป็นแผงไม้ที่ติดอยู่ตรงส่วนล่างของช่องหน้าต่าง แกะเป็นลวดลายหรือฉลุโปร่ง หนาประมาณ 2 เซนติเมตร สูง 20-25 เซนติเมตร

5) อกเลา ไม้เหลี่ยมเส้นขนาด 3X5 เซนติเมตร (เฉพาะหน้าต่าง) ยาวตลอดบาน ติดอยู่กับบานหน้าต่างบานหนึ่ง เพื่อบังช่องหน้าต่างๆทั้งสอง

6) ดาลเดี่ยว ทำหน้าที่เป็นกลอนติดอยู่ส่วนกลางของบานหน้าต่างเป็นไม้เหลี่ยมขนาด 3X5 เซนติเมตร ยาวประมาณ 30 เซนติเมตร มีไม้รัดทาบกับตัวบานข้างละอัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7) กบ เป็นกลอนของหน้าต่าง แต่ติดอยู่ส่วนกลาง เป็นไม้แบนขนาดหนา 1X5 เซนติเมตร สูงประมาณ 10 เซนติเมตร เจาะธรณีหน้าต่างให้เป็นร่อง เมื่อปิดบานสนิทแล้วจึงใส่กบลงไป

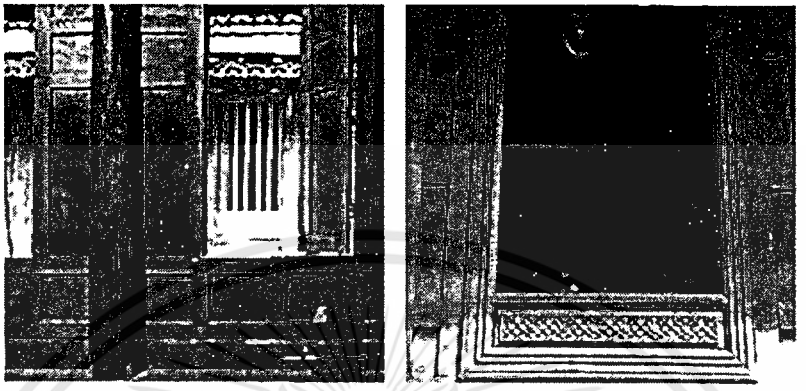

ภาพที่ 2.30 แสดง หน้าต่าง และหย่อง

ที่มา : (บ้านทรงไทยดอทคอม.2552.)[Online].

2.5 ประวัติ และพัฒนาการของตึกแถวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตึกแถว หรือ ห้องแถว ไม่มีหลักฐานที่ชัดเจนปรากฏว่าเกิดขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่เมื่อใด แต่จากการศึกษาเบื้องต้น น. ณ ปากน้ำ (2548 : 28) ได้กล่าวว่ามีบันทึกอยู่ในจดหมายเหตุราชฑูตฝรั่งเศสสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้กล่าวถึงอาคารร้านค้าเป็นตึกริมถนนป่าตอง อันเป็นร้านค้าของชาวอาหรับ และชาวต่างประเทศอื่นๆ ก่อเป็นตึก แต่ปัจจุบันก็ไม่ปรากฏชากให้เห็น และจากบันทึกของช่างฝรั่งที่เข้ามาอยู่ในกรุงศรีอยุธยาในยุคของพระเจ้าปราสาททอง (พ.ศ.2173-2198) แจ้งว่ามีลักษณะสถาปัตยกรรมที่เป็นอาคารแถวยาวขนานสองข้างถนนในบริเวณใจกลางเกาะอยุธยา สร้างด้วยอิฐ หิน มีขนาดสองชั้น สูงประมาณ 4.5 เมตร ใช้เป็นที่อยู่อาศัยของพวกแขกมัวร์ และชาวจีน ซึ่งได้นำเอาวัฒนธรรมการสร้างที่อยู่อาศัยของตน ซึ่งเป็นอาคารตึกแถวก่อด้วยอิฐเข้ามาปลูกสร้างเผยแพร่อยู่ในประเทศไทยตั้งแต่ยุคนั้นเป็นต้นมา (เพ็ญศรี ฉันทวรางค์. 2528 : 29)

ในประเทศไทยนี้คาดว่าตึกแถวอาจจะเกิดขึ้นตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา ดังนั้นเพื่อให้เห็นภาพที่ชัดเจนจึงได้แยกเป็นสมัยต่าง ๆดังนี้

สมัยสุโขทัย ไม่ปรากฏว่ามีหลักฐานเกี่ยวกับห้องแถวแสดงไว้อย่างชัดเจนในยุคนี้ แต่จากศิลาจารึกหลักที่ 1 ได้บรรยายสภาพของเมืองสุโขทัยส่วนหนึ่งไว้ว่า “ด้านทิศเหนือนั้นมีตลาดปสาน เข้าใจว่าคำนี้มาจากคำว่า บารซ่าของเปอร์เซีย คือ มีร้านค้าติดระเบียงทางเดิน ซึ่งเป็นศูนย์การค้าใหญ่ของสุโขทัยสมัยนั้น” (อนุวิทย์ เจริญศุภกุล และคณะ อ้างใน สันติ ฉันทวิลาสวงศ์. 2520 : 21-24) ทั้งนี้หากจำนวนร้านค้านั้นมีมากพอจนทำให้ตำแหน่งของร้านค้าต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องอยู่ชิดติดกันอย่างต่อเนื่องแล้วละก็ อาจกล่าวได้ว่าห้องแถวในประเทศไทยได้เริ่มขึ้นตั้งแต่สมัยสุโขทัยเป็นต้นมา

สมัยอยุธยา อยุธยาราว พ.ศ.2713 – 2198 ตรงกับสมัยของพระเจ้าปราสาททอง มีการติดต่อกับชาวต่างชาติยุโรปแล้ว ได้แก่ ชาวอังกฤษ ฝรั่งเศส และวิลันดา (ฮอลันดา) เป็นต้น

จิตรกรชาวดัชท์ได้เขียนภาพเมืองอยุธยาเป็นมุมมองจากเบื้องบนลงมา (Bird's Eye View) เห็นตลอดทั้งตัวเมืองอยุธยาไว้หลายภาพมีลักษณะคล้าย ๆ กัน โดยจะสังเกตได้ว่า บริเวณใจกลางเกาะอยุธยามีถนนที่แล่นไประหว่างทิศเหนือ และทิศใต้ มีแถวอาคารขนาบกันเป็นแนวยาวขนานไปกับถนนนั้น มีลักษณะเป็นอาคารห้องแถว

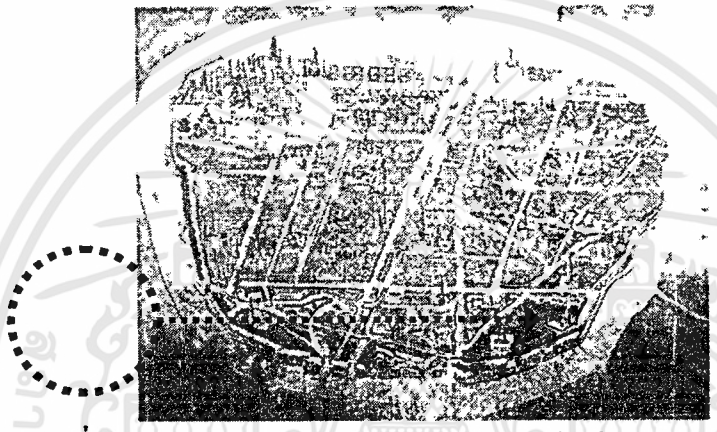

ภาพที่ 2.32 ภาพขยาย แสดงอาคารลักษณะ คล้ายตึกแถวในสมัยอยุธยา

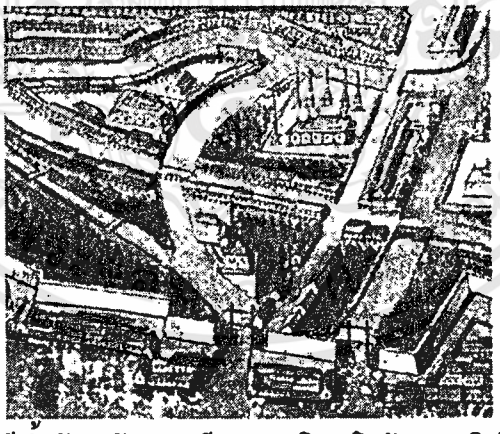

ภาพที่ 2.31 ภาพเขียนสีน้ำมันสมัยกรุงศรีอยุธยา โดย โยฮันเนส วิงโบนส์ จิตรกรชาวดัชท์ ราวปีพ.ศ.2208

ที่มา : (ภูมินามวิทยาพระนครศรีอยุธยา.สถาบันอยุธยาศึกษา.2551.)[Online]

นอกจากหลักฐานที่เป็นรูปแล้ว ยังมีหลักฐานอื่นซึ่งอ้างถึงบันทึกของฝรั่ง (หมอแกมป์เฟอร์) ซึ่งได้กล่าวถึงห้องแถวอยุธยาไว้ดังนี้

"เป็นถนนที่คับคั่งไปด้วยประชากรทั้งชาวต่างประเทศ เฉพาะบ้านเรือนและสถานที่ประกอบการค้าของชาวต่างประเทศนั้น มีมากกว่า 100 หลัง" หมอแกมป์เฟอร์กล่าวว่า อาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บ้านเรือนในบริเวณถนนทั้งสองสายนั้นมักจะสร้างขึ้นด้วยอิฐ ปูน มีลักษณะรูปร่างคล้าย ๆ กัน ขนาดไม่ใหญ่โตอะไรมากนัก และมีสองชั้นด้วย เขากะประมาณความสูงอาคารบ้านเรืองสองชั้นในครั้งนั้นว่าสูงราว 2½ ฟาทอม หรือประมาณ 15 ฟุต (4.50 เมตร) ถนนสายกลางซึ่งแล่นเหนือขึ้นไปยังพระราชวังนั้นมีผู้คนคับคั่งที่สุด แน่นขนัดไปด้วยร้านค้า ร้านช่างศิลปะ และหัตถกรรมต่าง ๆ มีบ้านคนจีน ฮินดูสถาน และมัวร์อยู่ร้อยกว่าหลัง แต่กระนั้นก็สูงไม่เกินสองฟาทอมกึ่ง

จากบันทึกทำให้ทราบว่าผู้ใช้อาคารห้องแถวในไทยสมัยอยุธยานั้นไม่ใช่คนไทยด้วยกันเอง อาจจะเป็นจีน ฮินดูสถาน หรือมัวร์ก็ได้ และคงไม่ใช่ฝรั่งชาติยุโรป

สมัยรัตนโกสินทร์ จากหนังสือพระราชพงศาวดารกรุงรัตนโกสินทร์ (รัชกาลที่ 5) ทรงนิพนธ์โดยสมเด็ดกรมพระยาดำรงราชานุภาพ มีใจความตอนหนึ่งว่า

ประเทศสยามนี้จีนย่อมนิยมกันแต่ไรมาว่าเป็นที่หาทรัพย์ได้ง่าย ทั้งรัฐบาลและชาวเมืองก็ไม่รังเกียจจีน เพราะฉะนั้นพวกจีนชาวเมืองทางฝ่ายที่อัตคัดขัดสน จึงมักพากันมาหากินในประเทศสยาม ที่มาหาทรัพย์สินพอแก้อัตคัดได้แล้วกลับไปก็มี บางคนได้ความสุขสบายเกินความคดหมายเลยทิ้งเมืองจีนมาอยู่ตั้งภูมิลำเนาเป็นชาวสยาม

จะเห็นได้ว่าชาวจีนอพยพนั้นส่วนใหญ่เข้ามาในลักษณะของคนที่ยากจน จึงต้องรวบรวมอยู่เป็นกลุ่มก้อน คอยช่วยเหลือซึ่งกันและกันตามลักษณะของชนกลุ่มน้อยที่จะต้องดิ้นรน ปกป้องตัวเอง เมื่อมีโอกาส และสะสมเงินทองได้เพียงพอแล้ว จึงตั้งตัวทำการค้าเป็นหลักเป็นฐาน แต่ก็คงอยู่รวม ๆ กันไปด้วยความเคยชินในเชื่อใยที่มีต่อกัน

2.6 รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง (2543 : 81-88) ได้ศึกษาถึงรูปแบบและพัฒนาการของอาคารตึกแถว โดยแบ่งเป็น 3 ประเภทได้ดังนี้ คือ

2.6.1 อาคารห้องแถว เป็นอาคารที่มีความเรียบง่าย เกิดจากการผสมผสานรูปแบบของอาคารพาณิชย์ของจีน กล่าวคือ มีการยกพื้นไม้น้อยมากหรือเกือบติดพื้นดิน ประตูบานเฟี้ยมไม้กว้าง 3-4 เมตร ติดทางเข้าหน้าร้าน ปัจจุบันอาจจะมีการเปลี่ยนเป็นประตูบานเหล็กยืดบ้าง และการก่อสร้างเป็นไปอย่างประหยัด สร้างด้วยไม้เป็นส่วนใหญ่ เน้นเรื่องการใช้สอย และค้าขายเป็นหลัก ฝาไม้กระดาน หลังคามีทรงจั่ว ทรงปั้นหยา ทรงมนิลา ทรงปั้นหยาผสมจั่ว อาคารห้องแถวจะสร้างติดกันอย่างน้อย 3 ห้อง (คูหา) ติดกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.33 แสดงลักษณะห้องแถวบริเวณตลาดหัวรอ

ภาพที่ 2.34 แสดงลักษณะห้องแถวบริเวณตลาดเจ้าพรหม

2.6.2 อาคารตึกแถวในยุคอดีต เป็นอาคารคอนกรีตที่มีความสูงตั้งแต่ 1 – 3 ชั้น รูปแบบอาคารมีหลากหลายรูปแบบ มีทั้งรูปแบบที่เป็นสถาปัตยกรรมใหม่แบบช่างชาวจีนและรูปแบบสถาปัตยกรรมสมัยใหม่แบบ Streamline Modern ซึ่งเป็นยุคแรกของอาคารตึกแถวเป็นการพัฒนาการของมาตรฐานการก่อสร้าง วัสดุและความรวดเร็วในการก่อสร้าง รูปแบบของหลังคามีทั้งหลังคาจั่ว หลังคาจั่วผสมปั้นหยาหรือหลังคาจั่วแบบมี Parapet ปิดหลังคา ซึ่งจะเป็นลักษณะของสถาปัตยกรรมสมัยใหม่แบบช่างชาวจีน

ภาพที่ 2.35 แสดงลักษณะตึกแถวในยุคอดีตบริเวณตลาดหัวรอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.36 แสดงลักษณะตึกแถวในยุคอดีตบริเวณตลาดเจ้าพรหม

2.6.3 อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสูงไม่เกิน 4 ชั้น แบ่งเป็นคูหามีความกว้างคูหาประมาร 3.50 – 4.00 เมตร ความยาวประมาณ 12.00 เมตร ด้านหลังมีพื้นที่ว่างไม่ต่ำกว่า 2.00 เมตร ความสูงชั้นล่างไม่ต่ำกว่า 3.50 เมตร โดยทั่วไปจะมีชั้นลอยอยู่ประมาณ 1/3 ของอาคาร การคำนึงถึงภูมิทัศน์เมืองทำให้เกิดการนำเอาสัญลักษณ์และรูปธรรมเข้ามาร่วมเป็นส่วนประดับอาคารเหล่านี้ เช่น ปั้นลม และตัวเหงา

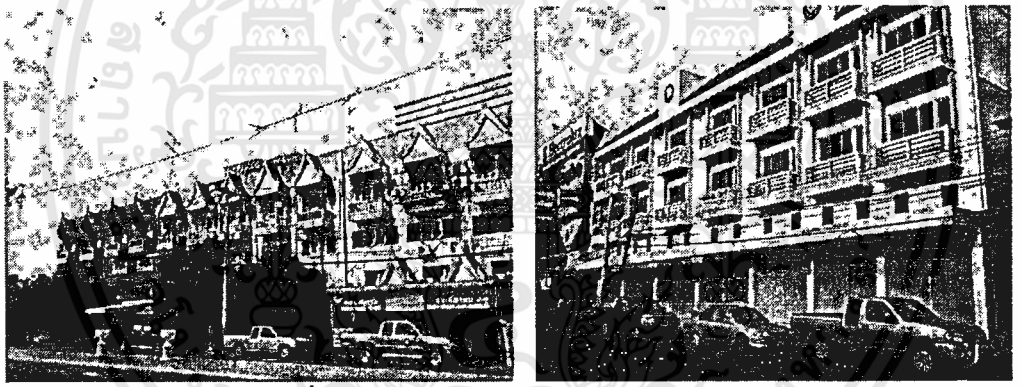

ภาพที่ 2.37 แสดงลักษณะตึกแถวในยุคปัจจุบัน

2.7 ลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถว

ลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถว แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

2.7.1 ลักษณะทางกายภาพภายในตึกแถว ประกอบด้วย

ข้อ 1 องค์ประกอบภายในของอาคาร

อาคารตึกแถวที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นอาคารตึกแถวประเภทที่ประกอบการค้าร่วมกับพักอาศัย อาคารประเภทนี้จะมีการใช้พื้นที่ใน 2 ลักษณะใหญ่ๆ ดังนี้ (ชนินทร์ ทิพโยภาส. 2537:21)

1.1 พื้นที่เพื่อการพักอาศัย พื้นที่ดังกล่าวมีลักษณะเป็นบ้านพักอาศัยนั้นเอง ประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พื้นที่ครัว
- พื้นที่รับประทานอาหาร
- พื้นที่พักผ่อนของครอบครัว
- พื้นที่ซักล้าง , ตากผ้า , รีดผ้า
- พื้นที่ส่วนนอน พ่อ แม่
- พื้นที่ส่วนนอนลูก
- ห้องน้ำ – ส้วม
- พื้นที่ส่วนนอนลูกจ้าง (ถ้ามี)

1.2 พื้นที่เพื่อการค้าขาย ประกอบด้วย

- พื้นที่ประกอบการค้า
- พื้นที่เก็บของ
- พื้นที่รับของเข้าร้าน

ข้อ 2 การจัดพื้นที่ใช้สอยภายใน

กัมพล ปัญกุล (2537 : 28 – 30) ได้กล่าวถึงการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารตึกแถว(Space Utilization in Shophouse) ไว้ว่า การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในตึกแถว มีการแบ่งแยกการใช้พื้นที่ออกเป็นประเภทใหญ่ๆ ได้ดังนี้

1. General Row housed คือ การใช้พื้นที่ในอาคารตึกแถวแบบปกติทั่วไป กล่าวคือ เจ้าของอาคารเป็นผู้ใช้พื้นที่ภายในอาคารทั้งหมด ตั้งแต่ชั้นล่างในระดับพื้นดินไปจนถึงชั้นบนสุดของอาคารหน่วยนั้น ๆ

PLOT PLAN ISOMETRIC

ภาพที่ 2.38 General Row houses

2. Space-Separated Row houses คือ อาคารตึกแถวที่แบ่งแยกพื้นที่ใช้สอยออกเป็นส่วน ๆ เพื่อให้ผู้อื่นเช่าเพื่อการค้า หรือประกอบกิจการรายย่อย การใช้สอยพื้นที่แบบนี้มักอยู่ในย่านธุรกิจการค้าและย่านชุมชนหนาแน่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

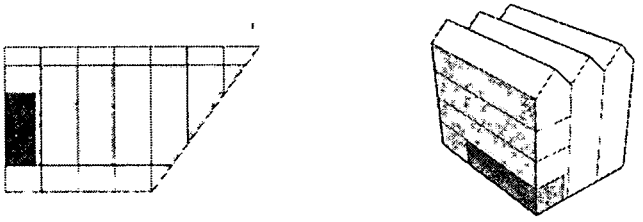

ภาพที่ 2.39 Space-Separated Row houses

3. Stacked Row houses คือ การใช้พื้นที่ในอาคารตึกแถวแบบแยกชั้นกัน โดยการแยกพื้นที่ประกอบกิจกรรม และแยกประโยชน์ใช้สอย มีทั้งแบบแยกพื้นที่ชั้นเดียวและแยกพื้นที่หลายชั้น การใช้พื้นที่ภายในอาคารตึกแถวแบบนี้มักเนื่องมาจากสาเหตุที่ว่า เจ้าของไม่สามารถใช้พื้นที่ได้หมดทั้งอาคารอย่างคุ้มค่าหรือว่าทำเลนั้นเหมาะที่จะใช้ประกอบกิจการอื่น ซึ่งเจ้าของไม่ประสงค์ที่จะทำ

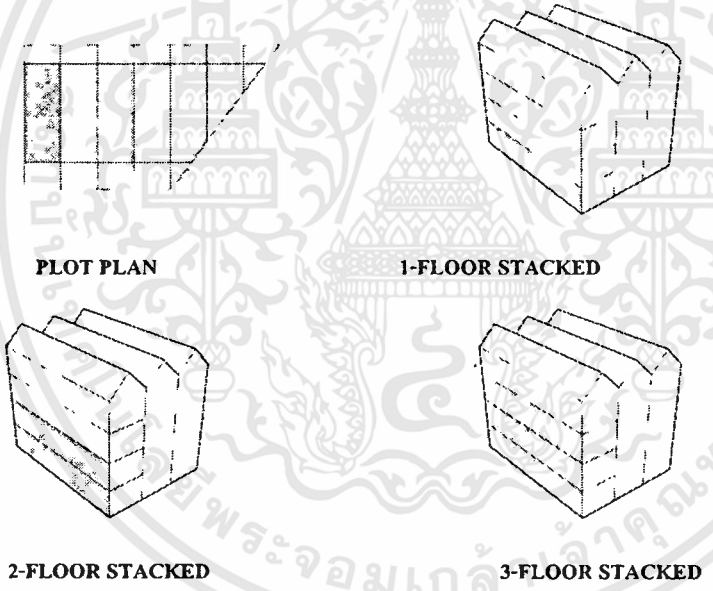

ภาพที่ 2.40 Stacked Row houses

4. Combine Stacked Row houses คือ เป็นการใช้พื้นที่แยกชั้นในอาคารตึกแถวจำนวนหลาย ๆ หน่วยติดต่อกัน โดยมีทางเดินและทางเข้าออกร่วมกัน เจ้าของมักใช้พื้นที่ชั้นล่างของอาคารประกอบการค้าแล้วให้ผู้อื่นเช่าชั้นบน หรือเจ้าของอาจประกอบกิจการส่วนบนของอาคารแล้วให้ผู้อื่นเช่าทำกิจการในส่วนล่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

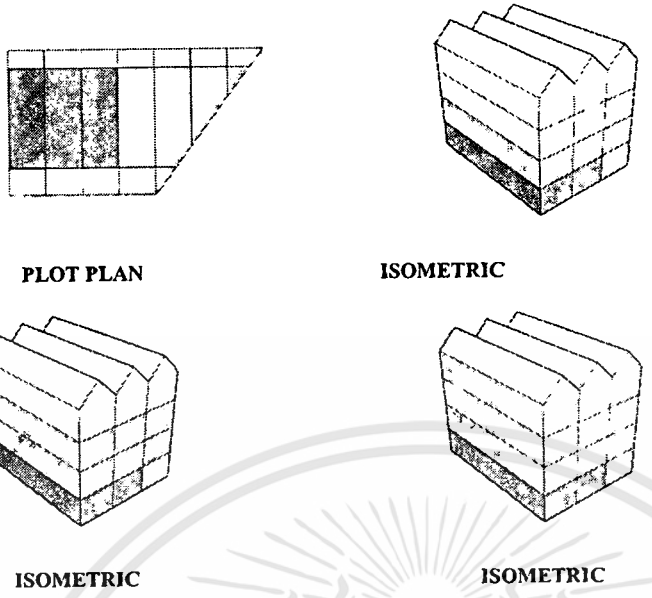

ภาพที่ 2.41 Combine Stacked Row houses

5. Staked Units Row houses คือ อาคารตึกแถวที่แบ่งแยกออกเป็นหน่วยย่อย ๆ ในแต่ละชั้นแยกออกจากกันเด็ดขาด การใช้พื้นที่ในแต่ละหน่วยแบ่งแยกไม่ปะปนกัน ส่วนใหญ่ใช้เป็นพื้นที่ห้องชุดพักอาศัยในอาคาร หรือถ้าอยู่ในย่านการค้าก็เป็นห้องเช่าให้ทำการค้า หรือเรียกว่าร้านค้าเช่า (Rental Shops)

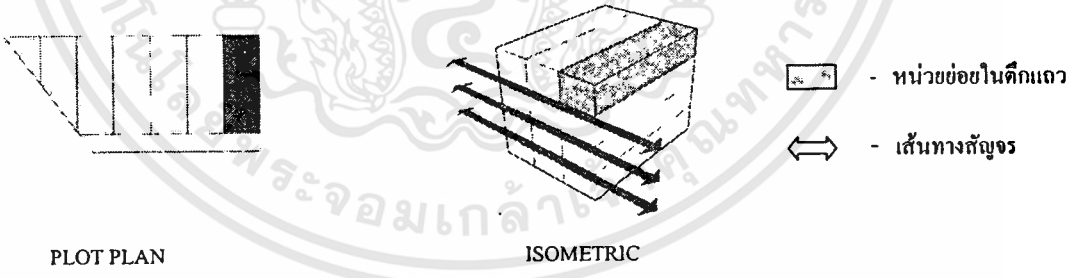

ภาพที่ 2.42 Staked Units Row houses

6. Slab Block Apartments Row houses คือ เป็นการใช้พื้นที่อาคารในลักษณะเดียวกันกับข้อ 5 แต่ละหน่วยของอาคารถูกแบ่งแยกออกไปเป็นหน่วยย่อย ๆ โดยมีทางเดินสัญจรติดต่อเชื่อมอยู่ตรงกลางระหว่างหน่วยต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

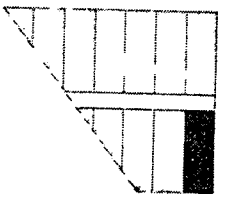

PLOT PLAN

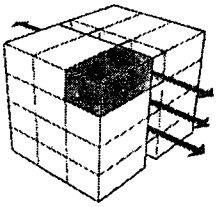

ISOMETRIC

- หน่วยย่อยในตึกแถว

- เส้นทางสัญจร

ภาพที่ 2.43 Slab Block Apartments Row houses

ข้อ 3 แสงสว่างภายในอาคาร

การให้แสงสว่างภายในอาคารสามารถให้ได้เป็น 2 ทาง คือ แสงธรรมชาติ (Day Lighting) และแสงประดิษฐ์ (Artificial Lighting) ในการออกแบบอาคารพยายามใช้แสงธรรมชาติ โดยอาจใช้ควบคู่ไปกับแสงไฟฟ้าหรือแสงประดิษฐ์ได้

แสงธรรมชาติ (Day Lighting)

แสงธรรมชาติภายในอาคาร ไม่เพียงให้ประโยชน์เฉพาะการประหยัดพลังงานเท่านั้น แต่ยังช่วยในด้านความงดงาม สดชื่น และทำให้บรรยากาศภายในอาคารดูโอ่โถงหรูหราขึ้น อย่างไรก็ดี แสงสว่างในเวลากลางวันจะมาควบคู่กับพลังงานความร้อน ดังนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงหรือลดความร้อนจากรังสีดวงอาทิตย์ที่จะถ่ายเทเข้าสู่อาคาร จึงไม่ควรเจาะช่องเปิดหรือให้อัตราส่วนของพื้นที่กระจกต่อพื้นที่ผนังทั้งหมดมีมากเกินไป หากจำเป็นต้องใช้กระจกเพื่อความสวยงามของอาคารก็ควรจะหลีกเลี่ยงช่องกระจกในทิศทางที่มีค่ารังสีดวงอาทิตย์ที่มีปริมาณมาก เช่น ทิศตะวันออก และทิศตะวันตก หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงในการเจาะช่องเปิดในทิศทางดังกล่าวได้ก็ควรจะออกแบบให้บริเวณกระจกได้รับร่มเงาหรือเลือกใช้กระจกที่มีคุณสมบัติช่วยลดความร้อนได้

แสงธรรมชาติจะเข้าสู่อาคารมาจากหลาย ๆ ทาง ดังนี้

1. แสงจากดวงอาทิตย์โดยตรง
2. รังสีดวงอาทิตย์ที่กระจายมาจากท้องฟ้า
3. แสงสะท้อนจากพื้นดินหรืออาคารข้างเคียง
4. แสงสะท้อนภายในอาคาร ซึ่งเป็นแสงสะท้อนจากภายนอกและสะท้อนโดยผนัง ฝ้าเพดาน หรือพื้นผิวอื่น ๆ

(ตรึงใจ บูรณสมภพ. 2539 : 79-80)

การให้แสงธรรมชาติในอาคาร คือการจัดปริมาณการส่องแสงภายในอาคารให้เพียงพอกับการมองเห็นโดยปราศจากแสงจ้า (Glare) สะท้อนเข้าตา ซึ่งเกิดจากการให้แสงสว่างที่แตกต่างกันมากระหว่างวัตถุกับสิ่งแวดล้อม โดยวัตถุนั้นแปลงแสงมากเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นแหล่งกำเนิดแวงเอง หรือสะท้อนจากแสงกระทบก็ตาม การเกิดความจ้าแบ่งออกเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ในการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2 ลักษณะ คือ ความจ้าที่เกิดที่วัตถุนั้นโดยตรง (Direct glare) เพราะเป็นแหล่งกำเนิดแสง และความจ้าจากการสะท้อน (Reflected glare) เพราะผิวที่มันวาวเกินไป และมุมตกกระทบของแสงสะท้อนที่เข้าตาผู้มองพอดี (ธีรมน ไวโรจนกิจ. ม. ป.ป. : 67-68)

ควรจัดให้ความเข้มของแสงภายนอกมีปริมาณไม่แตกต่างกับแสงภายในมากนัก เพื่อให้สายตาสามารถปรับได้ทันท่วงทีเมื่อออกไปนอกอาคารหรือเข้ามาในอาคาร หากด้านหนึ่งของอาคารมีแสงสว่างเข้าทางด้านเดียวตลอดเวลา จะทำให้ไม่สบายตาควรมีแสงส่องเข้าทางด้านอื่นอีกด้านหนึ่ง เพื่อลดปริมาณของแสงที่เข้าตา และจะเป็นการดีกว่าถ้าให้แสงเข้าทางด้างเคียงแทนด้านตรงข้าม

การใช้แสงสว่างของธรรมชาติ ครึ่งหนึ่งของปริมาณความส่องสว่างขึ้นอยู่กับการตกแต่งภายในและสีต่างๆ ของผนัง และเครื่องเรือนในอาคารด้วย ควรทาเพดานและผนังห้องด้วยสีอ่อนๆ เช่น สีขาวสีครีม เทาอ่อน โดยให้สีเพดานเป็นสีขาว ซึ่งจะทำให้เกิดแสงสะท้อนกระจายภายในห้อง ทำให้สว่างขึ้น

การควบคุมแสงสว่างจากธรรมชาติ

การควบคุมแสงแดดและความร้อนจากดวงอาทิตย์ เป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงทุกครั้งที่มีการออกแบบอาคาร พิจารณาได้ดังนี้ (ตรึงใจ บูรณสมภพ. 2539 : 47-50)

1. หน้าต่างและช่องแสง กระจกเป็นจุดที่ความร้อนผ่านเข้ามาได้มากที่สุด การระมัดระวังในเรื่องนี้คือการกำหนดตำแหน่งของช่องแสง การออกแบบและการให้ร่มเงากับช่องแสง

2. ด้านทิศตะวันออกและทิศตะวันตกจะรับแสงแดดมากในตอนเช้าและบ่าย ซึ่งมุมของแสงแดดทอกต่ำ ทั้งสองทิศนี้จึงทำการบังแดดได้ยาก ในการหลีกเลี่ยงแดดบ่ายทางด้านทิศตะวันตกจึงต้องเปิดช่องแสงแต่ที่จำเป็นให้น้อยที่สุด

3. ต้นไม้ช่วยบังร่มเงาให้กับอาคาร การปลูกต้นไม้ให้ถูกต้องจึงเป็นเสมือนหลังคาบังแดดผืนใหญ่

4. อาคารข้างเคียงจะช่วยบังแดดให้กับอาคารที่ต้องการได้ ถ้าอยู่ตำแหน่งที่ถูกต้อง

5. การยื่นชายคา ระเบียง กันสาด ครีบฟินต่างๆ หรือทรงของอาคารเองจะช่วยบังแดดได้

6. แผงบังแดดนอกอาคารจะกันแดดและความร้อนได้ดีกว่ากระจกตัดแสง หรือม่านและมูลี่ภายในอาคาร

7. รูปแบบหลังคาจะลดพื้นที่ที่รับแดดได้ เช่นหลังคาทรงจั่วจะรับแดดเพียงครึ่งเดียวหรือหลังคาทรงฟันเลื่อย (Saw tooth) จะรับแดดด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่งปล่อยให้แสงธรรมชาติเข้ามาในอาคารได้

8. ถึงแม้จะมีการควบคุมความร้อนเพิ่ม แต่ต้องให้มีแสงธรรมชาติเข้ามาในอาคารรวมทั้งการมองเห็นวิวภายนอกอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9. การใช้กระจกสะท้อนแสง (Reflecting Glazing) จะมีผลกับปริเวณข้างเคียง (Microclimate) เพราะการสะท้อนแสงและความร้อนให้กับบริเวณที่ตั้งอาคารและบริเวณข้างเคียง ต้องระมัดระวังในการเลือกใช้ชนิดของกระจก และเปอร์เซ็นต์ของการสะท้อนแสง

จากการทดลองหามุมต่างๆ จากตำแหน่งของดวงอาทิตย์ทำกับผนังอาคารในพื้นที่ของซีกโลกแถบเหนือ (North Latitude) จะได้แผงบังแดดที่เหมาะสมตามทิศต่างๆ ดังนี้

1. ด้านทิศใต้ และบริเวณโดยรอบทางทิศใต้ของอาคาร ใช้แผงบังแดดชนิดทางนอนจะได้ผลดี

2. ด้านทิศตะวันออก และทิศตะวันตกของอาคาร ใช้แผงบังแดดทางตั้งจะได้ผลดีและถ้าเป็นแผงบังแดดที่หมุนปรับได้ก็จะบังแดดได้ทุกเวลา

3. ด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ และทิศตะวันตกเฉียงใต้ ใช้แบบตารางจะได้ร่มเงามากขึ้น

4. ด้านทิศเหนือ ใช้แผงบังแดดทางตั้งและควรจะทีชายคาทางนอนสำหรับบังแดดบางเดือน

แสงสว่างประดิษฐ์ (Artificial Lighting)

ควรจัดให้มีแสงส่องเข้าทุกส่วนของอาคาร โดยให้มีการกระจายของแสงสม่ำเสมอกันให้มากเท่าที่จะทำได้ ภายในบริเวณที่อยู่ใกล้หน้าต่างจะได้รับแสงสว่างจากธรรมชาติ แต่การใช้แสงธรรมชาติอย่างเดียวอาจจะไม่เพียงพอในบางที่และบางเวลา เช่นห้องที่ต้องการใช้แสงมากเป็นพิเศษเพราะต้องใช้สายตามากนั้น ถ้าอยู่ลึกถอยห่างไกลไปจากหน้าต่างจะทำให้มืด อาจจำเป็นต้องใช้แสงธรรมชาติควบคู่ไปกับแสงประดิษฐ์ หมายความว่าจะต้องติดตั้งหลอดไฟเข้าช่วยเสริมเพื่อให้เกิดแสงที่เพียงพอ

(ตรึงใจ บูรณสมภพ. 2539 : 79-81)

การใช้แสงประดิษฐ์อย่างมีประสิทธิภาพ

การส่องสว่างด้วยไฟฟ้าอย่างมีประสิทธิภาพจะต้องปลอดภัย การเลือกการส่องสว่างให้ถูกกับการใช้งาน การเลือกอุปกรณ์ให้แสงสว่างที่มีประสิทธิภาพ (หลอดและโคม) และการจัดสวิทช์ควบคุมหลอดไฟ โดยมีรายละเอียดดังนี้ (ตรึงใจ บูรณสมภพ. 2539 : 94-95)

1. การใช้แสงไฟฟ้าหรือแสงประดิษฐ์ ต้องจัดวางตำแหน่งของหลอดให้ถูกต้อง แบ่งกลุ่มสวิทช์ปิด-เปิดตามตำแหน่งกลุ่ม (Zoning) เช่นกลุ่มที่อยู่ใกล้หน้าต่างและกลุ่มที่อยู่ไกลจากหน้าต่าง กลุ่มที่ต้องใช้สายตาพิเศษ และกลุ่มที่ไม่ต้องใช้สายตา เป็นต้น

2. เลือกชนิดของหลอดที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับชนิดของการใช้งาน และบรรยากาศสภาพแวดล้อม ชนิด กำลังส่องสว่าง สี ระบบการให้แสง ที่ไม่มีความรบกวนแก่สายตาโดยแสงจ้าและแสงสะท้อนที่สว่างมากๆ แบ่งแยกการให้แสงสว่างทั่วไป (General Lighting) และแบบเฉพาะตำแหน่งที่ใช้งาน (Task /Ambient lighting)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การใช้แสงธรรมชาติร่วมกับแสงประดิษฐ์ พยายามใช้แสงธรรมชาติให้มากที่สุด ให้แสงกระจายอย่างทั่วถึง โดยหลีกเลี่ยงรังสีความร้อนจากดวงอาทิตย์ใช้แสงไฟฟ้าเสริมบางส่วนที่แสงธรรมชาติไม่เพียงพอ ในการให้แสงสว่างร่วมกับแสงประดิษฐ์ที่ควบคุมโดยระบบปรับหรี่แสงและเสริมแสงสว่างเฉพาะที่ดวงโคมไฟ

หลักการควบคุมแสงจากดวงไฟ มีลักษณะคล้ายกับการควบคุมแสงจากธรรมชาติ โดยมีจุดประสงค์ที่คุณภาพการส่องสว่าง ให้ได้คุณภาพแสงสว่างตามสภาพการใช้งานไม่สว่างเกินไปจนเกิดความจ้า ไม่มีจุดประสงค์และมืดต่างกัน มากจนเกิดพื้นที่จุดบอดมองไม่ชัดหรือมองไม่เห็น มีการใช้งานดวงไฟเหมาะสมต่อประสิทธิภาพของดวงไฟแต่ชนิดกับการใช้งาน และมีกางใช้งานพลังงานอย่างประหยัด

การควบคุมแสงสว่างจากดวงไฟ

โดยทางปฏิบัติสามารถแบ่งการควบคุมได้ 2 ช่องทาง คือ

1. การควบคุมแสงสว่างโดยการอาศัยการเลือกดวงโคม
2. การควบคุมแสงสว่างโดยการอาศัยวงจรกระแสไฟฟ้า

1. การควบคุมแสงสว่างโดยอาศัยการเลือกดวงโคม

การควบคุมแสงสว่างโดยอาศัยดวงโคม ควบคุมโดยวิธีสะท้อนแสงและกระจายแสงแล้วแต่วัตถุประสงค์ของการให้แสง

ลักษณะการควบคุมแสงของดวงโคม แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ

1.1 แสงทางตรง (Direct light) การควบคุมแสงลักษณะนี้ จะบังคับให้แสงทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดว่องไปบนพื้นที่ใช้สายตา โดยปกติคนมักใช้สายตาในลักษณะก้มดู เช่นอ่านหนังสือหรือปฏิบัติงานลักษณะต่างๆ บนโต๊ะ เป็นต้น ดังนี้ลักษณะการควบคุมแสงแบบนี้จึงเน้นที่แสงส่องจากบนลงล่าง โคมไฟประเภทนี้มักเป็นโคมทึบแสง และอาจมีการฉาบวัตถุสะท้อนแสงที่ผิวด้านในโคม เพื่อบังคับแสงพุ่งไปทิศทางเดียว

1.2 แสงกึ่งทางตรง (Semi-direct light) การควบคุมแสงลักษณะนี้เป็นการบังคับให้แสงส่วนใหญ่ส่องไปยังพื้นที่ใช้สายตา หรือกล่าวอีกลักษณะหนึ่งส่องจากบนลงล่างเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะดวงโคม อาจเป็นวัตถุสิ่งโปร่งแสง และไม่มีผิวสะท้อนแสงภายในดวงโคม

1.3 กระจายแสง (General diffusing) เป็นลักษณะดวงโคมที่ไม่ไดบังคับแสงให้ส่องไปด้านใดโดยเฉพาะ แต่เป็นการกระจายแสงออกรอบดวงโคมทุกทิศทาง เช่น ดวงโคมที่เป็นครอบแก้ว หรือพลาสติกโปร่งแสงชนิดแขวนหรือตั้งบนเสา จะเป็นโคมลักษณะทรงกลม ทรงระบอก หรือแบบคล้ายจานสองใบคว่ำเข้าหากันก็ตาม

1.4 แสงกึ่งทางอ้อม (Semi-indirect light) เป็นลักษณะดวงโคมที่บังคับแสงส่วนใหญ่ส่องไปทิศทางตรงข้ามกับพื้นที่ใช้งานไปกระทบกับเพดานหรือผนังแล้วให้เกิดการสะท้อนกลับออกมา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 แสงทางอ้อม (Indirect light) เป็นลักษณะดวงโคมที่บังคับให้แสงทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดส่องไปทางทิศตรงข้ามของพื้นที่ใช้สายตา โดยแสงจะกระทบกับผนังหรือเพดานแล้วสะท้อนความสว่างออกมาอีกชั้นหนึ่ง การให้แสงแบบนี้จะไม่สว่างมาก แต่ได้แสงที่นุ่มนวลกว่า

2. การควบคุมแสงสว่างโดยการอาศัยวงจรกระแสไฟฟ้า

วิธีการหนึ่งที่ควบคุมการให้แสงสว่าง ตามวัตถุประสงค์การใช้งานง่ายๆ คือควบคุมการจ่ายกระแสไฟฟ้าเข้าสู่หลอดไฟฟ้า แบ่งการควบคุมหลายลักษณะ คือ

2.1 การควบคุมแสงสว่างเฉพาะจุด เหมาะสำหรับใช้กับหลอดไฟฟ้าที่ให้แสงสว่างเฉพาะที่ เช่น ไฟตั้งโต๊ะ หรือ ไฟหัวเตียง เป็นต้น โดยมากใช้กับงานละเอียดที่ต้องใช้สายตา

2.2 การควบคุมแสงสว่างเป็นกลุ่มหรือพื้นที่ เป็นลักษณะการใช้สวิทซ์ 1 ตัว เปิด-ปิดดวงไฟหลายดวงพร้อมกัน ซึ่งเป็นกลุ่มหรือคลุมพื้นที่ให้แสงเป็นบริเวณ โดยขึ้นอยู่กับความแตกต่างในการใช้งานของแต่ละพื้นที่ ที่ต้องการระดับความสว่าง หรือเวลาที่ต้องการแสงสว่างที่ไม่เหมือนกันหรือไม่เท่ากัน

2.3 การควบคุมแสงสว่างโดยการจัดแบ่งระดับความสว่าง เป็นลักษณะการควบคุมการให้แสงสว่างเป็นกลุ่มหรือพื้นที่ชนิดหนึ่ง แต่มีความอ่อนตัวกว่าในการควบคุมการให้แสงตามประสงค์ เพื่อการประหยัดพลังงานไฟฟ้า สามารถลดและเพิ่มระดับความสว่างตามความต้องการ ซึ่งมีวิธีปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ 2 ระดับ คือ

2.4 การควบคุมระดับความสว่างแบบต่อเนื่องหรือแบบหรี่แสงได้ การควบคุมประเภทนี้สามารถตั้งระดับความสว่างตามความต้องการเป็นระยะต่อเนื่อง ซึ่งปรับขึ้นลงตามความสว่างภายนอกหรือการใช้งาน การควบคุมการให้ความสว่างแบบหรี่แสงนี้ใช้ได้กับหลอดไฟได้ทุกประเภท แต่ต้องใช้อุปกรณ์หรี่แสงให้ถูกต้องกับชนิดของดวงไฟชนิดนั้นๆ และการควบคุมความสว่างด้วยการหรี่แสงนี้ โดยทั่วไปมักใช้กับหลอดไส้เท่านั้น

(ธีรมน ไวโรจนกิจ. ม.ป.ป. : 99-108)

การเลือกหลอดไฟ ถ้ามองในแง่ประสิทธิภาพจะต้องเลือกหลอดที่ใช้ค่าลูเมนต่อวัตต์สูงกว่า โดยพิจารณาจากชนิดของหลอดและขนาดของหลอด การเลือกใช้หลอดไฟสำหรับระบบไฟฟ้าแสงสว่างในอาคาร จะต้องคำนึงถึงตัวประกอบอื่นๆ ด้วย เช่น ความสวยงาม (สีของวัตถุจะต้องไม่เพี้ยนไปจากเดิมเมื่อถูกส่องด้วยหลอดไฟนั้นๆ) ข้อจำกัดความสูงของการติดตั้ง, อายุการใช้งาน ฯลฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 2.3 การเลือกใช้หลอดไฟโดยคำนึงถึงความสูงของการติดตั้ง

ความสูงของการติดตั้งใช้งาน (เมตร)	หลอดไฟที่ควรเลือกใช้
1. 2.50 - 3.50	1. หลอดฟลูออเรสเซนต์ 2. หลอดฟลูออเรสเซนต์ผสมกับหลอดทังสเตนฮาโลเจน
2. 3.50 - 5.00	1. หลอดโซเดียมความดันสูงขนาดเล็กถึงขนาดกลาง 2. หลอดโลหะฮาไลด์ขนาดเล็กถึงขนาดกลาง
3. > 5.00	1. หลอดโซเดียมความดันสูงขนาดกลางถึง ขนาดใหญ่ 2. หลอดโลหะฮาไลด์ขนาดกลาง ถึงขนาดใหญ่

(ตรึงใจ บูรณสมภพ. 2539 : 97)

ข้อ 4 สี

สีนับเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานสถาปัตยกรรมเป็นอย่างมาก สีที่ใช้กับอาคารมีทั้งสีตามธรรมชาติของเนื้อวัสดุแต่ละชนิด รวมทั้งสีที่ผลิตขึ้นให้มีสีต่างๆ ทั้งสีที่ทาทับกับผิวของอาคารเพื่อการตกแต่ง หรือเพื่อการรักษาเนื้อวัสดุให้คงทนถาวรสีที่ใช้กับงานสถาปัตยกรรมนอกจากจะเกิดขึ้นจากความจำเป็นทางการใช้วัสดุแต่ละชนิด ยังใช้เพื่อการเน้นลักษณะประเภทของอาคาร เป็นเครื่องช่วยให้รูปทรงและส่วนประกอบของอาคารชัดเจนขึ้น ช่วยให้เน้นความแตกต่างของส่วนประกอบแต่ละส่วนที่ต้องการจะเน้น ช่วยแยกส่วนที่เป็นโครงสร้างให้เด่นชัด ตลอดจนช่วยให้ความรู้สึกทางด้านจิตใจและบรรยากาศอีกด้วย

การใช้สีกับอาคารทั้งสีธรรมชาติของวัสดุและสีที่ทาเพิ่มเติมขึ้นอีก ต้องคำนึงถึงชนิดของวัสดุซึ่งมีสีต่างๆ ในตัวอยู่แล้ว รวมทั้งลักษณะของการใช้สอย ประเภทของอาคาร ดินฟ้าอากาศ ตลอดจนลักษณะรูปทรงของอาคารประกอบไปด้วย แนวทางและตัวอย่างของประสบการณ์ที่ได้จากอดีตในเรื่องสีที่ใช้กับอาคาร สามารถจำแนกได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. สายตามนุษย์ส่วนใหญ่จะพอใจในอาคารที่มีน้อยสี มากกว่าอาคารที่มีหลากสีมากเกินไป

2. สีที่เหมาะสมสำหรับแต่ละสถานที่ โดยคำนึงถึงพฤติกรรมและกิจกรรมของผู้ใช้สถานที่นั้นๆ แต่ละคนอาจจะมีความรู้สึกหรือความคิดเห็นเกี่ยวกับสีในสถานที่แตกต่างกันไปแต่การสรุปผลจะคำนึงถึงบุคคลส่วนใหญ่เป็นเกณฑ์เพราะไม่อาจครอบคลุมความคิดเห็นของทุกๆ บุคคลได้

3. แสงและสีมีส่วนสัมพันธ์กันและทำให้เห็นสีแตกต่างกันออกไป โดยอาจให้ความรู้สึกเข้มขึ้นหรือจางลงได้ การเลือกสีที่ใช้อาคารควรพิจารณาว่าในเนื้อที่นั้นมีต้นกำเนิดแสงชนิดใดจึงสามารถเลือกสีได้เหมาะสมกับสภาพของห้องหรือสภาพของอาคาร

4. สีที่ผลทางด้านจิตวิทยาต่อผู้ใช้สอยอาคารและลักษณะการใช้สอยอาคารด้วย สีอาจให้ความรู้ทางด้านอุณหภูมิ เช่น อบอุ่น เยือกเย็น อาจให้ความรู้สึกเศร้า หรือสนุกสนาน เป็นต้น การใช้สีกับอาคารจึงต้องคำนึงผลที่จะบังเกิดต่อผู้ใช้สอยอาคาร จากลักษณะประจำตัวของสีแต่ละสีรวมทั้งหน้าที่ใช้สอยของแต่ละเนื้อที่ประกอบกัน

(ผุสดี ทิพทัส. 2530 : 41-51)

จิตวิทยาของสี (Psychology of Colour) แบ่งสีออกเป็น 2กลุ่ม ดังนี้

1. สีร้อน ได้แก่ สีเหลืองอมแสด แสด แดงอมแสด แดง และแดงอมม่วง
2. สีเย็น ได้แก่ สีเหลืองอมเขียว เขียว น้ำเงินอมเขียว น้ำเงิน และน้ำเงินอมม่วง

การเลือกสี (Hue) การเลือกสีเพื่อนำมาใช้ในการตกแต่งภายในสถานที่จะต้องคำนึงถึงผลของสีเหล่านั้นเมื่ออยู่ภายในเนื้อที่อีกด้วย สามารถสรุปเป็นหัวข้อได้ดังนี้

ความรู้สึก : สีโทนร้อน เร้าใจ กระตุ้นความสนใจ ขณะที่สีโทนเย็นให้ความรู้สึกสงบ

เรียกความสนใจ : สีโทนร้อนเรียกความสนใจได้มากกว่าสีโทนเย็น

ขนาด : สีโทนร้อนลวงตาให้ขนาดดูขยายขึ้น ทำให้วัตถุมีขนาดใหญ่ขึ้น ทั้งนี้จะมีผลให้ขนาดห้องดูคับแคบลง ซึ่งตรงกันข้ามกับสีโทนเย็น

ระยะทาง : สีโทนร้อนทำให้วัตถุดูใกล้เข้ามาในขณะที่สีโทนเย็นทำให้วัตถุดูไกลออกไป

เส้นขอบหรือเส้นรอบรูป : สีโทนร้อนทำให้เส้นขอบของวัตถุต่างๆ ไม่คมชัดจึงดูนุ่มกว่าสีโทนเย็น การใช้สีตัดกันจะเน้นขอบให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การให้สีร่วมกัน นิยมใช้ลักษณะดังนี้

- การใช้สีที่ตัดกัน Contrasted
- การให้สีที่กลมกลืนกัน Harmony Analogous
- การใช้สีสีเดียวที่มีคุณค่าแก่อ่อนต่างกัน

การเลือกน้ำหนักสี มีความสัมพันธ์โดยตรงกับความมืดและความสว่าง เนื่องจากสีแต่ละสีมีความสามารถในการสะท้อนแสงต่างกัน ดังนั้นจึงเป็นเรื่องสำคัญที่จะต้องคำนึงถึงควบคู่ไปกับการได้รับหรือการให้แสงสว่างภายในบริเวณ ห้องที่มีขนาดเล็กได้รับแสงธรรมชาติน้อยต้องใช้แสงประดิษฐ์เข้ามาช่วยและให้น้ำหนักที่สูงคือสีที่สว่าง เพื่อช่วยสะท้อนแสงได้ดีขึ้นส่วนห้องที่ไม่ต้องการแสงสว่างมากหรือได้รับแสงที่เพียงพอ การให้แสงที่มีน้ำหนักต่ำจะช่วยลดความจ้าของแสงให้อยู่ในปริมาณที่พอเหมาะได้ (ปิยานันต์ ประสารราชกิจ. 2521 : 65 - 67)

การให้สีลงบนผิววัสดุนอกจากจะต้องคำนึงถึงความงดงามตามหลักเกณฑ์ทางการออกแบบแล้ว จะต้องคำนึงถึงคุณสมบัติในเรื่องการสะท้อนแสงอีกด้วย

ตารางที่ 2.4 แสดงค่าเปอร์เซ็นต์การสะท้อนแสงของสีต่างๆ เพื่อประกอบการให้สีภายในอาคาร (Dizik. 1988 : 150)

ชื่อสี	ความสามารถในการสะท้อน(%)
ขาว	85-90
เทาอ่อน(Pale gray)	65-75
น้ำตาลอ่อน(Light tan)	72-79
เหลืองอ่อน	77-83
เขียวอ่อน	65-74
ฟ้าอ่อน	58-68
ส้มอ่อน	72-78
แดง	25-35
น้ำตาล	12-15
เทากลาง(Medium gray)	50-60
น้ำตาลกลาง(Medium tan)	50-60
เหลืองกลาง	65-70
เขียวกลาง	52-58
ฟ้ากลาง	41-48
เขียวอมฟ้า(Turquoise)	65-75
ดำ	2-5

หมายเหตุ 85-90 เป็นค่าเปอร์เซ็นต์ของสีขาวทาใหม่ สีขาวทาเก่าจะมีค่าความสามารถในการสะท้อนแสงลดลงเหลือ 50 -70%(Steffy. 1900 : 42)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 5 เสียง

เสียงมีลักษณะคล้ายแสงและความร้อน เมื่อปะทะวัตถุแข็ง เสียงจะถูกสะท้อนกลับออกไปในลักษณะมุมตกกระทบเท่ากับมุมสะท้อน เสียงจะสะท้อนกลับมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเนื้อวัตถุและลักษณะผิววัตถุ การสะท้อนของเสียง เกิดผล 2 อย่างทั้งดีและไม่ดีดังนี้

1. เสียงก้อง (Echo) เมื่อเสียงสะท้อนกลับจากการกระทบกับวัตถุผิวแข็งและทำให้เกิดมีแหล่งเสียงมากกว่าหนึ่งแหล่ง แล้วเสียงจากหลายแหล่งนั้นเข้าถึงหูผู้รับเสียงเวลาห่างกันเกินกว่า 0.05 วินาที ทำให้หูผู้รับเสียงได้ยินเป็นหลายเสียง ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า "เสียงก้อง" (Echo) การเกิดเสียงลักษณะนี้เป็นการรบกวนผู้ฟัง โดยเสียงก้องนี้เกิดจากแหล่งกำเนิดเสียงห่างกับจุดฟังเกินกว่า 16.5 ม. หรือ 55 ฟุต ดังนั้นห้องที่มีขนาดใหญ่มาก หรือมีปริมาตรมากจนระยะของผนังห่างเกิน 16.5 ม. จะต้องมีการจัดการเพื่อไม่ให้เสียงสะท้อนไปมาจนเกิดเป็นเสียงก้องขึ้นได้

2. การเสริมเสียง (Reverberation) คลื่นเสียงเคลื่อนไปในอากาศ ถ้าไม่สะท้อนกลับมากำลังเสียงจะอ่อนลงตามระยะทางที่เสียงเคลื่อนที่ห่างจากจุดกำเนิดเสียงจนในที่สุดจะไม่ได้ยินเสียงนั้นอีก ซึ่งเรียงว่า เสียงตายเกิดได้ 2 กรณี คือเสียงตายโดยธรรมชาติ คือกำลังอ่อนลงตามระยะทาง และเสียงตายลงเพราะกระทบกับวัสดุดูดซับเสียง แต่ถ้าเสียงเคลื่อนที่ไปกระทบกับวัตถุผิวแข็ง แล้วสะท้อนกลับมายังผู้รับเสียง ทำให้เสียงแรกและเสียงที่สองถึงหูผู้รับสั้นกว่า 0.05 วินาที จะทำให้เสียงนั้นได้รับการเสริมให้ดังขึ้น และทำให้เสียงนั้นฟังนุ่มขึ้น รู้สึกว่าไพเราะขึ้น

การควบคุมเสียงรบกวน

เสียงที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมรอบตัวมีทั้งเสียงที่เป็นประโยชน์ และเสียงที่ก่อให้เกิดความรำคาญ รบกวนต่อประสาทหู เป็นเหตุให้ลดประสิทธิภาพในการทำงาน ดังนั้น การควบคุมเสียงที่ไม่ต้องการให้ลดลงเหลือน้อยที่สุด และควบคุมเสียงที่เป็นประโยชน์ให้ถึงหูผู้ฟังชัดที่สุดจึงเป็นสิ่งจำเป็น การควบคุมเสียงบนเส้นทางระหว่างแหล่งกำเนิดเสียงมายังผู้รับเสียง เป็นวิธีที่ผู้ออกแบบเลือกใช้ในการควบคุมเสียง จะแก้ปัญหาที่บริเวณใกล้แหล่งกำเนิดเสียงหรือใกล้ผู้รับเสียงก็ได้แล้วแต่กรณี การควบคุมเสียงด้วยวิธีนี้แบ่งปลีกย่อยด้วยกัน คือ

Architectural Treatments เป็นวิธีแก้ปัญหาเชิงออกแบบสถาปัตยกรรม เพื่อให้เกิดผลการควบคุมเสียงจากแหล่งกำเนิดเสียงมายังผู้รับเสียงให้มีคุณภาพตามที่ต้องการ เช่น ลดเสียงรบกวนที่ไม่ต้องการ และเสริมเสียงที่ต้องการไปสู่หูผู้ฟังได้ชัดเจนขึ้น ซึ่งมีวิธีการต่างๆ หลายวิธีให้ใช้แก้ปัญหาตามความเหมาะสม คือ

1. การจัดปริมาตร (Room volume) ของห้องให้มีความเหมาะสม ไม่ให้ระยะทางของเสียงจากการสะท้อนทำให้เกิดการก้องของเสียง

2. จัดรูปลักษณะของห้อง (Room shape) ทั้งในด้านผนังของห้อง เช่น ลักษณะแนวผนังให้อยู่ในแนวขนานต่อกันหรือมุมต่อกัน เป็นต่อ หรือรูปลักษณะห้องในด้านของรูปตัด เช่น ลักษณะของเพดานมีแนวขนานกับผิวพื้น หรือทำมุมลักษณะต่างๆ เป็นลักษณะเพดานผืนเดียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือ ประกอบกันหลายผืน นอกจากเพดานแล้วยังมีระดับความเอียดลาดของพื้น เป็นต้น ซึ่งการจัดลักษณะของผนัง พื้น หรือเพดานอาจมีผลช่วยให้เกิดการบังเสียง เกิดการอับเสียงหรือการกระจายของเสียงอย่างไม่ทั่วถึงได้

3. การเลือกใช้วัสดุแต่งผิวภายในห้อง เพื่อเกิดผลด้านการสะท้อน และการดูดซับของเสียง ทั้งนี้ในทางการออกแบบสามารถกำหนดวัสดุที่เป็นทั้งวัสดุแผ่นบาง เช่น ผ้าม่าน ผืนผ้าขึงบนโครง แผ่นไม่อัดบางหรือแผ่นชานอ้อย แผ่นไม้คอก เป็นต้น เป็นวัสดุดูดซับเสียง และอาจใช้วัสดุผิวแข็ง เช่น แผ่นหินขัด กระจก เป็นต้น เป็นวัสดุสะท้อนเสียง ในห้องที่ต้องการควบคุมเสียงในลักษณะหนึ่งลักษณะใด ตามความเหมาะสม และบังเกิดผลตามต้องการ

Barriers เป็นวิธีการควบคุมเสียงในลักษณะสร้างสิ่งกีดขวางปิดบังเพื่อให้เสียงจากแหล่งกำเนิดเสียงไปถึงผู้รับเสียงลดน้อยลง เป็นวิธีใช้ได้ทั้งภายในและภายนอกอาคาร เช่น การปลูกแนวต้นเพื่อกันเสียงรถยนต์หรือหารสร้างแนวกำแพงกันเสียงบนทางด่วน หรือการใช้เนินป้องกันเสียงรถไฟหรือรถยนต์ เป็นต้น ภายในอาคารอาจอาศัยผนังที่กั้นระหว่างห้องเป็น barriers ได้ โดยจัดการกับวัสดุที่ทำผนังนั้นๆ ให้เป็นวัสดุที่เสียงผ่านทะลุยาก โดยใช้วิธีเว้นช่องอากาศหรือวัสดุที่มีความหนามาก หรือวัสดุประเภทดูดซับเสียง เป็นต้น โยหลักของการติดตั้ง barriers จะติดตั้งให้ชิดหรือใกล้ทางด้านแหล่งกำเนิดเสียงให้มากที่สุดเพื่อให้เกิดผลการบังเสียงได้มากที่สุด เพราะยิ่งห่างแหล่งกำเนิดเสียงออกมากเท่าใดจะสร้างโอกาสให้มีเสียงบางส่วนลอดจากการปิดบังของ barriers ได้ (ธีรมน ไวโรจนกิจ. ม.ป.ป. : 119-130)

การออกแบบห้องสมุดจำเป็นต้องคำนึงถึงการสะท้อนของเสียง การดูดกลืนเสียง และ การกระจายเสียง ทั้งมีความเกี่ยวข้องกับ

1. การออกแบบรูปร่างของห้อง
2. การจัดภายใน
3. ห้องการเลือกใช้วัสดุ

วัสดุก่อสร้างชนิดต่างๆ มีคุณสมบัติในการดูดกลืนเสียงมากน้อยต่างกัน ขึ้นอยู่กับลักษณะของผิว ความหนา และความแน่นของวัสดุ ในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 3 ประเภทคือ (ตรึงใจ บูรณสมภพ. 2521 : 140)

1. ประเภทเป็นแผ่นสำเร็จรูปซึ่งรวมทั้ง Acoustical tile เช่นพวกเซฟวิ่งบอร์ด เป็นวัสดุทำเป็นรูพรุนและมีวัสดุเก็บเสียงอยู่ด้านหลัง

2. พวกฉาบหรือพ่นเป็นพลาสติกและวัสดุที่มีรูพรุนไฟเบอร์ต่างๆ ใช้ฉาบหรือพ่นบนผนังฝ้าเพดาน

3. ชนิดเป็นผืนยืดหยุ่นได้ เช่นวัสดุจำพวก Mineral Wool, Wood Wool, Glass Fivers, Kapok Batts and Hair Felt

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การป้องกันและแก้ไขเสียงรบกวนจากภายนอกอาคารเข้าสู่อาคาร อาจพิจารณาในเรื่องการวางตำแหน่งของที่ตั้งห้องสมุด เช่น เขตดังมาก ดังปานกลาง และเงียบ การใช้ต้นไม้ รั้ว ไม้ กำแพง กังเสียง หรือวัสดุกันเสียง เพื่อไม่ให้เกิดเสียงรบกวน

ข้อ 6 การระบายอากาศ

จารุวงศ์ แซ่ลิ้ม (2543:25) ได้กล่าว เพื่อให้ทีการระบายอากาศได้ โดยธรรมชาติของส่วนต่างๆ ทั้งพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ค้าขาย และพื้นที่โครงสร้าง เช่น ห้องนอน ห้องรับแขก – พักผ่อน ห้องอาหาร ห้องครัว ห้องน้ำ – ส้วม พื้นที่ใต้หลังคา ทั้งนี้เพื่อความสุขสบายของการอยู่อาศัย ลดความอับชื้น และความร้อนของโครงสร้าง อันทำให้เกิดผุพังได้

การระบายอากาศของพื้นที่อยู่อาศัย ห้องนอน หรือห้องที่ใช้พักอาศัยในอาคาร ควรมีช่องประตู และหน้าต่างเป็นเนื้อที่รวมกัน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้องนั้นๆ โดยไม่รวมนับส่วนประตู หรือหน้าต่างอันติดกับห้องอื่น

การระบายอากาศของพื้นที่ที่ไม่ใช้อยู่อาศัย

1. การระบายอากาศห้องหลังคา และเนื้อที่เหนือเพดาน ต้องจัดให้มีทางลมผ่านตลอด มีขนาดเท่ากับร้อยละ 5 ของพื้นที่เพดาน ในกรณีที่ใช้ห้องหลังคาเป็นที่อยู่อาศัยจะต้องจัดให้มีการระบายอากาศเช่นเดียวกับพื้นที่อยู่อาศัย

2. การระบายอากาศช่องบันได ต้องจัดให้ช่องระบายอากาศ โดยมีพื้นที่ระบายอากาศน้อยที่สุด 0.10 ตารางเมตร ต่อชั้น ในกรณีห้องน้ำและห้องครัว ไม่มีช่องระบายอากาศออกสู่ภายนอกต้องจัดให้มีปล่อง หรือช่องที่สามารถทำให้อากาศถ่ายเทได้สะดวก

ข้อ 7 ความปลอดภัยและระบบป้องกันอัคคีภัย

สุรพล สุดารา (อ้างใน สุพิณิชย์ แสงเพ็ญพราว 2542 : 23) ได้กล่าวว่า ผู้ประกอบการในตึกแถวจะอาศัย ความสะดวกในการติดต่อเป็นประโยชน์ต่อธุรกิจเพราะอาคารตึกแถวปลูกสร้างติดถนน ทำให้สะดวกในการติดต่อ แต่มีข้อเสียสำหรับผู้ที่อยู่อาศัยในตึกแถวเองเป็นข้อเสียเกี่ยวกับสภาพแวดล้อม คือ

1. ในทางจิตวิทยา เนื่องจากอาคารตึกแถวติดกันยาวหลายคูหา ทำให้รู้สึกไม่ปลอดภัยกลัวการโจรกรรม จึงต้องสร้างระบบป้องกันขึ้น โดยการติดลูกกรงเหล็ก ทำให้สภาพเหมือนขังตัวเองไว้ในกรง ก่อให้เกิดความมาไว้ใจผู้อื่นรอบด้านมากขึ้น และมีผลต่อเยาวชนที่เติบโตในอาคารตึกแถวอีกด้วย

2. อัคคีภัย เมื่อจะลุกลามติดต่อกันได้รวดเร็วเพราะอยู่ติดกันเป็นแถวการทำลูกกรงเหล็กเพื่อป้องกันโจรกรรมอาจทำให้ผู้อาศัยตายในอาคารออกไปไม่ได้และถูกไฟคอกตาย

3. ขาดการเป็นส่วนตัว สภาพของตึกแถวแต่ละคูหาที่อยู่ติดกัน ทำให้ไม่สามารถอยู่เป็นอิสระได้ เสียงจากบ้านข้างเคียงจะได้ยินถึงกัน ทำให้ผู้อาศัยบางคนเกิดความอึดอัดได้ และบางคนเกิดความรำคาญจนเป็นเหตุทะเลาะเบาะแว้งกันได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ขาดที่พักผ่อนและออกกำลังกาย คนเราทั้งผู้ใหญ่และเด็กต้องการที่ว่างเพื่อการพักผ่อน และการออกกำลังกายเด็กๆ ชอบวิ่งเล่นกันหน้าตึกแถวริมถนนอาจทำให้เกิดอันตรายจากยานพาหนะได้โดยง่าย

วิสิทธ์ ทรางกูล (2542 : 28) ได้กล่าวว่า การออกแบบอาคารเพื่อป้องกันอัคคีภัยต้องเริ่มตั้งแต่การวางแนวความคิดในการออกแบบ (Concept) ระบบการวางผัง (System of Planning) ไปจนถึงเรื่องระบบอาคาร (Building System) เช่นระบบปรับอากาศ ระบบท่อ และการเลือกใช้วัสดุต่างๆในการก่อสร้างอาคารตลอดจนคำนึงถึงระบบป้องกันอัคคีภัยระบบหนีไฟของอาคารด้วย

2.7.2 ลักษณะทางกายภาพภายนอกอาคาร ประกอบด้วย

1) ทำเลที่ตั้งของอาคาร

เพ็ญศรี ฉันทวรางค์ (2528 : 33) ได้กล่าวว่า ทำเลที่ตั้งของอาคารตึกแถวจะกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปทุกพื้นที่ของชุนชมเมือง โดยมีถนนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทำเลที่ตั้งอาคาร ดังนั้นการเลือกทำเลที่ตั้งของผู้ใช้อาคารจะมีความเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมการใช้อาคาร ดังนี้

- กิจกรรมเกี่ยวกับการค้า ต้องการทำเลที่ตั้งอยู่ในย่านชุนชมที่มีผู้คนผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก อันได้แก่ ทำเลที่ตั้งใจกลาเมือง หรือย่านชุนชมชานเมืองในบริเวณที่ติดริมถนนใหญ่ หรือบริเวณทางแยกไปสู่ย่านพักอาศัย

- กิจกรรมเกี่ยวกับการบริการ ต้องการทำเลที่ตั้งอาคารในย่านที่สงบเงียบปลอดภัยและอยู่ใกล้กับแหล่งงาน สถานศึกษา สถาบันต่างๆ รวมทั้งทำเลที่ตั้งย่านที่มีการเดิงทางไปมาสะดวก

- กิจกรรมเกี่ยวกับการอุตสาหกรรม ต้องการทำเลที่ตั้งที่มีความสำคัญน้อยกว่ากิจกรรมในด้านการค้าขายและพักอาศัย คุณสมบัติของทำเลที่ตั้งของอาคารปรุเภทนี้เป็นข้อพิจารณาในอันดับรองลงไปจากเหตุผลประการอื่น ได้แก่ ราคาที่ดิน องค์ประกอบของตัวอาคารและสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านสาธารณูปการ

Mahan Narayan Shestha (อ้างใน จินดา ประสมทรัพย์. 2528 : 46-47) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้ากับร้านค้าเมื่อปี 1967 ผลจากการศึกษาพบว่าร้านค้าเมื่อกำหนดที่ตั้งอยู่ ณ. ที่ใดที่หนึ่งจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1.ความใกล้ไกลจากที่อยู่ของลูกค้า

2.ขนาดของร้านของชำ

3.ระยะทางตามความรู้สึกของประชาชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นอกจากองค์ประกอบทั้ง 3 ประการแล้วจะต้องคำนึงถึงสภาพทางสังคม และเศรษฐกิจของบริเวณนั้นด้วย

Brain Goodall (1972 : 265) ได้กล่าวถึงความสะดวกในการเข้าถึงว่า ที่ตั้งซึ่งอยู่ติดถนนสายสำคัญหรือสถานีรถไฟมีความได้เปรียบในด้านทางเข้ามากว่าที่ตั้งที่อยู่ห่างจางสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ นอกจากนี้ความไม่เท่าเทียมกันในการบริการใดๆ ก็ตามที่จัดให้อาจมีอิทธิพลต่อการเลือกที่ตั้งของที่อยู่อาศัยโดยเฉพาะกลุ่มผู้มีรายได้สูง นกจากนั้นบริการสาธารณะ เช่น การประปา หรือการระบายน้ำ อาจทำให้เกิดแรงกระตุ้นในการพัฒนาขึ้นได้

2) รูปแบบการวางผังอาคารตึกแถว

James Johnson (1967 : 14 – 19) ได้กล่าวถึงแบบแผนการตั้งถิ่นฐานว่า มี 4 แบบแผนด้วยกัน คือ

1. แบบแผนเป็นแนวยาว (Linear Pattern) หมายถึง การตั้งถิ่นฐานตามแนวเส้นทางคมนาคม หรือขนานไปกับเส้นทางคมนาคม

2. แบบแผนจับกลุ่ม หรือ เป็นกระจุก (Cluster Pattern) หมายถึง การตั้งถิ่นฐานที่รวมกันอยู่เป็นกลุ่มตามแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ

3. แบบแผนที่เป็นระเบียบ หรือ แบบแผนเดียวกัน (Uniform Pattern) หมายถึง ชุมชนที่มีลักษณะทางภูมิศาสตร์ และวัฒนธรรมเหมือนกัน จะมีรูปแบบการตั้งถิ่นฐานตามลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น รูปแบบหกเหลี่ยม สามเหลี่ยม หรือวงกลม

4. แบบแผนสุ่ม หรือ ตามบุญตามกรรม (Random Pattern) หมายถึง ลักษณะการตั้งถิ่นฐานไม่จัดเป็นแบบใดแบบหนึ่งทั้ง 3 แบบ ที่กล่าวมา

กัมพล ปัญกุล (2537 : 24-25) ได้สรุปรูปแบบการวางผังชุนชมตึกแถวออกได้เป็น 3 ลักษณะดังนี้ คือ

1. การวางผังในแนวเส้นตรง (Linear Pattern) เป็นลักษณะของการวางผังอาคารแบบพื้นซึ่งเกิดขึ้นในยุคต้นๆ การวางผังในลักษณะดังกล่าวมีการวางแนวของตัวอาคารขนานไปกับแนวถนน โดยที่อาคารแต่ละหลังหันหน้าออกสู่ริมถนน การวางผังในลักษณะนี้ได้ขยายตัวออกไปพร้อมๆ กับการตัดถนนสายใหม่ไปสู่ชุนชมท้องที่ต่างๆ ทั่วประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

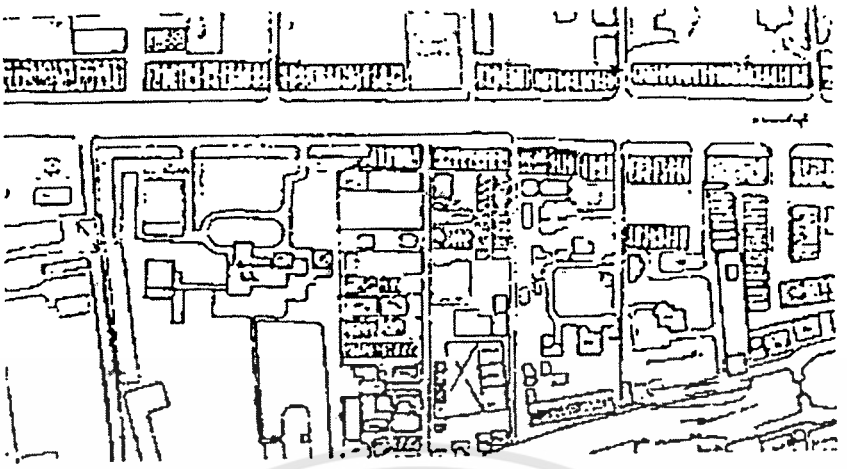

ภาพที่ 2.44 แสดงการวางผังตึกแถวในแนวเส้นตรง (Linear Pattern)

2. การวางผังในแนวผสม (Mixed Pattern) เป็นวางผังในแนวเส้นตรงผสมกัน 2 แนว ทั้งในแนวตั้งฉากและแนวขนาน ในกรณีที่ทำเลอาคารอยู่ในบริเวณทางแยก การวางผังอาคารจะจัดให้อยู่ในแนวตั้งฉากกัน ถ้าพื้นที่ก่อสร้างอาคารอยู่ในถนนซอยมักมีการวางผังอาคารในแนวขนานเป็น 2 แถวโดยหันหน้าหลังอาคาร ให้ชนกัน ซึ่งเป็นวิธีการที่ประหยัดพื้นที่ดินในการก่อสร้างมากที่สุด

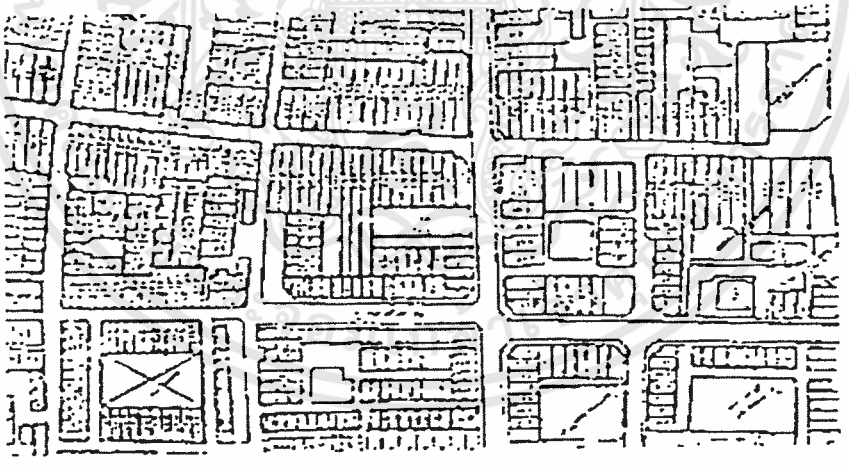

ภาพที่ 2.45 แสดงการวางผังตึกแถวในแนวผสม (Mixed Pattern)

3. วางผังเป็นกลุ่ม (Block Pattern) ในช่วงหลังของการก่อสร้างอาคารตึกแถว ได้มีผู้ลงทุนจัดสรรที่ดินแปลงใหญ่ขึ้นมาเพื่อพัฒนาเป็นชุนชมตึกแถว โดยเฉพาะ การวางผังอาคารในแนวนี้ได้พิจารณาถึงทางเข้า-ออกรถยนต์ และมีองค์ประกอบที่เป็นศูนย์กลางของกิจกรรมในชุมชน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

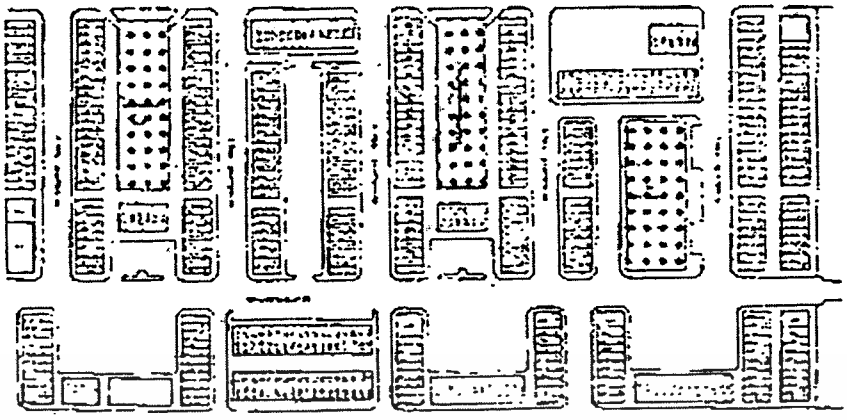

ภาพที่ 2.46 แสดงการวางผังตึกแถวเป็นกลุ่ม (Block Pattern)

3) ลักษณะของอาคารตึกแถว

สันติ ฉันทวิลาสวงศ์ (2520 : 101) ได้กล่าวถึงสิ่งที่เป็นตัวกำหนดลักษณะอาคารตึกแถวว่าสิ่งที่กำหนดลักษณะอาคารตึกแถวมีหลายสิ่งองค์ประกอบที่กำกับอยู่ภายนอกเป็นสิ่งสำคัญที่จะกำหนดถึงลักษณะตัวแปรภายในอาคารด้วย มี 4 ประการใหญ่ คือ

1. ถนน พาหนะ และความเร็วที่ใช้ ล้วนเป็นส่วนประกอบที่ไม่อาจแยกออกจากกันได้ ไม่ว่าลักษณะของถนน พาหนะ และความเร็วที่ใช้จะเป็นอย่างไรก็ตาม สภาพที่อำนวยให้เกิดตึกแถวนั้น อย่างน้อยที่สุดต้องมีทางเท้า บุคคลที่ใช้ทางเท้าเพื่อการเข้าไปติดต่อทำธุระภายในอาคารตึกแถวนั้นๆ บุคคลนั้นอาจมาจากบริเวณใกล้เคียง โดยเดินมา หรือนั่งรถมาจากที่อื่นซึ่งมีความต้องการที่จอดรถ

2. การใช้ที่ดิน 2 ข้างถนน เจ้าของที่ดินและการลงทุน ลักษณะหนึ่งของตึกแถวที่ต้องสร้างเป็นสร้างแนว 2 ข้างถนน ความเป็นไปได้ในลักษณะนี้ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจใช้ประโยชน์ในที่ดิน โดยเจ้าของที่ดิน ที่ดิน ที่ดินใจกลางเมืองมักเป็นประโยชน์แก่กิจการค้าขายทำธุรกิจซึ่งมีผลให้ราคาที่ดินแพงขึ้น เพราะการค้าทำธุรกิจเป็นกิจการที่ได้รับผลตอบแทน และต้องการที่ดินในเมืองที่ให้ความสะดวกเป็นพิเศษในการติดต่อเข้าถึง ตรงกันข้ามกับการอยู่อาศัยอันเป็นการใช้ที่ดินซึ่งไม่อาจได้ผลตอบแทนโดยตรง และไม่จำเป็นต้องใช้ที่ดินในเมืองซึ่งไปมาติดต่อได้สะดวก มากเท่ากับงานธุรกิจทั้งหลาย

3. กฎหมายการใช้ที่ดิน ลักษณะทางกายภาพของตึกแถวซึ่งถูกกำหนดจาก พ.ร.บ. นี้มีมาก เช่น ขนาดตัวอาคารที่จะปลูกได้ในที่ดินผืนหนึ่ง ๆ (คิดเป็น %) และการเว้นที่กว้าง 2 เมตร หลังแนวอาคารขนาดความกว้างแต่ละคูหาอย่างต่ำที่สุด 3.50 เมตร ความสูงของชั้น การอนุญาตหรือไม่อนุญาตให้มีระเบียงด้านหน้าอาคารตามชั้นต่างๆ การยื่นกันสาด เป็นต้น

ส่วน พ.ร.บ. การผังเมืองมีวัตถุประสงค์เพื่อ การวาง จัดทำ และดำเนินการให้เป็นไปตามผังเมืองรวม และผังเมืองเฉพาะในบริเวณเมืองบริเวณที่เกี่ยวข้องหรือชนบท เพื่อสร้าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หรือพัฒนาเมือง เพื่อให้มีหรือทำให้ดียิ่งขึ้นซึ่งสุขลักษณะ ความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบ ความสวยงามการใช้ประโยชน์ในทรัพย์สิน ความปลอดภัยของประชาชน เพื่อส่งเสริมการเศรษฐกิจ สังคมและสภาพแวดล้อม เพื่อดำรงรักษาหรือบูรณะสถานที่และวัตถุที่มีประโยชน์หรือคุณค่าทางสถาปัตยกรรม ประวัติศาสตร์ หรือบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ภูมิประเทศที่งดงามหรือมีคุณค่าในทางธรรมชาติ (พ.ร.บ. การผังเมือง พ.ศ. 2518)

4. การอนุญาตก่อสร้างและการควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย เมื่อมีกฎหมายจึงต้องมีการตรวจอนุญาตแบบก่อสร้างและสถานที่ที่จะก่อสร้าง การที่จะได้รับอนุญาตจำเป็นต้องอยู่ที่แบบก่อสร่าง และสถานที่ที่จะก่อสร้างต้องอยู่ภายใต้ข้อกำหนดของกฎหมาย โดยมีเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้รับผิดชอบในการตรวจและให้อนุญาต

การควบคุมการก่อสร้างให้ตรงกับแบบที่ให้อนุญาตตลอดไปถึงการต่อเติมอาคารในภายหลัง เป็นสิ่งที่ควบคุมได้ยากลำบากแต่ถึงกระนั้นก็ตามความผิดที่จะเกิดขึ้นโดยการ หลบเลี่ยง ฝ่าฝืน และอื่นๆ ต่อกฎหมาย ย่อมกระทำได้ไม่สะดวกนัก แต่ส่วนที่ปรากฏว่ามีการกระทำผิดไปจากข้อกำหนดเสมอๆ คือ ด้านข้างของอาคารริมทั้ง 2 ข้าง และด้านหลังอาคารตึกแถวทุกห้อง เช่น การเจาะหน้าต่างด้านข้าง การต่อเติมอาคารรุกล้ำเข้าไปในที่สาธารณะ 2 เมตร หลังอาคาร เป็นต้น

4) องค์ประกอบภายนอกอาคาร

องค์ประกอบภายนอกของอาคารประกอบด้วนส่วนต่างๆ ดังนี้

4.1 บริเวณที่จอดรถ

4.2 บริเวณขนถ่ายสินค้า

4.3 บริเวณทางเข้าด้านหน้าอาคาร

4.4 บริเวณที่ว่างด้านหลังอาคาร

4.5 บริเวณซักล้าง ตากผ้า

4.6 บริเวณระเบียงอาคาร

4.7 บริเวณทางหนีไฟ

4.8 หลังคา

4.9 ดาดฟ้า

4.10 กันสาด

5) การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร

ผุสดี ทิพทัส (2538 : 9) ได้กล่าวว่า การออกแบบให้อาคารมีรูปทรงและมีการจัดเนื้อที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับสภาพดินฟ้าอากาศเป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะช่วยในการควบคุมปัญหาเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมให้มีผลกระทบกระเทือนต่ออาคารได้น้อยที่สุด เช่น ในกรณีที่ออกแบบอาคารในแถบร้อนชื้น และไม่มีการใช้เครื่องปรับอากาศในอาคาร มักมีการออกแบบให้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารมีรูปทรงที่แคบและยาวโดยหันหน้าแคบรับแดดด้านทิศตะวันออก – ตะวันตกและหันด้านยาวของอาคารรับทิศทางลมประจำ ทางด้านทิศใต้และทิศตะวันตกเฉียงใต้ลักษณะของอาคารมักเปิดโล่ง หรือเจาะประตูหน้าต่างมากๆ เพื่อเป็นทางให้ลมพัดผ่านเข้าออกได้สะดวก มีการยื่นชายคามากๆ เพื่อกันแดดกันฝนและแสงสะท้อนจากภายนอก มีการระบายอากาศทั้งภายในหลังคาและใต้เพดานให้ลมพัดพาความร้อนจากผืนหลังคาออกไปไม่ให้สะสมไว้ภายใน

การมีชายคา กันสาด ระเบียง หรือแผงกันแดดต่างๆ เป็นลักษณะสำคัญของอาคารในแถบร้อนชื้นเพื่อป้องกันแดดส่องและฝนสาดถึงตัวอาคาร

การใช้มุข เฉลียง และหลังคาระแนง เข้ามาต่อเนื่องกับตัวอาคาร เพื่อให้ได้มีส่วนน้อยใช้สอยต่อเนื่องระหว่างภายนอกกับภายในอาคารเพราะดินฟ้าอากาศอำนวยให้ใช้ชีวิตภายนอกอาคารได้อย่างง่าย

6) การเลือกวัสดุ ชนิดของโครงสร้าง

ผุสดี ทิพทัส (2538 : 33 - 53) ได้กล่าวว่า การเลือกใช้วัสดุก่อสร้าง เลือกใช้ชนิดของโครงสร้างเพื่อให้เหมาะสมกับประเภทของอาคาร และวิธีการก่อสร้าง ให้อาคารมีโครงสร้างที่มั่นคงแข็งแรง มีการใช้โครงสร้างที่เหมาะสมกับกิจกรรมและการใช้สอยของอาคาร และเหมาะสมกับคุณสมบัติของวัสดุและการรับน้ำหนักตามหลักวิชาการ โครงสร้างอาคารนั้นมีผลเกี่ยวเนื่องกับชนิดของวัสดุก่อสร้าง และคุณสมบัติประจำตัวของวัสดุแต่ละชนิด ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางเทคนิควิทยาและการพัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านการก่อสร้างของผู้ที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างในแต่ละท้องที่ แต่ละประเภทแต่ละยุคสมัยด้วย

วัสดุแต่ละชนิดมีคุณสมบัติประจำตัวโดยเฉพาะโดยทั่วๆ ไปจะแบ่งวัสดุเป็น 2 แนวทางใหญ่ๆ คือ วัสดุที่ใช้เป็นส่วนโครงสร้างหลักของอาคาร เช่น เสา คาน พื้น ผนัง หลังคา เป็นต้น และอีกชนิดหนึ่งคือ วัสดุเพื่อการตกแต่ง ประกอบ ประดับ หรือปิดทับบนพื้นผิวเดิมของโครงสร้างและตัวอาคาร ในการพิจารณาเลือกใช้วัสดุก่อสร้างสำหรับอาคาร ต้องศึกษาทั้งในด้านคุณสมบัติประจำวัสดุ ลักษณะของโครงสร้างที่เหมาะสมกับชนิดของวัสดุ และกรรมวิธีที่จะนำไปใช้ในการก่อสร้างประกอบกันไป

7) การระบายน้ำภายนอกอาคาร

จารุวงค์ แซ่ลิ้ม (2543 : 30) ได้กล่าวว่า ระบบระบายน้ำทิ้งส่วนใดๆ ซึ่งมีไขมันน้ำมัน ดิน ทราย หรือของแข็งอื่นๆ ที่อาจทำให้ระบบระบายน้ำทิ้งอุดตันเสียหายได้จำเป็นต้องมีเครื่องมือดัก สิ่งไม่พึงประสงค์เหล่านี้ชั้นหนึ่งก่อน เรียกว่า เครื่องดักเศษอาหาร ซึ่งติดตั้งอยู่ในที่ซึ่งง่ายต่อการตรวจสอบ ทำความสะอาดและจะต้องมีท่อระบายอากาศ เช่นเดียวกับเครื่องสุขภัณฑ์อื่นๆ ชนิดและขนาดความจุของเครื่องดักเศษอาหารให้เป็นไปตามประโยชน์ใช้สอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.8 พฤติกรรมการใช้อาคารตึกแถวของผู้อาศัย

พฤติกรรมการใช้อาคารภายในตึกแถวนั้นจะประกอบด้วยธุรกิจการค้าภายในอาคารตึกแถว และใช้เป็นที่พักอาศัยของครอบครัวในเวลาเดียวกัน ผู้อาศัยส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญกับการค้าภายในอาคารมากกว่าที่จะสนใจคุณภาพของอาคารและสิ่งแวดล้อมข้างเคียง

สยาณี วิโรจน์รัตน์ (2542 : 8) กล่าวว่าพื้นที่ใช้สอยที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ที่ถูกกำหนดด้วยเจ้าของหรือผู้ใช้สอยรวมทั้งความสัมพันธ์ทางด้านการใช้สอยของห้องต่างๆ โดยแต่ละห้องอาจมีกิจกรรมหลายกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กันทางหน้าที่ใช้สอยจะเกิดขึ้นสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่อยู่ใกล้ชิดกันจนอาศัยปัจจัยบางประการร่วมกัน

ปิยลดา เทวกุล (2545 : 8) ได้กล่าวว่าทำไมต้องรู้พฤติกรรมมนุษย์ เพราะว่า

1. เนื่องจากสถาปัตยกรรม และสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อตอบสนองรองรับความต้องการพื้นฐานของชีวิต

2. อาจกล่าวได้ว่า สถาปัตยกรรมนั้นผูกพันยิ่งกับชีวิตมนุษย์ และสถาปัตยกรรมเกิดขึ้นเพื่อชีวิตมนุษย์

3. สิ่งที่เราออกแบบนั้นมนุษย์เป็นผู้ใช้

ดังนั้นการศึกษาพฤติกรรมมนุษย์ ย่อมทำให้เราเข้าใจ และสามารถสร้างงานออกแบบที่สอดคล้อง และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้ได้ดี เป็นงานออกแบบที่ประสบความสำเร็จ

พฤติกรรมมนุษย์ คือการกระทำหรือความประพฤติของมนุษย์ที่ตอบสนองต่อ

1. ปัจจัยแวดล้อมภายนอก (ผ่านการรับรู้)

2. ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์เอง

พฤติกรรมมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

1. พฤติกรรมมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ออก ไม่ว่าเราจะอยู่ที่ไหน อย่างไร เราก็อยู่ในสิ่งแวดล้อมหนึ่งเสมอ

2. พฤติกรรมสามารถกำหนดสิ่งแวดล้อม พฤติกรรมหลายอย่างของมนุษย์มีผลโดยตรงต่อลักษณะของสภาพแวดล้อมกายภาพ

3. สิ่งแวดล้อมก็มีผลต่อพฤติกรรม ลักษณะต่างๆ ของสิ่งแวดล้อมหนึ่งๆ มักมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้ใช้เช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.9 แนวทางในการออกแบบและพัฒนาลักษณะสถาปัตยกรรมอยุธยาสมัยใหม่

แนวทางการพัฒนาลักษณะสถาปัตยกรรมล้านนาสมัยใหม่สำหรับงานสถาปัตยกรรมประเภทอาคารตึกแถว ได้แบ่งประเด็นออกเป็น 5 แนวทางดังนี้

2.9.1 การนำลักษณะไทยไปใช้ในการออกแบบ

(1) การออกแบบโดยนำลักษณะไทยเชิงรูปธรรมมาใช้

วิมลสิทธ์ หรยางกรู (2539 : 53) ได้เสนอเป็นแนวทางไว้ว่า การนำรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยในอดีตมาใช้ หรือมีการดัดแปรงปรับไปจากเดิมมากหรือน้อย โดยเฉพาะในรายละเอียดองค์ประกอบ หรือ "เปลือก" ของงานสถาปัตยกรรมในแต่ละพื้นถิ่นมาประยุกต์ เช่น หลังคา และเสาลอย เป็นต้น ผลที่เกิดขึ้นอาจแตกต่างกันไป และมีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมที่แตกต่างกันดังนี้

- การนำรูปแบบเดิมมาใช้อีก (Straight Revival) อาจมีการปรับรูปแบบบ้างแต่โดยทั่วไปยังคงฉันทลักษณะในงานสถาปัตยกรรมไว้
- การผสมผสาน ดัดแปลงพัฒนารูปแบบใหม่ (Renaissance)
- การพลิกแพลง แผงรูปแบบไปจากกฎเกณฑ์เดิม (Mannerism)
- การใช้รูปแบบเด่นเฉพาะจุด หรือเฉพาะส่วนที่เลียนแบบจากสถาปัตยกรรมในอดีต

ตรึงใจ บูรณสมภพ (2533 : 117-118) ได้กล่าวไว้ว่า ในการนำลักษณะของอาคารทางศาสนามาใช้กาปรับเปลี่ยน หรือทำให้เรียบง่ายขึ้น เช่น การเจาะ การย่อมุม การลดชั้นของหลังคา เป็นต้น จึงเป็นแนวทางที่สามารถนำมาพัฒนาใช้กับอาคารได้ เช่น อาคารที่มีขนาดใหญ่ก็สามารถนำลักษณะการย่อมุมมาใช้กับอาคารขนาดใหญ่ที่มีรูปทรงสี่เหลี่ยมเพื่อลดความใหญ่โตของอาคาร เป็นต้น ส่วนการนำลักษณะของอาคารพักอาศัยมาใช้ โดยมีการปรับเปลี่ยนหรือทำให้เรียบง่ายขึ้น เช่น การจัดกลุ่มอาคารเป็นแบบเรือนไทย การใช้เสาลอย ฯลฯ ก็เป็นแนวทางหนึ่งที่สามารถนำมาพัฒนาใช้กับอาคารขนาดใหญ่ได้ เช่น อาคารที่ลักษณะแผ่นกว้าง ถ้าสามารถออกแบบอาคารให้มี ลานโล่งตรงกลาง ให้มีลมพัดผ่านได้เช่นเดียวกับชานของบ้านก็อาจจะสะท้อนให้เห็นถึงสถาปัตยกรรมประจำชาติ

วีระ อินพังทัง (2537 : 84) ได้กล่าวไว้เช่นกันว่า การนำรูปแบบเดิมของลักษณะไทยท้องถิ่น ตามที่ตั้งของอาคารในแต่ละภูมิภาค มาปรับเปลี่ยนหรือทำให้ง่ายขึ้น เพื่อให้มีรูปแบบสืบสานทางวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น ก็นับเป็นแนวทางในหารพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ที่มีความเหมาะสมกับอาคารขนาดใหญ่ งานสถาปัตยกรรมที่สะท้อนยุคสมัยและชนชาติจึงน่าผนวกความเป็นสากลและเอกลักษณ์ของแต่ละแห่งไว้พร้อม ๆ กัน

ภิญโญ สุวรรณศีรี (2537 : 53) ได้กล่าวเสริมในลักษณะเดียวกันว่ารูปแบบของไทยจะปรับเปลี่ยน ไปตามยุคสมัย โดยนำวัสดุที่หาได้คำนึงประโยชน์ใช้สอย รวมทั้งเทคโนโลยี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของยุคนั้น ๆ มาประยุกต์ใช้ โดยมีฉันทลักษณ์ของสถาปัตยกรรมไทยเป็นตัวกำหนดรูปแบบ โดยถือว่าเป็นสถาปัตยกรรมของชาติ

(2) การออกแบบโดยนำลักษณะไทยเชิงนามธรรมมาใช้

วิมลสิทธิ์ หรยางกูร (2539 : 53) ได้เสนอเป็นแนวทางไว้ว่า เป็นความพยายามในเบื้องต้นที่จะสร้างสรรค์เอกลักษณ์บางประการที่มีเค้าโครง (essence หรือ Silhouette) ของสถาปัตยกรรมในอดีต เป็นความพยายามที่จะคง "แก่น" ของเอกลักษณ์ไทยในงานสถาปัตยกรรม เช่น ความโปร่งโล่ง ความเบา และลอยตัว รวมถึงความร่มรื่น ซึ่งเป็นบรรยากาศที่เกิดจากความรู้สึกของผู้อื่นที่ได้พบเห็น อย่างเช่น การมีเสาลอยทำให้เกิดความรู้สึกโปร่งโล่ง เบาและลอยตัว การปลูกต้นไม้ใกล้อาคารทำให้เกิดความรู้สึกร่มรื่น เป็นต้น

ตรึงใจ บูรณสมภพ (2537 : 52) ได้กล่าวไว้ว่า สถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่เป็นการนำความรู้สึกและวิญญาณไทยมาสอดแทรก แนวทางการสร้างสรรค์ลักษณะไทยเชิงนามธรรมยังมีความเข้าใจถึงจิตวิญญาณของสถาปัตยกรรมไทย หรือ "แก่น" ของสถาปัตยกรรมไทยที่มีลักษณะทางนามธรรม หากไม่เข้าใจถึงจิตวิญญาณแล้ว อาจได้รูปแบบที่คล้ายคลึงสถาปัตยกรรมของประเทศข้างเคียง หรือประเทศในเขตร้อนชื้น

(3) การออกแบบโดยให้มีรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยภูมิภาค (ไทยพื้นถิ่น)

นุกูล ชมพูนิช (2548 : 74) ได้กล่าวไว้ว่า ในท้องถิ่นต่างๆในประเทศไทยมีรูปแบบสถาปัตยกรรม ซึ่งชาวบ้านในท้องถิ่นได้ออกแบบสร้างขึ้นเพื่อประโยชน์ใช้สอย มีความเหมาะสมกับอาชีพ วัฒนธรรมประเพณี ดินฟ้าอากาศ และวัสดุอยู่แล้ว ทั้งนี้ เพราะได้ผ่านการแก้ไขทดลองสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน จนนับได้ว่าเป็นแบบที่นิยมกันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะแต่ละถิ่นได้

การออกแบบโดยให้มีรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยภูมิภาค เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมที่แสดงถึงเอกลักษณ์ไทยแต่ละพื้นถิ่นซึ่งแตกต่างกันในแต่ละภูมิภาค เช่น แนวรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยล้านนา สถาปัตยกรรมไทยภาคกลาง สถาปัตยกรรมไทยอีสาน และสถาปัตยกรรมไทยทักษิณ เอกลักษณ์ของแต่ละภูมิภาคมีลักษณะเด่นชัดต่างกัน ด้วยรูปแบบองค์ประกอบ และวัสดุต่างกัน

ความจำเป็นที่จะต้องรักษาเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นไว้นั้น เนื่องจากแต่ละถิ่นมีธรรมชาติและวัฒนธรรมประเพณีแตกต่างกัน ไม่สมควรที่จะทำลายเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น แล้วนำเอาสิ่งใหม่ๆ เข้าไปแทนที่ ยิ่งการนำรูปแบบสถาปัตยกรรมจากยุโรปไปสร้างในท้องถิ่นต่างๆ ทั่วเมืองไทยให้กระจายเป็นแบบเดียวกันหมด ยิ่งเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้องด้วยประการทั้งปวง การกระทำเช่นนั้นแทนที่จะเป็นการพัฒนาวัฒนธรรมของไทยเองแต่กลับเป็นการทำลายวัฒนธรรมของไทยให้หมดไปมากกว่า เพราะการรักษาวัฒนธรรมคือการรักษาชาติ (พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9) แม้แต่การจะนำบ้านเรือนไทยภาคกลางไปปลูกสร้างในภาคเหนือและใต้ก็ตาม คิดว่าเป็นการไม่เหมาะสมเช่นกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวทางที่ถูกต้องคือ พัฒนาปรับปรุงรูปแบบสถาปัตยกรรมแบบดั้งเดิมในท้องถิ่นนั้นๆ โดยเพียงเปลี่ยนแปลงบางอย่างเพื่อให้เหมาะแก่ประโยชน์ใช้สอยและวัสดุ แต่คงรูปแบบลักษณะอันเป็นเอกลักษณ์ไว้อย่างเดิมก็เป็นการเพียงพอ

2.9.2 ประโยชน์ใช้สอยใหม่

การออกแบบอาคารที่มีประโยชน์ใช้สอยใหม่ผสมผสานกับลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรมในอดีต เพื่อตอบสนองความต้องการทางสังคมพร้อมเอกลักษณ์ไทยสมัยใหม่และตอบสนองพฤติกรรมการใช้สอย ลักษณะนิสัยใจคอของคนไทย และวิถีชีวิตความเป็นอยู่สมัยใหม่ได้อย่างเหมาะสมโดยไม่คำนึงถึงรูปแบบเดิม วิมลสิทธิ์ หรยางกูร ได้ให้แนวคิดไว้ว่า "อาคารที่สร้างในปัจจุบันสนองประโยชน์ใช้สอยของยุคปัจจุบัน ควรเป็นสถาปัตยกรรมสมัยรัชกาลที่ 9 คือ ควรเป็นรูปแบบที่สร้างสรรค์ขึ้นใหม่เหมาะสมกับยุคสมัย เทคโนโลยี และวัสดุในการก่อสร้างในปัจจุบัน ไม่ควรนำรูปแบบเก่ามาทำซ้ำใหม่" (ผุสดี ทิพทัส. 2539 : 265 อ้างถึงการสัมภาษณ์ วิมลสิทธิ์ หรยางกูร)

2.9.3 สภาพแวดล้อม และสภาพภูมิอากาศ

การออกแบบอาคารให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและลักษณะภูมิอากาศของประเทศ โดยมีชายคายื่นยาว เป็นแนวทางในการพัฒนาลักษณะไทยสมัยใหม่ที่ยังคงสะท้อนถึงลักษณะที่คุ้มแดดคุ้มฝน ได้ศึกษาถึงแนวคิดในการออกแบบของสถาปนิกที่คำนึงถึงสภาพดิน ฟ้า อากาศ และสถาปัตยกรรมในเขตร้อนในช่วง พ.ศ. 2526 – 2537 เอาไว้ว่า สถาปนิกที่ยังมีสำนึกในเรื่องนี้อยู่จะใช้หลักการนี้กับอาคารประเภทต่าง ๆ ทั้งอาคารพักอาศัยและอาคารสาธารณะ ซึ่งจะวางอาคารให้ถูกต้องตามทิศทาง และคำนึงถึงการกันแดดกันฝน โดยมีส่วนยื่นออกไปจากผนังอาคารเป็นกันสาด หรือระเบียง ที่จะช่วยบังแดดให้กับหน้าต่าง

ได้กล่าวไว้ว่า ในขณะที่งานสถาปัตยกรรมบางประเภทมีจำนวนมากพอสมควร ไม่ว่าจะเป็นบ้านพักอาศัย โรงแรมตากอากาศ อาคารในสถาบันศาสนา มีการแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการสร้างสรรค์รูปแบบให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของที่ตั้ง สภาพดินฟ้า อากาศ และลักษณะเฉพาะแบบไทย (ผุสดี ทิพทัส . 2538 : 5)

2.9.4 วัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้าง

(1) การนำลักษณะไทยในอดีตมาผสมผสานกับวัสดุและเทคโนโลยีการก่อสร้างในปัจจุบัน

สัญชัย หมายมั่น (2535 : 36) ได้ให้ความเห็นไว้ว่า "ควรพัฒนาจากสถาปัตยกรรมไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ยังคงอยู่ และคนทั่วไปสามารถจดจำได้ เนื่องจากหลักเกณฑ์ และรูปแบบหลักที่เป็นเอกลักษณ์ ของสถาปัตยกรรมไทย เช่น หน้าจั่ว หน้าบัน ปั้นลม ที่มีอยู่แล้ว สามารถนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันได้"

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แสงอรุณ รัตกสิกร (2521 : 45) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า "...ความเป็นไทยในงานสถาปัตยกรรมมิได้อยู่ที่ปั้นลม ตัวเหงา และฝาปะกนเท่านั้น ด้วยวัสดุใหม่ วิธีการก่อสร้างสมัยใหม่ และปัญญาของสถาปนิก ท่านจะอยู่ในอาคารที่เป็นของเมืองไทย และคนไทยได้เช่นกัน ทั้งที่ไม่มีปั้นลมและฝาปะกนเลย..."

(2) การออกแบบที่ใช้วัสดุ และเทคโนโลยีการประหยัดพลังงานในยุคโลกาภิวัตน์

สุนทร บุญญาธิการ และ ธนิต จินดาวนิค (2536 : 35) ได้ทำการวิจัยสภาวะความน่าสบาย และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับอาคารสถาปัตยกรรมไทย พบว่า งานสถาปัตยกรรมไทยเปี่ยมไปด้วยคุณภาพของการเสริมสร้าง "สภาวะความน่าสบาย" ที่คำนึงถึงปัจจัยสำคัญต่าง ๆ ซึ่งเป็นเสมือน "เอกลักษณะไทยในแง่ของเทคโนโลยี"

ตรึงใจ บุณณสมภพ (2533 : 119-121) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งสำคัญที่สุดที่สร้างลักษณะสถาปัตยกรรมไทย คือ สภาพแวดล้อมต่างๆ ธรรมชาติแวดล้อมทางภูมิอากาศ ไม่ว่าจะเป็นแสงแดดลม ฝน ความชื้น เป็นสิ่งที่เข้ามาช่วยในการดำรงชีวิต ในการสมัยก่อนเราไม่มีเครื่องปรับอากาศที่จะมาช่วยลดความร้อน และไม่มีไฟฟ้าใช้ แต่สมัยนี้เรามีเทคโนโลยีเข้ามาช่วยก็ต้องลืมนึกถึงอาคารที่เข้ามากับสภาพแวดล้อมภายนอก การไม่ลืมสภาพแวดล้อมนี้นอกจากสร้างสถาปัตยกรรมที่มีลักษณะเป็นเอกลักษณ์แล้ว ยังช่วยให้ประหยัดพลังงาน และช่วยลดมลภาวะในอากาศ จึงควรใช้เครื่องปรับอากาศ และไฟฟ้าในที่จำเป็น เช่น ห้องประชุม สำหรับส่วนที่เป็นห้องโถง บันได ห้องน้ำ ทางเดิน และบางห้องที่ไม่จำเป็น การออกแบบให้ได้รับแสง และลมธรรมชาติก็น่าจะเพียงพอ

2.9.5 การสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรม

(1) การสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ เพื่อให้มีการสืบสานในทางวัฒนธรรม

ในปัจจุบัน กระแสโลกาภิวัตน์เป็นกระแสที่มีความรุนแรง และมีผลต่อการสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ ที่มีการสืบสานในทางวัฒนธรรมกำลังจะถูกกลืนหายไปจำเป็นที่จะต้องมีการทวนกระแสดังที่ วิมลสิทธิ์ (2539 : 52) ได้กล่าวไว้ว่า สังคมไทยที่ปรับเปลี่ยนไปสู่กระแสโลกาภิวัฒน์ ซึ่งเป็นกระแสความไร้รากเหง้าทางภูมิปัญญา ยิ่งหากเป็นกระแสที่รุนแรงมากก็ย่อมความว่า แต่ละท้องถิ่นแต่ละภูมิภาคจะถูกกลืนหายไปตามกระแสมากขึ้น และวัฒนธรรมเฉพาะในแหล่งต่างๆ ยิ่งต้องดิ้นรนทวนกระแสเพื่อคงอยู่ ให้มีวัฒนธรรมที่พอจะสืบสานต่อได้

วิวัฒน์ เตมียพันธ์ (253 : 43-52) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า อาคารแต่ละหลังที่สร้างขึ้นในแต่สถานที่แต่ละท้องถิ่นต้องมีลักษณะเฉพาะ การมีลักษณะเฉพาะนั้น มิใช่เกิดจากอิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์เพียงอย่างเดียว แต่ต้องคำนึงถึงอิทธิพลหรือปัจจัยทางวิถีชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตลอดจนภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่น เพื่อนำมาเป็นเกณฑ์ในการออกแบบ ปัจจัยกล่าวจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบของอาคารให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริงของสังคม

(2) การสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่โดยคำนึงถึงฐานานุรูปและฐานานุศักดิ์

วิมลสิทธ์ หรยางกูร (2539 : 56) ได้ให้ข้อสังเกตที่ชัดเจนว่า ในอดีตมีอาคารเพียงไม่กี่ประเภท(อาคารสถาบันพระมหากษัตริย์และอาคารทางศาสนา) ที่มีรูปแบบสถาปัตยกรรมไทยประเพณีและสถาปัตยกรรมไทยพื้นถิ่น ควรมีการศึกษาความสำคัญของกฎเกณฑ์เดิม ในความสัมพันธ์ระหว่างฐานานุรูปและฐานานุศักดิ์ ศึกษาเพื่อจะพัฒนาฉันทลักษณ์ หรือแม่บทในสถาปัตยกรรมไทยประเพณีให้เหมาะสมยุคไฮเทค เพื่อให้ได้งานสถาปัตยกรรมที่งดงามในแนวใหม่ และมีรูปที่สัมพันธ์กับประเภทของอาคาร

2.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแนวทางการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ในครั้งนี้ มีผู้ทำการวิจัยในลักษณะเดียวกันดังนี้คือ

สันติ ฉันทวิลาสวงศ์ (2520 : 111) เป็นการศึกษาความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับสถาปัตยกรรม ประเภทห้องแถว ซึ่งทำการศึกษาถึงความหมาย และประวัติความเป็นมาของอาคารประเภทนี้ เป็นการศึกษาถึงลักษณะที่น่าสนใจเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมประเภทห้องแถวได้แก่ ปรากฏการณ์ต่างๆ ของอาคารห้องแถว ตัวอย่างการใช้อาคารห้องแถวจริงๆ รวมทั้งสิ่งต่างๆ ที่กำหนดลักษณะห้องแถว เพื่อศึกษาถึงปัญหา และข้อดี ในสถาปัตยกรรมประเภทห้องแถว โดยศึกษาทำการเปรียบเทียบกับอาคารอื่นให้เห็นความเป็นปัญหา และข้อดีต่างๆ ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผลจากการศึกษาพบว่า สิ่งที่จะกำหนดให้เกิดลักษณะตึกแถวมี 4 ประการคือ

1. ถนน พาหนะ และความเร็วที่ใช้
2. การใช้ที่ดินสองข้างทาง เจ้าของที่ดินและการลงทุน
3. กฎหมายการใช้ที่ดิน
4. การอนุญาตก่อสร้างและควบคุมให้เป็นไปตามกฎหมาย

รูปแบบทั้งหลายมีลักษณะเด่นอยู่ที่การลอกเลียนแบบอาคารจากที่ได้สร้างขึ้นแล้วหรืออย่างน้อยก็เป็นการทำรูปแบบของตัวเองให้ซ้ำๆ กันไปทุกคูหาของแถวอาคารเดียวกัน

วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง (2543 : 205) ได้ทำการศึกษาถึงพัฒนาการของสถาปัตยกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ เป็นการค้นหาพัฒนาการของสถาปัตยกรรมในจังหวัดเชียงใหม่ตั้งแต่อดีตก่อนที่พญามังรายก่อตั้งเมืองเชียงใหม่จนถึงปัจจุบัน เพื่อเป็นฐานในการวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การแยกแยะและการเปรียบเทียบรูปแบบสถาปัตยกรรม เพื่อค้นหาลักษณะการผันที่จะชี้นำสู่แนวทางการพัฒนาของสถาปัตยกรรมในอนาคต การวิจัยเป็นการวิจัยพื้นฐานใช้ในการเก็บข้อมูลสำรวจแบบหาหลักฐานทางกายภาพตามลักษณะภูมิศาสตร์ รวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยแยกประเภทการวิเคราะห์รูปแบบและพัฒนาการของสถาปัตยกรรมดังต่อไปนี้

- สถาปัตยกรรมเพื่อการอยู่อาศัย (Domestic Architecture)
- สถาปัตยกรรมเพื่อสาธารณูปการและการศึกษา(Welfare & Education architecture)
- สถาปัตยกรรมเพื่อพาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม (Commercial & Industrial architecture)
- สถาปัตยกรรมเพื่องานราชการ (Governmental Architecture)
- สถาปัตยกรรมเพื่อกิจกรรมศาสนา (Religious Architecture)
- สถาปัตยกรรมเพื่อนันทนาการ (Recreational Architecture)

ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการสำคัญเริ่มต้นจากการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนในเชียงใหม่สมัยโบราณของชนเผ่าลัวะ ต่อมาจึงมีชนชาติไตโยนโดยการนำของพญามังรายได้สร้างเวียงเชียงใหม่ โดยคำนึงถึงภูมิศาสตร์ แนวคิดเรื่องการตั้งเวียงและการจัดผังเมือง ในอดีตการพัฒนาการสถาปัตยกรรมของเชียงใหม่มีทั้งยุคที่รุ่งเรืองสูงสุดมีสกุลช่างของตนเองและยุคตกต่ำสุดที่เชียงใหม่กลายเป็นเมืองร้างจนกระทั่งเมื่อสมัยพญากาวิละมีการฟื้นฟูเมืองโดยการเข้ามาตั้งถิ่นฐานของกลุ่มชุมชนต่างๆ ที่เรียกว่า เก็บผักใส่ช้า เก็บผ้าใส่เมือง มีการติดต่อค้าขายกับชาวต่างชาติ จึงทำให้เกิดการประสมประสานของรูปแบบและลักษณะทางสถาปัตยกรรม เมื่อรัฐบาลสยามปกครองเชียงใหม่ การเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาการสถาปัตยกรรมของเชียงใหม่ก็เพิ่มมากขึ้นตามลำดับต่อเนื่องเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

สุวิทย์ วรัญญาพร (2540 : 207) ได้ทำการศึกษาลักษณะไทยสมัยใหม่สำหรับงานสถาปัตยกรรมประเภทอาคารพาณิชยกรรม เนื่องจากเป็นอาคารที่เกี่ยวข้องกับคนทั่วไปในฐานะที่เป็นที่อยู่อาศัยและเป็นผู้ใช้อาคารซึ่งเป็นความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์และได้รับการพัฒนารูปแบบมาอย่างต่อเนื่องจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ลักษณะไทยสมัยใหม่ที่เด่นชัดย่อมเป็นที่ยอมรับของกลุ่มสถาปนิกและกลุ่มบุคคลทั่วไป ดังนั้นลักษณะไทยสมัยใหม่ประเภทอาคารพาณิชยกรรมได้ทำการคัดเลือกอาคารที่ได้รับรางวัลจากสมาคมสถาปนิกสยามฯ ได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารต่างๆ จำนวน 10 โครงการ ส่วนสถาปนิกที่ได้รับคัดเลือกนั้นเป็นสถาปนิกแกนนำที่มีผลงานการออกแบบอาคารประเภทบ้านพักอาศัยซึ่งเป็นสถาปัตยกรรมไทยสมัยใหม่ที่มีผลงานทางวิชาการ บทความ และบทสัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับสถาปัตยกรรมไทย หรือเป็นคณะกรรมการตัดสินรางวัลสถาปัตยกรรมดีเด่นของสมาคมสถาปนิกสยามจำนวน 10ท่าน ส่วนบุคคลที่ใช้ในการวิจัยคือบุคคลทั่วไปและผู้อำนวยการอาคาร โดยกลุ่มเป้าหมายมีจำนวน 2 กลุ่ม กลุ่มละ 100 คน จากการศึกษาสรุปผลได้ว่า อาคารประเภทนี้มีทั้งอาคารขนาดเล็กและขนาดใหญ่โดยเฉพาะอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดใหญ่จะมีผลต่อรูปแบบลักษณะไทยสมัยใหม่ จึงเป็นที่น่าศึกษาอีกว่าลักษณะไทยสมัยใหม่ในอาคารขนาดใหญ่ควรมีรูปแบบลักษณะอย่างไร

นิพันธ์ กำศิริพิมาน (2532 : 5) ได้ทำการศึกษากับการเสนอแนะรูปแบบทางกายภาพของตึกแถวแบบจีนในชุมชนเมืองปัตตานี เป็นการศึกษาเพื่อหาลักษณะทางกายภาพที่สำคัญของตึกแถวแบบดั้งเดิม ที่ได้รับอิทธิพลมาจากจีนซึ่งถือเป็นรูปแบบทางกายภาพของตึกแถวรุ่นแรกในชุมชนเมืองปัตตานี โดยการสรุปลักษณะทางกายภาพที่สำคัญและเสนอแนะรูปแบบทางกายภาพที่เหมาะสมสำหรับนำไปพัฒนากับตึกแถวสมัยใหม่ โดยพิจารณาถึงความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจและสังคมรวมถึงการรักษาบรรยากาศของตึกแบบจีนด้วย ในการศึกษาเรื่องรูปแบบทางกายภาพของตึกแถวนั้น ได้อาศัยเกณฑ์พิจารณาตามหลักวิชาการทางด้านสถาปัตยกรรมและการผังเมือง ซึ่งได้แก่ องค์ประกอบสถาปัตยกรรมของอาคาร ขนาดอาคาร อัตราส่วนพื้นที่อาคารต่อพื้นที่ดินและพื้นที่เปิดโล่ง ส่วนการเสนอแนะรูปแบบทางกายภาพ เป็นการเสนอแนวคิดในการควบคุมลักษณะทางกายภาพของตึกแถวที่เกิดขึ้นใหม่ในชุมชนเมืองปัตตานี ในลักษณะข้อกำหนดและแนวทางสำหรับการออกแบบอาคารตึกแถวแบบจีนในชุมชนเมืองปัตตานี

เพ็ญศรี ฉันทวรางค์ (2528 : 209) ได้ศึกษาถึงแนวทางการเปลี่ยนแปลงของตึกแถวในกรุงเทพมหานครโดยวิเคราะห์จากพัฒนาการของอาคารตึกแถวในอดีต ลักษณะทางกายภาพและการใช้พื้นที่ภายในอาคารตึกแถวปัจจุบันสภาพทางเศรษฐกิจ – สังคมของผู้ใช้อาคารรวมทั้งการประเมินทัศนคติของผู้ใช้ต่ออาคารตึกแถวในกรุงเทพมหานคร ในการศึกษาได้จำแนกตึกแถวออกเป็น 3 กลุ่ม ตามทำเลที่ตั้งอาคาร ได้แก่ ตึกแถว ในเขตพื้นที่ชั้นใน ชั้นกลาง และชั้นนอกของกรุงเทพมหานครเพื่อเปรียบเทียบลักษณะทางกายภาพเศรษฐกิจ – สังคมการใช้อาคารและทัศนคติของผู้ใช้ต่ออาคารตึกแถวในแต่ละเขต ผลจากการศึกษาพบว่า อาคารตึกแถวในเขตพื้นที่ชั้นในมีความหนาแน่นในการใช้พื้นที่ประกอบกิจกรรมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากข้อจำกัดในด้านที่ดินและสิ่งปลูกสร้างที่มีราคาสูงมาก แต่เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังต้องการอยู่ย่านใจกลางเมือง ซึ่งมีความสะดวกในด้านการเดินทางและมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ครบครัน ดังนั้นจากการประเมินอาคารตึกแถวจึงพบว่าถึงแม้ผู้ใช้อาคารจะมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้อาคารและองค์ประกอบโครงสร้างอาคารตึกแถวแต่ผู้ใช้อาคารยังคงเลือกที่จะอาศัยในอาคารตึกแถวต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3
วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถว ในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยานี้ เป็นการศึกษาถึงความเป็นมาและการพัฒนาของอาคารตึกแถวตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน เพื่อค้นหาแนวทางของการนำเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมสมัยอยุธยามาสรุปเป็นแนวทางในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้มีความเหมาะสมกับยุคสมัย และสภาพความเป็นเมืองทางประวัติศาสตร์ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ศึกษา ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ คือ

1. อาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถแบ่งตามลักษณะรูปแบบทางสถาปัตยกรรมอาคารตึกแถวได้ 3 รูปแบบคือ
   - อาคารห้องแถว
   - อาคารตึกแถวในยุคอดีต
   - อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน

   ที่มา: (จากการสำรวจ)
2. ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวแต่ละรูปแบบจากย่านที่กำหนดไว้ ประกอบด้วย
   - ผู้อยู่อาศัยในอาคารห้องแถว
   - ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคอดีต
   - ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน
3. สถาปนิกและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชียวชาญทางด้านสถาปัตยกรรมอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1. อาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกโดยการศึกษารูปแบบของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบจำแนกประเภทของกฎกระทรวงฉบับที่396(2542)ออกตามความใน พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ที่กำหนดไว้เป็นสีแดงภายในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งเป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรม และที่อยู่อาศัยหนาแน่นมาก โดยสามารถสร้างอาคารตึกแถวได้เฉพาะบริเวณนี้เท่านั้นการกำหนดกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

ขั้นแรก ทำการแบ่งเขตสีแดงออกเป็น 6 เขต ตามแผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินแบบจำแนกประเภทของกฎกระทรวงฉบับที่396(2542)ออกตามความใน พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. 2518 ที่กำหนดไว้เป็นสีแดงภายในและภายนอกบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนั้นจะแบ่งพื้นที่สีแดงออกเป็น บริเวณภายในเกาะเมืองพื้นที่หมายเลข ๓.๑ ถึงหมายเลข ๓.๔ และบริเวณภายนอกเกาะเมืองพื้นที่หมายเลข ๓.๕ ถึงหมายเลข ๓.๖

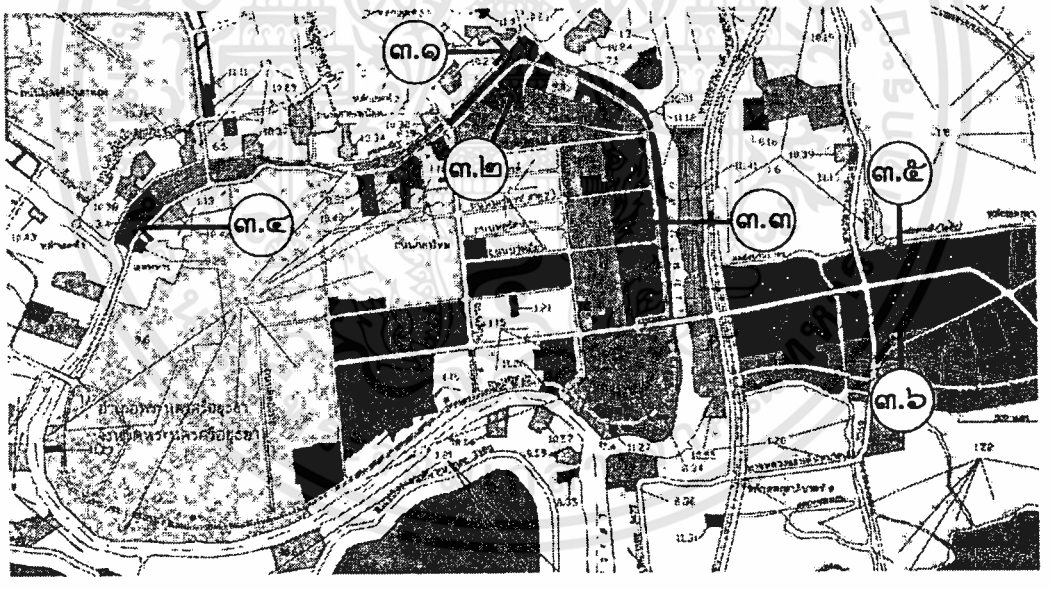

ภาพที่ 3.1 แสดงพื้นที่สีแดง ตามผังเมืองรวมจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขั้นที่สอง เป็นการเลือกย่านที่จะทำการศึกษา โดยเลือกเฉพาะพื้นที่ที่เป็นสีแดงที่อยู่ในบริเวณเกาะเมืองเท่านั้น ดังแสดงไว้ตามพื้นที่หมายเลข ๓.๑ ถึงพื้นที่หมายเลข ๓.๔ ที่ ทำให้ได้ย่านที่จะทำการศึกษา จำนวน 3 ย่านดังต่อไปนี้ คือ

(1) ย่านตลาดหัวรอ พื้นที่บริเวณทิศเหนือของเกาะเมือง

(2) ย่านตลาดเจ้าพรหม พื้นที่บริเวณทิศตะวันออกของเกาะเมือง

(3) ย่านเจดีย์ศรีสุริโยทัย พื้นที่บริเวณทิศตะวันตกของเกาะเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

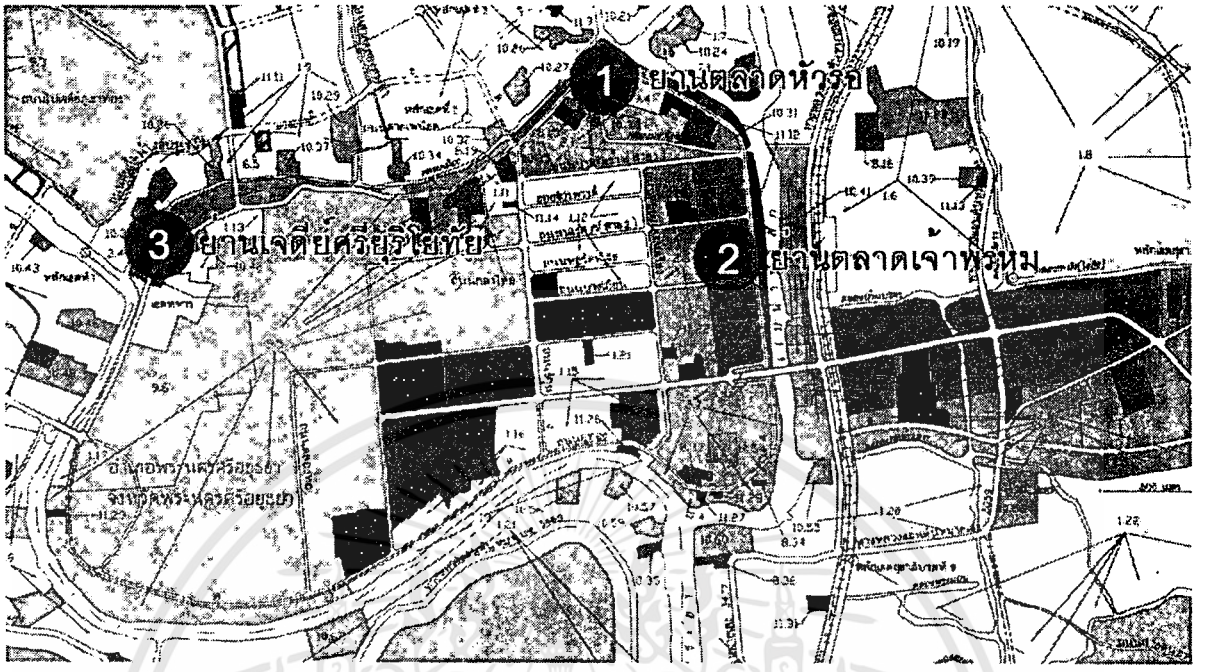

ภาพที่ 3.2 แสดงตำแหน่งย่านที่ใช้ในการศึกษา

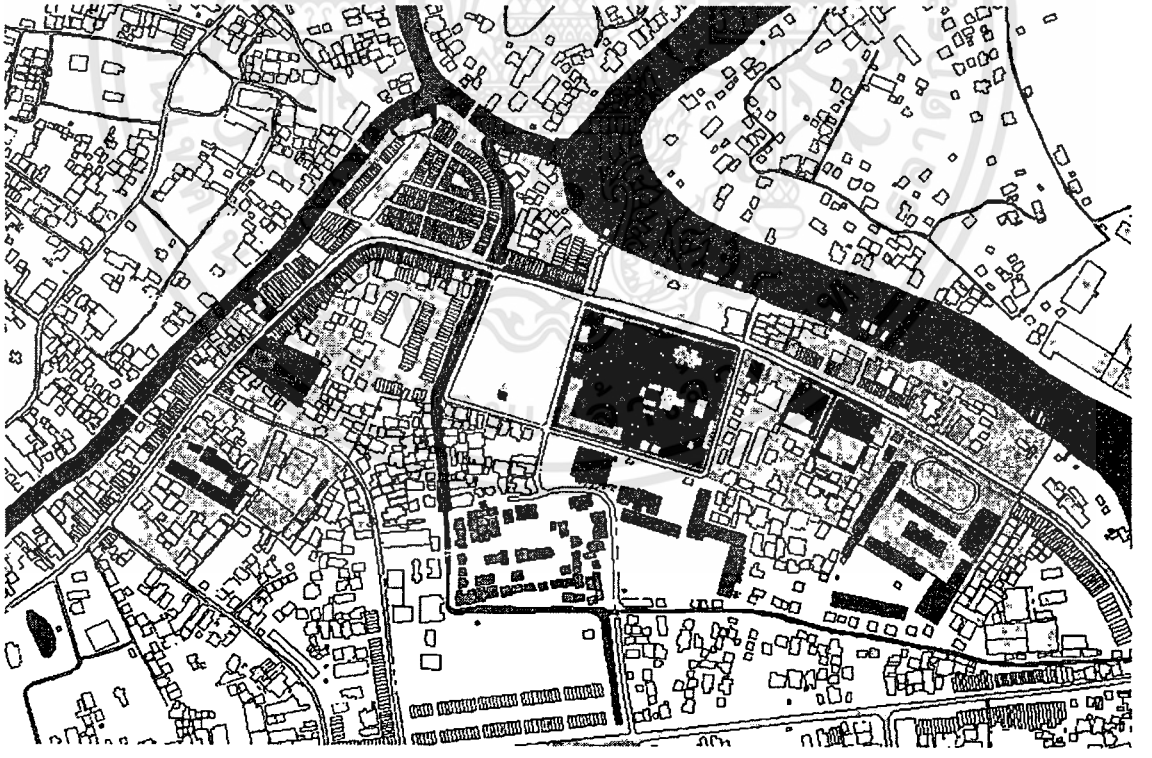

ภาพที่ 3.3 แสดงย่านที่ 1 บริเวณตลาดหัวรอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

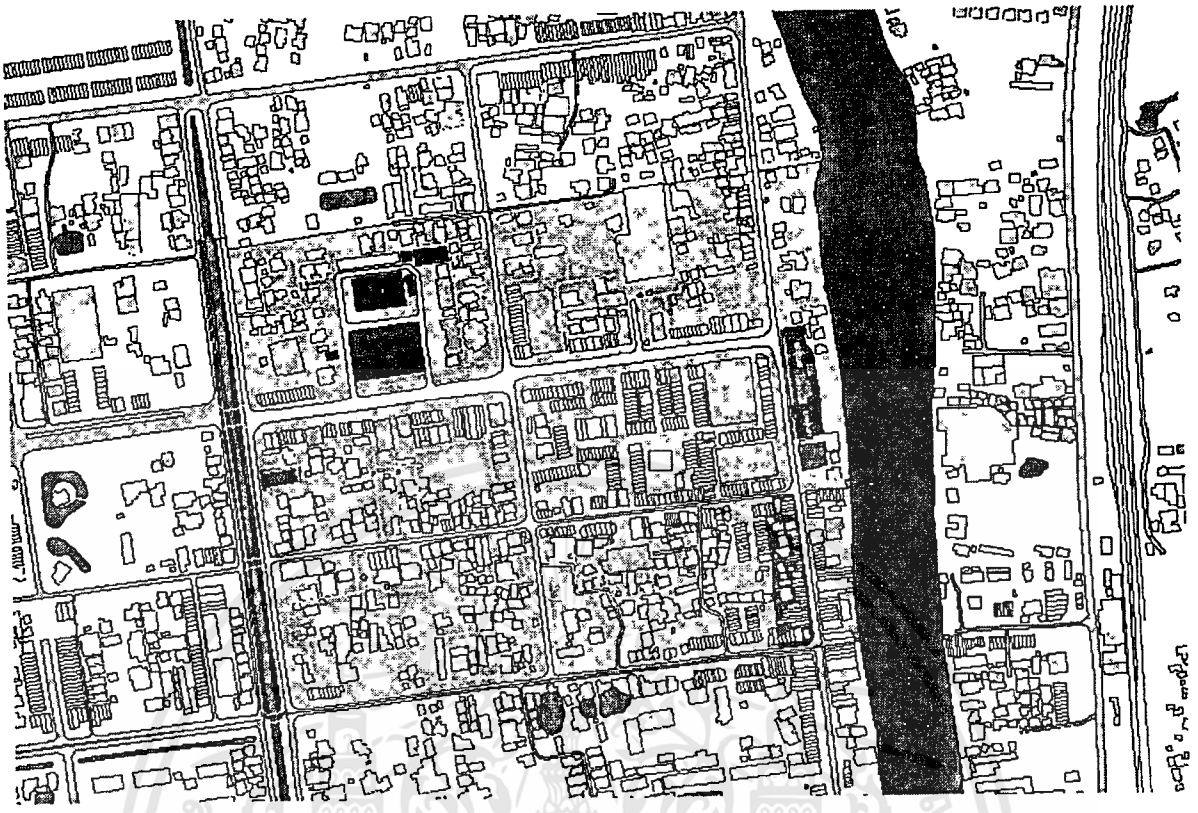

ภาพที่ 3.4 แสดงย่านที่ 2 บริเวณตลาดเจ้าพรหม

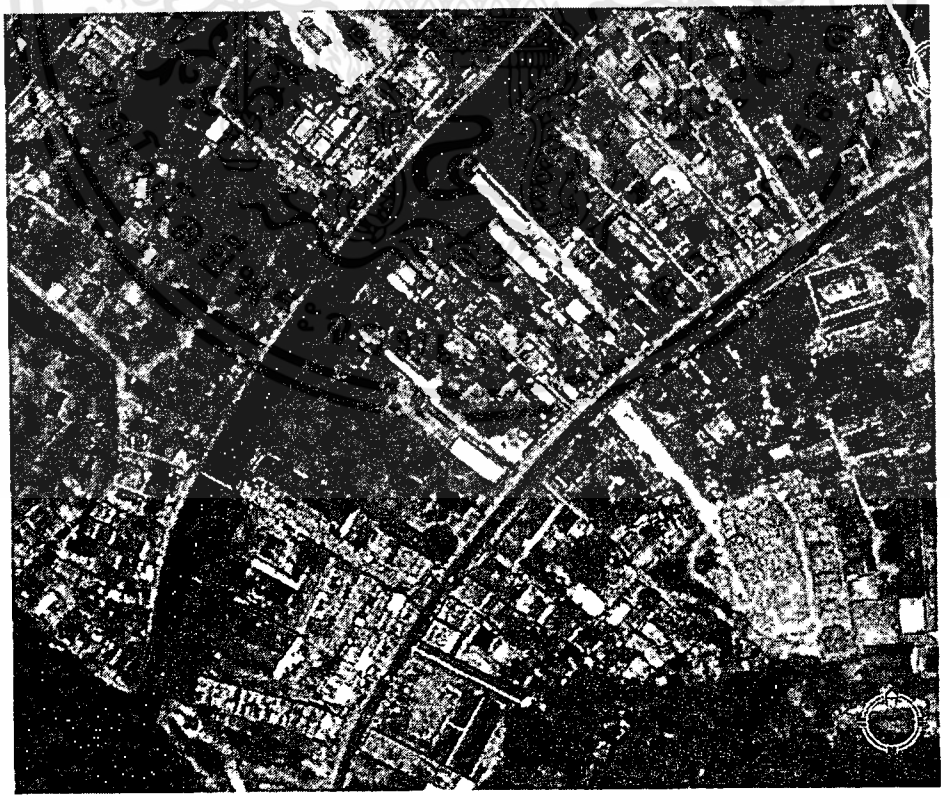

ภาพที่ 3.5 แสดงย่านที่ 3 บริเวณเจดีย์ศรีสุริโยทัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 3.6 ย่านตลาดหัวรอ

ภาพที่ 3.7 ย่านตลาดเจ้าพรหม

ภาพที่ 3.8 ย่านเจดีย์ศรีสุริโยทัย

ขั้นที่สาม การเลือกกลุ่มตัวอย่างของอาคารตึกแถวที่จะทำการศึกษา ใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อจะเลือกอาคารตึกแถวจากย่านที่จะทำการศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างที่เลือกจะต้องมีบทบาทในการทำให้เกิดกิจกรรมภายในย่านนั้นๆ เป็นร้านขายสินค้า และร้านให้บริการต่าง ๆ ที่เป็นสัญลักษณ์เชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นผลมาจากความรู้สึกที่มีอยู่ในใจของประชาชน และเป็นแหล่งที่ประชาชนมาชุมนุมกันเพื่อซื้อสินค้า เพื่อนำไปบริโภค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประจำวัน หรือเลือกใช้บริการ ซึ่งผู้บริโภคจะซื้อ จากร้านที่ตั้งอยู่ ณ บริเวณที่สะดวก และอำนวยประโยชน์ให้แก่ประชาชนมากที่สุด ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้เลือกกลุ่มตัวอย่างจากอาคารตึกแถวที่มีกิจกรรมเกิดขึ้นตามที่กล่าวมาข้างต้น จากอาคารตึกแถวทั้ง 3 รูปแบบ โดยเลือกมาแบบละ 5 หลัง จาก 3 ย่านที่กำหนดไว้ รวมเป็น 45 หลัง ดังนี้

- อาคารห้องแถว จำนวน 15 หลัง
- อาคารตึกแถวในยุคอดีต จำนวน 15 หลัง
- อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน จำนวน 15 หลัง

2. ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Taro Yamane กำหนดความคลาดเคลื่อน ±10% จากผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวทั้งหมดจำนวน 4,248 คน (ที่มา : จากการสำรวจเดือนมีนาคม 2552) โดยเลือกมาแบบละ 30 คน จาก รวมเป็น 90 คน

- ผู้อยู่อาศัยในอาคารห้องแถว จำนวน 30 คน
- ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคอดีต จำนวน 30 คน
- ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน จำนวน 30 คน

3. สัมภาษณ์สถาปนิกและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านสถาปัตยกรรมอยุธยา จำนวน 3 ท่าน ดังนี้

(1) นายเกรียงไกร คุ้มศิริ วิศวกรโยธา ฝ่ายงานสถาปัตยกรรมและผังเมือง เทศบาลพระนครศรีอยุธยา

(2) นายสายยันต์ คล้ายสังข์ นักบริหารงานช่าง รักษาราชการแทนผู้อำนวยการกองช่าง เทศบาลราชคราม จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(3) นายธีระชัย มโนมัยพิบูลย์ สถาปนิกหัวหน้าแผนกสถาปัตยกรรม บริษัท HASSELL

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม
2. แบบสัมภาษณ์
3. แบบสำรวจ
4. กล้องถ่ายภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.2.2 ลักษณะของเครื่องมือ

1. ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถาม สำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ในอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกำหนดคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่แบ่งข้อมูลเป็นทางด้านสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคาร ข้อมูลทางด้านกายภาพ และการใช้อาคาร โดยแบ่งเป็นส่วนต่าง ๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทางด้านสังคม

- เพศ อายุ วุฒิการศึกษา การประกอบอาชีพ จำนวนผู้อยู่อาศัย

ส่วนที่ 2. ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคาร

- รายได้ต่อครัวเรือน
- ลักษณะการครอบครองอาคาร

ส่วนที่ 3. ข้อมูลทางด้านกายภาพของอาคารตึกแถวและความคิดเห็นต่อลักษณะทางกายภาพภายในและภายนอกอาคารตึกแถว

ลักษณะกายภาพภายในอาคาร

องค์ประกอบภายในอาคาร ประกอบด้วย

- ส่วนพักอาศัย ประกอบด้วย
  - พื้นที่ครัว
  - พื้นที่รับประทานอาหาร
  - พื้นที่พักผ่อนของครอบครัว
  - พื้นที่ซักล้าง ตากผ้า ซักผ้า
  - พื้นที่ส่วนนอนพ่อ แม่
  - พื้นที่ส่วนนอนลูก
  - ห้องน้ำ-ส้วม
  - พื้นที่ส่วนนอนลูกจ้าง (ถ้ามี)
- ส่วนการค้าขาย ประกอบด้วย
  - พื้นที่ประกอบการค้า
  - พื้นที่เก็บของ
  - พื้นที่รับของเข้าร้าน

ลักษณะกายภาพภายนอกอาคาร

- ทำเลที่ตั้งอาคาร
- ลักษณะของอาคาร
- องค์ประกอบภายนอกอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร

2. ลักษณะแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) สำหรับสถาปนิกและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1 ชุด โดยคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง สถานที่ วัน/เดือน/ปี /เวลา

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะและแนวความคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาของอาคารตึกแถวกับกฎหมายควบคุมอาคารในปัจจุบันและแนวโน้มของกฎหมายควบคุมอาคารในอนาคต รวมถึงการนำเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมอยุธยาเพื่อนำมาใช้ในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้มีความเหมาะสมกลมกลืนกับสภาพของความเป็นเมืองทางประวัติศาสตร์ในปัจจุบันและอนาคต

3. ลักษณะแบบสำรวจ

แบบสำรวจเพื่อสำรวจลักษณะทางกายภาพภายในและภายนอกของอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างโดยการศึกษาจากทฤษฎี งานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่าง ๆ มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสำรวจให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาสาระและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยการทำแบบสำรวจมี 1 ชุด โดยผู้วิจัยทำการสำรวจด้วยตนเอง ทั้งนี้เป็นการสำรวจรูปแบบของอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษาโดย ทำการสำรวจรูปแบบอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษา สถานที่ตั้ง พร้อมทั้งทำการบันทึกภาพ เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยทำการศึกษารูปแบบของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

3.2.3 การตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ ทั้ง 3 ชุด ที่สร้างแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม ทำการตรวจสอบและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของถ้อยคำ สำนวนภาษา ความชัดเจนในข้อความ

2. ดำเนินการแก้ไขแบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจอีกครั้งแล้ว จึงขอความอนุเคราะห์ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) เพื่อทำการตรวจสอบว่าได้ข้อมูลครบถ้วนเพื่อนำไปใช้สร้างแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจเพื่อเป็นแนวทางในการนำเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมอยุธยามาใช้เพื่อการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้มีความเหมาะสมกลมกลืนกับวัฒนธรรมอยุธยา และสภาพของความเป็นเมืองทางประวัติศาสตร์ และตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้จากสถาปนิก หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านสถาปัตยกรรมอยุธยา จำนวน 3 ท่าน มีรายชื่อดังต่อไปนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) รศ.สมพล ดำรงสเถียร ภาควิชาครุศาสตร์สถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(2) รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ ข้าราชการบำนาญ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

(3) รศ.อรรถพร ฤทธิเกิด ภาควิชาครุศาสตร์การบริหารการอาชีวศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือจาก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยไปยังสถาปนิกและผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 10 ท่าน เพื่อนำไปติดต่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์

2. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงเจ้าของหรือผู้อาศัยในอาคารทั้ง 130 คน ที่เลือกทำการศึกษาและถึง สถาปนิก ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ด้วยตนเองเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบต่าง ๆ มีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย

รายการ	วิธีการเก็บข้อมูล		
	แบบสอบถาม	แบบสำรวจ	แบบสัมภาษณ์
1. ลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถว ประกอบด้วย			
1.1 ลักษณะทางกายภาพภายในอาคาร			
- องค์ประกอบภายในของอาคาร	●	●	
- การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร	●	●	
- แสงสว่างภายในอาคาร	●		
- การระบายอากาศ	●		
- ความปลอดภัยและระบบป้องกันอัคคีภัย		●	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

รายการ	วิธีการเก็บข้อมูล		
1.2 ลักษณะทางกายภาพภายนอกอาคาร			
- ทำเลที่ตั้งของอาคาร	●	●	
- รูปแบบการวางผังอาคาร		●	
- ลักษณะของอาคาร		●	
- องค์ประกอบภายนอกอาคาร	●	●	
- การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร	●		
- การใช้วัสดุชนิดของโครงสร้าง		●	
- การระบายน้ำภายนอกอาคาร		●	
2. พฤติกรรมการใช้อาคารตึกแถวของผู้อยู่อาศัย อาคาร			
2.1 พฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคาร	●		
2.2 พฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายนอก อาคาร	●		
3. สภาพปัญหาแนวทางการแก้ไขปัญหาของ อาคารตึกแถวภายในเกาะเมืองและกฎหมาย ควบคุมอาคาร			●

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบสำรวจ เมื่อได้ผลจากการศึกษามาแล้ว จะทำการวิเคราะห์ดังนี้

1. แบบสอบถามเป็นข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

2. แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ การถ่ายภาพ เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเคราะห์ข้อมูล โดยจะทราบจากความต้องการของผู้อยู่อาศัยภายในอาคารตึกแถวที่ได้ทำการศึกษา และแนวทางจากสถาปนิกผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านสถาปัตยกรรมอยุธยา

เมื่อได้วิเคราะห์ผลการศึกษาต่างๆ จนครบถ้วนสมบูรณ์แล้วจึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดมานำเสนอเป็นแนวทางในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนคร ศรีอยุธยา จากนั้นนำเสนอผลการศึกษาต่อคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4
การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง แนวทางในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาครั้งนี้เพื่อต้องการศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารตึกแถว โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม การสัมภาษณ์ และการสำรวจ เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ให้มีความเหมาะสมกับพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารและมีรูปแบบที่สอดคล้องกับอาคารแบบเก่ารวมถึงมีความเหมาะสมกลมกลืนกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำเสนอเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. แบบสอบถามที่ใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
   - ตอนที่ 1. ข้อมูลทางด้านสังคม
   - ตอนที่ 2. ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคาร
   - ตอนที่ 3. ข้อมูลทางด้านกายภาพของอาคารตึกแถวและความคิดเห็นต่อลักษณะทางกายภาพภายในและภายนอกอาคารตึกแถว
2. แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ
   - ตอนที่ 1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง สถานที่ วัน/เดือน/ปี/เวลา
   - ตอนที่ 2. ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะและแนวความคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาของอาคารตึกแถวกับกฎหมายควบคุมอาคารในปัจจุบันและแนวโน้มของกฎหมายควบคุมอาคารในอนาคตรวมถึงการนำเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมาใช้ในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้มีความเหมาะสมกลมกลืนกับวัฒนธรรมและสภาพของความเป็นนครประวัติศาสตร์ในอนาคต
3. แบบสำรวจที่ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ เป็นแบบสำรวจลักษณะกายภาพของอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาที่ได้เลือกเป็นอาคารตัวอย่างจำนวน 45 หลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1 การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1.1 การวิเคราะห์แบบสอบถาม

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามในครั้งนี้ ได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน ตามลำดับ ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1. หาค่าร้อยละของข้อมูลทางด้านสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2. หาค่าร้อยละของข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคารของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 3. หาค่าร้อยละของข้อมูลทางด้านกายภาพของอาคารตึกแถวและความคิดเห็นต่อลักษณะทางกายภาพภายในและภายนอกอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในเรื่องดังกล่าวข้างต้น ในรูปแบบของตาราง ประกอบการสรุปผลจากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นของกลุ่มตัวอย่างตามลำดับหัวข้อ ดังต่อไปนี้ ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถาม ผู้อาศัยในอาคารห้องแถว จำนวน 30 ชุด ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคอดีตจำนวน 30 ชุด ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน จำนวน 30 ชุด รวมทั้งหมด 90 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100%

ตอนที่ 1. หาค่าร้อยละของข้อมูลทางด้านสังคมของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพทางสังคม

สถานภาพทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ						
- ชาย	*18*	*60.00*	*16*	*53.33*	*19*	*63.33*
- หญิง	*12*	*40.00*	*14*	*46.67*	*11*	*36.67*
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
2. อายุ						
- ต่ำกว่า 30 ปี	*1*	*3.33*	*3*	*10.00*	*4*	*13.33*
- 30 – 39 ปี	*6*	*20.00*	*13*	*43.33*	*12*	*40.00*
- 40 – 49 ปี	*4*	*13.33*	*9*	*30.00*	*8*	*26.67*
- 50 – 59 ปี	*5*	*16.67*	*1*	*3.33*	*5*	*16.67*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มากกว่า 60 ปี	*14*	*46.67*	*4*	*13.34*	*1*	*3.33*
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
3. เชื้อชาติ						
- ไทย	*27*	*90.00*	*27*	*90.00*	*30*	*100.00*
- จีน	*3*	*10.00*	*3*	*10.00*	-	-
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
4. สถานภาพปัจจุบัน						
- โสด	*5*	*16.67*	*2*	*6.67*	*8*	*26.67*
- สมรส	*25*	*83.33*	*28*	*93.33*	*22*	*73.33*
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
5. การศึกษา						
- ต่ำกว่าประถมศึกษา	*1*	*3.33*	-	-	-	-
- ประถมศึกษา	*14*	*46.67*	*5*	*16.67*	*2*	*6.67*
- มัธยมศึกษา	-	-	-	-	*4*	*13.33*
- ปวช.หรืออนุปริญญา	*7*	*23.33*	*11*	*36.67*	*8*	*26.67*
- ปริญญาตรี	*8*	*26.67*	*14*	*46.66*	*16*	*53.33*
- สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	-	-	-	-
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
6. จำนวนสมาชิกครอบครัวที่พักอาศัยอยู่ในอาคาร						
- 1 คน	*3*	*10.00*	-	-	-	-
- 2 คน	*4*	*13.33*	*2*	*6.67*	*3*	*10.00*
- 3 คน	*5*	*16.67*	*5*	*16.67*	*7*	*23.33*
- 4 คน	*10*	*33.33*	*11*	*36.66*	*12*	*40.00*

เอกสารนี้มีไว้เพื่อการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

สถานภาพทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- 5 คน	*6*	*20.00*	*8*	*26.66*	*4*	*13.34*
- 6 คน	*2*	*6.67*	*2*	*6.67*	*2*	*6.67*
- 7 คน	-	-	*2*	*6.67*	*1*	*3.33*
- 8 คน	-	-	-	-	*1*	*3.33*
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
7. การพักอาศัยของลูกจ้างในอาคาร						
- ไม่มี	21	70.00	18	60.00	21	70.00
- มี พักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 1	6	20.00	3	10.00	4	13.33
- จำนวน 1 คน	*1*	*16.67*	*1*	*33.33*	*1*	*25.00*
- จำนวน 2 คน	*4*	*66.66*	*2*	*66.67*	*3*	*75.00*
- จำนวน 3 คน	*1*	*16.67*	-	-	-	-
- มี พักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 2	3	10.00	5	16.67	3	10.00
- จำนวน 1 คน	-	-	*2*	*40.00*	-	-
- จำนวน 2 คน	*2*	*66.67*	*3*	*60.00*	*2*	*66.67*
- จำนวน 3 คน	*1*	*33.33*	-	-	*1*	*33.33*
- มี พักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 3	-	-	-	-	2	6.67
- จำนวน 1 คน	-	-	-	-	-	-
- จำนวน 2 คน	-	-	-	-	*1*	*50.00*
- จำนวน 3 คน	-	-	-	-	*1*	*50.00*
- มี พักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้นดาดฟ้า	-	-	4	13.33	-	-
- จำนวน 1 คน	-	-	*1*	*25.00*	-	-
- จำนวน 2 คน	-	-	*3*	*75.00*	-	-
- จำนวน 3 คน	-	-	-	-	-	-
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.1 สถานภาพทางสังคมของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว พบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในอาคารห้องแถว ที่เป็นเพศชายตอบแบบสอบถาม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 และผู้ที่อยู่อาศัยอยู่ในอาคารห้องแถวที่เป็นเพศหญิงจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ อายุอยู่ในช่วง 30 – 39 ปี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุ 50 – 59 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 อายุ 40 – 49 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีเชื้อชาติไทย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และเป็นผู้ทีมีเชื้อชาติจีน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

สถานภาพปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามที่สมรสแล้ว มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และสถานภาพปัจจุบันที่เป็นโสด มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 การศึกษาระดับ ปวช.หรืออนุปริญญา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ระดับการศึกษาต่ำกว่าประถมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 4 คน มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 5 คน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 3 คน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 2 คน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 1 คน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และเป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 6 คน มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ในอาคารด้วย มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 1 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีลูกจ้าง 3 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีลูกจ้าง 1 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 2 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีลูกจ้าง 3 คน จำนวน1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต พบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในอาคารตึกแถวในยุคอดีตที่เป็นเพศชายตอบแบบสอบถามจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 และผู้ที่อาศัยอยู่ในอาคารตึกแถวในยุคอดีตที่เป็นเพศหญิงจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 30 – 39 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมาคือ อายุอยู่ในช่วง 40 – 49 ปี มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 อายุมากว่า 60 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 50 – 59 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีเชื้อชาติไทย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และเป็นผู้ที่มีเชื้อชาติจีน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

สถานภาพปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามที่สมรสแล้ว มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 และสถานภาพปัจจุบันที่เป็นโสด มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับ ปวช.หรืออนุปริญญา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 และการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 4 คน มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมาคือ ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 5 คน มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 3 คน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 2 คน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 6 คน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และเป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 7 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ในอาคารด้วย มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 2 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีลูกจ้าง 1 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้นดาดฟ้า จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีลูกจ้าง 1 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 1 มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีลูกจ้าง 1 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน พบว่าผู้ที่อาศัยอยู่ในอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบันที่เป็นเพศชายตอบแบบสอบถามจำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 ซึ่งผู้ที่อาศัยอยู่ในอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบันที่เป็นเพศหญิงจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 30 – 39 ปี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ อายุอยู่ในช่วง 40 – 49 ปี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 อายุ 50 – 59 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีเชื้อชาติไทย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และสถานภาพปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามที่สมรสแล้ว มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ส่วนสถานภาพปัจจุบันที่เป็นโสด มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือ การศึกษาระดับปวช.หรืออนุปริญญา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 4 คน มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 3 คน มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 5 คน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 2 คน มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 6 คน มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 7 คน มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และเป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 8 คน มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ในอาคารด้วย มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 1 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีลูกจ้าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 2 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีลูกจ้าง 3 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 3 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีลูกจ้าง 3 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2. หาค่าร้อยละของข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและการครอบครองอาคารของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจและการครอบครองอาคาร

ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. อาชีพที่เป็นรายได้หลักของครอบครัว						
- *ค้าขาย*	*23*	*76.67*	*15*	*50*	*24*	*80*
- *รับราชการ หรือ พนักงานธุรกิจเอกชน*	*2*	*6.67*	*2*	*6.67*	*1*	*3.33*
- *รับจ้าง*	*-*	*-*	*4*	*13.33*	*3.*	*10.00*
- *งานบริการ*	*5*	*16.66*	*9*	*30.00*	*2*	*6.67*
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
2. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว						
- *ไม่เกิน 5,000 บาท*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*
- *5,001 – 10,000 บาท*	*3*	*10.00*	*-*	*-*	*5*	*16.67*
- *10,001 – 20,000 บาท*	*18*	*60.00*	*9*	*30.00*	*3*	*10.00*
- *20,001 – 30,000 บาท*	*4*	*13.33*	*15*	*50.00*	*14*	*46.67*
- *มากกว่า 30,000 บาท*	*5*	*16.67*	*6*	*20.00*	*8*	*26.66*
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. ฐานะการครอบครองอาคาร						
- เป็นเจ้าของทั้งอาคารและที่ดิน	25	83.33	14	46.67	18	60.00
- เป็นเจ้าของอาคารและเช่าที่ดินระยะยาว	-	-	3	21.43	3	16.67
- จำนวน 20 ปี	*-*	*-*	*1*	*7.14*	*3*	*16.67*
- เช่าทั้งอาคารและที่ดินระยะยาว	-	-	6	42.86	7	38.89
- จำนวน 10 ปี	*-*	*-*	*3*	*21.43*	*3*	*16.67*
- จำนวน 20 ปี	*-*	*-*	*1*	*7.14*	*2*	*11.11*
- เช่าอาคารในระยะสั้น	5	16.67	16	53.33	12	40.00
- จำนวน 1 ปี	*3*	*60.00*	*8*	*50.00*	*9*	*75.00*
- จำนวน 2 ปี	*2*	*40.00*	*4*	*25.00*	*1*	*8.33*
- จำนวน 3 ปี	*-*	*-*	*3*	*18.75*	*-*	*-*
- จำนวน 4 ปี	*-*	*-*	*-*	*-*	*1*	*8.33*
- จำนวน 5 ปี	*-*	*-*	*1*	*6.25*	*1*	*8.34*
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
4. เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยที่อาคาร						
ลำดับ 1	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
- เป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับธุรกิจการค้า	*18*	*60.00*	*27*	*90.00*	*22*	*73.33*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- *การจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่น ๆ ได้สะดวก*	-	-	-	-	-	-
- *ขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้า*	-	-	-	-	*3*	*10.00*
- *สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้*	*12*	*40.00*	*3*	*10.00*	*5*	*16.67*
ลำดับ 2	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
- *เป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับธุรกิจการค้า*	*10*	*33.33*	*2*	*6.67*	*6*	*20.00*
- *การจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่น ๆ ได้สะดวก*	*3*	*10.00*	*9*	*30.00*	*6*	*20.00*
- *ขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้า*	-	-	*4*	*13.33*	*7*	*23.33*
- *สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้*	*17*	*56.67*	*15*	*50.00*	*11*	*36.67*
ลำดับ 3	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
- *เป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับธุรกิจการค้า*	*1*	*3.33*	*1*	*3.33*	-	-
- *การจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่น ๆ ได้สะดวก*	*26*	*86.67*	*17*	*56.67*	*12*	*40.00*
- *ขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้า*	*2*	*6.67*	*4*	*13.33*	*8*	*26.67*
- *สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้*	*1*	*3.33*	*8*	*26.67*	*10*	*33.33*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลำดับ 4	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
- *เป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับธุรกิจการค้า*	*1*	*3.33*	-	-	*2*	*6.67*
- *การจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่น ๆ ได้สะดวก*	*1*	*3.33*	*5*	*16.67*	*13*	*43.33*
- *ขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้า*	*28*	*93.34*	*23*	*76.67*	*11*	*36.67*
- *สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้*	-	-	*2*	*6.66*	*4*	*13.33*
ลำดับ 5	**-**	**-**	**2**	**100.00**	**-**	**-**
- *เป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับธุรกิจการค้า*	-	-	-	-	-	-
- *การจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่น ๆ ได้สะดวก*	-	-	-	-	-	-
- *ขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้า*	-	-	-	-	-	-
- *สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้*	-	-	-	-	-	-
- *มีความปลอดภัยพอสมควร*	-	-	*1*	*50.00*	-	-
- *อยู่ใกล้กับญาติพี่น้อง*	-	-	*1*	*50.00*	-	-

จากตารางที่ 4.2 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. อาคารห้องแถว พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายเป็นรายได้หลักของครอบครัว จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 รองลงมาคือ อาชีพงานบริการ มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และอาชีพรับราชการ หรือพนักงานธุรกิจเอกชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท มากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

ฐานะการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเจ้าของอาคารและที่ดินเองนั้น มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ เช่าอาคารในระยะสั้น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยจำแนกออกเป็น เช่าระยะเวลา 1 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และเช่าระยะเวลา 2 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตามลำดับ

จากการเรียงลำดับความสำคัญจาก 1 – 5 สำหรับเหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกมาอยู่อาศัยที่อาคารหลังนี้พบว่า

- ลำดับ 1 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่าเป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือให้เหตุผลว่าสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

- ลำดับ 2 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่าสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 รองลงมาคือ ให้เหตุผลว่าเป็นแหล่งชุมชน เหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และให้เหตุผลว่าการจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่นๆ ได้สะดวก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

- ลำดับ 3 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า การจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่นๆ ได้สะดวก จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.67 รองลงมาคือ ให้เหตุผลว่าขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ส่วนให้เหตุผลว่าเป็นแหล่งชุมชน เหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 และให้เหตุผลว่าสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33

- ลำดับ 4 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า ขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 ส่วนให้เหตุผลว่าการจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่นๆ ได้สะดวก จำนวน 1คน คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.33 และให้เหตุผลว่าเป็นแหล่งชุมชน เหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายที่เป็นรายได้หลักของครอบครัว จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ อาชีพงานบริการ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนอาชีพรับจ้าง มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และอาชีพรับราชการ หรือพนักงานธุรกิจเอกชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 20,001 – 30,000 บาท มากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ฐานะการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามที่เช่าอาคารในระยะสั้นมากที่สุด มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 โดยจะจำแนกออกเป็น เช่าระยะเวลา 1 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เช่าระยะเวลา 2 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 เช่าระยะเวลา 3 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และเช่าระยะเวลา 5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 รองลงมาคือ เป็นเจ้าของอาคารและที่ดินเอง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ส่วนเช่าทั้งอาคารและที่ดินระยะยาว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 โดยจะจำแนกออกเป็น เช่าระยะยาว 10 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 และเช่าระยะเวลา 20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14 ตามลำดับ

จากการเรียงลำดับความสำคัญจาก 1 – 5 สำหรับเหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกมาอยู่อาศัยที่อาคารหลังนี้พบว่า

- ลำดับ 1 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า เป็นแหล่งชุมชน เหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และให้เหตุผลว่าสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

- ลำดับ 2 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ให้เหตุผลว่าการจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่นๆ ได้สะดวก จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนให้เหตุผลว่าขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และให้เหตุผลว่าเป็นแหล่งชุมชน เหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

- ลำดับ 3 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า การจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่นๆ ได้สะดวก จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 รองลงมาคือ ให้เหตุผลว่าสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ส่วนให้เหตุผลว่าขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 4 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนให้เหตุผลว่าเป็นแหล่งชุมชน เหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33

- ลำดับ 4 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า ขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 รองลงมาคือให้เหตุผลว่าการจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่นๆ ได้สะดวก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และให้เหตุผลว่าสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

- ลำดับ 5 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้เพราะว่า มีความปลอดภัยพอสมควร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ ให้เหตุผลว่าอยู่ใกล้กับญาติพี่น้อง มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายที่เป็นรายได้หลักของครอบครัว จำนวน 24คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ส่วนอาชีพงานบริการ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และอาชีพรับราชการ หรือพนักงานธุรกิจเอกชน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 20,001 – 30,000 บาท มากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวมากกว่า 30,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.66 ส่วนรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 5,001 – 10,000 บาท มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว 10,001 – 20,000 บาท มีจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

ฐานะการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเจ้าของทั้งอาคารและที่ดินเองนั้นมีมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ เช่าอาคารในระยะสั้น มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยจะจำแนกออกเป็น เช่าระยะเวลา 1 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 เช่าระยะเวลา 2 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 เช่าระยะเวลา 4 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และเช่าระยะเวลา 5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 ส่วนเช่าทั้งอาคารและที่ดินระยะยาว จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 โดยจะจำแนกออกเป็น เช่าระยะยาว 10 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และเช่าระยะเวลา 20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11 ตามลำดับ

จากการเรียงลำดับความสำคัญจาก 1 – 5 สำหรับเหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกมาอยู่อาศัยที่อาคารหลังนี้พบว่า

- ลำดับ 1 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า เป็นแหล่งชุมชน เหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือให้เหตุผลว่าสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้เหตุผลว่าขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

- ลำดับ 2 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมาคือ ให้เหตุผลว่าขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 ส่วนให้เหตุผลว่าเป็นแหล่งชุมชน เหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และให้เหตุผลว่าการจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่นๆ ได้สะดวก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

- ลำดับ 3 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า การจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่นๆ ได้สะดวก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ให้เหตุผลว่าสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และให้เหตุผลว่าขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

- ลำดับ 4 เหตุผลที่เลือกมาอยู่อาศัยอาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า การจราจรสะดวกสามารถติดต่อกับกิจการอื่นๆ ได้สะดวก จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมาคือ ให้เหตุผลว่าขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 ส่วนให้เหตุผลว่าสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และให้เหตุผลว่าเป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3. หาค่าร้อยละของข้อมูลทางด้านกายภาพของอาคารตึกแถวและความคิดเห็นต่อลักษณะทางกายภาพภายในและภายนอกอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะการพักอาศัยในอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านลักษณะการพักอาศัยในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. ลักษณะการพักอาศัยในอาคารตึกแถวของกลุ่มตัวอย่าง						
- พักอาศัยอยู่ในอาคารและทำธุรกิจการค้าด้วย	28	93.33	29	96.67	30	100
- พักอาศัยอยู่ในอาคารหลังนี้บ้างเป็นบางโอกาส	-	-	-	-	-	-
- ไม่ได้พักอาศัย ทำธุรกิจการค้าอย่างเดียว บุคคลที่พักอาศัย	2	6.67	1	3.33	-	-
- คนภายในครอบครัว	*1*	*50.00*	*1*	*100.00*	-	-
- ลูกจ้าง	*1*	*50.00*	-	-	-	-
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**

จากตารางที่ 4.3 ข้อมูลทางด้านลักษณะการพักอาศัยในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว พบว่าลักษณะการพักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามนั้นส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ในอาคารและทำธุรกิจการค้าด้วย จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 รองลงมาคือ ไม่ได้พักอาศัยเอง ทำธุรกิจการค้าอย่างเดียว แต่ให้ผู้อื่นพักอาศัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 โดยจำแนกออกเป็น ให้คนภายในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามพักอาศัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และให้ลูกจ้างพักอาศัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต พบว่าลักษณะการพักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามนั้นส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ในอาคารและทำธุรกิจการค้าด้วย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 96.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รองลงมาคือ ไม่ได้พักอาศัยเอง ทำธุรกิจการค้าอย่างเดียว แต่ให้ผู้อื่นพักอาศัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 โดยให้คนในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามพักอาศัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ตามลำดับ

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน พบว่าลักษณะการพักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามนั้นส่วนใหญ่จะพักอาศัยในอาคารและทำธุรกิจการค้าด้วย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านพฤติกรรมการอยู่อาศัยภายในอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2. พฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคารตึกแถว						
2.1 พื้นที่ส่วนพักอาศัย ลักษณะการทำอาหารรับประทานภายในอาคาร						
- ทำอาหารรับประทานทุกมื้อ	19	63.33	9	30.00	7	23.33
- 1 - 2 วัน ทำครั้งหนึ่ง	8	26.67	11	36.67	12	40.00
- ทำอาหารรับประทานเฉพาะวันหยุด	2	6.67	-	-	2	6.67
- ไม่ได้ทำอาหารเอง โดยซื้อจากร้านข้างนอก	1	3.33	6	20.00	9	30.00
- ไม่แน่นอน	-	-	4	13.33	-	-
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
บริเวณที่รับประทานอาหารและเหตุผลในการเลือก						
- บริเวณชั้นลอย	-	-	-	-	3	10.00
- มีความสะดวก	-	-	-	-	*1*	*33.33*
- สามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้	-	-	-	-	-	-
- มีความเป็นส่วนตัว	-	-	-	-	*2*	*66.67*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ชั้นล่างบริเวณห้องครัว	12	40.00	11	36.67	10	33.33
- มีความสะดวก	*5*	*41.67*	*5*	*45.45*	*3*	*30.00*
- สามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้	*-*	*-*	*2*	*18.18*	*1*	*10.00*
- มีความเป็นส่วนตัว	*7*	*58.33*	*3*	*27.27*	*6*	*60.00*
- ไม่มีทางเลือก	*-*	*-*	*1*	*9.10*	*-*	*-*
- ชั้นล่างบริเวณส่วนค้าขาย	11	36.67	14	46.67	14	46.67
- มีความสะดวก	*4*	*36.36*	*5*	*35.71*	*4*	*28.57*
- สามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้	*7*	*63.64*	*7*	*50.00*	*8*	*57.14*
- มีความเป็นส่วนตัว	*-*	*-*	*2*	*14.29*	*2*	*14.29*
- บริเวณส่วนรับประทานอาหาร	7	23.33	3	10.00	-	-
- มีความสะดวก	*-*	*-*	*1*	*33.33*	*-*	*-*
- สามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้	*2*	*28.57*	*2*	*66.67*	*-*	*-*
- มีความเป็นส่วนตัว	*5*	*71.43*	*-*	*-*	*-*	*-*
- บริเวณหลังร้านค้า	-	-	2	6.66	3	10.00
- มีความสะดวก	*-*	*-*	*-*	*-*	*2*	*66.67*
- สามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้	*-*	*-*	*2*	*100.00*	*-*	*-*
- มีความเป็นส่วนตัว	*-*	*-*	*-*	*-*	*1*	*33.33*
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**

จากตารางที่ 4.4 ข้อมูลทางด้านพฤติกรรมการใช้สอยพื้นที่ภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. อาคารห้องแถว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะทำอาหารรับประทานภายในอาคารทุกมื้อ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 รองลงมาคือ 1 – 2 วัน ทำอาหารครั้ง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ส่วนทำรับประทานเฉพาะวันหยุด มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และไม่ได้ประกอบอาหารเองโดยจะซื้อจากร้านข้างนอกมารับประทาน มีจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารรับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณห้องครัวมากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยให้เหตุผลว่า มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 รองลงมาคือ รับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณส่วนค้าขาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 63.64 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และรับประทานอาหารบริเวณส่วนรับประทานอาหาร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 โดยให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ให้เหตุผลผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ตามลำดับ

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะทำอาหารรับประทานภายในอาคาร 1 – 2 วันทำครั้งหนึ่ง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมาคือ ทำกับข้าวรับประทานทุกมื้อ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และไม่ได้ประกอบอาหารเองโดยจะซื้อจากร้านข้างนอกมารับประทาน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารรับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณส่วนค้าขายจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 โดยให้เหตุผลที่ว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เลือกเหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 35.71 ให้ตุผลที่ว่ามีความเป็นส่วนตัวจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 รองลงมาคือรับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณห้องครัว จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 โดยเหตุผลว่ามีความสะดวก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 ให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 ให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 รับประทานอาหารบริเวณส่วนรับประทานอาหารจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รับประทานอาหารบริเวณหลังร้านค้าจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.66 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ตามลำดับ

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะทำอาหารรับประทานภายในอาคาร 1 – 2 วันทำครั้งหนึ่งจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ไม่ได้ประกอบอาหารเองโดยจะซื้อจากร้านข้างนอกมารับประทานมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำกับข้าวรับประทานทุกมื้อจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และทำรับประทานเฉพาะวันหยุดมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารรับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณส่วนค้าขายจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 โดยให้เหตุผลที่ว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 รองลงมาคือรับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณห้องครัว จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัวจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 รับประทานอาหารบริเวณหลังร้านค้า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และรับประทานอาหารบริเวณชั้นลอยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัวจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะการซักผ้าและบริเวณที่ซักภายในอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านลักษณะการซักผ้าและบริเวณที่ซักผ้าภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ลักษณะการซักผ้าของผู้อยู่อาศัยในอาคาร						
- ซักผ้าเองด้วยมือ	4	13.33	2	6.67	-	-
- ทุกวัน	*2*	*50.00*	-	-	-	-
- 1 – 2 วันซักผ้าครั้งหนึ่ง	*2*	*50.00*	*2*	*100.00*	-	-
- อาทิตย์ละครั้ง	-	-	-	-	-	-
- ใช้เครื่องซักผ้า	24	80.00	21	70.00	25	83.33
- ทุกวัน	*2*	*8.33*	*5*	*23.81*	*2*	*8.00*
- 1 – 2 วันซักผ้าครั้งหนึ่ง	*17*	*70.83*	*13*	*61.90*	*14*	*56.00*
- อาทิตย์ละครั้ง	*5*	*20.83*	*3*	*14.29*	*9*	*36.00*
- ส่งร้านซัก	2	6.67	7	23.33	5	16.67
- ทุกวัน	*1*	*50.00*	-	-	*1*	*20.00*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านลักษณะการซักผ้าและบริเวณที่ซักผ้าภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
- 1 – 2 วันซักผ้าครั้งหนึ่ง	*1*	*50.00*	*5*	*71.43*	*2*	*40.00*
- อาทิตย์ละครั้ง	-	-	*2*	*28.57*	*2*	*40.00*
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บริเวณซักผ้าภายในอาคารตึกแถว						
- บริเวณหน้าห้องน้ำ	5	17.86	10	43.48	12	48.00
- มีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย	-	-	-	-	-	-
- บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง	*5*	*100.00*	*8*	*80.00*	*9*	*75.00*
- บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไป	-	-	*2*	*20.00*	*3*	*25.00*
- บริเวณซักล้างหลังอาคาร	22	78.57	7	30.43	5	20.00
- มีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย	*22*	*100.00*	*7*	*100.00*	*5*	*100*
- บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง	-	-	-	-	-	-
- บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไป	-	-	-	-	-	-
- บริเวณชั้นดาดฟ้า	-	-	6	26.09	8	32.00
- มีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย	-	-	*3*	*50.00*	*5*	*62.50*
- บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง	-	-	*2*	*33.33*	*2*	*25.00*
- บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไป	-	-	*1*	*16.67*	*1*	*12.50*
- บริเวณส่วนด้านหลังอาคาร	1	3.57	-	-	-	-
- มีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย	-	-	-	-	-	-
- บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง	*1*	*100.00*	-	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านลักษณะการซักผ้าและบริเวณที่ซักผ้าภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
- *บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไป*	-	-	-	-	-	-
รวม	**28**	**100.00**	**23**	**100.00**	**25**	**100.00**

จากตารางที่ 4.5 ข้อมูลทางด้านลักษณะการซักผ้าและบริเวณที่ซักผ้าในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. **อาคารห้องแถว** ลักษณะการซักผ้าของผู้อาศัยในอาคารจะใช้เครื่องซักผ้ามากที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 โดยจำแนกเป็น 1 – 2 วันครั้งหนึ่ง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 ซักอาทิตย์ละครั้งจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 และซักทุกวันจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 รองลงมาคือซักผ้าเองด้วยมือจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยจำแนกเป็นซักทุกวันจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 1– 2 วันซักครั้งหนึ่งจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนส่งร้าน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 โดยจำแนกเป็น ส่งทุกวันจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และ 1 – 2 วันซักครั้ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะซักผ้าบริเวณซักล้างด้านหลังอาคารมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 โดยให้เหตุผลว่า มีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือซักผ้าหน้าห้องน้ำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 โดยให้เหตุผลว่าบริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และซักผ้าบริเวณส่วนด้านหลังอาคาร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.57 โดยให้เหตุผลว่าบริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ตามลำดับ

2. **อาคารตึกแถวในยุคอดีต** ลักษณะการซักผ้าของผู้อยู่อาศัยในอาคารจะใช้เครื่องซักผ้ามากที่สุดจำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 โดยจำแนกเป็น 1 – 2 วันซักครั้งจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 ซักทุกวันจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 ซักอาทิตย์ละครั้งจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 รองลงมาคือ ส่งร้านซัก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 โดยจำแนกเป็น 1 – 2 วันซักครั้งจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ซักอาทิตย์ละครั้งจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และซักผ้าเองด้วยมือจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 โดย 1 – 2 วันซักครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะซักผ้าบริเวณหน้าห้องน้ำจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 43.48 โดยให้เหตุผลว่า บริเวณอาคารมีพื้นที่ซักล้าง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไปจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาคือซักผ้าบริเวณซักล้างด้านหลังอาคาร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 30.43 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และซักผ้าบริเวณชั้นดาดฟ้าจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน ลักษณะการซักผ้าของผู้อยู่อาศัยในอาคารจะใช้เครื่องซักผ้ามากที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 โดยจำแนกเป็น 1 – 2 วันซักครั้ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ซักอาทิตย์ละครั้งจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 ซักทุกวันจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 รองลงมาคือส่งร้านซักจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยจำแนกเป็น 1 – 2 วันซักครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ซักอาทิตย์ละครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ซักทุกวัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะซักผ้าบริเวณหน้าห้องน้ำจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 โดยให้เหตุผลว่า บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาคือ ซักผ้าบริเวณชั้นดาดฟ้าจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้างจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไปจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และซักผ้าบริเวณซักล้างด้านหลังอาคารจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วยจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านปัญหาการใช้ห้องน้ำ – ส้วม และลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารตึกแถว

ข้อมูลทางด้านปัญหาการใช้ห้องน้ำ - ส้วม และลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ปัญหาในการใช้ ห้องน้ำ – ส้วม ในปัจจุบัน						
- ห้องน้ำ – ส้วม มีจำนวนน้อยเกินไปทำให้ต้องแย่งกันเข้าโดยเฉพาะเวลาเร่งรีบ	14	46.67	12	40.00	-	-
- ห้องน้ำ – ส้วม มีขนาดเล็กเกินไป	4	13.33	7	23.33	12	40.00
- ห้องน้ำ – ส้วม อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมทำให้ไม่สะดวกในการเข้าไปใช้งาน	-	-	-	-	4	13.33
- การระบายน้ำไม่ดี	1	3.33	-	-	2	6.67
- น้ำไม่ค่อยไหล	-	-	2	6.67	2	6.67
- ไม่มีปัญหา	11	36.67	9	30.00	10	33.33
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
ลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารในปัจจุบัน						
- เป็นที่วางคอมเพรสเซอร์แอร์	-	-	10	33.33	16	33.33
- เป็นที่พักผ่อน	7	23.33	-	-	-	-
- ไม่เคยใช้เลย	14	46.67	16	53.33	12	40.00
- เป็นที่วางของ,ตากผ้า	1	3.33	1	3.33	-	-
- ไม่มีระเบียง	8	26.67	3	10.00	2	6.67
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.6 ข้อมูลทางด้านปัญหาการใช้ห้องน้ำ – ส้วม และลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารมีปัญหาห้องน้ำ – ส้วม มีจำนวนน้อยเกินไป ทำให้ต้องแย่งกันเข้าโดยเฉพาะเวลาเร่งรีบมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ ไม่มีปัญหาจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 มีปัญหาในเรื่องห้องน้ำ – ส้วมมีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 และมีปัญหาในเรื่องการระบายอากาศไม่ดี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารโดยส่วนใหญ่แล้วไม่เคยใช้เลย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ อาคารไม่มีระเบียง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ใช้เป็นที่พักผ่อน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และใช้เป็นที่วางของ,ตากผ้า จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารมีปัญหาห้องน้ำ – ส้วม ที่มีจำนวนน้อยเกินไปทำให้ต้องแย่งกันเข้าโดยเฉพาะเวลาเร่งรีบ มากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ไม่มีปัญหาจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ปัญหาในเรื่องห้องน้ำ – ส้วม มีขนาดเล็กเกินไปจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และมีปัญหาในเรื่องน้ำไม่ค่อยไหล จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารโดยส่วนใหญ่แล้วไม่เคยใช้เลย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือเป็นที่วางคอมเพรสเซอร์แอร์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 อาคารไม่มีระเบียงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารส่วนใหญ่มีปัญหาห้องน้ำ – ส้วม มีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ไม่มีปัญหาจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีปัญหาในเรื่องห้องน้ำ – ส้วม อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมทำให้ไม่สะดวกในการเข้าไปใช้งานจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 มีปัญหาในเรื่องการระบายน้ำไม่ดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และมีปัญหาในเรื่องน้ำไม่ค่อยไหล จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารโดยส่วนใหญ่ใช้เป็นที่วางคอมเพรสเซอร์แอร์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือไม่เคยใช้เลย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และอาคารไม่มีระเบียงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านการใช้บริเวณพื้นที่สำหรับพักผ่อนภายในอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านการใช้พื้นที่สำหรับพักผ่อนภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บริเวณทางด้านการใช้บริเวณพื้นที่สำหรับพักผ่อนภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม						
- ชั้นล่างบริเวณหลังร้าน	15	50.00	3	10.00	4	13.33
- มีความปลอดภัย	-	-	-	-	-	-
- มีความเป็นส่วนตัว	*5*	*33.33*	*2*	*66.67*	*1*	*25.00*
- มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน	*10*	*66.67*	*1*	*33.33*	*3*	*75.00*
- บริเวณชั้นลอย	-	-	4	13.33	9	30.00
- มีความปลอดภัย	-	-	-	-	*2*	*22.22*
- มีความเป็นส่วนตัว	-	-	*2*	*50.00*	*4*	*44.44*
- มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน	-	-	*2*	*50.00*	*3*	*33.33*
- บริเวณห้องนอน	4	13.33	13	43.33	11	36.67
- มีความปลอดภัย	*1*	*25.00*	*2*	*15.38*	*2*	*18.18*
- มีความเป็นส่วนตัว	*3*	*75.00*	*9*	*69.23*	*5*	*45.45*
- มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน	-	-	*2*	*15.38*	*4*	*36.36*
- บริเวณหน้าร้าน	5	16.67	10	33.33	6	20.00
- มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน	*5*	*100*	*7*	*70.00*	*2*	*33.33*
- ไม่มีทางเลือก	-	-	*3*	*30.00*	*3*	*50.00*
- บริการลูกค้าได้รวดเร็ว	-	-	-	-	*1*	*16.67*
- บริเวณโถงชั้นบน	3	10.00	-	-	-	-
- มีความปลอดภัย	*1*	*33.33*	-	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านการใช้พื้นที่สำหรับพักผ่อนภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีความเป็นส่วนตัว	*2*	*66.67*	-	-	-	-
- บริเวณพื้นที่ส่วนนอก อาคาร	3	10.00	-	-	-	-
- มีความเป็นส่วนตัว	*1*	*33.33*	-	-	-	-
- มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน	*2*	*66.67*	-	-	-	-
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**

จากตารางที่ 4.7 ข้อมูลทางด้านการใช้บริเวณพื้นที่สำหรับพักผ่อนภายในอาคารของผู้ตอบ แบบ สอบถาม สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ชั้นล่างบริเวณหลังร้านเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยให้เหตุผลว่า มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีความเป็นส่วนตัวจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ ใช้บริเวณหน้าร้านเป็นพื้นที่พักผ่อน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่า มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ใช้ห้องนอนเป็นพื้นที่พักผ่อน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยให้เหตุผลว่า มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีความปลอดภัยจำนวน 1คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ใช้บริเวณโถงชั้นบนเป็นพื้นที่พักผ่อน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่า มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และมีความปลอดภัย จำนวน 1 คิดเป็นร้อยละ 33.33 และใช้บริเวณพื้นที่ส่วนนอกอาคารเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลที่ว่า มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้บริเวณห้องนอนเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 โดยให้เหตุผลว่า มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 มีความปลอดภัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 รองลงมาคือใช้บริเวณหน้าร้านเป็นพื้นที่พักผ่อน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่า มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ไม่มีทางเลือก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ใช้บริเวณชั้นลอยเป็นพื้นที่พักผ่อน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยให้เหตุผลว่า มีความเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนตัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อนจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และใช้ชั้นล่างบริเวณหลังร้านเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่า มีความเป็นส่วนตัวจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 1คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ตามลำดับ

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้บริเวณห้องนอนเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 โดยให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 มีความปลอดภัยจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 รองลงมาคือใช้บริเวณชั้นลอยเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีความปลอดภัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ใช้บริเวณหน้าร้านเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีทางเลือก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 บริการลูกค้าได้รวดเร็ว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และใช้ชั้นล่างบริเวณหลังร้านเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยให้เหตุผลว่า มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านการใช้พื้นที่เพื่อการค้าขายภายในอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านการใช้พื้นที่เพื่อการค้าขายภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
2.2 พื้นที่เพื่อการค้าขายบริเวณที่นั่งในร้านเวลาค้าขายและเหตุผลในการเลือก						
- บริเวณหน้าร้าน	13	43.33	17	56.67	10	33.33
- มีความเป็นส่วนตัว	*1*	*7.69*	-	-	-	-
- สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง	*4*	*30.77*	*7*	*41.18*	*3*	*30.00*
- สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก	*8*	*61.54*	*10*	*58.82*	*5*	*50.00*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านการใช้พื้นที่เพื่อการค้าขายภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- บริเวณร้านมีพื้นที่จำกัดทำให้ไม่สามารถเลือกที่นั่งได้	-	-	*2*	*11.76*	*2*	*20.00*
- บริเวณกลางร้าน	7	23.33	12	40.00	16	53.33
- มีความเป็นส่วนตัว	*1*	*14.29*	-	-	*2*	*12.50*
- สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง	*2*	*28.57*	*7*	*58.33*	*10*	*62.50*
- สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก	*4*	*57.14*	*4*	*33.33*	*4*	*25.00*
- บริเวณร้านมีพื้นที่จำกัดทำให้ไม่สามารถเลือกที่นั่ง	-	-	*1*	*8.33*	-	-
- บริเวณหลังร้าน	10	33.33	1	3.33	4	13.33
- มีความเป็นส่วนตัว	*2*	*20.00*	-	-	*1*	*25.00*
- สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง	*4*	*40.00*	*1*	*100.00*	*2*	*50.00*
- สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก	*3*	*30.00*	-	-	*1*	*25.00*
- บริเวณร้านมีพื้นที่จำกัดทำให้ไม่สามารถเลือกที่นั่งได้	*1*	*10.00*	-	-	*1*	*16.67*
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
ลักษณะการให้บริการลูกค้า						
- ลูกค้าช่วยตัวเองโดยการเดินเลือกสินค้าได้เอง	7	23.33	8	26.67	6	20.00
- มีผู้บริการหยิบสินค้าให้ลูกค้า	23	76.67	22	73.33	24	80.00
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.8 ข้อมูลทางด้านการใช้พื้นที่เพื่อการค้าขายภายในอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว พบว่าส่วนใหญ่เวลาค้าขายผู้ตอบแบบสอบถามจะเลือกนั่งอยู่บริเวณหน้าร้านมากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 โดยให้เหตุผลว่าสามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 มีความเป็นส่วนตัวจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 รองลงมาคือ เลือกนั่งบริเวณหลังร้านจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 มีความเป็นส่วนตัวจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 บริเวณร้านมีพื้นที่จำกัดทำให้ไม่สามารถเลือกที่นั่งได้จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 รองลงมาคือเลือกที่นั่งบริเวณกลางร้าน มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 โดยให้เหตุผลว่าสามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 ตามลำดับ

ลักษณะการให้บริการลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่จะมีผู้บริการหยิบสินค้าให้ลูกค้าจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 และลูกค้าช่วยตัวเองโดยการเดินเลือกสินค้าได้เอง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต พบว่าส่วนใหญ่เวลาค้าขายผู้ตอบแบบสอบถามจะเลือกนั่งอยู่บริเวณหน้าร้านมากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 โดยให้เหตุผลว่า สามารถบริการลูกค้าได้สะดวกจำนวน 10 คิดเป็นร้อยละ 58.82 สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึงจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมาคือ เลือกที่นั่งบริเวณกลางร้าน มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยให้เหตุผลว่า สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 บริเวณร้านมีพื้นที่จำกัดทำให้ไม่สามารถเลือกที่นั่งได้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และเลือกนั่งบริเวณหลังร้าน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 โดยให้เหตุผลว่า สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ลักษณะการให้บริการลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่จะมีผู้บริการหยิบสินค้าให้ลูกค้า จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 และลูกค้าช่วยตัวเองโดยการเดินเลือกสินค้าได้เอง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน พบว่าส่วนใหญ่เวลาค้าขายผู้ตอบแบบสอบถามเลือกที่นั่งอยู่บริเวณกลางร้านมากที่สุดจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 โดยให้เหตุผลว่า สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12.50 รองลงมาคือ เลือกนั่งบริเวณหน้าร้านมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่าสามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 บริเวณร้านมีพื้นที่จำกัดไม่ให้สามารถเลือกที่นั่งได้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และเลือกนั่งบริเวณหลังร้านจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ตามลำดับ

ลักษณะการให้บริการลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่จะมีบริการหยิบสินค้าให้ลูกค้าจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และลูกค้าช่วยตัวเองโดยการเดินเลือกสินค้าได้เอง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ตารางที่ 4.9 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะการจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านลักษณะการจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. ลักษณะการจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร(จำนวนรถที่มี)						
- 1 คัน	13	43.33	15	50.00	13	43.33
- 2 คัน	16	53.33	11	36.67	9	30.00
- 3 คัน	1	3.33	2	6.67	2	6.67
- มากกว่า 3 คัน	-	-	2	6.67	5	16.67
- ไม่มี	-	-	-	-	1	3.33
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
ลักษณะการจอดรถของผู้อยู่อาศัยในอาคารและเหตุผลในการเลือกจอด						
- ถนนสาธารณะด้านหน้าอาคาร	5	16.67	16	53.33	10	33.33
- รู้สึกปลอดภัย	-	-	*1*	*6.25*	-	-
- สามารถมองเห็นได้ง่าย	-	-	*2*	*12.50*	*2*	*20.00*
- มีความสะดวก	*2*	*40.00*	*3*	*18.75*	-	-
- ไม่มีทางเลือกอื่น	*3*	*60.00*	*10*	*62.50*	*8*	*80.00*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านลักษณะการจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ซอยด้านข้างอาคาร	2	6.67	-	-	6	20.00
- รู้สึกปลอดภัย	-	-	-	-	-	-
- สามารถมองเห็นได้ง่าย	*1*	*50.00*	-	-	*1*	*16.67*
- มีความสะดวก	*1*	*50.00*	-	-	*2*	*33.33*
- ไม่มีทางเลือกอื่น	-	-	-	-	*3*	*50.00*
- ภายในชั้นล่างอาคาร	5	16.67	3	10.00	5	16.67
- รู้สึกปลอดภัย	*3*	*60.00*	*2*	*66.67*	*4*	*80.00*
- สามารถมองเห็นได้ง่าย	-	-	-	-	-	-
- มีความสะดวก	*2*	*40.00*	*1*	*33.33*	*1*	*20.00*
- ไม่มีทางเลือกอื่น	-	-	-	-	-	-
- บริเวณพื้นที่เช่า	1	3.33	6	20.00	3	10.00
- รู้สึกปลอดภัย	*1*	*100.00*	*4*	*66.67*	*1*	*33.33*
- สามารถมองเห็นได้ง่าย	-	-	-	-	-	-
- มีความสะดวก	-	-	-	-	-	-
- ไม่มีทางเลือกอื่น	-	-	*2*	*33.33*	*2*	*66.67*
- พื้นที่จอดรถของร้าน	17	56.67	5	16.67	6	20.00
- รู้สึกปลอดภัย	*14*	*82.35*	*3*	*60.00*	*3*	*50.00*
- สามารถมองเห็นได้ง่าย	-	-	*2*	*40.00*	*1*	*16.67*
- มีความสะดวก	*3*	*17.65*	-	-	*2*	*33.33*
- ไม่มีทางเลือกอื่น	-	-	-	-	-	-
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**

จากตารางที่ 4.9 ข้อมูลทางด้านลักษณะการจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว ส่วนใหญ่แล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีรถ 2 คัน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือ มีรถ 1 คัน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 และมีรถ 3 คัน จำนวน 1 คัน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามจะจอดรถไว้บริเวณพื้นที่จอดรถของร้านมากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปลอดภัย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 82.35 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 รองลงมาคือจอดรถไว้บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลไม่มีทางเลือกอื่นจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 จอดรถไว้บริเวณภายในชั้นล่างมีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปลอดภัยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 จอดรถไว้บริเวณถนนซอยด้านข้างอาคาร จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และจอดรถไว้บริเวณพื้นที่เช่า จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปลอดภัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ตามลำดับ

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต ส่วนใหญ่แล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีรถ 1 คัน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ มีรถ 2 คัน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 มีรถ 3 คัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และมีรถมากกว่า 3 คัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

ปัจจุบันผู้ตอบแบบสอบถามจะจอดรถไว้บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีทางเลือกอื่น จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 มีความสะดวก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 สามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 รู้สึกปลอดภัย จำนวน 1 คิดเป็นร้อยละ 6.25 รองลงมาคือจอดรถไว้บริเวณพื้นที่เช่าจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่า รู้สึกปลอดภัย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ไม่มีทางเลือกอื่น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 จอดรถไว้บริเวณภายในชั้นล่างอาคาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปลอดภัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และจอดรถพื้นที่จอดรถของร้าน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปลอดภัย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ตามลำดับ

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน ส่วนใหญ่แล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีรถ 1 คันจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมาคือมีรถ 2 คัน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 มีรถมากกว่า 3 คัน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีรถ 3 คัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และไม่มีรถ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ปัจจุบันผู้ตอบแบบสอบถามจะจอดรถไว้บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีทางเลือกอื่นจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ละ 80.00 สามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาคือ จอดรถไว้ซอยด้านข้างอาคาร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีทางเลือก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และสามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 เลือกจอดรถพื้นที่จอดรถของร้าน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปลอดภัยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นได้ง่ายจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะการจอดรถของลูกค้าที่มาใช้บริการอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านลักษณะการจอดรถของลูกค้าที่มาใช้บริการอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
บริเวณที่จอดรถของลูกค้าและเหตุผลในการเลือกจอด						
- ถนนสาธารณะด้านหน้าอาคาร	20	66.67	23	76.67	20	66.67
- สามารถมองเห็นได้ง่าย	*2*	*10.00*	*1*	*4.35*	*3*	*13.04*
- มีความปลอดภัย	*-*	*-*	*3*	*13.04*	*1*	*4.35*
- มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า	*4*	*20.00*	*2*	*8.70*	*2*	*8.70*
ไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้ว	*14*	*70.00*	*17*	*73.91*	*14*	*60.87*
- ถนนซอยด้านข้างอาคาร	4	13.33	7	23.33	10	33.33
- สามารถมองเห็นได้ง่าย	*2*	*50.00*	*2*	*28.57*	*2*	*20.00*
- มีความปลอดภัย	*-*	*-*	*-*	*-*	*1*	*10.00*
- มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า	*1*	*25.00*	*2*	*28.57*	*3*	*30.00*
ไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้ว	*1*	*25.00*	*3*	*42.86*	*4*	*40.00*
- พื้นที่จอดรถของร้าน	6	20.00	-	-	-	-
- สามารถมองเห็นได้ง่าย	*1*	*16.67*	-	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านลักษณะการจอดรถของลูกค้าที่มาใช้บริการอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีความปลอดภัย	*3*	*50.00*	-	-	-	-
- มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า	*2*	*33.33*	-	-	-	-
ไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้ว	-	-	-	-	-	-
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**

จากตารางที่ 4.10 ข้อมูลด้านลักษณะการจอดรถของลูกค้าที่มาใช้บริการอาคารของผู้ตอบสอบถามสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว ลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามจะจอดไว้ที่ถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้ว จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า จำนวน 4 คน คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 สามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 รองลงมาคือจอดรถในพื้นที่จอดรถของร้าน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่า มีความปลอดภัยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 สามารถมองเห็นได้ง่ายจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และจอดรถไว้ที่ถนนซอยด้านข้างอาคาร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้ว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ตามลำดับ

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต ลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามจะจอดรถไว้ที่ถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุดจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 โดยให้เหตุผลไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้ว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 73.91 มีความปลอดภัยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 สามารถมองเห็นได้ง่ายจำนวน 1คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 รองลงมาคือจอดรถไว้ที่ถนนซอยด้านข้างอาคารจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้วจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 สามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ตามลำดับ

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน ลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามจะจอดรถไว้ที่ถนนสาธารณะ มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 66.67 โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้ว จำนวน 14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คน คิดเป็นร้อยละ 60.87 สามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 มีความปลอดภัยจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 รองลงมาคือจอดรถไว้ถนนซอยด้านข้างอาคารจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีที่จอดที่อื่นอีกแล้วจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 สามารถมองเห็นได้ง่ายจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 มีความปลอดภัยจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะการรับสินค้ามาใช้บริการและบริเวณพื้นที่สำหรับจอดรถรับส่งสินค้าของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านลักษณะการรับสินค้ามาใช้บริการและบริเวณพื้นที่สำหรับจอดรถรับสินค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
วิธีการรับสินค้ามาให้บริการ						
- เดินทางไปรับสินค้าเอง	5	16.67	8	26.67	7	23.33
- มีรถมาส่งสินค้าให้ที่ร้าน	25	83.33	22	73.33	23	76.67
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
บริเวณที่จอดรถเมื่อรถสินค้ามาส่งสินค้าให้ที่ร้าน และเหตุผลในการจอด						
- ถนนสาธารณะด้านหน้าอาคาร	10	40.00	18	81.82	14	60.87
- มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า	*3*	*30.00*	*6*	*33.33*	*8*	*57.14*
- ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่น	*7*	*70.00*	*12*	*66.67*	*6*	*42.86*
- ถนนซอยด้านข้างอาคาร	7	28.00	3	13.64	7	30.43
- มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า	*3*	*42.86*	*2*	*66.67*	*5*	*71.43*
- ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่น	*4*	*57.14*	*1*	*33.33*	*2*	*28.57*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

- บริเวณพื้นที่จอดรถของร้านค้า	8	32.00	1	4.55	2	8.70
- มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า	*8*	*100.00*	*1*	*100.00*	*2*	*100.00*
- ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่น	-	-	-	-	-	-
รวม	**25**	**100.00**	**22**	**100.00**	**23**	**100.00**

จากตารางที่ 4.11 ข้อมูลทางด้านลักษณะการรับสินค้ามาใช้บริการและบริเวณพื้นที่สำหรับจอดรถรับส่งสินค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับสินค้ามาให้บริการ มีรถมาส่งให้ที่ร้าน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 และเดินทางไปรับสินค้าเองจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรถมาส่งสินค้าให้ที่ร้าน จะให้รถขนถ่ายสินค้าจอดไว้ที่บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่นจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือให้รถส่งสินค้าจอดรถบริเวณพื้นที่จอดรถของร้านจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 38.09 โดยให้เหตุผลว่า มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และให้รถส่งสินค้าจอดที่ถนนซอยด้านข้างอาคาร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 ตามลำดับ

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับสินค้ามาให้บริการโดยมีรถมาส่งที่ร้านจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 และเดินทางไปรับสินค้าเองจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรถมาส่งสินค้าให้ที่ร้าน จะให้รถขนถ่ายสินค้าจอดไว้ที่บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุดจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่นจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือให้รถส่งสินค้าจอดที่ถนนซอยด้านข้างอาคารจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่นจำนวน 1คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และให้รถส่งสินค้าจอดบริเวณพื้นที่จอดรถของร้านจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับสินค้ามาให้บริการโดยมีรถมาส่งให้ที่ร้านจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 และเดินทางไปรับสินค้าเองจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรถมาส่งสินค้าให้ที่ร้านจะให้รถขนถ่ายสินค้าจอดไว้ที่บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 60.87 โดยให้เหตุผลว่า มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่นจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาคือ ให้รถส่งสินค้าจอดที่ถนนซอยด้านข้างอาคารจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 30.43 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่นจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะการมาส่งสินค้าและช่วงเวลาการส่งสินค้า

ข้อมูลทางด้านลักษณะการมาส่งสินค้าและช่วงเวลาการส่งสินค้า	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ช่วงเวลาที่รถสินค้ามาส่งสินค้าให้ที่ร้าน						
- ก่อน 6.00 น.	2	8.00	1	4.55	-	-
- 6.00 – 9.00 น.	1	4.00	3	13.64	2	8.70
- 9.00 – 12.00 น.	13	52.00	11	50.00	4	17.39
- 12.00 – 15.00 น.	7	28.00	2	9.09	3	13.04
- 15.00 – 18.00 น.	-	-	1	4.55	13.	56.52
- หลัง 18.00 น.	-	-	1	4.55	-	-
- ไม่แน่นอน	2	8.00	3	13.64	1	4.35
รวม	**25**	**100.00**	**22**	**100.00**	**23**	**100.00**
ความถี่ของรถที่มาส่งสินค้า						
- ทุกวัน	8	32.00	3	13.64	2	8.70
- 1 – 2 วันมาครั้งหนึ่ง	2	8.00	2	9.09	4	17.39
- อาทิตย์ละครั้ง	13	52.00	5	22.73	12	52.17
- ไม่แน่นอน	2	8.00	12	54.55	5	21.74
รวม	**25**	**100.00**	**22**	**100.00**	**23**	**100.00**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 2.12 ข้อมูลทางด้านลักษณะการมาส่งสินค้าและช่วงเวลาการส่งสินค้า สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว รถส่งสินค้าจะมาในช่วงเวลา 9.00 – 12.00 น. มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาคือมาในช่วง 12.00 – 15.00 น. จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 มาก่อน 6.00 น. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 มาเวลาที่ไม่แน่นอน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 และมาเวลา 6.00 – 9.00 น. จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 ตามลำดับ

โดยส่วนใหญ่รถขนถ่ายสินค้าจะมาส่งสินค้า อาทิตย์ละครั้ง มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาคือ มาส่งทุกวันจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32 และมาส่ง 1 – 2 วันมาส่งครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 ตามลำดับ

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต รถส่งสินค้าจะมาในช่วงเวลา 9.00 – 12.00 น. มากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ มาในช่วง 6.00 – 9.00 น. จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 มาเวลาที่ไม่แน่นอน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 มาในช่วง 12.00 – 15.00 น. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ตามลำดับ

โดยส่วนใหญ่รถขนถ่ายสินค้าจะมาส่งสินค้า ไม่แน่นอน มากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาคือ มาส่งอาทิตย์ละครั้ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 มาส่งทุกวัน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 และ 1 – 2 วันมาส่งครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 ตามลำดับ

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน รถส่งสินค้าจะมาในช่วงเวลา 15.00 – 18.00 น. มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมาคือมาในช่วง 9.00 – 12.00 น. จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 มาในช่วง 12.00 – 15.00 น. จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 มาในช่วง 6.00 – 9.00 น. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 และเวลาที่ไม่แน่นอน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 ตามลำดับ

โดยส่วนใหญ่รถขนถ่ายสินค้าจะมาส่งสินค้าอาทิตย์ละครั้งมากที่สุดจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 52.17 รองลงมาคือไม่แน่นอนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 21.74 ส่วน 1 – 2 วันมาครั้ง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 และมาส่งทุกวันจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ8.70 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.13 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะการเข้า – ออก ของผู้ใช้อาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านลักษณะการเข้า – ออก อาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
การ เข้า – ออก ของผู้อยู่อาศัยทางด้านหลังอาคาร						
- ได้	27	90.00	10	33.33	8	26.67
- ไม่ได้	3	10.00	20	66.67	22	73.33
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**
การ เข้า – ออก นอกร้านของผู้อยู่อาศัยเมื่อปิดร้าน						
- เข้าออกบ่อยมาก	7	23.33	6	20.00	5	16.67
- เข้าออกบ้างไม่บ่อยเท่าไหร่	18	60.00	15	50.00	16	53.33
- ไม่เข้าออกอีกเลย	5	16.67	9	30.00	9	30.00
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**

จากตารางที่ 4.13 ข้อมูลทางด้านลักษณะการเข้า – ออกอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. **อาคารห้องแถว** ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารสามารถเข้า – ออก ทางด้านหลังอาคารได้จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และไม่สามารถเข้า – ออก ทางด้านหลังอาคารได้จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

เมื่อเปิดร้านแล้วผู้ตอบแบบสอบถามยังต้องเข้าออกนอกร้านบ้างไม่บ่อยเท่าไหร่จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เข้าออกบ่อยมาก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และไม่เข้าออกอีกเลย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

2. **อาคารตึกแถวในยุคอดีต** ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารไม่สามารถเข้า – ออกทางด้านหลังอาคารได้จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และสามารถเข้า – ออก ทางด้านหลังอาคารได้จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

เมื่อเปิดร้านแล้วผู้ตอบแบบสอบถามยังต้องเข้าออกนอกร้านบ้างไม่บ่อยเท่าไหร่ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ไม่เข้าออกอีกเลยจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และเข้าออกบ่อยมาก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารไม่สามารถเข้า – ออก ทางด้านหลังอาคารได้จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 และสามารถเข้า – ออก ทางด้านหลังอาคารได้จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

เมื่อเปิดร้านแล้วผู้ตอบแบบสอบถามยังต้องเข้าออกนอกร้านบ้างไม่บ่อยเท่าไหร่จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 ไม่เข้าออกอีกเลยจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และเข้าออกบ่อยมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

ตารางที่ 4.14 แสดจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านลักษณะพฤติกรรมการใช้แสงสว่างภายในอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านลักษณะพฤติกรรมการใช้แสงสว่างของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
4. พฤติกรรมการใช้แสงสว่างภายในอาคารตึกแถว						
เปิด	**19**	**63.33**	**21**	**70.00**	**22**	**73.33**
- เปิด บริเวณค้าขาย	5	26.32	12	57.14	13	59.09
- เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงสว่าง ภายนอกเข้าไปไม่ถึง	*-*	*-*	*1*	*8.33*	*-*	*-*
- เนื่องจากแสงสว่างภายนอกไม่เพียงพอ	*2*	*40.00*	*6*	*50.00*	*8*	*61.54*
- เนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติ	*3*	*60.00*	*5*	*41.67*	*5*	*38.46*
- เปิด บริเวณห้องน้ำ – ส้วม	13	68.42	5	23.81	6	27.27
- เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงสว่างภายนอกเข้าไปไม่ถึง	*2*	*15.38*	*1*	*20.00*	*2*	*33.33*
- เนื่องจากแสงสว่างภายนอกไม่เพียงพอ	*11*	*84.62*	*4*	*80.00*	*4*	*66.67*
- เนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติ	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*	*-*

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านลักษณะพฤติกรรมการใช้แสงสว่างของผู้ตอบแบบสอบถาม	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- เปิด บริเวณบันได	-	-	3	14.29	2	9.09
- เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงสว่างภายนอกเข้าไปไม่ถึง	*-*	*-*	*1*	*33.33*	*1*	*50.00*
- เนื่องจากแสงสว่างภายนอกไม่เพียงพอ	*-*	*-*	*2*	*66.67*	*1*	*50.00*
- เนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติ	-	-	-	-	-	-
- เปิดบริเวณส่วนแท่นพิมพ์	1	5.26	-	-	-	-
- เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงสว่างภายนอกเข้าไปไม่ถึง	*1*	*100.00*	-	-	-	-
- เปิดบริเวณครัวไฟ	-	-	1	4.76	-	-
- เนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติ	-	-	1	100.00	-	-
- เปิดบริเวณห้องตรวจโรค	-	-	-	-	1	4.55
- เนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติ	*-*	*-*	*-*	*-*	*1*	*100.00*
ไม่เปิด	**11**	**36.67**	**9**	**30.00**	**8**	**26.67**
รวม	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**	**30**	**100.00**

จากตารางที่ 4.14 ข้อมูลทางด้านลักษณะพฤติกรรมใช้แสงสว่างของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว ในเวลากลางวันผู้ตอบแบบสอบถามจะเปิดไฟภายในอาคารไว้ จำนวน 19 คน คดเป็นร้อยละ 63.33 จำแนกเป็น เปิดบริเวณห้องน้ำ – ส้วม จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 68.42 โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 84.62 เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงจากภายนอกเข้าไปไม่ถึง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 เปิดบริเวณค้าขาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 โดยเหตุผลว่าเนื่องจากบริเวณนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ต้องการความสว่างมากกว่าปกติจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เนื่องจากแสงสว่างภายนอกไม่เพียงพอ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และเปิดบริเวณส่วนแท่นพิมพ์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนที่ไม่เปิดไฟ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 ตามลำดับ

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต ในเวลากลางวันผู้ตอบแบบสอบถามจะเปิดไฟภายในอาคารไว้ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 จำแนกเป็นเปิดบริเวณค้าขายจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00เนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงสว่างจากภายนอกเข้าไม่ถึงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 เปิดบริเวณห้องน้ำ – ส้วม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงจากภายนอกเข้าไปไม่ถึงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 เปิดบริเวณบันไดจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงจากภายนอกเข้าไปไม่ถึงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เปิดบริเวณครัวไฟ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนที่ไม่เปิดไฟ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ตามลำดับ

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน ในเวลากลางวันผู้ตอบแบบสอบถามจะเปิดภายในอาคารไว้ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 จำแนกเป็นเปิดบริเวณค้าขายจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 59.09 โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 เนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 เปิดบริเวณห้องน้ำ - ส้วมจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงจากภายนอกเข้าไปไม่ถึงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เปิดบริเวณบันไดจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงจากภายนอกเข้าไปไม่ถึงจำนวน1คน คิดเป็นร้อยละ50.00 เนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เปิดบริเวณห้องตรวจโรคจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ4.55 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนที่ไม่เปิดไฟมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านสภาพปัจจุบันของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านสภาพปัจจุบัน ของอาคาร	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
5. สภาพอาคาร						
การต่อเติม						
- ไม่ได้ต่อเติม	6	20	12	40.00	8	26.67
- ต่อเติม	24	80.00	18	60.00	22	73.33
บริเวณที่ต่อเติม						
- ห้องนอน	3	12.50	3	16.67	2	9.09
- อาคารที่เดิมไม่มีอยู่	*2*	*66.67*	*1*	*20.00*	-	-
- พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป	*1*	*33.33*	*2*	*90.00*	*2*	*100.00*
- อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน	-	-	-	-	-	-
- ทางเดินหน้าอาคาร	-	-	-	-	1	4.55
- อาคารเดิมไม่มีอยู่	-	-	-	-	-	-
- พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป	-	-	-	-	*1*	*100.00*
- อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมกับใช้งาน	-	-	-	-	-	-
- ระเบียงอาคาร	1	4.17	-	-	-	-
- อาคารเดิมไม่มีอยู่	-	-	-	-	-	-
- พื้นที่เดิมที่มีขนาดเล็กเกินไป	*1*	*100.00*	-	-	-	-
- อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน	-	-	-	-	-	-
- ชั้นลอย	-	-	1	5.56	5	22.73
- อาคารเดิมไม่มีอยู่	-	-	-	-	2	30.77
- พื้นที่เดิมที่มีขนาดเล็กเกินไป	-	-	1	100.00	3	84.62

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลทางด้านสภาพปัจจุบันของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ข้อมูลทางด้านสภาพปัจจุบัน ของอาคาร	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน	-	-	-	-	-	-
- ครัวไฟ	4	16.67	7	38.89	7	31.82
- อาคารเดิมไม่มีอยู่	-	-	1	15.79	1	4.17
- พื้นที่เดิมที่มีขนาดเล็กเกินไป	4	100.00	6	84.21	6	95.83
- อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน	-	-	-	-	-	-
- ห้องน้ำ – ส้วม	5	20.83	-	-	1	4:55
- อาคารเดิมไม่มีอยู่	2	33.33	-	-	-	-
- พื้นที่เดิมที่มีขนาดเล็กเกินไป	-	-	-	-	-	-
- อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน	3	77.77	-	-	1	100.00
- คาดฟ้า	-	-	1	5.56	1	4.55
- อาคารเดิมไม่มีอยู่	-	-	1	100.00	1	100.00
- พื้นที่เดิมที่มีขนาดเล็กเกินไป	-	-	-	-	-	-
- อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน	-	-	-	-	-	-
- ที่ว่างหลังอาคาร	1	4.17	1	5.56	1	4.55
- อาคารเดิมไม่มีอยู่	1	100.00	1	100.00	-	-
- พื้นที่เดิมที่มีขนาดเล็กเกินไป	-	-	-	-	1	100.00
- อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน	-	-	-	-	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ข้อมูลทางด้านสภาพปัจจุบัน ของอาคาร	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ต่อเติมทำห้องเช่าด้านหลังอาคาร	2	8.33	-	-	-	-
- อาคารเดิมไม่มีอยู่	1	50.00	-	-	-	-
- พื้นที่เดิมที่มีขนาดเล็กเกินไป	1	50.00	-	-	-	-
- ต่อเติมเพิ่มพื้นที่ส่วนร้านค้า	1	4.17	2	11.11	1	4.55
- พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป	*1*	*100.00*	*2*	*100.00*	*1*	*100.00*
- ต่อเติมแผงกันแดด	6	25.00	3	16.67	3	13.64
- อาคารเดิมไม่มีอยู่	*6*	*100.00*	*3*	*100.00*	*2*	*75.00*
- เพื่อธุรกิจ	-	-	-	-	*1*	*25.00*
- ต่อเติมพื้นที่จอดรถ	1	4.17	-	-	-	-
- อาคารเดิมไม่มีอยู่	*1*	*100.00*	-	-	-	-
รวม	**24**	**100**	**18**	**100**	**22**	**100**

จากตารางที่ 4.15 ข้อมูลทางด้านสภาพปัจจุบันของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สามารถเรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว พบว่าสภาพอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้มีการต่อเติมเลย มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนที่มีการต่อเติม จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 จำแนกเป็นต่อเติมแผงกันแดด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ต่อเติมห้องน้ำ – ส้วม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 ต่อเติมครัวไฟจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต พบว่าสภาพอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้มีการต่อเติมเลย มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนที่มีการต่อเติม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 จำแนกเป็น ต่อเติมครัวไฟ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21 อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 ต่อเติมห้องนอน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 20.00 ต่อเติมแผงกันแดด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่า อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน พบว่าสภาพอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้มีการต่อเติม มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ส่วนที่มีการต่อเติม จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 จำแนกเป็น ต่อเติมครัวไฟจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 95.83 อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 ต่อเติมชั้นลอยจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไปจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 84.62 อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 ต่อเติมแผงกันแดดจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 โดยให้เหตุผลว่า อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 2คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 เพื่อธุรกิจจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ต่อเติมห้องนอนจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 โดยให้เหตุผลว่าพื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4.1.2 ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสำรวจ

ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการสำรวจด้วยตัวเอง โดยทำการสำรวจอาคารตึกแถวจากกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษา

- ประเภทของอาคาร
- ขนาดของอาคาร
- จำนวนชั้นของอาคาร

ส่วนที่ 2 ลักษณะกายภาพภายในอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษา

- องค์ประกอบภายในอาคาร
- การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร
- ความปลอดภัยและระบบป้องกันอัคคีภัย

ส่วนที่ 3 ลักษณะกายภาพภายนอกอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษา

- ทำเลที่ตั้งอาคาร
- รูปแบบการวางผังอาคาร
- การวางตำแหน่งอาคาร
- องค์ประกอบภายนอกอาคาร
- ลักษณะโครงสร้างอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอการสำรวจสภาพกายภาพของอาคารตึกแถวภายในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาออกเป็น 3 ประเภท ในรูปแบบการแจกแจงรายละเอียดเป็นค่าร้อยละดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.16 แสดงข้อมูลทั่วไปจากการสำรวจลักษณะกายภาพภายนอกอาคารตึกแถว

ข้อมูลทั่วไปของอาคารจาการสำรวจ	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ประเภทของอาคาร						
- ประกอบการค้าปลีก	8	53.33	9	60.00	10	66.67
- ประกอบการบริการ	7	46.67	6	40.00	5	33.33
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
ขนาดของอาคาร						
- ความกว้างของอาคาร						
- 3.50 ม	-	-	13	86.67	5	33.33
- 4.00 ม	-	-	2	13.33	10	66.67
- 9.00 ม	5	33.33	-	-	-	-
- 10.50 ม	6	40.00	-	-	-	-
- 12.00 ม	4	26.67	-	-	-	-
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- ความยาวของอาคาร						
- 12.00 ม	3	20.00	3	20.00	-	-
- 14.00 ม	5	33.33	12	80.00	10	66.67
- 16.00 ม	7	46.67	-	-	5	33.33
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไปของอาคารจากการสำรวจ	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ความสูงของอาคาร						
- 4.50 ม	6	40.00	-	-	-	-
- 7.50 ม	9	60.00	3	20.00	-	-
- 8.20 ม	-	-	6	40.00	4	26.67
- 9.70 ม	-	-	3	20.00	2	13.33
- 11.40 ม	-	-	3	20.00	6	40.00
- 11.80 ม	-	-	-	-	3	20.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
จำนวนชั้นของอาคาร						
- 1 ชั้น	6	40.00	-	-	-	-
- 2 ชั้น	9	60.00	3	20.00	-	-
- 2 ชั้นครึ่ง	-	-	6	40.00	5	33.33
- 3 ชั้น	-	-	3	20.00	1	6.67
- 3 ชั้นครึ่ง	-	-	3	20.00	6	40.00
- 4 ชั้น	-	-	-	-	3	20.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**

จากตารางที่ 4.16 พบว่าลักษณะข้อมูลทั่วไปของอาคารตึกแถวมีดังนี้

1. อาคารห้องแถว พบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ คือ อาคารประเภทประกอบการค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคืออาคารประเภทประกอบการบริการ คิดเป็นร้อยละ 46.67

ขนาดของอาคารนั้น ส่วนใหญ่จะมีขนาดความกว้าง 10.50 เมตร คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ อาคารที่มีขนาดความกว้าง 9.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 33.33 อันดับสุดท้ายคือ อาคารที่มีความกว้าง 12.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 2667 ส่วนความยาวของอาคารนั้นส่วนใหญ่เป็นอาคารที่มีความยาว 16.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคืออาคารที่มีความยาว 14.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอาคารที่มีความยาว 12.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 20.00 สำหรับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสูงของอาคารนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นอาคารที่มีความสูง 7.50 เมตร คิดเป็นร้อยละ 60.00 และรองลงมาคืออาคารที่มีความสูง 4.50 เมตร คิดเป็นร้อยละ 40.00

ส่วนจำนวนชั้นของอาคาร พบว่าส่วนใหญ่อาคารมีความสูง 2 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 60.00 และอาคารที่มีความสูง 1 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 40.00

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต พบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ คือ อาคารประเภทประกอบการค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ อาคารประเภทประกอบการบริการ คิดเป็นร้อยละ 40.00

ขนาดของอาคารนั้น ส่วนใหญ่จะมีขนาดความกว้าง 3.50 เมตร คิดเป็นร้อยละ 86.67 และรองลงมาคือ อาคารที่มีขนาดความกว้าง 4.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนความยาวของอาคารนั้นส่วนใหญ่เป็นอาคารที่มีความยาว 14.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคืออาคารที่มีความยาว 12.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนความสูงของอาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารที่มีความสูง 8.20 เมตร คิดเป็นร้อยละ 40.00 และอาคารที่มีความสูงขนาด 7.50 เมตร 9.70 เมตร และ 11.40 เมตร ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ส่วนจำนวนชั้นของอาคารนั้น ส่วนใหญ่แล้วเป็นอาคารที่มีความสูง 2 ชั้นครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคืออาคารที่มีความสูง 2 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 30.00 และพบอาคารที่มีความสูง 3 ชั้น และ 3 ชั้นครึ่ง ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน พบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่คืออาคารประเภทประกอบการค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคืออาคารประเภทประกอบการบริการ คิดเป็นร้อยละ 33.33

ขนาดของอาคารที่มีความกว้าง 4.00 เมตร จะพบมากเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 66.67 และอาคารที่มีความกว้าง 3.50 เมตร พบเป็นอันดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 33.33 ในส่วนของความยาวของอาคาร พบอาคารที่มีความยาว 14.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคืออาคารที่มีความยาว 16.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ33.33 ส่วนความสูงของอาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารที่มีความสูง 11.40 เมตร คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคืออาคารที่มีความสูง 8.20 เมตร คิดเป็นร้อยละ 26.67 และรองลงมาอีกคืออาคารที่มีความสูง 11.80 เมตร คิดเป็นร้อยละ 20.00 อันดับสุดท้าย คืออาคารที่มีความสูง 9.70 เมตร คิดเป็นร้อยละ 13.33

ส่วนจำนวนชั้นของอาคาร ส่วนใหญ่เป็นอาคารที่มีความสูง 3 ชั้นครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ อาคารที่มีความสูง 2 ชั้นครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 อาคารที่มีความสูง 4 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 20.00 และอาคารที่มีความสูง 3 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2 ลักษณะกายภาพในอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.17 แสดงข้อมูลจากการสำรวจลักษณะกายภาพภายในอาคารตึกแถว

ลักษณะทางกายภาพในอาคารจากการสำรวจ	อาคารประเภท		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
องค์ประกอบภายในอาคาร						
1. พื้นที่เพื่อการพักอาศัย ประกอบด้วย						
- พื้นที่ห้องครัว						
- มีพื้นที่ห้องครัว 1 ห้อง	11	73.33	15	100	15	100.00
- มีพื้นที่ห้องครัว 2 ห้อง	4	26.67	-	-	-	-
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- พื้นที่รับประทานอาหาร						
- มีพื้นที่รับประทานอาหาร 1 ห้อง	10	66.67	4	26.67	9	60.00
- ไม่มี	5	33.33	11	73.33	6	40.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- พื้นที่พักผ่อนของครอบครัว						
- พื้นที่พักผ่อนของครอบครัว 1 ห้อง	11	73.33	2	13.33	9	60.00
- ไม่มี	4	26.67	13	86.67	6	40.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- พื้นที่ส่วนห้องนอน						
- มีพื้นที่ส่วนห้องนอน 1 ห้อง	4	26.67	2	13.33	-	-
- มีพื้นที่ส่วนห้องนอน 2 ห้อง	3	20.00	6	40.00	8	53.33
- มีพื้นที่ส่วนห้องนอน 3 ห้อง	3	20.00	3	20.00	4	26.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ลักษณะทางกายภาพในอาคารจากการสำรวจ	อาคารประเภท		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- มีพื้นที่ส่วนห้องนอน 4 ห้อง	3	20.00	4	26.67	2	13.33
- มีพื้นที่ส่วนห้องนอน 5 ห้อง	2	13.33	-	-	1	6.67
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- พื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม						
- มีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 1 ห้อง	7	46.67	4	26.67	-	-
- มีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 2 ห้อง	4	26.67	6	40.00	-	-
- มีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 3 ห้อง	3	20.00	4	26.67	6	40.00
- มีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 4 ห้อง	1	6.67	1	6.67	9	60.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- พื้นที่ชั้นลอย						
- มีพื้นที่ชั้นลอย	-	-	8	53.33	10	66.67
- ไม่มีชั้นลอย	15	100.00	7	46.67	5	33.33
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
2. พื้นที่เพื่อการค้าขาย ประกอบด้วย						
- มีพื้นที่ประกอบการค้า 1 ห้อง	15	100.00	15	100.00	15	100.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- พื้นที่เก็บของ						
- มีพื้นที่เก็บของ 1 ห้อง	7	46.67	5	33.33	11	73.33
- มีพื้นที่เก็บของ 5 ห้อง	2	13.33	-	-	-	-
- ไม่มี	6	40.00	10	66.67	4	26.67

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.17 (ต่อ)

ลักษณะทางกายภาพในอาคารจากการสำรวจ	อาคารประเภท		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- สีภายในอาคาร						
- สีของเนื้อไม้ออกโทนสีน้ำตาล	7	46.67	-	-	-	-
- สีครีม	4	26.67	-	-	-	-
- สีขาว	4	26.67	10	66.67	15	100.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร						
- แบบ General Rowhouses	11	73.33	13	86.67	15	100.00
- แบบ Space Separated Rowhouses	4	26.67	-	-	-	-
- แบบ Separated Rowhouses	-	-	-	-	-	-
- แบบ Combine Stacked Rowhouses	-	-	2	13.33	-	-
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- ความปลอดภัยและระบบป้องกัน อัคคีภัย						
- มีลักษณะแบบท่อโดยต่อจากระบบน้ำประปามีก๊อกน้ำเปิด – ปิด	4	26.67	-	-	-	-
- ไม่มี	11	73.33	15	100.00	15	100.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.17 พบว่าลักษณะกายภาพภายในของอาคารตึกแถวมีดังนี้

1. อาคารห้องแถว พบว่าลักษณะอาคารทีทำการศึกษาจะมีองค์ประกอบภายในอาคาร ซึ่งประกอบ พื้นที่เพื่อการพักอาศัยและพื้นที่เพื่อการค้าขาย โดยในส่วนของพื้นที่เพื่อการพักอาศัยจะประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ห้องครัว ซึ่งส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ห้องครัว 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องครัว 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 พื้นที่รับประทานอาหาร ซึ่งส่วนใหญ่จะมีพื้นที่รับประทานอาหาร 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 66.67 รอลงมาจะไม่มีพื้นที่รับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 33.33 พื้นที่พักผ่อนของครอบครัว ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาจะไม่มีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 26.67 พื้นที่ส่วนห้องนอนจะมีพื้นที่ส่วนห้องนอน 1 ห้อง ซึ่งพบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.67 พบว่ามีพื้นที่ส่วนห้องนอน 2 ห้อง 3 ห้อง และ 4 ห้อง ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีพื้นที่ส่วนห้องนอน 5 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 13.33 พื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 มีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 4 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 6.67 ในส่วนของชั้นลอยส่วนใหญ่จะไม่มีพื้นที่ชั้นลอย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และในส่วนของพื้นที่เพื่อการค้าขายจะประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ประกอบการค้า พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่ประกอบการค้า 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 100.00 พื้นที่เก็บของพบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่เก็บของ 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือไม่มีพื้นที่เก็บของ คิดเป็นร้อยละ 40.00 และมีพื้นที่เก็บของ 5 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนของสีภายในอาคารนั้น พบว่าส่วนใหญ่เป็นสีของเนื้อไม้ออกโทนสีน้ำตาล คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือสีครีมและสีขาว ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 26.67

การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแบบ General Rowhouses คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือแบบ Space – Separated Rowhouses คิดเป็นร้อยละ 26.67

ความปลอดภัยและระบบป้องกันอัคคีภัย พบว่าส่วนใหญ่แล้วไม่มีระบบป้องกันอัคคีภัย คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือมีระบบป้องกันอัคคีภัยคือมีลักษณะเป็นแบบท่อน้ำโดยต่อจากระบบน้ำประปามีก๊อกน้ำเปิด – ปิด คิดเป็นร้อยละ 26.67

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต พบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาจะมีองค์ประกอบภายในอาคาร ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่เพื่อการพักอาศัยและพื้นที่เพื่อการค้าขาย โดยในส่วนของพื้นที่เพื่อการพักอาศัยจะประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ห้องครัว พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่ห้องครัว 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 100.00 แต่ไม่มีพื้นที่รับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 73.33 มีพื้นที่รับประทานอาหาร 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 ไม่มีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 86.67 มีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนของห้องนอนนั้น มีพื้นที่ของห้องนอน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือมีพื้นที่ส่วนของห้องนอน 4 ห้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 26.67 มีพื้นที่ส่วนของห้องนอน 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 และพื้นที่ส่วนของห้องนอน 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนทางด้านของห้องน้ำ – ส้วมนั้น มีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม 1 ห้องและ 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 ลำดับสุดท้ายคือมีพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม 4 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 6.67 สำหรับพื้นที่ชั้นลอยพบว่ามีพื้นที่ชั้นลอยคิดเป็นร้อยละ 53.33 และไม่มีชั้นลอย คิดเป็นร้อยละ 46.67 ในส่วนของพื้นที่เพื่อการค้าขายจะประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ประกอบการค้า พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่สำหรับประกอบการค้า 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ไม่มีพื้นที่เก็บของ คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีพื้นที่เก็บของ 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 33.33 สีภายในอาคารใช้สีขาว คิดเป็นร้อยละ 66.67

ส่วนการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารนั้น ส่วนใหญ่ใช้แบบ General Rowhouses คิดเป็นร้อยละ 86.67 และรองลงมาคือแบบ Combine Stacked Rowhouses คิดเป็นร้อยละ 13.33

ความปลอดภัยและระบบป้องกันอัคคีภัยนั้นส่วนใหญ่ไม่มีระบบป้องกันอัคคีภัย คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน พบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษามีองค์ประกอบภายในอาคาร ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่เพื่อการพักอาศัยและพื้นที่เพื่อการค้าขาย โดยในส่วนของพื้นที่เพื่อการพักอาศัยจะประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ห้องครัว พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่ห้องครัว 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 100.00 พื้นที่รับประทานอาหารซึ่งส่วนใหญ่จะมีพื้นที่รับประทานอาหาร 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะไม่มีพื้นที่รับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 40.00 พื้นที่พักผ่อนของครอบครัว ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะไม่มีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 40.00 พื้นที่ห้องนอนส่วนใหญ่พบว่ามีพื้นที่ห้องนอน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องนอน 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องนอน 4 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 13.33 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องนอน 5 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 6.67 ส่วนพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม 4 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีพื้นที่ชั้นลอย คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือไม่มีพื้นที่ชั้นลอย คิดเป็นร้อยละ 33.33 ในส่วนของพื้นที่เพื่อการค้าขายจะประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ประกอบการค้า พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่สำหรับประกอบการค้า 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนพื้นที่เก็บของส่วนใหญ่อาคารจะมีพื้นที่เก็บของคิดเป็นร้อยละ 73.33 และไม่มีพื้นที่เก็บของ 1 ห้องคิดเป็นร้อยละ 26.67 สีภายในอาคารใช้สีขาว คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารนั้น ส่วนใหญ่ใช้แบบ General Rowhouses คิดเป็นร้อยละ 100.00

ด้านความปลอดภัยและระบบป้องกันอัคคีภัยนั้นส่วนใหญ่ไม่มีระบบป้องกันอัคคีภัย คิดเป็นร้อยละ 100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 3 ลักษณะกายภาพภายนอกอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.18 แสดงข้อมูลจากการสำรวจลักษณะกายภาพภายนอกของอาคารตึกแถว

ลักษณะทางกายภาพภายนอกอาคารจากการสำรวจ	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ทำเลที่ตั้งอาคาร						
- ตั้งอยู่ทางทิศเหนือบริเวณตลาดหัวรอ	7	46.67	7	46.67	8	53.33
- ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกบริเวณตลาดเจ้าพรหม	6	40.00	4	26.67	6	40.00
- ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกบริเวณเจดีย์ศรีสุริโยทัย	2	13.33	4	26.67	1	6.67
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
รูปแบบการวางผังอาคาร						
- การวางผังในแนวเส้นตรง (Linear Pattem)	15	100.00	-	-	3	20.00
- การวางผังในแนวผสม (Mixed Pattem)	-	-	15	100.00	12	80.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
การวางตำแหน่งอาคาร						
- แนวอาคารวางขวางทิศเหนือกับทิศใต้ด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศเหนือ	5	33.33	6	40.00	-	-
- แนวอาคารวางขวางทิศเหนือกับทิศใตด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศใต้	1	6.67	-	-	8	53.33
- แนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออกด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันออก	7	46.67	7	46.67	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ลักษณะทางกายภาพภายนอกอาคารจากการสำรวจ	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- แนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออก ด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันตก	2	13.33	2	13.33	7	46.67
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
องค์ประกอบภายนอกอาคาร						
- ความกว้างถนนด้านหน้าอาคาร						
- 6.00 ม.	9	60.00	7	46.67	10	66.67
- 8.00 ม.	-	-	2	13.33	-	-
- 12.00 ม.	6	40.00	5	33.33	5	33.33
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- ความกว้างทางเท้า						
- 1.00 ม.	-	-	1	6.67	5	33.33
- 1.20 ม.	6	40.00	5	33.33	-	-
- 1.50 ม.	8	53.33	9	60.00	8	53.33
- 4.00 – 6.00 ม.	-	-	-	-	2	20.00
- ไม่มีทางเท้า	1	6.67	-	-	-	-
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- ความกว้างพื้นที่ด้านหน้าอาคาร						
- 1.00 ม.	9	60.00	9	60.00	2	13.33
- 1.20 ม.	-	-	4	26.67	3	20.00
- 1.50 ม.	-	-	1	6.67	3	20.00
- 4.00 – 5.00 ม.	-	-	-	-	7	46.67
- ไม่มีพื้นที่หน้าอาคาร	6	40.00	1	6.67		-
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ลักษณะทางกายภาพภายนอกอาคารจากการสำรวจ	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- ความกว้างพื้นที่ว่างด้านหลังอาคาร						
- 2.00 ม.	-	-	2	13.33	2	13.33
- มากกว่า 3.00 ม.	12	80.00	2	13.33	4	26.67
- ไม่มีพื้นที่ว่างด้านหลังอาคาร	3	20.00	11	73.33	9	60.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- บริเวณพื้นที่จอดรถ						
- มี	10	66.67	-	-	6	40.00
- ไม่มี	5	33.33	15	100.00	9	60.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- บริเวณพื้นที่ซักล้าง						
- มี	15	100.00	6	40.00	6	40.00
- ไม่มี	-	-	9	60.00	9	60.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- ระเบียง						
- มี	9	60.00	12	80.00	12	80.00
- ไม่มี	6	40.00	3	20.00	3	30.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- ดาดฟ้า						
- มี	-	-	15	100.00	-	-
- ไม่มี	15	100.00	-	-	15	100.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- หลังคา						
- มี แบบทรงปั้นหยา	4	26.67	-	-	-	-
- มี แบบทรงจั่ว	7	46.67	-	-	-	-
- มี แบบทรงจั่วผสมปั้นหยา	4	26.67	-	-	-	-
- ไม่มี	-	-	15	100.00	15	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ลักษณะทางกายภาพภายนอกอาคารจากการสำรวจ	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- ดาดฟ้าและหลังคา						
- มี	-	-	-	-	15	100.00
- ไม่มี	15	100.00	15	100.00	-	-
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- ที่เก็บขยะมูลฝอย						
- ไม่มี	15	100.00	15	100.00	15	100.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- สีภายนอกอาคาร						
- สีของเนื้อไม้ออกโทนสีน้ำตาล	9	60.00	-	-	-	-
- สีครีม	2	13.33	3	20.00	2	13.33
- สีเหลือง-สีฟ้า	2	13.33	-	-	-	-
- สีขาว	2	13.33	10	66.67	11	73.33
- สีขาว-สีเขียว	-	-	2	13.33	2	13.33
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- ระบบบำบัดน้ำเสีย						
- ไม่มี	15	100.00	15	100.00	15	100.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
- การระบายน้ำภายนอกอาคาร						
- มีการระบายน้ำลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะโดยตรง	15	100.00	15	100.00	15	100.00
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**
ลักษณะโครงสร้างอาคาร						
- อาคารโครงสร้างไม้ทั้งหลัง	10	66.67	-	-	-	-
- อาคารโรงสร้าง ค.ส.ล.ทั้งหลัง	2	13.33	15	100.00	15	100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 (ต่อ)

ลักษณะทางกายภาพภายนอกอาคารจากการสำรวจ	อาคารห้องแถว		อาคารตึกแถวในยุคอดีต		อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
- อาคารโครงสร้าง ค.ส.ล.ผสมโครงสร้างไม้	3	20.00	-	-	-	-
รวม	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**	**15**	**100.00**

จากตารางที่ 4.18 พบว่าลักษณะกายภาพภายนอกของอาคารตึกแถวมีดังนี้

1. อาคารห้องแถว จากการศึกษาพบว่าทำเลที่ตั้งอาคารอาคารส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ทางทิศเหนือบริเวณตลาดหัวรอ คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคืออาคารจะตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก บริเวณตลาดเจ้าพรหม คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาอีก คืออาคารจะตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกบริเวณเจดีย์ศรีสุริโยทัย คิดเป็นร้อยละ 13.33

ส่วนรูปแบบการวางผังนั้นส่วนใหญ่จะมีการวางผังอาคารในแนวเส้นตรง(Linear Pattern) คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวางตำแหน่งอาคารพบว่าส่วนใหญ่แนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออก ด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือแนวอาคารวางขวางทิศเหนือกับทิศใต้ด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศเหนือ คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือแนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออกด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 13.33

องค์ประกอบภายนอกอาคารพบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาจะมีองค์ประกอบภายนอกอาคาร ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ ถนนด้านหน้าอาคาร พบว่าส่วนใหญ่ถนนด้านหน้าอาคารจะมีความกว้างประมาณ 6.00 คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 12.00 ม. คิดเป็นร้อยละ40.00 ส่วนทางเท้าพบว่าส่วนใหญ่จะมีทางเท้ากว้างประมาณ 1.50 คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 1.20 ม. คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาอีกจะไม่มีทางเท้าบริเวณด้านหน้าอาคาร คิดเป็นร้อยละ 6.67 พื้นที่ด้านหน้าอาคารพบว่าส่วนใหญ่มีความกว้างประมาณ1.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะไม่มีพื้นที่ด้านหน้าอาคาร คิดเป็นร้อยละ 40.00 ความกว้างพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารพบว่าส่วนใหญ่มีความกว้างมากกว่า 3.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาจะไม่มีพื้นที่ว่างด้านหลังอาคาร คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนบริเวณพื้นที่จอดรถ พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีบริเวณพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาจะไม่มีบริเวณพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนบริเวณพื้นที่ซักล้าง พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีบริเวณพื้นที่ซักล้าง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนของระเบียง พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีระเบียงคิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะไม่มีระเบียง คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนของหลังคา พบว่าส่วนใหญ่อาคารมีหลังคา โดยหลังคาจะเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบทรงจั่ว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาเป็นแบบทรงปั้นหยาและแบบทรงจั่วผสมปั้นหยา ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ส่วนที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 100.00 สำหรับสีภายนอกอาคาร ส่วนใหญ่พบว่าอาคารจะเป็นสีของเนื้อไม้ออกโทนสีน้ำตาล คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะเป็นสีครีม สีเหลือง-ฟ้า สีขาว ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ระบบบำบัดน้ำเสียพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และการระบายน้ำภายนอกอาคารพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีการระบายน้ำลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนลักษณะโครงสร้างอาคารพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะเป็นอาคาร โครงสร้างไม้ทั้งหลัง คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาจะเป็นอาคารโครงสร้าง ค.ส.ล. ผสมโครงสร้างไม้ คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาอีกจะเป็นโครงสร้าง ค.ส.ล. ทั้งหลัง คิดเป็นร้อยละ 13.33

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต จากการศึกษาพบว่าทำเลที่ตั้งอาคารอาคารส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ทางทิศเหนือบริเวณตลาดหัวรอ คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคืออาคารจะตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกบริเวณตลาดเจ้าพรมคิดเป็นร้อยละ 26.67 ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากันกับ อาคารที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกบริเวณเจดีย์ศรีสุริโยทัย ที่ร้อยละ 26.67 เท่ากัน

ส่วนรูปแบบการวางผังนั้นส่วนใหญ่อาคารจะมีการวางผังในแนวผสม (Mixed Pattern) คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวางตำแหน่งอาคารพบว่าส่วนใหญ่แนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออกด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ แนวอาคารวางขวางทิศเหนือกับทิศใต้ด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศเหนือ คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาอีกคือ แนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออกด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 13.33

องค์ประกอบภายนอกอาคารพบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาจะมีองค์ประกอบภายนอกอาคาร ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ ถนนด้านหน้าอาคาร พบว่าส่วนใหญ่ถนนด้านหน้าอาคารจะมีความกว้างประมาณ 6.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 12.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาอีกจะมีความกว้างประมาณ 8.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนทางเท้า พบว่าส่วนใหญ่จะมีทางเท้ากว้างประมาณ 1.50 คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 1.20 ม. คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาอีกจะมีความกว้างประมาณ 1.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 6.67 พื้นที่ด้านหน้าอาคารพบว่าส่วนใหญ่มีความกว้างประมาณ 1.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 1.20 ม. คิดเป็นร้อยละ 26.67 ความกว้าง 1.50 ม. คิดเป็นร้อยละ 6.67 รองลงมาอีกจะไม่มีพื้นที่ด้านหน้าอาคาร ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ความกว้างพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารพบว่าส่วนใหญ่จะไม่มีพื้นที่ว่างด้านหลังอาคาร คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 2.00 ม. และมากกว่า 3.00 ม. ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนบริเวณพื้นที่จอดรถ พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีบริเวณพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

100 ส่วนบริเวณพื้นที่ซักล้างพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีบริเวณพื้นที่ซักล้าง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีบริเวณพื้นที่ซักล้าง คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนของระเบียง พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีระเบียง คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาจะไม่มีระเบียง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนของดาดฟ้า พบว่าอาคารส่วนใหญ่จะมีดาดฟ้า คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 100.00 สำหรับสีภายนอกอาคาร ส่วนใหญ่พบว่าอาคารจะเป็นสีขาว คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาจะเป็นสีครีม คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาอีกจะเป็นสีขาว-เขียว คิดเป็นร้อยละ 13.33 ระบบบำบัดน้ำเสียพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และการระบายน้ำภายนอกอาคารพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีการระบายน้ำลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนลักษณะโครงสร้างอาคารพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะเป็นอาคารโครงสร้าง ค.ส.ล. ทั้งหลัง คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่าทำเลที่ตั้งอาคารส่วนใหญ่ อาคารจะตั้งอยู่ทางทิศเหนือบริเวณตลาดหัวรอ คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือจะตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกบริเวณตลาดเจ้าพรหม คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาอีกคือ อาคารจะตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกบริเวณเจดีย์ศรีสุริโยทัย คิดเป็นร้อยละ 6.67

ส่วนรูปแบบการวางผังนั้นส่วนใหญ่อาคารจะมีการวางผังอาคารในแนวผสม (Mixed Pattern) คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมา คือ อาคารจะมีการวางผังในแนวเส้นตรง (Linear Pattern) คิดเป็นร้อยละ 20.00

การวางตำแหน่งอาคารพบว่าส่วนใหญ่แนวอาคารวางขวางทิศเหนือกับทิศใต้ด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศใต้ คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาแนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออกด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 46.67

องค์ประกอบภายนอกอาคารพบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาจะมีองค์ประกอบภายนอกอาคาร ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ ถนนด้านหน้าอาคาร พบว่าส่วนใหญ่ถนนด้านหน้าอาคารจะมีความกว้างประมาณ 6.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 12.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนทางเท้า พบว่าส่วนใหญ่จะมีทางเท้ากว้างประมาณ 1.50 คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 1.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาอีกจะมีความกว้างประมาณ 4.00 – 6.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 13.33 พื้นที่ด้านหน้าอาคาร พบว่าส่วนใหญ่มีความกว้างประมาณ 4.50 – 5.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 1.20 ม. และ 1.50 ม. ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาอีกจะมีความกว้างประมาณ 1.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 13.33 ความกว้างพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารพบว่าส่วนใหญ่จะไม่มีพื้นที่ว่างด้านหลังอาคาร คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีความกว้างมากกว่า 3.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมาอีกจะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีความกว้างประมาณ 2.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนบริเวณพื้นที่จอดรถ พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีบริเวณพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีบริเวณพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนบริเวณพื้นที่ซักล้าง พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีบริเวณพื้นที่ซักล้าง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีบริเวณพื้นที่ซักล้าง คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนของระเบียงพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีระเบียง คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาจะไม่มีระเบียงคิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนของดาดฟ้าและหลังคา พบว่าอาคารส่วนใหญ่จะไม่มีดาดฟ้าและหลังคาคิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 100.00 สำหรับสีภายนอกอาคาร ส่วนใหญ่พบว่าอาคารจะเป็นสีขาวคิดเป็นร้อยละ 73.3 รองลงมาจะเป็นสีครีมและสีขาว-เขียว ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 13.33 ระบบบำบัดน้ำเสียพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และมีการระบายน้ำภายนอกอาคาร พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีการระบายน้ำลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนลักษณะโครงสร้างอาคารพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะเป็นอาคาร โครงสร้าง ค.ส.ล. ทั้งหลัง คิดเป็นร้อยละ 100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านหน้าอาคาร

ด้านข้างอาคาร

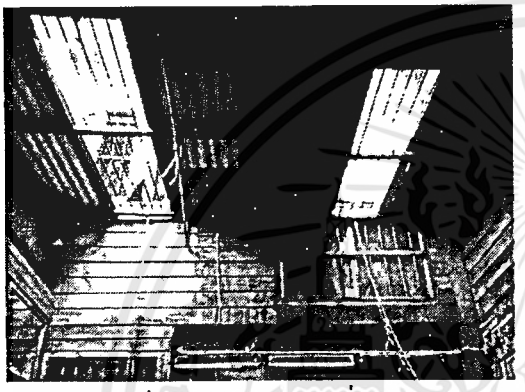

หลังคามีเป็นช่องแสง และเพื่อระบายอากาศ

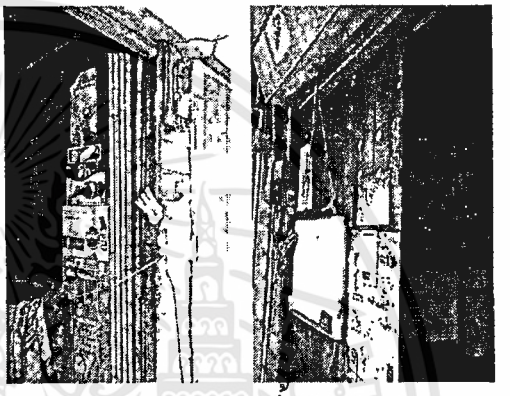

ประตูบานเฟี้ยม

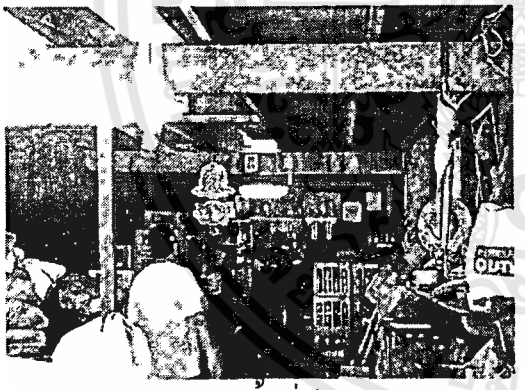

บริเวณพื้นที่ค้าขาย

บริเวณพักผ่อนด้านใน มองเห็นพื้นที่

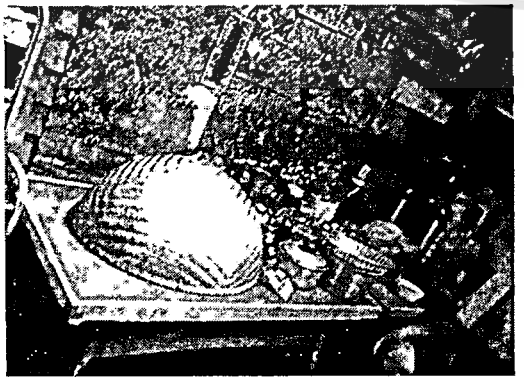

บริเวณรับประทานอาหาร

บริเวณหลังบ้าน

ภาพที่ 4.1 แสดงแสดงลักษณะกายภาพภายในและภายนอกอาคารห้องแถว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณห้องน้ำ และห้องส้วม

ห้องนอน1บริเวณชั้นบน

ห้องนอน2 บริเวณชั้นบนติดระเบียงด้านหน้า

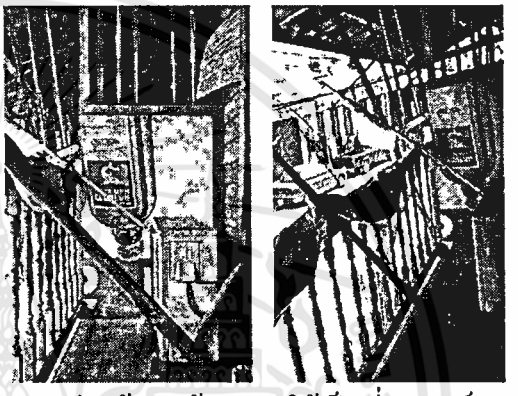

ระเบียงด้านหน้าอาคารใช้เป็นที่วางแอร์

บริเวณเก็บสินค้า

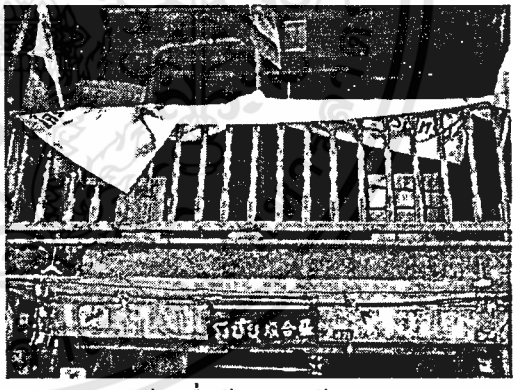

ป้ายชื่อร้านอยู่ใต้ระเบียง

ภาพที่ 4.2 แสดงแสดงลักษณะกายภาพภายในและภายนอกอาคารห้องแถว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านหน้าอาคาร

ด้านข้างอาคาร

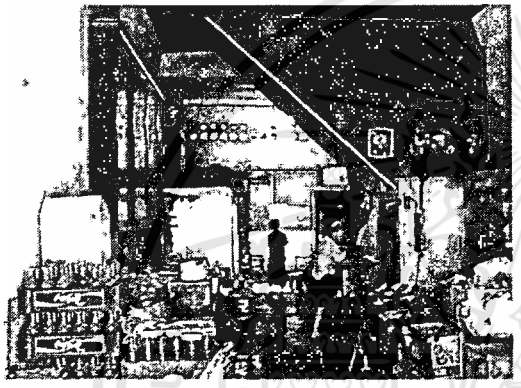

บริเวณค้าขาย

บริเวณห้องน้ำ-ส้วม

บริเวณเก็บสินค้า

หน้าต่าง และช่องแสง

ภาพที่ 4.3 แสดงแสดงลักษณะกายภาพภายในและภายนอกอาคารตึกแถวในยุคอดีต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริเวณด้านหน้าอาคาร

บริเวณให้บริการตัดผม

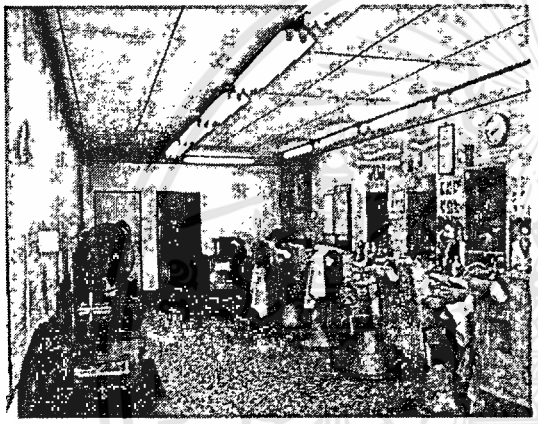

บริเวณให้บริการตัดผม

บริเวณรับประทาอาหาร และพักผ่อน

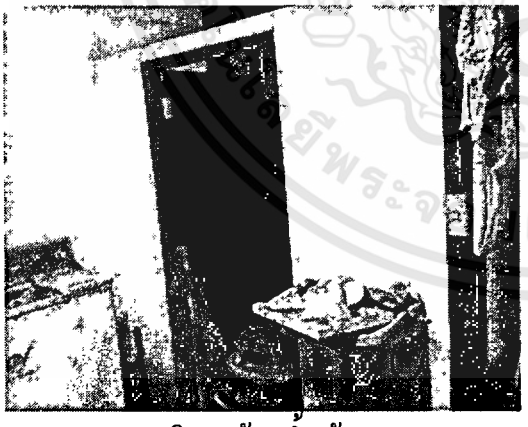

บริเวณห้องน้ำ-ส้วม

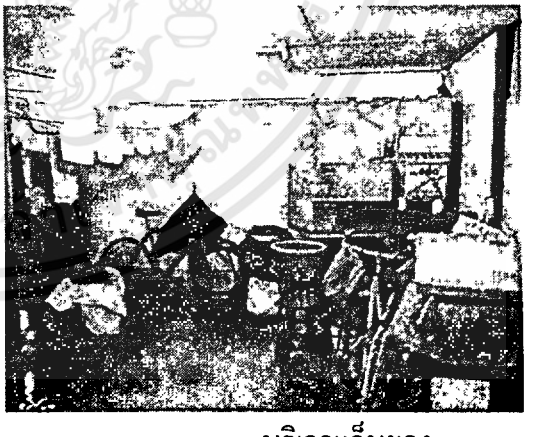

บริเวณเก็บของ

ภาพที่ 4.4 แสดงแสดงลักษณะกายภาพภายในและภายนอกอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์

เป็นการสรุปข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สถาปนิก,ผู้ทรงคุณวุฒิ เกี่ยวกับทัศนะและแนวคิดในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพปัญหาและสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปได้ดังนี้

เนื่องจากสภาพเกาะเมืองเป็นเพียงเมืองขนาดเล็กมีการขยายตัวช้า แนวการขยายตัวของเมืองมีแนวโน้มสูงขึ้น และขยายออกไปบริเวณนอกเกาะเมืองด้านตะวันออกตามแนวถนนแยกเข้าเมือง (จากถนนสายเอเชีย) ในด้านธุรกิจเริ่มขยายตัวสูงขึ้นตามธุรกิจการท่องเที่ยว

สภาพความเป็นอยู่ภายในเกาะเมือง บ้านเรือนส่วนใหญ่มีอยู่หนาแน่นเป็นหย่อมๆ โดยเฉพาะบริเวณริมน้ำรอบเกาะตลาดใหญ่ 2 แห่ง คือ ตลาดหัวรอบริเวณริมน้ำด้านทิศเหนือ และตลาดเจ้าพรหมริมน้ำด้านตะวันออก เมืองใหม่ ตึกแถวบริเวณที่พักอาศัยหนาแน่นที่สุดจะอยู่ด้านตะวันออกของเกาะนี้ ส่วนในบริเวณอื่นๆ ในเกาะจะมีชุมชนเป็นหย่อมๆ ส่วนใหญ่เป็นการเช่าที่แล้วสร้างบ้านขึ้นบนที่ราชพัสดุ ด้วยสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ สภาพชุมชนจึงค่อนข้างโทรม อยู่กันอย่างแออัด ขาดสุขลักษณะที่ดี ส่วนอีกหนึ่งเป็นชุมชนบ้านพักของทางราชการ สิ่งต่างๆเหล่านี้ไม่ได้รับการวางแผนในภาพรวม ขาดระเบียบ ระบบการควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง จึงทำให้เกิดปัญหาด้านทัศนียภาพ สุขอนามัย เป็นอุปสรรคมากในการพัฒนา และทำให้เกิดปัญหาขึ้นมากมาย ดังนี้ คือ

1. ปัญหาการใช้ที่ดินเนื่องจากพื้นที่ภายในบริเวณเกาะเมืองเป็นเขตเมืองเก่าเป็นย่านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีของเมือง เป็นศูนย์กลางการปกครอง แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้วในปัจจุบันนี้ มีการใช้ที่ดินทั้งประเภทอุตสาหกรรม คลังสินค้า การค้าประเภทขายส่งอยู่ด้วย ซึ่งการใช้ที่ดินประเภทนี้ไม่เหมาะสมที่อยู่ในบริเวณนี้เพราะนอกจากจะขัดแย้งทางด้านหลักการใช้ที่ดินแล้ว ยังเป็นตัวนำเอาการจราจรหนักเข้ามาสู่บริเวณเกาะเมืองอยุธยา ซึ่งเต็มไปด้วยโบราณสถานและโบราณวัตถุมากมายและเป็นการทำลายรูปแบบของถนนในอดีตอีกด้วย

2. ปัญหาด้านการจราจรที่ติดขัดในช่วงเช้าก่อนเวลาทำงานและช่วงเย็นหลังเวลาเลิกงานเนื่องจากส่วนหนึ่งอาคารตึกแถวไม่มีพื้นที่จอดรถโดยเฉพาะทำให้ริมถนนทั้ง 2 ข้างทางเป็นที่จอดรถไปโดยปริยายพื้นที่ในการจราจรจึงแคบลงไปดังนั้นเพื่อที่จะลดปัญหาการจราจรแล้วในการออกแบบอาคารในอนาคตควรที่จะจัดพื้นที่สำหรับจอดรถไว้ด้วย ซึ่งอาจจะจัดไว้ในส่วนบริเวณทางด้านหลังอาคาร

3. ปัญหามลภาวะทางอากาศ เกิดจากควันเสียของรถที่ติดขัดบนท้องถนน รองลงมาคือฝุ่นจากการก่อสร้างและไหล่ถนนที่เป็นดิน อีกทั้งยังมีฝุ่นควันจากการเผาเศษหญ้าและเศษวัสดุซึ่งเป็นผลมาจากระบบการจัดเก็บและการกำจัดขยะที่ไร้ประสิทธิภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ปัญหามลภาวะทางน้ำ แหล่งน้ำ ได้แก่คู คลอง และสระน้ำโบราณ ซึ่งมีจำนวนและขนาดพอเพียงแก่ความต้องการของเมือง เพราะมีแนวคลองตัดเป็นตารางทั้งเกาะ แต่ในปัจจุบันตื้นเขิน บางส่วนกลายเป็นที่ทิ้งขยะบางส่วนกลายเป็นถนน จึงไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ การระบายน้ำมีจำนวนไม่เพียงพอ บางพื้นที่ไม่มีและขาดประสิทธิภาพ การระบายน้ำไม่ทัน เกิดน้ำท่วมเมื่อฝนตกหนัก ระบบกำจัดน้ำเสียปัจจุบันยังไม่มี น้ำเสียจะไหลลงแม่น้ำหรือสระน้ำซึ่งทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี บางแห่งน้ำเน่าเหม็นไม่สามารถนำมาใช้ได้

5. ปัญหาในการต่อเติมอาคารเนื่องจากอาคารตึกแถวเป็นลักษณะอาคารเอนกประสงค์มีการใช้ประโยชน์จากอาคารในหลายรูปแบบส่วนใหญ่จะมีการต่อเติมไปตามความต้องการของผู้ใช้อาคารเองไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ส่วนค้าขาย พื้นที่ Set Back หรือพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารเพียงเพื่อต้องการพื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้นโดยไม่รู้ว่าจริง ๆ แล้วการ Set Back หรือการเว้นพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารนั้นเพื่อประโยชน์อะไร อีกส่วนหนึ่งก็เกิดจากหน่วยงานของรัฐที่ไม่มีการควบคุมและตรวจสอบอาคารเลยดังนั้นในการออกแบบต้องให้มีความชัดเจนว่าเป็นอาคารประเภทไหนทำอาคารเฉพาะอย่างไม่ใช่ออกแบบอาคารตึกแถวตั้งไว้แล้วยังแบ่งอาคารออกไปอีก ผู้ใช้อาคารก็ต้องรู้ว่าอาคารเป็นอาคารแบบไหน สามารถใช้ประโยชน์จากอาคารได้แค่ไหน และในส่วนหน่วยงานของรัฐต้องคอยดูแลควบคุมให้อยู่ในกฎหมายที่ได้กำหนดไว้

6. ปัญหาด้านทัศนียภาพของเมืองประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันถูกทำลายด้วยสิ่งรกตาเป็นจำนวนมาก นับตั้งแต่อาคารสูงสมัยใหม่ที่ปราศจากเอกลักษณ์ สิ่งก่อสร้างที่ออกแบบโดยขาดวิจารณญาณทางประวัติศาสตร์ พืชพันธุ์ไม้และประดิษฐกรรมแบบใหม่เป็นจำนวนมาก รวมทั้งอาคารร้านค้า ชุมชนที่สร้างซับซ้อนกับอาคารประวัติศาสตร์หรือเบียดบังโบราณสถาน เป็นเหตุให้บรรยากาศของเมืองประวัติศาสตร์ถูกทำลายมาโดยตลอด

2. แนวทางในการแก้ไขสภาพปัญหาของอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวทางการแก้ปัญหาคือผู้ที่ออกแบบอาคารควรมีการออกแบบที่พิถีพิถันและศึกษาข้อดีข้อเสียของอาคารเก่าแล้วนำมาประยุกต์ใช้กับอาคารใหม่ ผู้ใช้อาคารควรรู้ เข้าใจในตัวกฎหมายและต้องคอยดูแลสภาพของอาคารให้ดี ส่วนหน่วยงานของรัฐต้องคอยควบคุมดูแลในเรื่องของกฎหมายที่กำหนดไว้ และต้องมีนักวิชาการ ประชาชน เข้าร่วมพิจารณา รูปแบบอาคารด้วย ไม่ใช้เฉพาะหน่วยงานของเทศบาลพระนครศรีอยุธยาเท่านั้น ส่วนการออกแบบอาคารตึกแถวในอนาคตควรจะศึกษารูปแบบอาคารในอดีตว่าเดิมเป็นอย่างไร อาคารที่จะเกิดขึ้นใหม่ก็น่าจะมีความเคารพและมีความสอดคล้องกับอาคารในอดีต ในเรื่องของการจราจรในบริเวณเกาะเมือง ส่วนในเรื่องของทัศนียภาพของเมืองควรศึกษาถึงภูมิทัศน์ของบริเวณเกาะเมืองเดิมว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร แล้วหาเอกลักษณ์ของพระนครศรีอยุธยาไม่ว่าจะเป็นพันธุ์ไม้ของทางจังหวัดควรใช้พันธุ์ไม้ที่เคยปลูกใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อดีตซึ่งปลูกตามความเชื่อศาสนา ไสยศาสตร์และเพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวันเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ

แนวทางแก้ไขข้อกำหนดและมาตรการทางกฎหมายให้มีความเหมาะสมได้นั้นจะต้องประกอบด้วย ดังนี้ คือ

1. รัฐและราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องกำหนดนโยบายและแนวทางที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์เมืองพระนครศรีอยุธยาให้มีความชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่ จะต้องมีการกำหนดขอบเขตของการอนุรักษ์เมืองพระนครศรีอยุธยาให้เป็นที่แน่ชัดว่าจะรักษาเมืองประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาไว้มากน้อยเพียงใด

2. ควรจะต้องกำหนดแผนงานและโครงการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมของเมืองพระนครศรีอยุธยาให้เป็นที่ชัดเจน เพื่อให้มีการประสานและปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรจะต้องจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ที่จะอนุรักษ์ในแต่ละแห่งของเมืองพระนครศรีอยุธยาให้มีความชัดเจน เพื่อที่จะได้กำหนดมาตรการควบคุมสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินและการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารให้เหมาะสมสอดคล้องกับความสำคัญของพื้นที่

4. ควรจะต้องปรับปรุงข้อกำหนดในการควบคุมสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินและการก่อสร้างอาคารภายในเขตพื้นที่อนุรักษ์ของเมืองพระนครศรีอยุธยาให้มีรายละเอียดกว่าที่เป็นอยู่ เพราะข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ของเมืองพระนครศรีอยุธยาให้มีรายละเอียดกว่าที่เป็นอยู่เพราะข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ของเมืองพระนครศรีอยุธยาที่ผ่านมานั้น ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยรักษาคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมเมืองพระนครศรีอยุธยาไว้ได้ ดังนั้นในพื้นที่อนุรักษ์ภายในบริเวณเกาะเมืองนั้นควรมีข้อกำหนดและมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดในการควบคุมสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดิน และการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร โดยต้องกำหนดให้อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงภายในเขตพื้นที่ ต้องกำหนดให้มีการใช้พื้นที่ ลักษณะ รูปทรง และวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างหรือดัดแปลงอย่างชัดเจน และมีความสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมแบบพื้นถิ่น ทั้งนี้ความเข้มงวดในการควบคุมจะเป็นไปตามลำดับความสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมและพื้นที่ที่จะอนุรักษ์ในแต่ละแห่ง

5. หน่วยงานของราชการท้องถิ่นจะต้องมีความจริงใจที่จะแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในบริเวณเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยาและสามารถรักษาคุณค่าของเมืองประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ต้องมีการส่งเสริมสร้างสำนึกให้ประชาชนในพื้นถิ่นได้เกิดความรักและความเข้าใจในการที่จะต้องมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมของตนด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. แนวโน้มของพระราชบัญญัติควบคุมอาคารบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวโน้มของพระราชบัญญัติควบคุมอาคารบริเวณเกาะเมืองควรจะมองถึงการจัด Zoning ภายในบริเวณเกาะเมืองให้มีความชัดเจน ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นว่ามีอาคารต่างๆเกิดขึ้นมากมาย บางแห่งอยู่ติดกับบริเวณโบราณสถานก็มี และการที่จะอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมได้ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงข้อกำหนดและมาตรการทางกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสิ่งแวดล้อมและการก่อสร้างอาคารภายในเขตพื้นที่อนุรักษ์เสียใหม่ รวมทั้งต้องหามาตรการอื่นๆ เพื่อส่งเสริมให้การอนุรักษ์เป็นไปอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ เช่น การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ทั้งด้านกฎหมายและการอนุรักษ์ เพื่อหาแนวร่วมการอนุรักษ์ เมื่อถึงเวลานั้นประชาชนในพื้นที่จะเป็นผู้ผลักดันและกำหนดแนวทางอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของตนเองแทนภาครัฐคงเป็นเป้าหมายสูงสุดของการอนุรักษ์ตามแนวทางอนุรักษ์เชิงพัฒนาแบบยั่งยืน แล้วมาตรการด้านกฎหมายก็อาจจะไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้อีกต่อไป

อนึ่ง การดำเนินการเพื่อให้มีผลในการบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องประกาศเขตนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเป็นเขตอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเขตควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้อาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผู้วิจัยขอเสนอขั้นตอนการศึกษาโดยสรุป ดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1.1 เพื่อศึกษาพฤติกรรมของผู้อยู่อาศัยในการใช้พื้นที่ใช้สอยภายในและภายนอกอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5.1.1.2 เพื่อศึกษาลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5.1.1.3 เพื่อสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5.1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

5.1.2.1 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

1. อาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
3. สถาปนิกและผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านสถาปัตยกรรมอยุธยา

5.1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยการศึกษารูปแบบของอาคารตึกแถวที่ครอบคลุมอยู่ในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งกำหนดไว้ดังนี้

1. อาคารประเภทตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งประกอบด้วย

- อาคารห้องแถว	จำนวน 15 หลัง
- อาคารตึกแถวในยุคอดีต	จำนวน 15 หลัง
- อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน	จำนวน 15 หลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งประกอบด้วย

- ผู้อยู่อาศัยในอาคารห้องแถว จำนวน 30 คน
- ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคอดีต จำนวน 50 คน
- ผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน จำนวน 50 คน

3. สถาปนิก และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านสถาปัตยกรรมอยุธยา จำนวน 3 ท่าน

5.1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยเลือกใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถาม
2. แบบสัมภาษณ์
3. แบบสำรวจ
4. กล้องถ่ายภาพ

ลักษณะของเครื่องมือ

1. ลักษณะแบบสอบถาม

แบบสอบถามสำหรับผู้ที่อาศัยอยู่ในอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยกำหนดคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทางสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็นข้อมูลทางด้านสังคม สถานภาพทางเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคาร ข้อมูลทางด้านกายภาพ และการใช้อาคาร โดยแบ่งเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

ส่วนที่ 1. ข้อมูลทางด้านสังคม

- เพศ อายุ วุฒิการศึกษา การประกอบอาชีพ จำนวนผู้อยู่อาศัย

ส่วนที่ 2. ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคาร

- รายได้ต่อครัวเรือน
- ลักษณะการครอบครองอาคาร

ส่วนที่ 3. ข้อมูลทางด้านกายภาพของอาคารตึกแถวและความคิดเห็นต่อลักษณะทางกายภาพภายในและภายนอกอาคารตึกแถว

3.1 ลักษณะกายภาพภายในอาคาร

1) ส่วนพักอาศัย

- พื้นที่ครัว
- พื้นที่รับประทานอาหาร
- พื้นที่พักผ่อนของครอบครัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พื้นที่ส่วนนอนพ่อ แม่
- พื้นที่ส่วนนอนลูก
- ห้องน้ำ – ส้วม
- พื้นที่ส่วนนอนลูกจ้าง (ถ้ามี)

2) ส่วนการค้าขาย

- พื้นที่ประกอบการค้า
- พื้นที่เก็บของ
- พื้นที่รับของเข้าร้าน

3.2 ลักษณะทางกายภาพภายนอกอาคาร

- ทำเลที่ตั้งอาคาร
- ลักษณะของอาคาร
- องค์ประกอบภายนอกอาคาร
- การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร

2. ลักษณะแบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นการสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) สำหรับสถาปนิกและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1 ชุด โดยคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ ตำแหน่ง สถานที่ วัน / เดือน / ปี / เวลา

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับทัศนะและแนวความคิดเกี่ยวกับสภาพปัญหาของอาคารตึกแถวกับกฎหมายควบคุมอาคารในปัจจุบันและแนวโน้มของกฎหมายควบคุมอาคารในอนาคตรวมถึงการนำเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมอยุธยามาใช้ในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้มีความเหมาะสมกลมกลืนกับวัฒนธรรมของอยุธยาและสภาพของความเป็นเมืองทางประวัติศาสตร์ในอนาคต

3. ลักษณะแบบสำรวจ

แบบสำรวจเพื่อสำรวจลักษณะทางกายภาพภายในและภายนอกของอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สร้างโดยการศึกษาจากทฤษฎี งานวิจัย และบทความที่เกี่ยวข้องจากเอกสารต่างๆ มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสำรวจให้สอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาสาระและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยโดยการทำแบบสำรวจมี 1 ชุดโดยผู้วิจัยทำการสำรวจด้วยตนเอง ทั้งนี้เป็นการสำรวจรูปแบบของอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษาโดย ทำการสำรวจรูปแบบอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษา สถานที่ตั้ง พร้อมทั้งทำการบันทึกภาพเพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการวิจัย โดยทำการศึกษารูปแบบของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลพื้นฐานจากการสำรวจภาคสนาม

2. ผู้วิจัยติดต่อทำหนังสือจาก คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยไปยังสถาปนิกและผู้ทรงคุณวุฒิ ทั้ง 10 ท่าน เพื่อนำไปติดต่อขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์

3. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลถึงเจ้าของหรือผู้อาศัยในอาคาร ทั้ง 90 คน ที่เลือกทำการศึกษา และถึงสถาปนิก ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ด้วยตนเองเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้สัมภาษณ์ ทั้งนี้ผู้วิจัยเดินทางไปเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

5.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

จากข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสำรวจ เมื่อได้ผลจากการศึกษามาแล้วจะทำการวิเคราะห์ ดังนี้

1. แบบสอบถามเป็นข้อมูลเชิงปริมาณผู้วิจัยได้วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ

2. แบบสัมภาษณ์ แบบสำรวจ การถ่ายภาพ เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการสังเคราะห์ข้อมูล โดยจะทราบจากความต้องการของผู้อยู่อาศัยภายในอาคารตึกแถวที่ได้ทำการศึกษา และแนวทางจากสถาปนิก ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านสถาปัตยกรรมอยุธยา

เมื่อได้วิเคราะห์ผลการศึกษาต่างๆ จนครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว จึงนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดมานำเสนอเป็นแนวทางในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยมีรายละเอียด ดังนี้

5.1.4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้ที่ใช้อาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทางด้านสังคมและประชากร

1. อาคารห้องแถว ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในอาคารห้องแถวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 และส่วนใหญ่มีอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ อายุอยู่ในช่วง 30-39 ปี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 อายุ 50-59 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีเชื้อชาติไทย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 สถานภาพปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะสมรสแล้ว จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับประถมศึกษา มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และการศึกษาระดับ ปวช.หรืออนุปริญญา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 4 คน มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 5 คน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 3 คน มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ในอาคารด้วย จำนวน 21 มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ ผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 1 จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 มีลูกจ้าง 3 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 มีลูกจ้าง 1 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 2 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีลูกจ้าง 3 คน จำนวน1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในอาคารตึกแถวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 และส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงระหว่าง 30 - 39 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมาคือ อายุอยู่ในช่วง 40 - 49 ปี มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีเชื้อชาติไทย จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และเป็นผู้ที่มีเชื้อชาติจีน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 สถานภาพปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะสมรสแล้ว จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 93.33

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีการศึกษาระดับ ปวช. หรืออนุปริญญา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 และการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 4 คน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.66 รองลงมาคือ ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 5 คน มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.66 และเป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 3 คน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ในอาคารด้วย จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 2 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 มีลูกจ้าง 1 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้นดาดฟ้า จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีลูกจ้าง 1 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 และผู้ตอบแบบสอบถาม ที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 1 มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีลูกจ้าง 1 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

3.อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามที่อาศัยอยู่ในอาคารตึกแถวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 และส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 30 - 39 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ อายุอยู่ในช่วง 40 - 49 ปี มีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และอายุอยู่ในช่วง 50 - 59 ปี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีเชื้อชาติไทย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และสถานภาพปัจจุบันของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะสมรสแล้ว มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33

ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามในระดับปริญญาตรี มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือ การศึกษาระดับปวช.หรืออนุปริญญา จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.34

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 4 คน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 3 คน มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 เป็นผู้ที่มีจำนวนสมาชิกครอบครัวอาศัยอยู่ในอาคาร 5 คน มีจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ในอาคารด้วย จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 1 จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 และมีลูกจ้าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 2 จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีลูกจ้าง 3 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และผู้ตอบแบบสอบถามที่มีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ด้วยที่ชั้น 3 จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 จำแนกออกเป็น มีลูกจ้าง 2 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีลูกจ้าง 3 คน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจ และการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถาม สามารถ เรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายที่เป็นรายได้หลักของครอบครัว จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 รองลงมาคือ อาชีพงานบริการ มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และอาชีพรับราชการ หรือพนักงานธุรกิจเอกชน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท มากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66

ฐานะการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นเจ้าของอาคารและที่ดินเอง มีจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 รองลงมาคือ เช่าอาคารในระยะสั้น จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยจะจำแนกออกเป็น เช่าระยะเวลา 1 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และเช่าระยะเวลา 2 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

เหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกมาอยู่อาศัยที่อาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า เป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 และให้เหตุผลว่า สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายที่เป็นรายได้หลักของครอบครัว จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ อาชีพงานบริการ มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และอาชีพรับจ้าง มี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ผู้ตอบแบบสอบถามมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 20,001 – 30,000 บาท มากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว มากกว่า 30,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ฐานะการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามที่เช่าอาคารในระยะสั้นมากที่สุด มีจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 โดยจะจำแนกออกเป็น เช่าระยะเวลา 1 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เช่าระยะเวลา 2 ปี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 เช่าระยะเวลา 3 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 และเช่าระยะเวลา 5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 รองลงมาคือ เป็นเจ้าของอาคารและที่ดินเอง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 ส่วนเช่าทั้งอาคารและที่ดินระยะยาว จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 โดยจะจำแนกออกเป็น เช่าระยะยาว 10 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 21.43 และเช่าระยะเวลา 20 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.14

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกมาอยู่อาศัยที่อาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า เป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และให้เหตุผลว่าสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขายเป็นรายได้หลักของครอบครัว จำนวน 24คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ส่วนอาชีพงานบริการ มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 20,001 - 30,000 บาท มากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวมากกว่า 30,000 บาท จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.66 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัวอยู่ในช่วง 5,001 - 10,000 บาท มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ฐานะการครอบครองอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะเป็นเป็นเจ้าของทั้งอาคารและที่ดินเองนั้นมีมากที่สุด จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ เช่าอาคารในระยะสั้น มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยจะจำแนกออกเป็น เช่าระยะเวลา 1 ปี จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 เช่าระยะเวลา 2 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 เช่าระยะเวลา 4 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และเช่าระยะเวลา 5 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.34 ส่วนเช่าทั้งอาคารและที่ดินระยะยาว จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 โดยจะจำแนกออกเป็น เช่าระยะยาว 10 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และเช่าระยะเวลา 20 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 11.11

เหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกมาอยู่อาศัยที่อาคารหลังนี้มากที่สุดเพราะว่า เป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือ ให้เหตุผลว่าสามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และให้เหตุผลว่าขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

ตอนที่ 3 ข้อมูลทางด้านกายภาพของอาคารพาณิชยกรรมและความคิดเห็นต่อลักษณะทางกายภาพภายในและภายนอกอาคารพาณิชยกรรมบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาของผู้ตอบแบบสอบถามสามารถ เรียงลำดับได้ดังนี้

1. อาคารห้องแถว พบว่าลักษณะการพักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามนั้นส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ในอาคารและทำธุรกิจการค้าด้วย จำนวน 28คน คิดเป็นร้อยละ 93.33 รองลงมาคือ ไม่ได้พักอาศัยเอง ทำธุรกิจการค้าอย่างเดียว แต่ให้ผู้อื่นพักอาศัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 โดยจำแนกออกเป็น ให้คนภายในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามพักอาศัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และให้ลูกจ้างพักอาศัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนใหญ่แล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีรถ 2 คัน จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมามีรถ 1 คัน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 และมีรถ 3 คัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 ตามลำดับ

ปัจจุบันผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มักจะจอดรถไว้บริเวณพื้นที่จอดรถของร้านมากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 โดยให้เหนุผลว่ารู้สึกปลอดภัย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 82.35 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 17.65 รองลงมาคือ จอดรถไว้บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลไม่มีทางเลือกอื่นจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และจอดรถไว้บริเวณภายในชั้นล่างมีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปลอดภัยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะทำอาหารรับประทานภายในอาคารทุกมื้อ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 63.33 รองลงมาคือ 1 - 2 วัน ทำอาหารครั้ง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และทำรับประทานเฉพาะวันหยุด มีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารรับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณห้องครัวมากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัว จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ รับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณส่วนค้าขาย จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 90.91 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 และรับประทานอาหารบริเวณส่วนรับประทานอาหาร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 โดยให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

ลักษณะการซักผ้าของผู้อยู่อาศัยในอาคารส่วนใหญ่จะใช้เครื่องซักผ้า มากที่สุด จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80 โดยจำแนกเป็น 1-2 วันซักครั้ง จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 70.83 ซักอาทิตย์ละครั้ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 ซักทุกวัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 รองลงมาคือ ซักผ้าเองด้วยมือ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยจำแนกเป็น ซักทุกวัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วน 1-2 วันซักครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และส่งร้านซัก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 โดยจำแนกเป็น ซักทุกวัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00ส่วน 1-2 วันซักครั้ง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะซักผ้าบริเวณซักล้างด้านหลังอาคารมากที่สุด จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 โดยให้เหตุผลว่า มีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 รองลงมาคือ ซักผ้าบริเวณหน้าห้องน้ำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 17.86 โดยให้เหตุผลว่า บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และซักผ้าบริเวณส่วนด้านหลังอาคาร จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.57 โดยให้เหตุผลว่า บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารส่วนใหญ่มีปัญหาห้องน้ำ - ส้วม มีจำนวนน้อยเกินไปทำให้ต้องแย่งกันเข้าโดยเฉพาะเวลาเร่งรีบ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ ไม่มีปัญหา จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 และมีปัญหาห้องน้ำ - ส้วม มีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33

ลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารโดยส่วนใหญ่แล้วไม่เคยใช้เลย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ อาคารไม่มีระเบียง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 และใช้เป็นที่พักผ่อน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33

ส่วนใหญ่เวลาค้าขายผู้ตอบแบบสอบถามจะเลือกนั่งอยู่บริเวณหน้าร้าน มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 โดยให้เหตุผลว่า สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 ส ามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 4 ค น คิดเป็นร้อยละ 30.77 มี ความเป็นส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 7.69 รองลงมาคือ เลือกนั่งบริเวณกลางร้าน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 โดยให้เหตุผลว่า สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 และเลือกนั่งบริเวณหลังร้าน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่า สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ลักษณะการให้บริการลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่จะมีผู้บริการหยิบสินค้าให้ลูกค้า จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 และลูกค้าช่วยตัวเองโดยการเดินเลือกสินค้าได้เอง จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33

ลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะจอดรถไว้ที่ถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้ว จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 สามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 รองลงมาคือ จอดในพื้นที่จอดรถของร้าน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความปลอดภัย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 สามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และจอดรถไว้ที่ถนนซอยด้านข้างอาคาร จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้ว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับสินค้ามาให้บริการโดยมีรถมาส่งให้ที่ร้าน จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 ซึ่งรถส่งสินค้าส่วนใหญ่จะมาในช่วงเวลา 9.00 – 12.00 น. มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาคือมาในช่วง 12.00 – 15.00 น. จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 มาก่อน 6.00 น. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 มาเวลาที่ไม่แน่นอน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 และมาเวลา 6.00 – 9.00 น. จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรถมาส่งสินค้าให้ที่ร้านส่วนใหญ่ จะให้รถขนถ่ายสินค้าจอดไว้ที่บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่นจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 รองลงมาคือให้รถส่งสินค้าจอดรถบริเวณพื้นที่จอดรถของร้าน จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 38.09 โดยให้เหตุผลว่า มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และให้รถส่งสินค้าจอดที่ถนนซอยด้านข้างอาคาร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่น จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 โดยส่วนใหญ่รถขนถ่ายสินค้าจะมาส่งสินค้า อาทิตย์ละครั้ง มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมาคือ มาส่งทุกวันจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32 และมาส่ง 1 – 2 วันมาส่งครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

ส่วนใหญ่ในเวลากลางวันผู้ตอบแบบสอบถามจะเปิดไฟภายในอาคารไว้ จำนวน 19 คน คดเป็นร้อยละ 63.33 จำแนกเป็น เปิดบริเวณห้องน้ำ – ส้วม จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 68.42 โดยให้เหตุผลว่า เนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 84.62 เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงจากภายนอกเข้าไปไม่ถึง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 เปิดบริเวณค้าขาย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 26.32 โดยเหตุผลว่าเนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เนื่องจากแสงสว่างภายนอกไม่เพียงพอ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และเปิดบริเวณส่วนแท่นพิมพ์ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 5.26 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนที่ไม่เปิดไฟ มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้ชั้นล่างบริเวณหลังร้านเป็นที่พักผ่อน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 โดยให้เหตุผลว่า มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีความเป็นส่วนตัวจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ ใช้บริเวณหน้าร้านเป็นพื้นที่พักผ่อน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่า มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ใช้ห้องนอนเป็นพื้นที่พักผ่อน จำนวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยให้เหตุผลว่า มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีความปลอดภัยจำนวน 1คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ใช้บริเวณโถงชั้นบนเป็นพื้นที่พักผ่อน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่า มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และมีความปลอดภัย จำนวน 1 คิดเป็นร้อยละ 33.33 และใช้บริเวณพื้นที่ส่วนนอกอาคารเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลที่ว่า มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารส่วนใหญ่สามารถเข้า - ออก ทางด้านหลังอาคารได้ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 และไม่สามารถเข้า – ออก ทางด้านหลังอาคารได้จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ซึ่งเมื่อเปิดร้านแล้วผู้ตอบแบบสอบถามยังต้องเข้าออกนอกร้านบ้างไม่บ่อยเท่าไหร่ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เข้าออกบ่อยมาก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และไม่เข้าออกอีกเลย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

สภาพอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการต่อเติม จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 จำแนกเป็นต่อเติมแผงกันแดด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ต่อเติมห้องน้ำ – ส้วม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 ต่อเติมครัวไฟจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต พบว่าลักษณะการพักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามนั้นส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ในอาคารและทำธุรกิจการค้าด้วย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 96.67 รองลงมาคือ ไม่ได้พักอาศัยเอง ทำธุรกิจการค้าอย่างเดียว แต่ให้ผู้อื่นพักอาศัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 โดยให้คนภายในครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามพักอาศัย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนใหญ่แล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีรถ 1 คัน จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมามีรถ 2 คัน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 และมีรถ 3 คัน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ปัจจุบันผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะจอดรถไว้บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีทางเลือกอื่น จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 มีความสะดวก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 18.75 สามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 รู้สึกปลอดภัย จำนวน 1 คิดเป็นร้อยละ 6.25 รองลงมาคือ จอดรถไว้บริเวณพื้นที่เช่าจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่า รู้สึกปลอดภัย จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ไม่มีทางเลือกอื่น จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 จอดรถไว้บริเวณภายในชั้นล่างอาคาร จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปลอดภัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

และจอดรถพื้นที่จอดรถของร้าน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปลอดภัย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะทำอาหารรับประทานภายในอาคาร 1 – 2 วันทำครั้งหนึ่ง จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 รองลงมาคือ ทำกับข้าวรับประทานทุกมื้อ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และไม่ได้ประกอบอาหารเองโดยจะซื้อจากร้านข้างนอกมารับประทาน มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารส่วนใหญ่จะรับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณส่วนค้าขาย จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 โดยให้เหตุผลที่ว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 เลือกเหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ให้ตุผลที่ว่ามีความเป็นส่วนตัวจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 รองลงมาคือรับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณห้องครัว จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 โดยเหตุผลว่ามีความสะดวก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 ให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัว จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 ให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 รับประทานอาหารบริเวณส่วนรับประทานอาหารจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รับประทานอาหารบริเวณหลังร้านค้าจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ลักษณะการซักผ้าของผู้อยู่อาศัยในอาคารส่วนใหญ่จะใช้เครื่องซักผ้ามากที่สุด จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 โดยจำแนกเป็น 1 – 2 วันซักครั้งจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 61.90 ซักทุกวันจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 ซักอาทิตย์ละครั้งจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 รองลงมาคือ ส่งร้านซัก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 โดยจำแนกเป็น 1 – 2 วันซักครั้งจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ซักอาทิตย์ละครั้งจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 และซักผ้าเองด้วยมือจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 โดย 1 – 2 วันซักครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะซักผ้าบริเวณหน้าห้องน้ำจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 43.48 โดยให้เหตุผลว่า บริเวณอาคารมี่พื้นที่ซักล้าง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไปจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาคือซักผ้าบริเวณซักล้างด้านหลังอาคาร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 30.43 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และซักผ้าบริเวณชั้นดาดฟ้าจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 26.09 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย จำนวน 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไป จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารส่วนใหญ่มีปัญหาห้องน้ำ - ส้วม มีจำนวนน้อยเกินไปทำให้ต้องแย่งกันเข้าโดยเฉพาะเวลาเร่งรีบ มากที่สุด มีจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ส่วนที่มีการต่อเติม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 จำแนกเป็น ต่อเติมครัวไฟ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21 อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 ต่อเติมห้องนอน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ต่อเติมแผงกันแดด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่า อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคาร โดยส่วนใหญ่แล้วไม่เคยใช้เลย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือเป็นที่วางคอมเพรสเซอร์แอร์ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 อาคารไม่มีระเบียงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ส่วนใหญ่เวลาค้าขายผู้ตอบแบบสอบถามจะเลือกนั่งอยู่บริเวณหน้าร้าน มากที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 56.67 โดยให้เหตุผลว่า สามารถบริการลูกค้าได้สะดวกจำนวน 10 คิดเป็นร้อยละ 58.82 สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึงจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 41.18 รองลงมาคือ เลือกที่นั่งบริเวณกลางร้าน มีจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 โดยให้เหตุผลว่า สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 บริเวณร้านมีพื้นที่จำกัดทำให้ไม่สามารถเลือกที่นั่งได้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 และเลือกนั่งบริเวณหลังร้าน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 3.33 โดยให้เหตุผลว่า สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ลักษณะการให้บริการลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่จะมีผู้บริการหยิบสินค้าให้ลูกค้า จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 และลูกค้าช่วยตัวเองโดยการเดินเลือกสินค้าได้เอง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

ลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะจอดรถไว้ที่ถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 โดยให้เหตุผลไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้ว จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 73.91 มีความปลอดภัยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 สามารถมองเห็นได้ง่ายจำนวน 1คน คิดเป็นร้อยละ 4.35 รองลงมาคือจอดรถไว้ที่ถนนซอยด้านข้างอาคารจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีที่จอดรถที่อื่นอีกแล้วจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 สามารถมองเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับสินค้ามาให้บริการโดย มีรถมาส่งให้ที่ร้าน จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 และเดินทางไปรับสินค้าเองจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

ซึ่งรถส่งสินค้าส่วนใหญ่จะมาในช่วงเวลา 9.00 – 12.00 น. มากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ มาในช่วง 6.00 – 9.00 น. จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 มาเวลาที่ไม่แน่นอน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 มาในช่วง 12.00 – 15.00 น. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรถมาส่งสินค้าให้ที่ร้าน จะให้รถขนถ่ายสินค้าจอดไว้ที่บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุดจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 81.82 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่นจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือให้รถส่งสินค้าจอดที่ถนนซอยด้านข้างอาคารจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่นจำนวน 1คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และให้รถส่งสินค้าจอดบริเวณพื้นที่จอดรถของร้านจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.55 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

โดยส่วนใหญ่รถขนถ่ายสินค้าจะมาส่งสินค้า ไม่แน่นอน มากที่สุด จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 54.55 รองลงมาคือ มาส่งอาทิตย์ละครั้ง จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 มาส่งทุกวัน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 และ 1 – 2 วันมาส่งครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09

ในเวลากลางวันผู้ตอบแบบสอบถามจะเปิดไฟภายในอาคารไว้ จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 จำแนกเป็นเปิดบริเวณค้าขายจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00เนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงสว่างจากภายนอกเข้าไม่ถึงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 8.33 เปิดบริเวณห้องน้ำ – ส้วม จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 23.81 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงจากภายนอกเข้าไปไม่ถึงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 เปิดบริเวณบันไดจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงจากภายนอกเข้าไปไม่ถึงจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เปิดบริเวณครัวไฟ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.76 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนที่ไม่เปิดไฟ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้บริเวณห้องนอนเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 โดยให้เหตุผลว่า มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 69.23 มีความปลอดภัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 15.38 รองลงมาคือใช้บริเวณหน้าร้านเป็นพื้นที่พักผ่อน จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่า มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 70.00 ไม่มีทางเลือก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ใช้บริเวณชั้นลอยเป็นพื้นที่พักผ่อน จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยให้เหตุผลว่า มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อนจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 และใช้ชั้นล่างบริเวณหลังร้านเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่า มีความเป็นส่วนตัวจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 1คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารไม่สามารถเข้า – ออกทางด้านหลังอาคารได้จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และสามารถเข้า – ออก ทางด้านหลังอาคารได้ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33เมื่อเปิดร้านแล้วผู้ตอบแบบสอบถามยังต้องเข้าออกนอกร้านบ้างไม่บ่อยเท่าไหร่ จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ไม่เข้าออกอีกเลยจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และเข้าออกบ่อยมาก จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

สภาพอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ที่มีการต่อเติม จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 จำแนกเป็น ต่อเติมครัวไฟ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 38.89 โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 84.21 อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 15.79 ต่อเติมห้องนอน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 90.00 อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ต่อเติมแผงกันแดด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยให้เหตุผลว่า อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน พบว่าลักษณะการพักอาศัยของผู้ตอบแบบสอบถามนั้นส่วนใหญ่จะพักอาศัยอยู่ในอาคารและทำธุรกิจการค้าด้วย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนใหญ่แล้วผู้ตอบแบบสอบถามมีรถ 1 คัน จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 รองลงมามีรถ 2 คัน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และมีรถมากกว่า 3 คัน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ปัจจุบันผู้ตอบแบบสอบถามจะจอดรถไว้บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีทางเลือกอื่นจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 สามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาคือ จอดรถไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซอยด้านข้างอาคาร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีทางเลือก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และสามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 เลือกจอดรถพื้นที่จอดรถของร้าน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปลอดภัยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นได้ง่ายจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะทำอาหารรับประทานภายในอาคาร 1 – 2 วันทำครั้งหนึ่ง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ไม่ได้ประกอบอาหารเองโดยจะซื้อจากร้านข้างนอกมารับประทานมีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ทำกับข้าวรับประทานทุกมื้อจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33 และทำรับประทานเฉพาะวันหยุดมีจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารรับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณส่วนค้าขายจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.67 โดยให้เหตุผลที่ว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57 ให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 14.29 รองลงมาคือรับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณห้องครัว จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัวจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 60.00 ให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 รับประทานอาหารบริเวณหลังร้านค้า จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และรับประทานอาหารบริเวณชั้นลอยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัวจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 ให้เหตุผลว่ามีความสะดวก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

ลักษณะการซักผ้าของผู้อยู่อาศัยในอาคารจะใช้เครื่องซักผ้ามากที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.33 โดยจำแนกเป็น 1 – 2 วันซักครั้ง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ซักอาทิตย์ละครั้งจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 36.00 ซักทุกวันจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 รองลงมาคือส่งร้านซักจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 โดยจำแนกเป็น 1 – 2 วันซักครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ซักอาทิตย์ละครั้ง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 ซักทุกวัน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะซักผ้าบริเวณหน้าห้องน้ำจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 โดยให้เหตุผลว่า บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 รองลงมาคือ ซักผ้าบริเวณชั้นดาดฟ้าจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้างจำนวน 2 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 25.00 บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไปจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 และซักผ้าบริเวณซักล้างด้านหลังอาคารจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วยจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารส่วนใหญ่มีปัญหาห้องน้ำ – ส้วม มีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ ไม่มีปัญหาจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีปัญหาในเรื่องห้องน้ำ – ส้วม อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมทำให้ไม่สะดวกในการเข้าไปใช้งานจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 มีปัญหาในเรื่องการระบายน้ำไม่ดี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67 และมีปัญหาในเรื่องน้ำไม่ค่อยไหล จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารโดยส่วนใหญ่ใช้เป็นที่วางคอมเพรสเซอร์แอร์ จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือไม่เคยใช้เลย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 และอาคารไม่มีระเบียงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 6.67

ส่วนใหญ่เวลาค้าขายผู้ตอบแบบสอบถามเลือกที่นั่งอยู่บริเวณกลางร้านมากที่สุดจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 โดยให้เหตุผลว่า สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 12.50 รองลงมาคือ เลือกนั่งบริเวณหน้าร้านมีจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่าสามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 บริเวณร้านมีพื้นที่จำกัดไม่ให้สามารถเลือกที่นั่งได้ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และเลือกนั่งบริเวณหลังร้านจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ลักษณะการให้บริการลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่จะมีบริการหยิบสินค้าให้ลูกค้าจำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 และลูกค้าช่วยตัวเองโดยการเดินเลือกสินค้าได้เอง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ลูกค้าของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จะจอดรถไว้บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีทางเลือกอื่นจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 80.00 สามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาคือจอดรถไว้ซอยด้านข้างอาคาร จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่า ไม่มีทางเลือกจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และสามารถมองเห็นได้ง่าย จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 เลือกจอดรถพื้นที่จอดรถของร้าน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่ารู้สึกปลอดภัยจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ให้เหตุผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ว่ามีความสะดวกจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และให้เหตุผลว่าสามารถมองเห็นได้ง่ายจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้รับสินค้ามาให้บริการโดย มีรถมาส่งให้ที่ร้าน จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 76.67 และเดินทางไปรับสินค้าเองจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 23.33

ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีรถมาส่งสินค้าให้ที่ร้านจะให้รถขนถ่ายสินค้าจอดไว้ที่บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคารมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 60.87 โดยให้เหตุผลว่า มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 57.14 ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่นจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมาคือ ให้รถส่งสินค้าจอดที่ถนนซอยด้านข้างอาคาร จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 30.43 โดยให้เหตุผลว่ามีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 71.43 ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่นจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 28.57

รถส่งสินค้าจะมาในช่วงเวลา 15.00 – 18.00 น. มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 56.52 รองลงมาคือมาในช่วง 9.00 – 12.00 น. จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 มาในช่วง 12.00 – 15.00 น. จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.04 มาในช่วง 6.00 – 9.00 น. จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 8.70 และเวลาที่ไม่แน่นอน จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.35

โดยส่วนใหญ่รถขนถ่ายสินค้าจะมาส่งสินค้าอาทิตย์ละครั้งมากที่สุดจำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 52.17 รองลงมาคือไม่แน่นอนจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 21.74 ส่วน 1 – 2 วันมาครั้ง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 17.39 และมาส่งทุกวันจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ8.70

ในเวลากลางวันผู้ตอบแบบสอบถามจะเปิดภายในอาคารไว้ จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 จำแนกเป็นเปิดบริเวณค้าขายจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 59.09 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 61.54 เนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 38.46 เปิดบริเวณห้องน้ำ - ส้วม จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 27.27 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอ จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงจากภายนอกเข้าไปไม่ถึงจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 เปิดบริเวณบันไดจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงจากภายนอกเข้าไปไม่ถึงจำนวน1คน คิดเป็นร้อยละ50.00 เนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 เปิดบริเวณห้องตรวจโรคจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ4.55 โดยให้เหตุผลว่าเนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนที่ไม่เปิดไฟมีจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ใช้บริเวณห้องนอนเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 36.67 โดยให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัว จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 45.45 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 มีความปลอดภัยจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18 รองลงมาคือใช้บริเวณชั้นลอยเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

30.00 โดยให้เหตุผลว่ามีความเป็นส่วนตัว จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 44.44 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีความปลอดภัย จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22 ใช้บริเวณหน้าร้านเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 โดยให้เหตุผลว่าไม่มีทางเลือก จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 บริการลูกค้าได้รวดเร็ว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 และใช้ชั้นล่างบริเวณหลังร้านเป็นพื้นที่พักผ่อนจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 13.33 โดยให้เหตุผลว่า มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 มีความเป็นส่วนตัว จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00

ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารไม่สามารถเข้า – ออก ทางด้านหลังอาคารได้จำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 และสามารถเข้า – ออก ทางด้านหลังอาคารได้จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 เมื่อเปิดร้านแล้วผู้ตอบแบบสอบถามยังต้องเข้าออกนอกร้านบ้างไม่บ่อยเท่าไหร่จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 ไม่เข้าออกอีกเลยจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 30.00 และเข้าออกบ่อยมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67

สภาพอาคารของผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ได้มีการต่อเติม มีจำนวน 22 คน คิดเป็นร้อยละ 73.33 ส่วนที่มีการต่อเติม จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 26.67 จำแนกเป็น ต่อเติมครัวไฟ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 31.82 โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 95.83 อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17 ต่อเติมชั้นลอย จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 22.73 โดยให้เหตุผลว่า พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไปจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 84.62 อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77 ต่อเติมแผงกันแดด จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 โดยให้เหตุผลว่า อาคารเดิมไม่มีอยู่ จำนวน 2คน คิดเป็นร้อยละ 75.00 เพื่อธุรกิจจำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ต่อเติมห้องนอนจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.09 โดยให้เหตุผลว่าพื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 100

5.1.4.2 สรุปข้อมูลจากแบบสำรวจอาคาร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษา มีดังนี้

1. อาคารห้องแถว พบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ คือ อาคารประเภทประกอบการค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคืออาคารประเภทประกอบการบริการ คิดเป็นร้อยละ 46.67

ขนาดของอาคารนั้น ส่วนใหญ่จะมีขนาดความกว้าง 10.50 เมตร คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ อาคารที่มีขนาดความกว้าง 9.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 33.33 อันดับสุดท้ายคือ อาคารที่มีความกว้าง 12.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 26.67 ส่วนความยาวของอาคารนั้นส่วนใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นอาคารที่มีความยาว 16.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคืออาคารที่มีความยาว 14.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 33.33 และอาคารที่มีความยาว 12.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 20.00 สำหรับความสูงของอาคารนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นอาคารที่มีความสูง 7.50 เมตร คิดเป็นร้อยละ 60.00 และรองลงมาคืออาคารที่มีความสูง 4.50 เมตร คิดเป็นร้อยละ 40.00

ส่วนจำนวนชั้นของอาคาร พบว่าส่วนใหญ่อาคารมีความสูง 2 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 60.00 และอาคารที่มีความสูง 1 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 40.00

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต พบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่ คือ อาคารประเภทประกอบการค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ อาคารประเภทประกอบการบริการ คิดเป็นร้อยละ 40.00

ขนาดของอาคารนั้น ส่วนใหญ่จะมีขนาดความกว้าง 3.50 เมตร คิดเป็นร้อยละ 86.67 และรองลงมาคือ อาคารที่มีขนาดความกว้าง 4.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนความยาวของอาคารนั้นส่วนใหญ่เป็นอาคารที่มีความยาว 14.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคืออาคารที่มีความยาว 12.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนความสูงของอาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารที่มีความสูง 8.20 เมตร คิดเป็นร้อยละ 40.00 และอาคารที่มีความสูงขนาด 7.50 เมตร 9.70 เมตร และ 11.40 เมตร ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00

ส่วนจำนวนชั้นของอาคารนั้น ส่วนใหญ่แล้วเป็นอาคารที่มีความสูง 2 ชั้นครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคืออาคารที่มีความสูง 2 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 30.00 และพบอาคารที่มีความสูง 3 ชั้น และ 3 ชั้นครึ่ง ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน พบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาส่วนใหญ่คืออาคารประเภทประกอบการค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคืออาคารประเภทประกอบการบริการ คิดเป็นร้อยละ 33.33

ขนาดของอาคารที่มีความกว้าง 4.00 เมตร จะพบมากเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นร้อยละ 66.67 และอาคารที่มีความกว้าง 3.50 เมตร พบเป็นอันดับรองลงมา คิดเป็นร้อยละ 33.33 ในส่วนของความยาวของอาคาร พบอาคารที่มีความยาว 14.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคืออาคารที่มีความยาว 16.00 เมตร คิดเป็นร้อยละ33.33 ส่วนความสูงของอาคารส่วนใหญ่เป็นอาคารที่มีความสูง 11.40 เมตร คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคืออาคารที่มีความสูง 8.20 เมตร คิดเป็นร้อยละ 26.67 และรองลงมาอีกคืออาคารที่มีความสูง 11.80 เมตร คิดเป็นร้อยละ 20.00 อันดับสุดท้าย คืออาคารที่มีความสูง 9.70 เมตร คิดเป็นร้อยละ 13.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนจำนวนชั้นของอาคาร ส่วนใหญ่เป็นอาคารที่มีความสูง 3 ชั้นครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ อาคารที่มีความสูง 2 ชั้นครึ่ง คิดเป็นร้อยละ 33.33 อาคารที่มีความสูง 4 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 20.00 และอาคารที่มีความสูง 3 ชั้น คิดเป็นร้อยละ 6.67

ส่วนที่ 2 ลักษณะกายภาพภายในอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษา มีดังนี้

1. อาคารห้องแถว พบว่าลักษณะอาคารทีทำการศึกษาจะมีองค์ประกอบภายในอาคาร ซึ่งประกอบ พื้นที่เพื่อการพักอาศัยและพื้นที่เพื่อการค้าขาย โดยในส่วนของพื้นที่เพื่อการพักอาศัยจะประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ห้องครัว ซึ่งส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ห้องครัว 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องครัว 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 พื้นที่รับประทานอาหาร ซึ่งส่วนใหญ่จะมีพื้นที่รับประทานอาหาร 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 66.67 รอลงมาจะไม่มีพื้นที่รับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 33.33 พื้นที่พักผ่อนของครอบครัว ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาจะไม่มีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 26.67 พื้นที่ส่วนห้องนอนจะมีพื้นที่ส่วนห้องนอน 1 ห้อง ซึ่งพบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 26.67 พบว่ามีพื้นที่ส่วนห้องนอน 2 ห้อง 3 ห้อง และ 4 ห้อง ในจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีพื้นที่ส่วนห้องนอน 5 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 13.33 พื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 มีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 และมีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 4 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 6.67 ในส่วนของชั้นลอยส่วนใหญ่จะไม่มีพื้นที่ชั้นลอย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และในส่วนของพื้นที่เพื่อการค้าขายจะประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ประกอบการค้า พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่ประกอบการค้า 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 100.00 พื้นที่เก็บของพบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่เก็บของ 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือไม่มีพื้นที่เก็บของ คิดเป็นร้อยละ 40.00 และมีพื้นที่เก็บของ 5 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนของสีภายในอาคารนั้น พบว่าส่วนใหญ่เป็นสีของเนื้อไม้ออกโทนสีน้ำตาล คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือสีครีมและสีขาว ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 26.67

การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นแบบ General Rowhouses คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือแบบ Space – Separated Rowhouses คิดเป็นร้อยละ 26.67

ความปลอดภัยและระบบป้องกันอัคคีภัย พบว่าส่วนใหญ่แล้วไม่มีระบบป้องกันอัคคีภัย คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาคือมีระบบป้องกันอัคคีภัยคือมีลักษณะเป็นแบบท่อน้ำโดยต่อจากระบบน้ำประปามีก๊อกน้ำเปิด – ปิด คิดเป็นร้อยละ 26.67

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต พบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาจะมีองค์ประกอบภายในอาคาร ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่เพื่อการพักอาศัยและพื้นที่เพื่อการค้าขาย โดยในส่วนของพื้นที่เพื่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การพักอาศัยจะประกอบไปด้วยส่วนต่างๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ห้องครัว พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่ห้องครัว 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 100.00 แต่ไม่มีพื้นที่รับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 73.33 มีพื้นที่รับประทานอาหาร 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 ไม่มีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 86.67 มีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนของห้องนอนนั้น มีพื้นที่ของห้องนอน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือมีพื้นที่ส่วนของห้องนอน 4 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 มีพื้นที่ส่วนของห้องนอน 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 20.00 และพื้นที่ส่วนของห้องนอน 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนทางด้านของห้องน้ำ – ส้วมนั้น มีพื้นที่ห้องน้ำ – ส้วม 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม 1 ห้องและ 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 ลำดับสุดท้ายคือมีพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม 4 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 6.67 สำหรับพื้นที่ชั้นลอยพบว่ามีพื้นที่ชั้นลอยคิดเป็นร้อยละ 53.33 และไม่มีชั้นลอย คิดเป็นร้อยละ 46.67 ในส่วนของพื้นที่เพื่อการค้าขายจะประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ประกอบการค้า พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่สำหรับประกอบการค้า 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ไม่มีพื้นที่เก็บของ คิดเป็นร้อยละ 66.67 มีพื้นที่เก็บของ 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 33.33 สีภายในอาคารใช้สีขาว คิดเป็นร้อยละ 66.67

ส่วนการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารนั้น ส่วนใหญ่ใช้แบบ General Rowhouses คิดเป็นร้อยละ 86.67 และรองลงมาคือแบบ Combine Stacked Rowhouses คิดเป็นร้อยละ 13.33

ความปลอดภัยและระบบป้องกันอัคคีภัยนั้นส่วนใหญ่ไม่มีระบบป้องกันอัคคีภัย คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน พบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษามีองค์ประกอบภายในอาคาร ซึ่งประกอบด้วย พื้นที่เพื่อการพักอาศัยและพื้นที่เพื่อการค้าขาย โดยในส่วนของพื้นที่เพื่อการพักอาศัยจะประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ห้องครัว พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่ห้องครัว 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 100.00 พื้นที่รับประทานอาหารซึ่งส่วนใหญ่จะมีพื้นที่รับประทานอาหาร 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะไม่มีพื้นที่รับประทานอาหาร คิดเป็นร้อยละ 40.00 พื้นที่พักผ่อนของครอบครัว ส่วนใหญ่จะมีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะไม่มีพื้นที่พักผ่อนของครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 40.00 พื้นที่ห้องนอนส่วนใหญ่พบว่ามีพื้นที่ห้องนอน 2 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องนอน 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องนอน 4 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 13.33 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องนอน 5 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 6.67 ส่วนพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม 4 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือมีพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม 3 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 40.00 มีพื้นที่ชั้นลอย คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือไม่มีพื้นที่ชั้นลอย คิดเป็นร้อยละ 33.33 ในส่วนของพื้นที่เพื่อการค้าขายจะประกอบไปด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ คือ พื้นที่ประกอบการค้า พบว่าส่วนใหญ่มีพื้นที่สำหรับประกอบการค้า 1 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนพื้นที่เก็บของส่วนใหญ่อาคารจะมีพื้นที่เก็บของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 73.33 และไม่มีพื้นที่เก็บของ 1 ห้องคิดเป็นร้อยละ 26.67 สีภายในอาคารใช้สีขาว คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนการจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคารนั้น ส่วนใหญ่ใช้แบบ General Rowhouses คิดเป็นร้อยละ 100.00

ด้านความปลอดภัยและระบบป้องกันอัคคีภัยนั้นส่วนใหญ่ไม่มีระบบป้องกันอัคคีภัย คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนที่ 3 ลักษณะกายภาพภายนอกอาคารตึกแถวที่ทำการศึกษา มีดังนี้

1. อาคารห้องแถว จากการศึกษาพบว่าทำเลที่ตั้งอาคารอาคารส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ทางทิศเหนือบริเวณตลาดหัวรอ คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคืออาคารจะตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกบริเวณตลาดเจ้าพรหม คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาอีก คือ อาคารจะตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกบริเวณเจดีย์ศรีสุริโยทัย คิดเป็นร้อยละ 13.33

ส่วนรูปแบบการวางผังนั้นส่วนใหญ่จะมีการวางผังอาคารในแนวเส้นตรง(Linear Pattern) คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวางตำแหน่งอาคารพบว่าส่วนใหญ่แนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออก ด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือแนวอาคารวางขวางทิศเหนือกับทิศใต้ด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศเหนือ คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือแนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออกด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 13.33

องค์ประกอบภายนอกอาคารพบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาจะมีองค์ประกอบภายนอกอาคาร ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ ถนนด้านหน้าอาคาร พบว่าส่วนใหญ่ถนนด้านหน้าอาคารจะมีความกว้างประมาณ 6.00 คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 12.00 ม. คิดเป็นร้อยละ40.00 ส่วนทางเท้าพบว่าส่วนใหญ่จะมีทางเท้ากว้างประมาณ 1.50 คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 1.20 ม. คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาอีกจะไม่มีทางเท้าบริเวณด้านหน้าอาคาร คิดเป็นร้อยละ 6.67 พื้นที่ด้านหน้าอาคารพบว่าส่วนใหญ่มีความกว้างประมาณ1.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะไม่มีพื้นที่ด้านหน้าอาคาร คิดเป็นร้อยละ 40.00 ความกว้างพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารพบว่าส่วนใหญ่มีความกว้างมากกว่า 3.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาจะไม่มีพื้นที่ว่างด้านหลังอาคาร คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนบริเวณพื้นที่จอดรถ พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีบริเวณพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาจะไม่มีบริเวณพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนบริเวณพื้นที่ซักล้าง พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีบริเวณพื้นที่ซักล้าง คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนของระเบียง พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีระเบียงคิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะไม่มีระเบียง คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนของหลังคา พบว่าส่วนใหญ่อาคารมีหลังคา โดยหลังคาจะเป็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบทรงจั่ว มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาเป็นแบบทรงปั้นหยาและแบบทรงจั่วผสมปั้นหยา ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 26.67 ส่วนที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 100.00 สำหรับสีภายนอกอาคาร ส่วนใหญ่พบว่าอาคารจะเป็นสีของเนื้อไม้ออกโทนสีน้ำตาล คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะเป็นสีครีม สีเหลือง-ฟ้า สีขาว ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 13.33 ระบบบำบัดน้ำเสียพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และการระบายน้ำภายนอกอาคารพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีการระบายน้ำลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนลักษณะโครงสร้างอาคารพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะเป็นอาคารโครงสร้างไม้ทั้งหลัง คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาจะเป็นอาคารโครงสร้าง ค.ส.ล. ผสมโครงสร้างไม้ คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาอีกจะเป็นโครงสร้าง ค.ส.ล. ทั้งหลัง คิดเป็นร้อยละ 13.33

2. อาคารตึกแถวในยุคอดีต จากการศึกษาพบว่าทำเลที่ตั้งอาคารอาคารส่วนใหญ่จะตั้งอยู่ทางทิศเหนือบริเวณตลาดหัวรอ คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคืออาคารจะตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกบริเวณตลาดเจ้าพรมคิดเป็นร้อยละ 26.67 ซึ่งมีสัดส่วนเท่ากันกับ อาคารที่ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกบริเวณเจดีย์ศรีสุริโยทัย ที่ร้อยละ 26.67 เท่ากัน

ส่วนรูปแบบการวางผังนั้นส่วนใหญ่อาคารจะมีการวางผังในแนวผสม (Mixed Pattern) คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวางตำแหน่งอาคารพบว่าส่วนใหญ่แนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออกด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาคือ แนวอาคารวางขวางทิศเหนือกับทิศใต้ด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศเหนือ คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาอีกคือ แนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออกด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 13.33

องค์ประกอบภายนอกอาคารพบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาจะมีองค์ประกอบภายนอกอาคาร ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ ถนนด้านหน้าอาคาร พบว่าส่วนใหญ่ถนนด้านหน้าอาคารจะมีความกว้างประมาณ 6.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 12.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาอีกจะมีความกว้างประมาณ 8.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนทางเท้า พบว่าส่วนใหญ่จะมีทางเท้ากว้างประมาณ 1.50 คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 1.20 ม. คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาอีกจะมีความกว้างประมาณ 1.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 6.67 พื้นที่ด้านหน้าอาคารพบว่าส่วนใหญ่มีความกว้างประมาณ 1.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 1.20 ม. คิดเป็นร้อยละ 26.67 ความกว้าง 1.50 ม. คิดเป็นร้อยละ 6.67 รองลงมาอีกจะไม่มีพื้นที่ด้านหน้าอาคาร ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 6.67 ความกว้างพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารพบว่าส่วนใหญ่จะไม่มีพื้นที่ว่างด้านหลังอาคาร คิดเป็นร้อยละ 73.33 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 2.00 ม. และมากกว่า 3.00 ม. ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

13.33 ส่วนบริเวณพื้นที่จอดรถ พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีบริเวณพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนบริเวณพื้นที่ซักล้างพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีบริเวณพื้นที่ซักล้าง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีบริเวณพื้นที่ซักล้าง คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนของระเบียง พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีระเบียง คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาจะไม่มีระเบียง คิดเป็นร้อยละ 20.00 ส่วนของดาดฟ้า พบว่าอาคารส่วนใหญ่จะมีดาดฟ้า คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 100.00 สำหรับสีภายนอกอาคาร ส่วนใหญ่พบว่าอาคารจะเป็นสีขาว คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาจะเป็นสีครีม คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาอีกจะเป็นสีขาว-เขียว คิดเป็นร้อยละ 13.33 ระบบบำบัดน้ำเสียพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และการระบายน้ำภายนอกอาคารพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีการระบายน้ำลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนลักษณะโครงสร้างอาคารพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะเป็นอาคารโครงสร้าง ค.ส.ล. ทั้งหลัง คิดเป็นร้อยละ 100.00

3. อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบัน จากการศึกษาพบว่าทำเลที่ตั้งอาคารส่วนใหญ่ อาคารจะตั้งอยู่ทางทิศเหนือบริเวณตลาดหัวรอ คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาคือจะตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกบริเวณตลาดเจ้าพรหม คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาอีกคือ อาคารจะตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกบริเวณเจดีย์ศรีสุริโยทัย คิดเป็นร้อยละ 6.67

ส่วนรูปแบบการวางผังนั้นส่วนใหญ่อาคารจะมีการวางผังอาคารในแนวผสม (Mixed Pattern) คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมา คือ อาคารจะมีการวางผังในแนวเส้นตรง (Linear Pattern) คิดเป็นร้อยละ 20.00

การวางตำแหน่งอาคารพบว่าส่วนใหญ่แนวอาคารวางขวางทิศเหนือกับทิศใต้ด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศใต้ คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาแนวอาคารวางขวางทิศตะวันตกกับทิศตะวันออกด้านหน้าอาคารอยู่ทางทิศตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 46.67

องค์ประกอบภายนอกอาคารพบว่าลักษณะอาคารที่ทำการศึกษาจะมีองค์ประกอบภายนอกอาคาร ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังนี้ ถนนด้านหน้าอาคาร พบว่าส่วนใหญ่ถนนด้านหน้าอาคารจะมีความกว้างประมาณ 6.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 12.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 33.33 ส่วนทางเท้า พบว่าส่วนใหญ่จะมีทางเท้ากว้างประมาณ 1.50 คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 1.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาอีกจะมีความกว้างประมาณ 4.00 – 6.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 13.33 พื้นที่ด้านหน้าอาคาร พบว่าส่วนใหญ่มีความกว้างประมาณ 4.50 – 5.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 46.67 รองลงมาจะมีความกว้างประมาณ 1.20 ม. และ 1.50 ม. ซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาอีกจะมีความกว้างประมาณ 1.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 13.33 ความกว้างพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารพบว่าส่วนใหญ่จะไม่มีพื้นที่ว่างด้านหลังอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีความกว้างมากกว่า 3.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมาอีกจะมีความกว้างประมาณ 2.00 ม. คิดเป็นร้อยละ 13.33 ส่วนบริเวณพื้นที่จอดรถ พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีบริเวณพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีบริเวณพื้นที่จอดรถ คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนบริเวณพื้นที่ซักล้าง พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีบริเวณพื้นที่ซักล้าง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาจะมีบริเวณพื้นที่ซักล้าง คิดเป็นร้อยละ 40.00 ส่วนของระเบียงพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีระเบียง คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาจะไม่มีระเบียงคิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนของดาดฟ้าและหลังคา พบว่าอาคารส่วนใหญ่จะไม่มีดาดฟ้าและหลังคาคิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีที่สำหรับเก็บขยะมูลฝอย คิดเป็นร้อยละ 100.00 สำหรับสีภายนอกอาคาร ส่วนใหญ่พบว่าอาคารจะเป็นสีขาวคิดเป็นร้อยละ 73.3 รองลงมาจะเป็นสีครีมและสีขาว-เขียว ซึ่งมีจำนวนเท่ากันคิดเป็นร้อยละ 13.33 ระบบบำบัดน้ำเสียพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะไม่มีระบบบำบัดน้ำเสีย คิดเป็นร้อยละ 100.00 และมีการระบายน้ำภายนอกอาคาร พบว่าส่วนใหญ่อาคารจะมีการระบายน้ำลงสู่ทางระบายน้ำสาธารณะโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 100.00

ส่วนลักษณะโครงสร้างอาคารพบว่าส่วนใหญ่อาคารจะเป็นอาคารโครงสร้าง ค.ส.ล. ทั้งหลัง คิดเป็นร้อยละ 100.00

5.1.4.3 สรุปข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์สถาปนิกผู้ทรงคุณวุฒิ

1. สภาพปัญหาและสาเหตุที่ทำให้เกิดสภาพปัญหาของอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สรุปได้ดังนี้

เนื่องจากสภาพเกาะเมืองเป็นเพียงเมืองขนาดเล็กมีการขยายตัวช้า แนวการขยายตัวของเมืองมีแนวโน้มสูงขึ้น และขยายออกไปบริเวณนอกเกาะเมืองด้านตะวันออกตามแนวถนนแยกเข้าเมือง (จากถนนสายเอเชีย) ในด้านธุรกิจเริ่มขยายตัวสูงขึ้นตามธุรกิจการท่องเที่ยว

สภาพความเป็นอยู่ภายในเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา บ้านเรือนส่วนใหญ่มีอยู่หนาแน่นเป็นหย่อมๆ โดยเฉพาะบริเวณริมน้ำรอบเกาะตลาดใหญ่ 2 แห่ง คือ ตลาดหัวรอบริเวณริมน้ำด้านทิศเหนือ และตลาดเจ้าพรหมริมน้ำด้านตะวันออก เมืองใหม่ ตึกแถวบริเวณที่พักอาศัยหนาแน่นที่สุดจะอยู่ด้านตะวันออกของเกาะนี้ ส่วนในบริเวณอื่นๆ ในเกาะจะมีชุมชนเป็นหย่อมๆ ส่วนใหญ่เป็นการเช่าที่แล้วสร้างบ้านขึ้นบนที่ราชพัสดุ ด้วยสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำ สภาพชุมชนจึงค่อนข้างโทรม อยู่กันอย่างแออัด ขาดสุขลักษณะที่ดี ส่วนอีกหนึ่งเป็นชุมชนบ้านพักของทางราชการ สิ่งต่างๆเหล่านี้ไม่ได้รับการวางแผนในภาพรวม ขาดระเบียบ ระบบการควบคุมดูแลไม่ทั่วถึง จึงทำให้เกิดปัญหาด้านทัศนียภาพ สุขอนามัย เป็นอุปสรรคมากในการพัฒนา และทำให้เกิดปัญหาขึ้นมากมาย ดังนี้ คือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ปัญหาการใช้ที่ดินเนื่องจากพื้นที่ภายในบริเวณเกาะเมืองเป็นเขตเมืองเก่าเป็นย่านประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณีของเมือง เป็นศูนย์กลางการปกครอง แต่ในสภาพความเป็นจริงแล้วในปัจจุบันนี้ มีการใช้ที่ดินทั้งประเภทอุตสาหกรรม คลังสินค้า การค้าประเภทขายส่งอยู่ด้วย ซึ่งการใช้ที่ดินประเภทนี้ไม่เหมาะสมที่อยู่ในบริเวณนี้เพราะนอกจากจะขัดแย้งทางด้านหลักการใช้ที่ดินแล้ว ยังเป็นตัวนำเอาการจราจรหนักเข้ามาสู่บริเวณเกาะเมืองอยุธยา ซึ่งเต็มไปด้วยโบราณสถานและโบราณวัตถุมากมายและเป็นการทำลายรูปแบบของถนนในอดีตอีกด้วย

2. ปัญหาด้านการจราจรที่ติดขัดในช่วงเช้าก่อนเวลาทำงานและช่วงเย็นหลังเวลาเลิกงาน เนื่องจากส่วนหนึ่งอาคารตึกแถวไม่มีพื้นที่จอดรถโดยเฉพาะทำให้ริมถนนทั้ง 2 ข้างทางเป็นที่จอดรถไปโดยปริยายพื้นที่ในการจราจรจึงแคบลงไปดังนั้นเพื่อที่จะลดปัญหาการจราจรแล้วในการออกแบบอาคารในอนาคตควรที่จะจัดพื้นที่สำหรับจอดรถไว้ด้วย ซึ่งอาจจะจัดไว้ในส่วนบริเวณทางด้านหลังอาคาร

3. ปัญหามลภาวะทางอากาศ เกิดจากควันเสียของรถที่ติดขัดบนท้องถนน รองลงมาคือฝุ่นจากการก่อสร้างและไหล่ถนนที่เป็นดิน อีกทั้งยังมีฝุ่นควันจากการเผาเศษหญ้าและเศษวัสดุซึ่งเป็นผลมาจากระบบการจัดเก็บและการกำจัดขยะที่ไร้ประสิทธิภาพ

4. ปัญหามลภาวะทางน้ำ แหล่งน้ำ ได้แก่ คู คลอง และสระน้ำโบราณ ซึ่งมีจำนวน และขนาดพอเพียงแก่ความต้องการของเมือง เพราะมีแนวคลองตัดเป็นตารางทั้งเกาะ แต่ในปัจจุบันตื้นเขิน บางส่วนกลายเป็นที่ทิ้งขยะบางส่วนกลายเป็นถนน จึงไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ การระบายน้ำมีจำนวนไม่เพียงพอ บางพื้นที่ไม่มีและขาดประสิทธิภาพ การระบายน้ำไม่ทัน เกิดน้ำท่วมเมื่อฝนตกหนัก ระบบกำจัดน้ำเสียปัจจุบันยังไม่มี น้ำเสียจะไหลลงแม่น้ำหรือสระน้ำซึ่งทำให้เกิดสภาพแวดล้อมที่ไม่ดี บางแห่งน้ำเน่าเหม็นไม่สามารถนำมาใช้ได้

5. ปัญหาในการต่อเติมอาคารเนื่องจากอาคารตึกแถวเป็นลักษณะอาคารเอนกประสงค์มีการใช้ประโยชน์จากอาคารในหลายรูปแบบส่วนใหญ่จะมีการต่อเติมไปตามความต้องการของผู้ใช้อาคารเองไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ส่วนค้าขาย พื้นที่ Set Back หรือพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารเพียงเพื่อต้องการพื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้นโดยไม่รู้ว่าจริง ๆ แล้วการ Set Back หรือการเว้นพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารนั้นเพื่อประโยชน์อะไร อีกส่วนหนึ่งก็เกิดจากหน่วยงานของรัฐที่ไม่มีการควบคุมและตรวจสอบอาคารเลยดังนั้นในการออกแบบต้องให้มีความชัดเจนว่าเป็นอาคารประเภทไหนทำอาคารเฉพาะอย่างไม่ใช่ออกแบบอาคารตึกแถวตั้งไว้แล้วยังแบ่งอาคารออกไปอีก ผู้ใช้อาคารก็ต้องรู้ว่าอาคารเป็นอาคารแบบไหน สามารถใช้ประโยชน์จากอาคารได้แค่ไหน และในส่วนหน่วยงานของรัฐก้อต้องคอยดูแลควบคุมให้อยู่ในกฎหมายที่ได้กำหนดไว้

6. ปัญหาด้านทัศนียภาพของเมืองประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา ปัจจุบันถูกทำลายด้วยสิ่งรกตาเป็นจำนวนมาก นับตั้งแต่อาคารสูงสมัยใหม่ที่ปราศจากเอกลักษณ์ สิ่งก่อสร้างที่ออกแบบโดยขาดวิจารณญานทางประวัติศาสตร์ พืชพันธุ์ไม้และประดิษฐกรรมแบบใหม่เป็นจำนวนมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รวมทั้งอาคารร้านค้า ชุมชนที่สร้างซับซ้อนกับอาคารประวัติศาสตร์หรือเบียดบังโบราณสถาน เป็นเหตุให้บรรยากาศของเมืองประวัติศาสตร์ถูกทำลายมาโดยตลอด

2. แนวทางในการแก้ไขสภาพปัญหาของอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวทางการแก้ปัญหาคือผู้ที่ออกแบบอาคารควรมีการออกแบบที่พิถีพิถันและศึกษาข้อดีข้อเสียของอาคารเก่าแล้วนำมาประยุกต์ใช้กับอาคารใหม่ ผู้ใช้อาคารควรรู้ เข้าใจในตัวกฎหมายและต้องคอยดูแลสภาพของอาคารให้ดี ส่วนหน่วยงานของรัฐต้องคอยควบคุมดูแลในเรื่องขอกฎหมายที่กำหนดไว้ และต้องมีนักวิชาการ ประชาชน เข้าร่วมพิจารณา รูปแบบอาคารด้วย ไม่ใช้เฉพาะหน่วยงานของเทศบาลพระนครศรีอยุธยาเท่านั้น ส่วนการออกแบบอาคารตึกแถวในอนาคตควรจะศึกษารูปแบบอาคารในอดีตว่าเดิมเป็นอย่างไร อาคารที่จะเกิดขึ้นใหม่ก็น่าจะมีความเคารพและมีความสอดคล้องกับอาคารในอดีต ในเรื่องของการจราจรในบริเวณเกาะเมืองอยุธยา ส่วนในเรื่องของทัศนียภาพของเมืองควรศึกษาถึงภูมิทัศน์ของบริเวณเกาะเมืองอยุธยาเดิมว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร แล้วหาเอกลักษณ์ของพระนครศรีอยุธยาไม่ว่าจะเป็นพันธุ์ไม้ของทางจังหวัดควรใช้พันธุ์ไม้ที่เคยปลูกในอดีตซึ่งปลูกตามความเชื่อศาสนา ไสยศาสตร์และเพื่อใช้สอยในชีวิตประจำวันเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ

แนวทางแก้ไขข้อกำหนดและมาตรการทางกฎหมายให้มีความเหมาะสมได้นั้นจะต้องประกอบด้วย ดังนี้ คือ

1. รัฐและราชการส่วนท้องถิ่นจะต้องกำหนดนโยบายและแนวทางที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์เมืองพระนครศรีอยุธยาให้มีความชัดเจนกว่าที่เป็นอยู่ จะต้องมีการกำหนดขอบเขตของการอนุรักษ์เมืองพระนครศรีอยุธยาให้เป็นที่แนชัดว่าจะรักษาเมืองประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาไว้มากน้อยเพียงใด

2. ควรจะต้องกำหนดแผนงานและโครงการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมของเมืองพระนครศรีอยุธยาให้เป็นที่ชัดเจน เพื่อให้มีการประสานและปฏิบัติงานร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ควรจะต้องจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่ที่จะอนุรักษ์ในแต่ละแห่งของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้มีความชัดเจน เพื่อที่จะได้กำหนดมาตรการควบคุมสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินและการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารให้เหมาะสมสอดคล้องกับความสำคัญของพื้นที่

4. ควรจะต้องปรับปรุงข้อกำหนดในการควบคุมสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดินและการก่อสร้างอาคารภายในเขตพื้นที่อนุรักษ์ของเมืองพระนครศรีอยุธยาให้มีรายละเอียดกว่าที่เป็นอยู่เพราะข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ของเมืองพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ให้มีรายละเอียดกว่าที่เป็นอยู่เพราะข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมพื้นที่เพื่อการอนุรักษณ์ของเมืองพระนครศรีอยุธยาที่ผ่านมานั้น ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยรักษาคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมเมืองพระนครศรีอยุธยาไว้ได้ ดังนั้นในพื้นที่อนุรักษ์ภายในบริเวณเกาะเมืองอยุธยานั้นควรมีข้อกำหนดและมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดในการควบคุมสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดิน และการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคารโดยต้องกำหนดให้อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงภายในเขตพื้นที่ ต้องกำหนดให้มีการใช้พื้นที่ ลักษณะ รูปทรง และวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างหรือดัดแปลงอย่างชัดเจน และมีความสอดคล้องกับสถาปัตยกรรมแบบพื้นถิ่น ทั้งนี้ความเข้มงวดในการควบคุมจะเป็นไปตามลำดับความสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมและพื้นที่ที่จะอนุรักษ์ในแต่ละแห่ง

5. หน่วยงานของราชการท้องถิ่นจะต้องมีความจริงใจที่จะแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาและสามารถรักษาคุณค่าของเมืองประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6. ต้องมีการส่งเสริมสร้างสำนึกให้ประชาชนในพื้นถิ่นได้เกิดความรักและความเข้าใจในการที่จะต้องมีส่วนช่วยในการอนุรักษ์มรดกวัฒนธรรมของตนด้วย

3. แนวโน้มของพระราชบัญญัติควบคุมอาคารบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวโน้มของพระราชบัญญัติควบคุมอาคารบริเวณเกาะเมืองอยุธยาควรจะมองถึงการจัด Zoning ภายในบริเวณเกาะเมืองให้มีความชัดเจน ซึ่งในปัจจุบันจะเห็นว่ามีอาคารต่างๆเกิดขึ้นมากมาย บางแห่งอยู่ติดกับบริเวณโบราณสถานก็มี และการที่จะอนุรักษ์เมืองประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมได้ จำเป็นต้องมีการปรับปรุงข้อกำหนดและมาตรการทางกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมสิ่งแวดล้อมและการก่อสร้างอาคารภายในเขตพื้นที่อนุรักษ์เสียใหม่ รวมทั้งต้องหามาตรการอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมให้การอนุรักษ์เป็นไปอย่างได้ผลและมีประสิทธิภาพ เช่น การประชาสัมพันธ์และให้ความรู้กับประชาชนในพื้นที่ทั้งด้านกฎหมายและการอนุรักษ์ เพื่อหาแนวร่วมการอนุรักษ์ เมื่อถึงเวลานั้นประชาชนในพื้นที่จะเป็นผู้ผลักดันและกำหนดแนวทางอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมของตนเองแทนภาครัฐคงเป็นเป้าหมายสูงสุดของการอนุรักษ์ตามแนวทางอนุรักษ์เชิงพัฒนาแบบยั่งยืน แล้วมาตรการด้านกฎหมายก็อาจจะไม่มีความจำเป็นที่จะต้องใช้อีกต่อไป

อนึ่ง การดำเนินการเพื่อให้มีผลในการบังคับใช้มาตรการต่าง ๆ ที่กล่าวมาแล้วได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องประกาศเขตนครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยาเป็นเขตอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และเขตควบคุมมลพิษตามพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 การอภิปรายผล

จากการศึกษาลักษณะทางกายภาพภายในและภายนอกของอาคารตึกแถวภายในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวให้มีความเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมบริเวณเกาะเมืองอยุธยา สามารถอภิปรายผลที่ได้ดังนี้

1. ลักษณะทางกายภาพภายในอาคาร

1.1 การจัดพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

1.1.1 การครอบครองอาคารของผู้อยู่อาศัยในอาคารห้องแถว และอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบันส่วนใหญ่จะเป็นทั้งเจ้าของอาคารและเจ้าของที่ดินส่วนผู้ที่อาศัยในอาคารตึกแถวในยุคอดีตส่วนใหญ่จะเป็นการเช่าอาคารในระยะสั้นทำสัญญาเช่าปีต่อปีซึ่งจากการสำรวจพบว่าผู้ที่เป็นเจ้าของอาศัยอยู่ในอาคารห้องแถว ส่วนใหญ่จะเป็นคนในพื้นถิ่นที่อาศัยอยู่กันมานานมีการครอบครองอาคารเป็นช่วง ๆ สืบทอดต่อกันมา ส่วนผู้ที่เป็นเจ้าของอยู่ในอาคารตึกแถวในยุคอดีตและผู้ที่อาศัยอยู่ในอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบันส่วนใหญ่จะมาจากพื้นที่อื่นไม่ได้อาศัยอยู่ในบริเวณเกาะเมืองอยุธยามาก่อนซึ่งจากการสัมภาษณ์ นายสายยันต์ คล้ายสังข์ (12 ตุลาคม 2551) ได้กล่าวว่าสาเหตุที่ทำให้บริเวณเกาะเมืองอยุธยาเปลี่ยนแปลงไป เกิดจากการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดพระนครศรีอยุธยามีการขยายตัวอยู่ในอัตราที่สูงจึงเกิดการกว้านซื้อที่ดินเป็นจำนวนมากในเมืองพระนครศรีอยุธยาโดยเฉพาะในบริเวณเกาะเมืองมีการซื้อที่ดินแล้วสร้างเป็นอาคารตึกแถวไว้สำหรับขาย เนื่องจากอาคารตึกแถวเป็นอาคารที่เอนกประสงค์อีกทั้งคนก็มีกำลังซื้อที่สูงไม่ว่าจะเป็ชาวต่างชาติที่ต้องการประกอบธุรกิจการค้าในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหรือคนชนบทที่ต้องการใช้ชีวิตในสังคมเมืองและประกอบธุรกิจการค้าด้วย จึงทำให้มีคนอพยพเข้ามาอาศัยในบริเวณเกาะเมืองอยุธยาเป็นจำนวนมาก ดังนั้นในการครอบครองอาคารไม่ว่าจะเป็นอาคารตึกแถวในยุคอดีตหรืออาคารตึกแถวในยุคปัจจุบันนั้นจะขึ้นอยู่กับสภาพของอาคารและฐานะของเจ้าของอาคาร โดยสันติ ฉันทวิลาสวงค์ (2520 : 125) กล่าวไว้ว่าตึกแถวในย่านพาณิชยกรรมซึ่งราคาที่ดินสูง ราคาขายต่อคูหาก็สูงมาก ซึ่งผู้ที่มีรายได้ปานกลางและต่ำกว่าจะไม่มีโอกาสเป็นเจ้าของคูหาได้เลย

1.1.2 ผู้อยู่อาศัยภายในอาคารทั้ง 3 ประเภท ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเรื่องของการจัดพื้นที่ในลักษณะเดียวกันว่าอาคารที่ตนอาศัยอยู่จะใช้ทำประโยชน์โดยการพักอาศัยและทำธุรกิจการค้าประกอบควบคู่กันไป จากการสำรวจพบว่าผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถวจะประกอบธุรกิจการค้าในลัษณะประเภทค้าปลีก ซึ่ง Quinn (1971 : 85) ได้ให้ความหมายของคำว่าร้านค้าปลีก ซึ่งแยกตามลักษณะสินค้า ได้แก่ สิ้นค้าจำเป็นพื้นฐานสำหรับชีวิตประจำวัน และสินค้าไม่จำเป็น หรือฟุ่มเฟือย ซึ่งในลักษณะเดียวกัน สุพิณิชย์ แสงเพ็ญพราว (2542 : 56) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้อยู่อาศัยใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาคารตึกแถวมักจะประกอบธุรกิจการค้าภายในอาคารตึกแถว และใช้เป็นที่พักอาศัยของครอบครัวไปในเวลาเดียวกัน

1.1.3 การประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ภายในส่วนค้าขายของผู้อยู่อาศัยภายในอาคารทั้ง 3 ประเภท พบว่ามีการประกอบการค้าในบริเวณชั้นล่างของอาคารและพักอาศัยอยู่ในบริเวณชั้นบนและผู้อยู่อาศัยในอาคารจะเลือกนั่งค้าขายในบริเวณที่มีความสะดวกในการให้บริการและสามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึงและยังพบว่าส่วนใหญ่มีการใช้พื้นที่บริเวณค้าขายในการรับประทานอาหารอีกด้วยโดยให้เหตุผลในลักษณะเดียวกันว่าสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้และสามารถบริการลูกค้าได้สะดวกรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จินดาร ประสมทรัพย์ (2525 : 134 – 135) ได้กล่าวถึงการจัดพื้นที่ในบริเวณค้าขายไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมภายในส่วนค้าขายต้องกำหนดพฤติกรรมที่ต่อเนื่องกันโดยตลอดซึ่งจะส่งผลให้เกิดความพึงพอใจต่อพฤติกรรมการซื้อของลูกค้า คือจะต้องให้เกิดความสะดวกในการซื้อซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยให้เกิดการซื้อและมีความสะดวกสำหรับผู้ค้าขายที่จะให้บริการด้วย โดยสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิโรจน์ นิพัทธนะวัฒน์ (2534 : 299) ได้กล่าวไว้ว่า นอกจากเราจะได้แนวความคิดทางด้านหน้าที่ใช้สอยครอบคลุมในแง่มุมมองต่าง ๆ แล้ว เรายังต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์ในการจัดกลุ่มของกิจกรรมที่มีความสอดคล้องกัน สัมพันธ์กันระหว่างกิจกรรม พื้นที่ที่จำเป็นต้องมีการติดต่อถึงกันอย่างสะดวก และรวดเร็วย่อมหมายถึงพื้นที่ที่ต้องอยู่ใกล้ชิดกัน หรือบางทีอาจจะใช้พื้นที่ใช้สอยร่วมกัน นอกจากนี้ควรจัดให้มีการยืดหยุ่นในด้านการใช้สอย โดยการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เป็นระบบเปิด ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงการใช้สอยได้เพื่อให้ได้ประโยชน์หลายอย่างในพื้นที่เดียวกันและต้องเตรียมการในเรื่องแนวความคิดสำหรับการเปลี่ยนแปลง และขยายตัวในอนาคต

1.1.4 ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยภายในอาคารมีความคิดเห็นสอดคล้องกันว่าส่วนใหญ่ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในอาคารคือเรื่องของห้องน้ำ-ส้วมเพราะห้องน้ำ-ส้วมมีขนาดเล็กเกินไปทำให้ไม่มีความสะดวกสบายในการเขาไปใช้ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ เพ็ญศรี ฉันทวรางค์ (2528 : 70) ได้กล่าวถึงเรื่องของ ห้องน้ำ – ส้วมไว้ว่าห้องสุขาที่อยู่ใต้บันไดนั้นมีขนาดที่เล็กเกินไปทำให้ผู้ที่เข้าไปใช้งานรู้สึกอึดอัด และส่วนใหญ่พบว่าบริเวณห้องน้ำ – ส้วมจะให้ประกอบกิจกรรมประเภทอื่นด้วย เช่น การซักผ้า ดังนั้นขนาดของห้องน้ำ – ส้วม ที่มีความเหมาะสมต้องมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ใช้เป็นหลัก ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นภายในอาคารห้องแถว และอาคารตึกแถวในยุคอดีตเกิดสภาพปัญหาเดียวกันคือ ห้องน้ำมีจำนวนน้อยเกินไปทำให้ต้องแย่งกันเข้าโดยเฉพาะเวลาเร่งรีบ ซึ่งจากการสำรวจพบว่าห้องน้ำ-ส้วมส่วนใหญ่ภายในอาคารน้องแถว จะมีห้องน้ำจำนวน 1 ห้องส่วนอาคารตึกแถวในยุคอดีตจะมีห้องน้ำจำนวน 2 ห้อง ดังนั้นจำนวนของห้องน้ำ – ส้วมที่เหมาะสมต้องมีจำนวนที่เพียงพอและต้องมีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้ใช้ โดยพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2544 ได้กล่าวถึงเรื่องห้องน้ำ – ส้วมไว้ว่า ห้องแถวหรือตึกแถวไม่ว่าจะให้พาณิชย์หรืออาศัย หรือบ้านแถว ถ้ามีพื้นที่รวมกันแต่ละคูหาไม่เกิน 200 ตารางเมตร ต้อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มีส้วม 1 ที่ และถ้ามีพื้นที่รวมกันแต่ละดูหาเกิน 200 ตารางเมตร หรือสูงเกิน 3 ชั้น ต้องมีส้วม 2 ที่ ที่ปัสสาวะ 1 ที่ และห้องอาบน้ำ 1 ห้อง เป็นอย่างน้อย

1.1.5 ผู้อยู่อาศัยภายในอาคารส่วนใหญ่มีการต่อเติมบริเวณครัวไฟมากที่สุดโดยให้เหตุผลในลักษณะเดียวกันคือพื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไปและอาคารเดิมที่ตนอาศัยอยู่ไม่มีส่วนดังกล่าวซึ่งบริเวณดังกล่าวคือว่ามีความสำคัญต่อการใช้สอยในชีวิตประจำวันของผู้ใช้สอยภายในอาคารทำให้มีพื้นที่ไม่เพียงพอต่อความต้องการของผู้อยู่อาศัยภายในอาคารและขาดความสะดวกสบายในการใช้สอยพื้นที่ซึ่งการต่อเติมอาคารและดัดแปลงอาคารนั้นเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายซึ่งจากการสัมภาษณ์ นายสายยันต์ คล้ายสังข์ (12 ตุลาคม 2551) ได้กล่าวว่า ปัญหาในการต่อเติมอาคารเนื่องจากอาคารตึกแถวเป็นลักษณะอาคารเอนกประสงค์มีการใช้ประโยชน์จากอาคารในหลายรูปแบบส่วนใหญ่จะมีการต่อเติมไปตามความต้องการของผู้ใช้อาคารเองไม่ว่าจะเป็นพื้นที่ส่วนค้าขาย พื้นที่ส่วนห้องครัว พื้นที่ Set Back หรือพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารเพียงเพื่อต้องการพื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้นโดยไม่รู้ว่าจริง ๆ แล้วการ Set Back หรือการเว้นพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารนั้นเพื่อประโยชน์อะไรอีกส่วนหนึ่งก็เกิดจากหน่วยงานของรัฐที่ไม่มีการควบคุมและตรวจสอบอาคารเลย ดังนั้นในการออกแบบต้องให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้อาคารและต้องให้มีความชัดเจนว่าเป็นอาคารประเภทไหนทำอาคารเฉพาะอย่างไม่ใช่ออกแบบอาคารตึกแถวตั้งไว้แล้วแบ่งอาคารออกไปอีก ผู้ใช้อาคารก็ต้องรู้ว่าอาคารเป็นอาคารแบบไหน สามารถใช้ประโยชน์จากอาคารได้แค่ไหน และในส่วนหน่วยงานของรัฐก็ต้องคอยดูแลควบคุมให้อยู่ในกฎหมายที่ได้กำหนดไว้

1.2 แสงสว่างภายในอาคาร

ภายในบริเวณพื้นที่ส่วนค้าขายส่วนใหญ่พบว่าจะเปิดไฟทิ้งไว้ตลอดทั้งวันเนื่องจากผู้อยู่อาศัยให้เหตุผลว่าแสงธรรมชาติจากภายนอกเข้าสู่อาคารไม่เพียงพอ ซึ่งบริเวณดังกล่าวก็ต้องการใช้แสงสว่างมากกว่าปกติด้วย และจากการสำรวจพบว่าแสงสว่างภายในบริเวณค้าขายต้องใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าตลอดทั้งวัน เนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกเข้ามาได้น้อย อาจจะเป็นด้วยทั้งการออกแบบอาคารตึกแถวเอง และจากการจัดวางสินค้าภายในบริเวณส่วนค้าขายด้วย ซึ่งเกียรติ จิวะกุล และคณะ (2525 : 257-260) กล่าวว่าแสงสว่างจากดวงโคมไฟฟ้าเป็นสิ่งที่จำเป็นควบคู่กันไปกับแสงจากธรรมชาติ เรื่องการนำประโยชน์จากแสงธรรมชาติมาใช้ภายในอาคารนั้นเป็นเรื่องที่ควรได้รับการเอาใจใส่อย่างมาก และ ธนบูรณ์ ศศิภาณุเดช (2521 : 97) ได้กล่าวถึงเรื่องแสงสว่างภายในอาคารในลักษณะเดียวกันคือ สิ่งที่ต้องพิจารณาในการให้แสงสว่างภายในอาคารคือระดับความสว่างที่ตกลงบนพื้นที่ทำงาน และต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมด้วย คือ สีของห้องที่เหมาะสมก็เป็นอุปกรณ์แสงสว่างที่ดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3 การระบายอากาศภายในอาคาร

จากการสำรวจการระบายอากาศภายในอาคารทั้ง 3 ประเภทส่วนใหญ่จะไม่มีพื้นที่ว่างด้านหลังอาคาร เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวมีการต่อเติมทำให้ไม่มีทางเข้าออกด้านหลังอาคารทำให้ตัวอาคารเองเกิดความอับทึบ อากาศไม่สามารถไหลเวียนถ่ายเทผ่านภายในตัวอาคารตึกแถวได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ นายธีระชัย มโนมัยพิบูลย์ (12 ตุลาคม 2551) ได้กล่าวถึงการระบายอากาศภายในอาคารไว้ว่า การที่มีการต่อเติมอาคารโดยเฉพาะพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารนั้นเกิดจากความต้องการและความพึงพอใจผู้ใช้อาคารเองซึ่งผู้ใช้เองไม่มีความเข้าใจในเรื่องของกฎหมายอาคารต่อเติมอาคารโดยไม่ได้คำนึงถึงผลกระทบที่ตามมาทำให้เกิดปัญหามากมายภายในอาคารไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการระบายอากาศและความปลอดภัยของผู้ใช้อาคารเอง ในส่วนของการออกแบบอาคารต้องให้มีความเหมาะสมเพียงพอและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้อาคาร ดังนั้นการออกแบบอาคารให้มีพื้นที่ว่างด้านหลังอาคาร เป็นการคำนึงถึงสิ่งที่สำคัญต่าง ๆ ทั้งการระบายอากาศ ความปลอดภัย ซึ่ง ชนินทร์ ทิพโยภาส (2537 : 237) กล่าวว่าการออกแบบอาคารตึกแถวที่ผ่านมานั้นทำให้ผู้ใช้อาคารยังไม่ได้รับประโยชน์จากธรรมชาติอย่างที่ควรจะได้ การนำอากาศธรรมชาติซึ่งมีอุณหภูมิอยู่ในเกณฑ์สบายเข้ามาใช้ภายในอาคารนั้นเป็นไปได้ค่อนข้างยาก

2. ลักษณะทางกายภายภายนอกอาคาร

2.1 ทำเลที่ตั้งอาคาร

จากการสำรวจลักษณะกายภายภายนอกอาคารพบว่าส่วนใหญ่ อาคารห้องแถวและอาคารตึกแถวในยุคอดีตจะตั้งอยู่ทางทิศเหนือของเมืองบริเวณตลาดหัวรอบริเวณนี้จะเป็นแหล่งชุมชนและย่านการค้าส่วนอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบันจะตั้งอยู่ทางทิศตะออกของเมืองบริเวณตลาดเจ้าพรหมเนื่องจากเกิดการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจภายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาทำให้มีการขยายตัวของเมืองจากเดิมที่มีการย่านการค้าขายอยู่ทางทิศตะวันออกที่มีความหนาแน่นของพื้นที่อยู่แล้วไม่สามารถขยายตัวได้จึงทำให้มีการขยายออกไปบริเวณนอกเกาะเมืองด้านตะวันออกตามแนวถนนแยกเข้าเมือง (จากถนนสายเอเชีย) ตึกแถวบริเวณที่พักอาศัยหนาแน่นที่สุดจะอยู่ด้านตะวันออกของเกาะนี้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ เพ็ญศรี ฉันทวรางค์ (2528 : 33) ได้กล่าวว่าทำเลที่ตั้งของอาคารตึกแถวจะกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปทุกพื้นที่ของชุมชนเมืองโดยมีถนนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของทำเลที่ตั้งอาคารดังนั้นการเลือกทำเลที่ตั้งของผู้ใช้อาคารจะมีความเกี่ยวเนื่องกับกิจกรรมการใช้อาคารดังนี้ คือ กิจกรรมเกี่ยวกับการค้า ต้องการทำเลที่ตั้งอยู่ในย่านชุมชนที่มีผู้คนผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก อันได้แก่ ทำเลที่ตั้งใจกลางเมือง หรือย่านชุมชนชานเมืองในบริเวณที่ติดริมถนนใหญ่หรือบริเวณทางแยกไปสู่ย่านพักอาศัย ซึ่งในลักษณะเดียวกัน Mahan Narayan Shestha (อ้างใน จินดา ประสมทรัพย์ 2528 :46-47) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลูกค้ากับร้านค้าเมื่อปี 1967 ผลจากการศึกษาพบว่าร้านค้าเมื่อกำหนดที่ตั้งอยู่ ณ. ที่ใดที่หนึ่งจะต้องคำนึงถึงองค์ประกอบ 3 ประการ คือ 1. ความใกล้ไกลจากที่อยู่ของลูกค้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ขนาดของร้านของชำ

3. ระยะทางตามความรู้สึกของประชาชน

นอกจากองค์ประกอบทั้ง 3 ประการแล้วจะต้องคำนึงถึงสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจของบริเวณนั้นด้วย

2.2 รูปแบบและการวางผังอาคาร

จากการสำรวจการวางผังของอาคารภายในบริเวณเกาะเมืองอยุธยาทั้ง 3 ยุค พบว่าอาคารส่วนใหญ่จะวางผังในลักษณะเป็นแนวเส้นตรง (Linar Pattem) ตั้งอยู่ติดกับถนนสายหลักที่มีความกว้างประมาณ 6.00 ม. ซึ่งความสะดวกในการสัญจรและเป็นแหล่งชุมชนที่มีความเหมาะสมกับการประกอบธุรกิจการค้า มีการจราจรที่มีความสะดวกในการเข้าถึงของผู้มาใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญศรี ฉันทวรางค์ (2528 : 67) กล่าวไว้ว่าเหตุผลประการสำคัญที่สุดของผู้ที่เลือกอยู่ในอาคารตึกแถว เนื่องจากความเหมาะสมในเรื่องทำเลที่ตั้งคือ มีทำเลที่ตั้งที่ดีเป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับการประกอบธุรกิจ และมีทางการจราจรที่สะดวก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของ Darid (1981 : 3 –4) กล่าวว่า การเลือกที่ตั้งที่เหมาะสมสำหรับการทำธุรกิจร้านค้าจะต้องมีถนนที่ผ่านหน้าอาคารและมีการจราจรมี่สะดวกเหมาะสมแก่การติดต่อธุรกิจการค้า การเลือกที่ตั้งที่ดีควรจะเป็นย่านธุรกิจการค้า หรือริมถนนสายสำคัญ

2.3 การจัดพื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร

2.3.1 ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารและลูกค้าที่มาใช้บริการภายในร้านส่วนใหญ่จะนำยานพาหนะของตนเองไปจอดไว้บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคาร โดยให้เหตุผลสอดคล้องกันว่าไม่มีทางเลือกและสามารถมองเห็นยานพาหนะของตนเองได้ง่ายเนื่องจากมีการจอดรถบริเวณดังกล่าวได้ส่งผลกระทบทำให้เกิดปัญหาในการจราจรขึ้นภายในบริเวณเกาะเมืองอยุธยา ซึ่งจากการสัมภาษณ์ นายเกรียงไกร คุ้มศิริ (12 ตุลาคม 2551)ได้กล่าวว่า ปัญหาทางด้านการจราจรเนื่องจากถนนในบริเวณเกาะเมืองอยุธยาเป็นถนนที่แคบอีกทั้งอาคารที่ก่อสร้างขึ้นมาใหม่แต่ละหลังไม่ได้มีการออกแบบพื้นที่จอดรถไว้โดยเฉพาะอาคารประเภทตึกแถวจึงทำให้บริเวณข้างทางเป็นที่สำหรับจอดรถทั้งของเจ้าของอาคารและลูกค้าที่มาใช้บริการ ดังนั้นเพื่อที่จะลดปัญหาการจราจรแล้วในการออกแบบอาคารในอนาคตควรที่จะจัดพื้นที่สำหรับจอดรถไว้ด้วยซึ่งอาจจะจัดไว้ในส่วนบริเวณทางด้านหลังอาคารก็ได้ ปัญหาด้านการจราจรที่ติดขัดในช่วงเช้าก่อนเวลาทำงานและช่วงเย็นหลังเวลาเลิกงาน เนื่องจากส่วนหนึ่งอาคารตึกแถวไม่มีพื้นที่จอดรถโดยเฉพาะทำให้ริมถนนทั้ง 2 ข้างทางเป็นที่จอดรถไปโดยปริยายพื้นที่ในการจราจรจึงแคบสันติ ฉันทวิลาสวงศ์ (2520 : 101) ได้กล่าวถึงตัวกำหนดลักษณะของอาคารตึกแถวไว้ว่า สิ่งอำนวยความสะดวกที่ทำให้เกิดตึกแถวนั้น นอกจากจะเป็นทางเท้าในการเข้าสู่อาคารแล้ว ถือได้ว่าพื้นที่จอดรถที่มีความเหมาะสมสำหรับอาคารก็เป็นองค์ประกอบที่สำคัญ และเป็นความต้องการหลักของผู้อยู่อาศัย และผู้ที่มาติดต่อ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.2 การรับส่งสินค้าภายในร้านพบว่าที่ร้านของตนจะมีรถขนถ่านสินค้ามาจอดไว้ที่บริเวณถนนสาธารณะด้านหน้าอาคาร โดยให้เหตุผลในลักษณะเดียวกันคือ ไม่มีที่จอดรถบริเวณที่อื่นและบริเวณดังกล่าวยังมีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าดังที่ สันติ ฉันทวิลาสวงส์ (2520 : 15) ได้กล่าวถึงบริเวณติดต่อรับสินค้าสำหรับตึกแถวไว้ว่า ตึกแถวส่วนใหญ่จะใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เพราะมีความเป็นย่านที่เป็นประโยชน์ต่อการติดต่อถึงกัน โดยสะดวกในกิจกรรมต่าง ๆ เช่นใช้เป็นพื้นที่ในการรับส่งสินค้า การเข้าถึงของลูกค้า ดังนั้นพื้นที่ดังกล่าวควรมีขนาดเพียงพอเพื่อรองรับสินค้าและจำนวนผู้ใช้สอย ตลอดจนมีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้าโดยไม่สร้างความรบกวนให้กับผู้สัญจรด้วยเช่นกัน ซึ่งคำกล่าวข้างต้นจากการสำรวจลักษณะของบริเวณรับสินค้า พบว่าส่วนใหญ่จะมีการรับส่งสินค้าบริเวณพื้นที่ด้านหน้าอาคาร บริเวณพื้นที่ทางเท้าสาธารณะซึ่งส่วนใหญ่มีความกว้าง 1.5 เมตร ทำให้เป็นการกีดขวางการสัญจรของผู้ใช้ทางเท้าสาธารณะ

2.4 การใช้วัสดุและชนิดของโครงสร้าง

- จากการสำรวจลักษณะของวัสดุและโครงสร้างอาคารส่วนใหญ่ พบว่าอาคารตึกแถวในยุคอดีตและอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบันเป็นอาคาร โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กส่วนอาคารห้องแถวประเภทห้องแถวส่วนใหญ่จะเป็นอาคาร โครงสร้างไม้ทั้งหลัง จากการสัมภาษณ์ นายธีระชัย มโนมัยพิบูลย์ (12 ตุลาคม 2551) ได้กล่าวถึงวัสดุและโครงสร้างของอาคารพาณิชยกรรมที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมบริเวณเกาะเมืองอยุธยาไว้ว่า รูปแบบอาคารตึกแถวสมัยใหม่ที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมากในบริเวณเกาะเมืองอยุธยาซึ่งรูปแบบอาคารสมัยใหม่นั้นไม่มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของอยธุยาเลยแต่ดูจะเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันเท่านั้น ซึ่งจะแตกต่างกับรูปแบบอาคารในอดีตไม่ว่าจะเป็น รูปทรง สัดส่วน โครงสร้าง วัสดุ สีรวมถึงการมี Space ของอาคารในอดีตจะมีความเหมาะสมกับสภาพสังคมและวัฒนธรรมของอยุธยามากกว่าและจากการสัมภาษณ์ ปัญหาในด้านสุนทรียภาพและปัญหาของอาคารตึกแถวที่เกิดขึ้นใหม่ที่บดบังเอกลักษณ์พื้นถิ่น เนื่องจากปัจจุบันความเจริญในด้านต่าง ๆ การเผยแพร่ของวัฒนธรรมต่างถิ่น อิทธิพลด้านการค้า การโฆษณา ความก้าวหน้าทางด้านวัสดุก่อสร้าง วิธีการก่อสร้าง จึงทำให้การพัฒนาของสถาปัตยกรรมและภูมิทัศน์ของเมือง อยู่ในลักษณะขาดการต่อเนื่องจากอดีตอาคารที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะอาคารตึกแถวในระยะหลังมีลักษณะชิงดีชิงเด่นกัน มีรูปแบบแตกต่างกันตามความพอใจของผู้ออกแบบ ไม่ประสานกลมกลืนกัน อันเป็นการทำลายสภาวะแวดล้อมของนครประวัติศาสตร์ซึ่งเป็นการขาดการประสานงานที่รัดกุมระหว่างเอกชนผู้ลงทุนกับหน่วยงานของรัฐ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

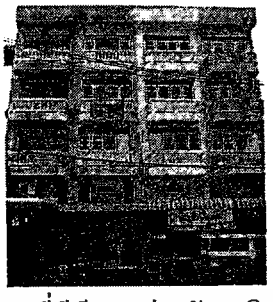

ภาพที่ 5.1 แสดงตึกแถวที่มีสีแตกต่างกัน บริเวณทิศตะวันตกของเกาะเมือง

5.3 ข้อเสนอแนะ

ผลของการวิจัยเป็นการยืนยันให้เห็นว่า ลักษณะทางกายภาพภายในและภายนอกอาคารตึกแถวมีผลกระทบต่อการเกิดรูปแบบของอาคารตึกแถวที่เกิดขึ้นต่อไปในอนาคต ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะความคิดเห็นในการออกแบบลักษณะทางกายภาพของอาคารตึกแถว เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการควบคุมรูปแบบทางสถาปัตยกรรมของตึกแถวให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ดังนี้

1. การออกแบบอาคารตึกแถวบริเวณเกาะเมืองอยุธยาในอนาคตควรให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของผู้อยู่อาศัยภายในอาคารเป็นหลัก คือ

พฤติกรรมของผู้อยู่อาศัยภายในอาคารตึกแถวมีผลต่อการเกิดรูปแบบของอาคารตึกแถวในลักษณะต่าง ๆ การใช้งานจริงของอาคารตึกแถวนั้นมีการใช้งานได้หลากหลายรูปแบบเพราะฉะนั้นต้องดูที่พฤติกรรมของผู้ใช้สอยอาคาร แล้วนำข้อมูลไปสู่ขั้นตอนในการออกแบบเพื่อตอบสนองต่อพฤติกรรมการใช้ของผู้ใช้อาคาร เพราะว่าผู้อยู่อาศัยที่ทำการต่อเติมอาคาร ต้องการพื้นที่ใช้สอยที่เพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการใช้สอยที่ผู้อยู่อาศัยคิดว่าทำให้เกิดความสะดวก และความสบายที่สุด ฉะนั้นเมื่อการออกแบบตอบสนองต่อพฤติกรรมการใช้สอยภายในอาคารแล้ว ปัญหาในเรื่องต่าง ๆ ก็จะลดน้อยลง เช่นการต่อเติม หรือดัดแปลงอาคาร เป็นต้น พื้นที่แต่ละส่วนภายในอาคารตึกแถวควรจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากผู้ใช้สอยอาคารมากกว่าการใช้ประโยชน์ใช้สอยในการประกอบกิจกรรมเพียงอย่างใดอย่างหนึ่ง และตัวสถาปนิกเองควรจะต้องบอกผู้อยู่อาศัยว่าทำอย่างไรถึงจะมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และตัวผู้อยู่อาศัยเองต้องช่วยกันดูแลลักษณะกายภาพของอาคารของตนเองให้ดีขึ้นด้วย ทำอย่างไรให้คงสภาพเดิมอยู่และอย่าให้มีการเปลี่ยนแปลง หรือให้มีการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด และต้องมีการบำรุงดูแลรักษาให้เป็นระเบียบมากที่สุด

สภาพแวดล้อม และทำเลที่ตั้งในการเกิดของตึกแถว ต้องมีความเป็นย่านประกอบการค้าในประเภทเดียวกัน หรือใกล้เคียงกัน น่าที่จะอยู่ในละแวกชุมชน หรือบริเวณหมู่บ้านเพื่อรองรับชุมชนในละแวกใกล้เคียงก็เพียงพอแล้ว และต้องกำหนดหน้าที่ใช้สอยของอาคารขึ้นมาเพื่อให้ตอบสนอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กับชุมชนในย่านนั้น ๆ และต้องมีกฎหมายเฉพาะออกมาเพื่อรองรับประเภทการใช้อาคารเฉพาะในย่านนั้นๆ ว่าให้ประกอบการในลักษณะใดบ้าง และผู้ที่จะเข้ามาอยู่อาศัยอาคารตึกแถวภายในย่านนั้นต้องรู้อย่างชัดเจนเลยว่าอาคารเป็นประเภทไหน แล้วจะต้องเกิดสภาพแวดล้อมบริเวณอาคารอย่างไร เพื่อให้ผู้ที่มาซื้ออาคารนั้นได้รับรู้ และยอมรับในสภาพที่จะเกิดขึ้นในอนาคตตั้งแต่ต้นแล้วว่าภายในย่านนั้นจะมีการประกอบการใดบ้าง ผู้อยู่อาศัยจะต้องยอมรับต่อผลที่จะเกิดขึ้นในย่านนั้น ๆ รูปแบบของตึกแถว ในอนาคตรูปแบบของตึกแถวจะเน้นที่ประโยชน์ใช้สอยสูงสุด เพื่อรองรับความต้องการของผู้ใช้สอยอาคารตึกแถว และผู้ที่มาใช้บริการติดต่อธุรกิจการค้า คือภายในจะต้องรองรับพฤติกรรมทางการพักอาศัย และการค้าขาย ส่วนภายนอกก็ต้องรองรับพฤติกรรมของผู้อยู่อาศัยเช่นกัน คือจะต้องมีพื้นที่จอดรถอย่างเพียงพอเพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจการค้า แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ในการออกแบบรูปแบบอาคารตึกแถวในอนาคตควรจะศึกษารูปแบบอาคารในอดีตว่าเดิมมีลักษณะเป็นอย่างไรอาคารที่จะเกิดขึ้นใหม่ก็ควรจะมีความเคารพและมีความสอดคล้องกับอาคารในอดีต ส่วนในเรื่องของทัศนียภาพของเมืองควรศึกษาถึงภูมิทัศน์ในบริเวณเกาะเมืองว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร แล้วหาเอกลักษณ์ของอยุธยาไม่ว่าจะเป็นพันธุ์ไม้ของทางจังหวัด เช่น ต้นหมัน และดอกโสน ซึ่งเป็นต้นไม้และดอกไม้ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยา หรือการจัด Street Furniture เพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ

แต่อย่างไรก็ตามรูปแบบของอาคารตึกแถวนั้นก็ยังจะขึ้นอยู่กับกฎหมายควบคุมอาคารเป็นหลัก ถ้ายังไม่มีการพัฒนาตัวกฎหมายให้มีความเหมาะสม รูปแบบทางสถาปัตยกรรมของอาคารประเภทตึกแถวก็เป็นเรื่องยากที่จะสามารถพัฒนาให้เกิดประโยชน์ต่อผู้อยู่อาศัย ผู้คนรอบข้าง สภาพแวดล้อม และสภาพสังคมโดยรวมได้

2. การควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมประเภทตึกแถวบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาในอนาคตควรให้มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติควบคุมอาคารเป็นหลัก คือ

ในเรื่องเกี่ยวกับแนวโน้มของพระราชบัญญัติควบคุมอาคารที่จะควบคุมอาคารตึกแถวที่จะเกิดในอนาคตนั้นสิ่งที่ควรจะคำนึงถึงเป็นอันดับแรกก็คือ ต้องทำการควบคุมลักษณะประเภทการใช้อาคารเป็นอันดับแรก และควรจะต้องปรับปรุงข้อกำหนดในการควบคุมสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดิน และการก่อสร้างอาคารภายในเขตพื้นที่อนุรักษ์ของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาให้มีรายละเอียดกว่าที่เป็นอยู่เพราะข้อกำหนดและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมพื้นที่เพื่อการอนุรักษ์ของอยุธยาที่ผ่านมานั้น ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะช่วยรักษาคุณค่าของมรดกวัฒนธรรมอยุธยาไว้ได้ดังนั้นในพื้นที่อนุรักษ์ภายในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้นควรมีข้อกำหนดและมาตรการทางกฎหมายที่เข้มงวดในการควบคุมสิ่งแวดล้อม การใช้ที่ดิน และการก่อสร้างหรือดัดแปลงอาคาร โดยต้องกำหนดให้อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงภายในเขตพื้นที่ ต้องกำหนดให้มีการใช้พื้นที่ลักษณะ รูปทรง และวัสดุที่ใช้ในการก่อสร้างหรือดัดแปลงอย่างชัดเจน และมีความสอดคล้องกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สถาปัตยกรรมแบบพื้นถิ่น ทั้งนี้ความเข้มงวดในการควบคุมจะเป็นไปตามลำดับความสำคัญของแหล่งวัฒนธรรมและพื้นที่ที่จะอนุรักษ์ในแต่ละแห่ง และเจ้าหน้าที่ต้องควบคุมให้เป็นไปตามลักษณะการใช้อาคารคือต้องมีผู้ตรวจสอบอาคารคอยตรวจสอบให้เป็นไปตามลักษณะการใช้ และรูปแบบอาคารตามข้อกำหนด

5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าแนวทางในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวบริเวณในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยานั้น ยังมีประเด็นและตัวแปรที่น่าสนใจในการที่จะศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงใคร่ขอเสนอแนะความคิดเป็นเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. การศึกษาแนวทางในการควบคุมรูปแบบสถาปัตยกรรมตึกแถวบริเวณในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นเพียงข้อค้นพบที่ใช้อธิบายได้เฉพาะพื้นที่ศึกษา บริเวณพื้นที่อื่นอาจมีปัจจัยที่เป็นตัวแปรแตกต่างกันออกไป การศึกษาในโอกาสต่อไปจึงอาจจะศึกษารูปแบบของอาคารตึกแถวในบริเวณเขตพื้นที่อื่นในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาหรือศึกษารูปแบบของอาคารตึกแถวในจังหวัดอื่นโดยนำมาเปรียบเทียบความแตกต่างหรือสอดคล้อง เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบอาคารตึกแถวต่อไป

2. ศึกษาเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของอาคารประเภทอื่นภายในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เช่น ศึกษาลักษณะทางกายภายของอาคารพักอาศัย เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาลักษณะทางกายภายของอาคารภายในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยาต่อไป

3. ศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตของผู้อยู่อาศัยในอาคารตึกแถว โดยศึกษาเรื่องอัคคีภัยที่เกิดขึ้นในบริเวณอาคารตึกแถวเพื่อเป็นแนวทางในความปลอดภัยของผู้อยู่อาศัย และผู้คนบริเวณรอบข้างอาคารต่อไป

5.5 การเสนอแนวทางในการออกแบบทางด้านสถาปัตยกรรม

5.5.1 แนวความคิดในการออกแบบอาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

5.5.2 โครงร่างงานออกแบบเพื่อกำหนดแบบรูปแบบ (Guideline Design) อาคารตึกแถวในบริเวณเกาะเมืองจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- ผังบริเวณโดยสังเขป
- แปลนอาคาร
- รูปด้าน
- รูปตัด
- ทัศนียภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แนวความคิดในการออกแบบสถาปัตยกรรมตึกแถว ในบริเวณเกาะเมือง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ความต้องการทางด้านพื้นที่ใช้สอยภายในอาคาร

ส่วนพักพักอาศัย

จำนวนผู้อยู่อาศัยภายในอาคารพบว่าส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกประมาณ 4 คนต่อ 1 ครอบครัวตามเกณฑ์มาตรฐาน (Time Saver) จำนวนคน 1 คน ใช้พื้นที่ 3.00x3.50 ม. โดยรวมพื้นที่ Furniture แต่ละคน และพื้นที่ว่างรอบตัว สำหรับการออกแบบห้องที่มีการใช้พื้นที่ร่วมกัน

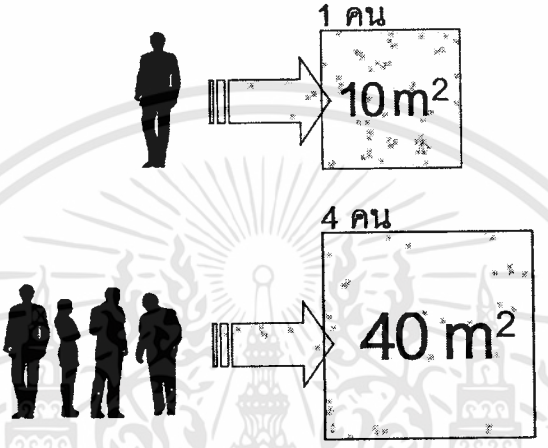

ภาพที่ 5.2 แสดงความต้องการทางด้านพื้นที่ใช้สอยในส่วนพักอาศัย

ส่วนของห้องครัวพบว่าส่วนใหญ่ผู้อยู่อาศัยจะประกอบอาหารรับประทานภายในอาคารประมาณ 1 - 2 วัน ทำครั้งหนึ่งและรับประทานอาหารชั้นล่างบริเวณส่วนร้านค้าเพราะว่ามีความสะดวกและสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้

ต้องมีพื้นที่ห้องครัวเพื่อการประกอบอาหารที่เหมาะสมโดยไม่จำเป็นต้องมีขนาดที่ใหญ่ เพราะส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาหารทุกวันและต้องมีส่วนรับประทานอาหารที่สะดวกและสามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้อย่างทั่วถึง

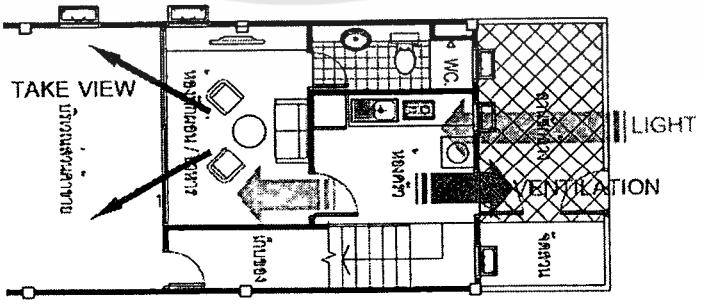

ภาพที่ 5.3 แสดงพื้นที่ประกอบอาหาร และรับประทานอาหาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การซักผ้าในอาคารส่วนใหญ่จะใช้เครื่องซักผ้าและมีการบริเวณหน้าห้องน้ำเพราะว่าพื้นที่บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง

ต้องมีพื้นที่ซักล้างบริเวณด้านหลังอาคาร เพื่อใช้เป็นที่สำหรับซักผ้าและตากผ้า ดังนั้นบริเวณพื้นที่ซักล้างจะต้องมีขนาดที่เพียงพอสำหรับการซักผ้าและตากผ้า

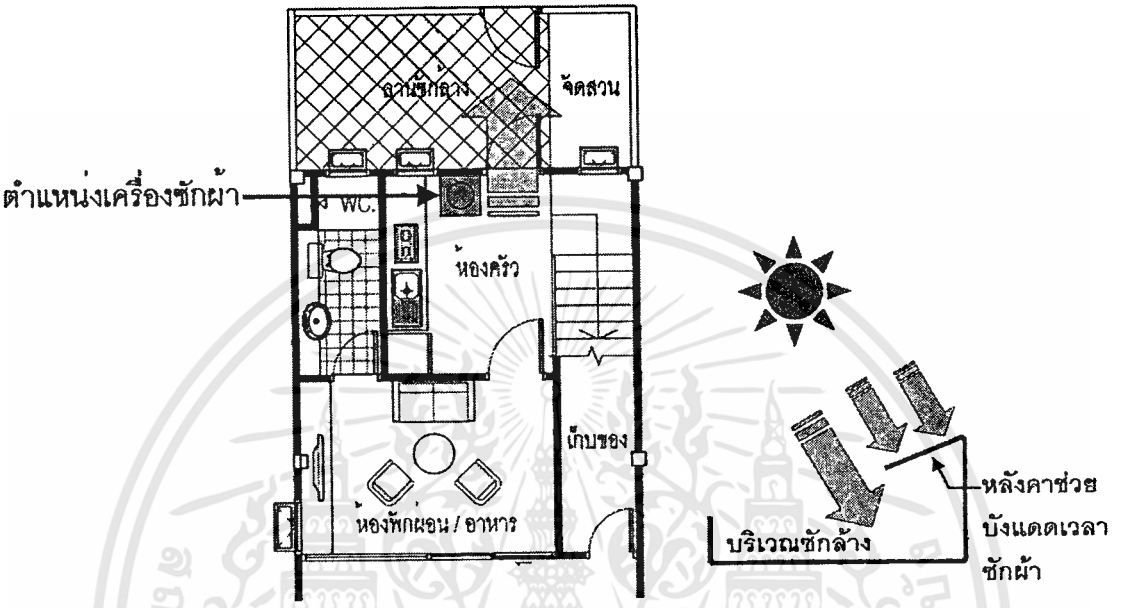

ภาพที่ 5.4 แสดงพื้นที่ซักผ้าและตากผ้า

ห้องน้ำ – ส้วมต้องมีจำนวนที่เพียงพอ เข้าถึงสะดวก และมีขนาดที่เหมาะสมแก่การเข้าไปใช้ มีการระบายอากาศที่ดี และมีการนำเอาแสงสว่างจากธรรมชาติเข้ามาช่วยเพื่อป้องกันการอับชื้นที่สามารถเกิดขึ้นได้

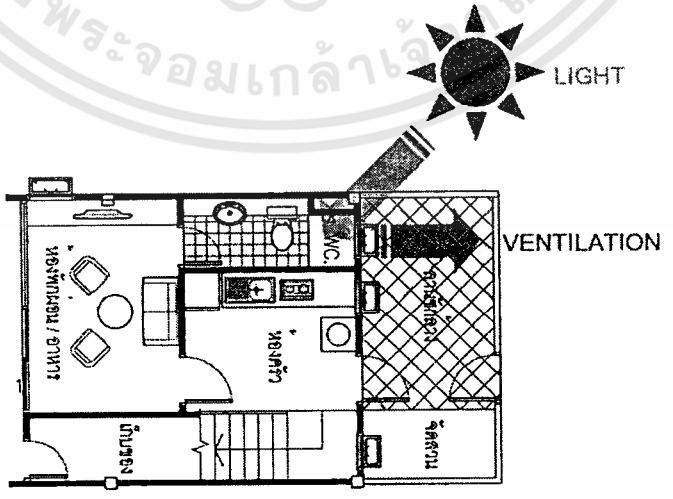

ภาพที่ 5.5 แสดงพื้นที่ห้องน้ำ-ส้วม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พื้นที่พักผ่อนของครอบครัวส่วนใหญ่พักผ่อนในบริเวณห้องนอนเพราะว่าต้องการความเป็นส่วนตัวและภายในอาคารไม่มีพื้นที่ที่เป็นบริเวณส่วนพักผ่อนของครอบครัว

ควรจัดพื้นที่บริเวณชั้นลอยให้เป็นพื้นที่พักผ่อนภายในครอบครัวเพื่อที่จะทำให้ผู้อยู่อาศัยภายในอาคารที่มีกิจกรรมร่วมกันและเป็นการสร้างความสัมพันธ์ของภายในครอบครัวเพราะพื้นที่นี้เป็นทางผ่านของทุกคนภายในครอบครัวและยังเป็นส่วนพื้นที่ที่เชื่อมต่อกันกับในหลายๆ ส่วน

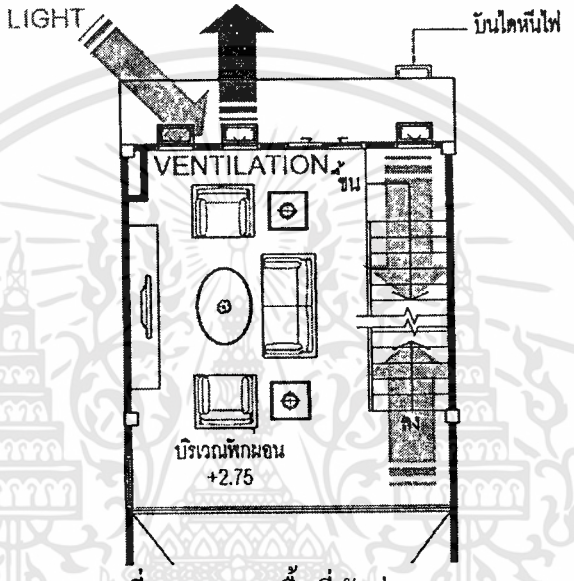

ภาพที่ 5.6 แสดงพื้นที่พักผ่อน

ระเบียงบริเวณด้านหน้าอาคารนั้นส่วนใหญ่ไม่เคยใช้ระเบียงในการประกอบกิจกรรมแต่จะใช้เป็นที่สำหรับวางคอมเพรสเซอร์แอร์

ส่วนใหญ่ไม่มีการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารดังนั้นในส่วนของระเบียงด้านหน้าอาคารควรออกแบบให้เป็นหลังคายื่นแทนเพื่อที่จะสามารถใช้ประโยชน์เป็นที่บังแดดบังฝนสำหรับผู้ที่ใช้ทางเท้าในการสัญจรซึ่งเป็นการเกื้อหนุนจุนเจือซึ่งกันและกันระหว่างผู้ซื้อกับผู้ขายส่วนพื้นที่สำหรับวางคอมเพรสเซอร์แอร์ควรออกแบบที่สำหรับวางโดยเฉพาะไม่เกะกะตรงบริเวณพื้นที่ด้านหน้าอาคาร

การใช้แสงในเวลากลางวันส่วนใหญ่จะมีการเปิดไฟบริเวณพื้นที่ส่วนค้าขายเนื่องจากว่าแสงสว่างจากธรรมชาติไม่เพียงพอ

ออกแบบให้มีช่องแสงทางด้านหน้าอาคารเพื่อช่วยนำแสงจากภายนอกเข้าสู่ภายในอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

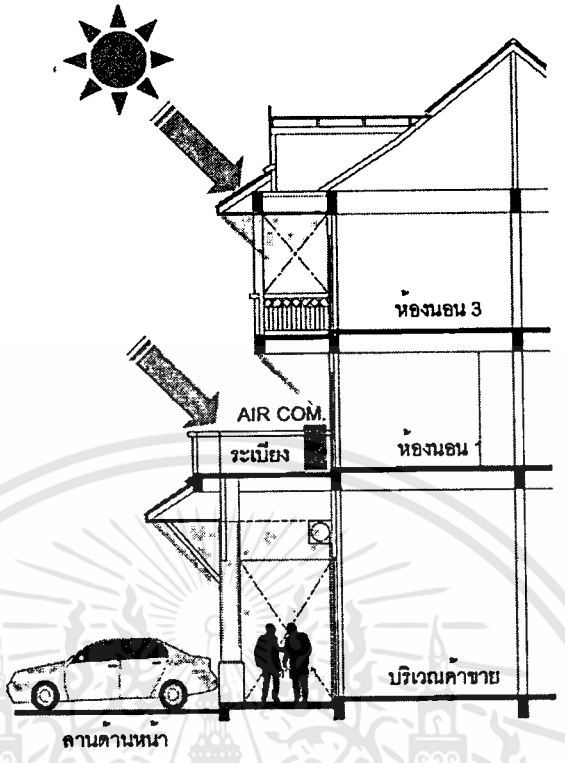

ภาพที่ 5.7 แสดงความต้องการในส่วนระเบียงด้านหน้าอาคาร

การระบายอากาศ

อาคารตึกแถวส่วนใหญ่มีการต่อเติมพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารทำให้ไม่มีการระบายอากาศที่ดี และทำให้ขาดสุขลักษณะที่ดี

ต้องทำให้เกิดกิจกรรมบริเวณพื้นที่ว่างด้านหลังอาคารโดยการออกแบบเป็นพื้นที่จอดรถของเจ้าของอาคารเพื่อประโยชน์สูงสุดในการใช้พื้นที่ และเพื่อป้องกันการต่อเติมพื้นที่ว่างนั้นๆ และออกแบบช่องลมเพื่อช่วยในการระบายอากาศทำให้อาคารเกิดการถ่ายเทอากาศที่ดี

ส่วนค้าขาย

สวนใหญ่เจ้าของร้านจะเป็นผู้หยิบสินค้าให้ลูกค้าและจะนั่งค้าขายอยู่ในบริเวณส่วนหน้าร้านเพื่อความสะดวกในการบริการลูกค้าที่มาใช้เพราะมองเห็นบริเวณร้านค้าได้ทั่วถึง

จัดพื้นที่นั่งสำหรับเจ้าของร้านให้อยู่บริเวณที่สามารถมองเห็นบริเวณร้านค้าได้ทั่วถึง โดยจัดพื้นที่เคาน์เตอร์แยกออกจากพื้นที่ส่วนค้าขายสำหรับเจ้าของอาคาร โดยเฉพาะและสามารถบริการลูกค้าที่มาใช้บริการได้สะดวก

จากการสำรวจภายในอาคารไม่มีห้องเก็บของที่เป็นสัดส่วนทำให้เกิดการวางของระเกะระกะเกิดความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย

ห้องเก็บของควรจะจัดให้อยู่ใกล้กับพื้นที่สำหรับจอดรถรับส่งสินค้าเพื่อความสะดวกในการขนย้ายสินค้าเข้ามาไว้ในส่วนของห้องเก็บของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ด้านความปลอดภัยในอาคาร

การป้องกันอัคคีภัย จากการสำรวจไม่พบทั้งถังดับเพลิงส่วนตัวหรือส่วนรวม รวมทั้งบันไดหนีไฟ

เนื่องจากผู้ออกแบบขาดความเอาใจใส่ในเรื่องของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งตามกฎหมายควบคู่อาคารกำหนดไว้ ดังนี้

- ตึกแถวสูงไม่เกิน 4 ชั้นหรือไม่เกิน 15 ม. ต้องมีบันไดหนีไฟในแนวดิ่งมีชานพักบันไดทุกชั้นมีความกว้างไม่น้อยกว่า 60 ซม. ระยะห่างของขั้นไม่มากกว่า 40 ซม. ติดตั้งด้านหลังอาคารได้ และขั้นสุดท้ายสูงไม่เกิน 3.50 ม.

2. พื้นที่ใช้สอยภายนอกอาคาร

ส่วนใหญ่เจ้าของอาคารจะจอดรถยนต์ไว้ที่บริเวณถนนด้านหน้าอาคารเพราะว่าบริเวณอาคารไม่มีที่สำหรับจอดรถจึงทำให้ไม่มีทางเลือกอื่น

ควรออกแบบอาคารให้มีพื้นที่จอดรถโดยให้มีพื้นที่สำหรับจอดรถอย่างน้อยจำนวน 1 คันต่อตึกแถว 1 คูหามีขนาด 2.40x5.00 ม. เพื่อช่วยลดปัญหาการจราจรเนื่องจากมีการจอดรถหน้าอาคาร ริมถนนทั้ง 2 ฝั่งถนน

พื้นที่จอดรถของลูกค้าสำหรับผู้ที่มาใช้บริการส่วนใหญ่จะจอดรถอยู่บริเวณถนนด้านหน้าอาคารเพราะว่ามีความสะดวกและไม่มีสำหรับจอดรถที่อื่นอีกแล้ว

พื้นที่จอดรถของลูกค้าที่มาใช้บริการจะจอดรถในระยะสั้นๆ เพราะฉะนั้นการจอดรถด้านหน้าอาคารจึงถือว่ามีความเหมาะสมอยู่ เพียงแต่ว่าต้องจัดพื้นที่จอดรถให้ไม่กีดขวางเส้นทางจราจร

พื้นที่จอดรถสำหรับรถที่มาส่งสินค้าส่วนใหญ่จะจอดรถอยู่บริเวณถนนด้านหน้าอาคารเพราะว่ามีความสะดวกและไม่มีที่สำหรับจอดรถรถที่อื่นอีกแล้วส่วนใหญ่จะมาส่งสินค้าในช่วง 6.00 – 12.00 น. โดยจะมาส่งสินค้าอาทิตย์ละครั้ง

พื้นที่จอดรถสำหรับรถส่งสินค้าเป็นพื้นที่ที่ไม่ได้ใช้งานตลอดเวลานานๆ ครั้งจะใช้ที่หนึ่งควรจัดให้อยู่ด้านหลังอาคาร เพื่อไม่ให้มีการกีดขวางเส้นทางจราจรทางด้านหน้าอาคาร

ทางเท้าด้านหน้าอาคารกว้างประมาณ 1.50 ม. ส่วนใหญ่การลุกล้ำพื้นที่ทางเดินเท้าด้านหน้าอาคารน้อย เนื่องจากด้านหน้าอาคารมีพื้นที่บริเวณหน้าร้านที่กว้างประมาณ 1.00 ม.

บริเวณส่วนด้านหน้าอาคารควรออกแบบให้มีรูปแบบตามที่สำรวจมาสาเหตุของการเกิดปัญหาการลุกล้ำวางของบนทางเท้าส่วนใหญ่ที่พบเนื่องจากบริเวณด้านหน้าอาคารไม่มีบริเวณพื้นที่ด้านหน้าอาคารเชื่อมระหว่างส่วนค้าขายกับทางเท้า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทำเลที่ตั้งและผังบริเวณ

ที่ตั้งของอาคารต้องอยู่ในแหล่งชุมชนที่มีความเหมาะสมทางธุรกิจและส่วนใหญ่นั้นจะติดกับถนนสายหลัก

พื้นที่ด้านหน้าอาคารยังต้องติดถนนอยู่เพื่อรองรับความต้องการทางด้านธุรกิจค้าขายซึ่งการถือว่าเป็นเหตุผลหลักในการเลือกมาอยู่อาศัยภายในอาคารตึกแถวและต้องมีแหล่งชุมชนรองรับ

ลักษณะอาคาร

ส่วนใหญ่อาคารตึกแถวในยุคปัจจุบันมีความสูง 3 ชั้นครึ่ง อาคารตึกแถวในยุคอดีตมีความสูงอยู่ที่ 2 ชั้นครึ่ง ส่วนอาคารห้องแถวประเภทเรือนร้านค้ามีความสูง 2 ชั้น

จากการสำรวจพบว่าหลังจากปิดร้านแล้วส่วนใหญ่ผู้ใช้อาคารยังมีการเข้า – ออกร้านอีก

การออกแบบอาคารควรจัดให้มีทางเข้า – ออกอาคารอีก 1 ทาง โดยที่ไม่ปะปนกับทางเท้าเข้า - ออกหน้าร้านเพื่อความสะดวกในการเข้า – ออก ของผู้ใช้อาคาร

ลักษณะของวัสดุและโครงสร้างอาคาร

ส่วนใหญ่โครงสร้างอาคารตึกแถวในยุคปัจจุบันและอาคารตึกแถวในยุคอดีตจะเป็นโครงสร้าง ค.ส.ล.ประกอบด้วย เสา ค.ส.ล. คาน ค.ส.ล. พื้นที่สำเร็จรูป ผนังก่ออิฐฉาบปูนหน้าต่างกระจก กรอบวงกบไม้ประตูด้านหน้าเป็นแบบบานกระจกกรอบอลูมิเนียมและประตูเหล็กม้วน ประตูห้องเป็นแบบบานไม้ กรอบวงกบไม้ มีชั้นลอยและดาดฟ้าในส่วนของดาดฟ้าของตึกแถวในยุคปัจจุบันจะมีองค์ประกอบเป็นหลังคาโครงสร้างเหล็กมุงด้วยกระเบื้อง ส่วนสีที่ใช้ภายในภายนอกอาคารจะเป็นสีขาว

- ส่วนโครงสร้างอาคารห้องแถวประเภทเรือนร้านค้าส่วนใหญ่เป็นอาคารโครงสร้างไม้ 2 ชั้น ประกอบด้วย เสาไม้ คานไม้ ตงไม้ พื้นไม้ ฝาไม้ตีแนวนอน กรอบวงกบไม้ หน้าต่างบานไม้ ประตูด้านหน้าเป็นแบบบานเฟี้ยมไม้ ประตูห้องคาเป็นแบบบานไม้ หลังคาทรงจั่ว มุงด้วยกระเบื้องดินเผา หรือกระเบื้องว่าวซีเมนต์ ส่วนสีที่ใช้ภายในและภายนอกอาคารจะเป็นสีของเนื้อไม้ออกโทนสีน้ำตาล

ลักษณะของโครงสร้างอาคารนั้นควรจะเป็นโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อความคงทนถาวรดูแลง่ายและความปลอดภัยกว่าโครงสร้างไม้ ส่วนที่ใช้เป็นองค์ประกอบไม่ว่าจะเป็นลักษณะของประตูหน้าต่าง ช่องลม หลังคารวมถึงสีที่ใช้ภายในและภายนอกอาคารควรจะใช้รูปแบบของบ้านทรงไทยภาคกลางมาประยุกต์ เพราะทำให้อาคารมีรูปแบบที่เป็นเอกลักษณ์และมีความสอดคล้องกับจังหวัดอยุธยาซึ่งอยู่ในแถบภาคกลาง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในส่วนของบริเวณพื้นที่ด้านหน้าอาคารควรมีการหาเอกลักษณ์ของอยุธยามาใช้ไม่ว่าจะเป็นพันธุ์ไม้ของทางจังหวัด เช่น ต้นหมัน และดอกโสน ซึ่งเป็นต้นไม้และดอกไม้ประจำจังหวัดพระนครศรีอยุธยามาใช้ในการตกแต่ง

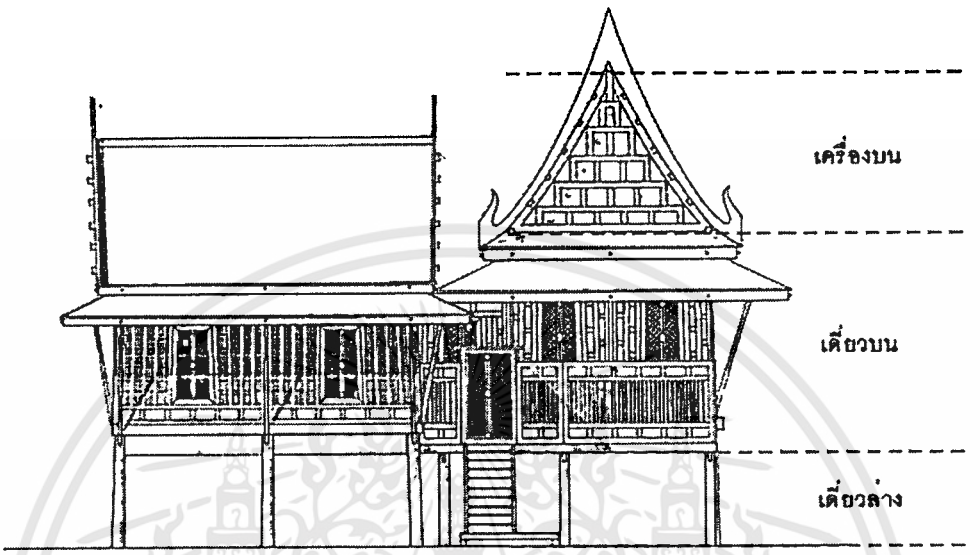

ภาพที่ 5.8 เอกลักษณ์ของเรือนไทยภาคกลาง

ที่ตั้งโครงการ

ที่ตั้งโครงการตั้งอยู่ที่ตลาดเจ้าพรหม มีขนาดที่ดินหน้ากว้าง 36 เมตร ลึก 32 เมตร

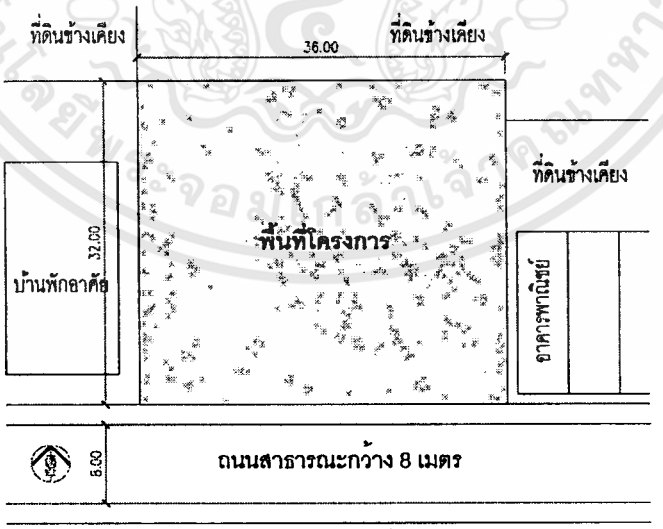

ภาพที่ 5.9 แสดงที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

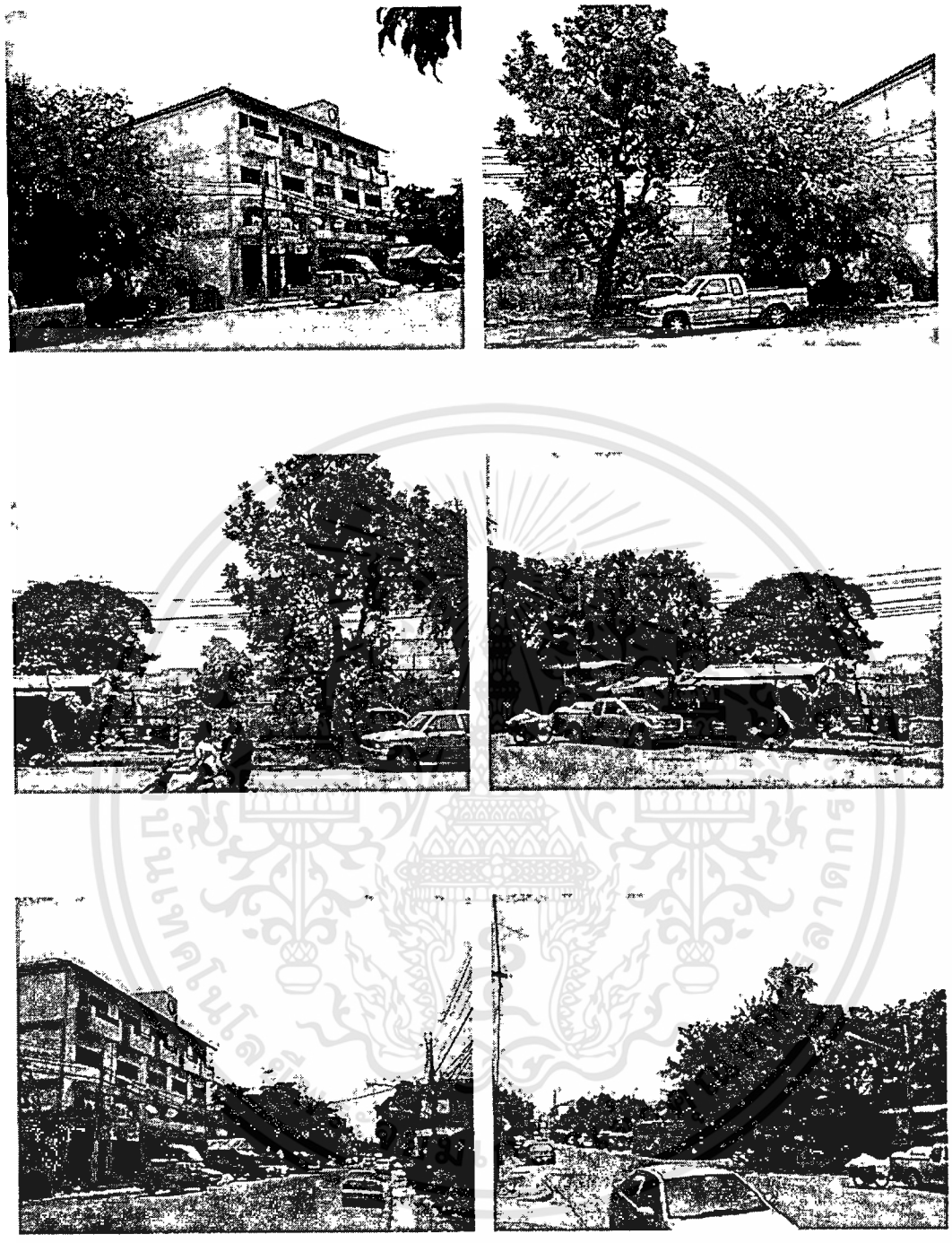

ภาพที่ 5.10 แสดงมุมมองรอบที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

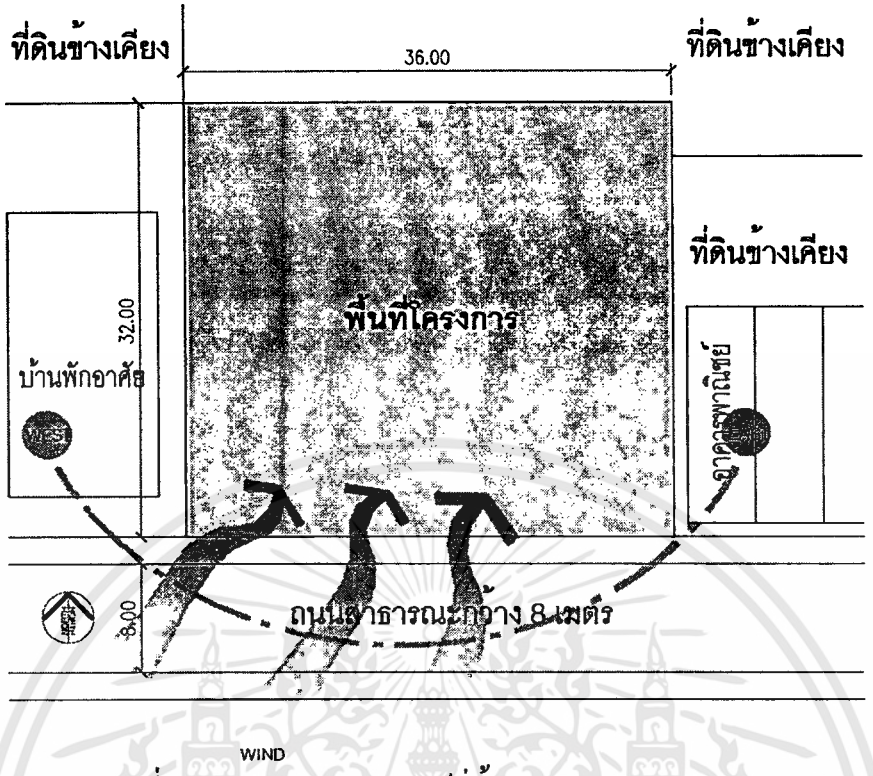

ภาพที่ 5.11 แสดงการวิเคราะห์ที่ตั้งโครงการ ทิศทางแดด ลม

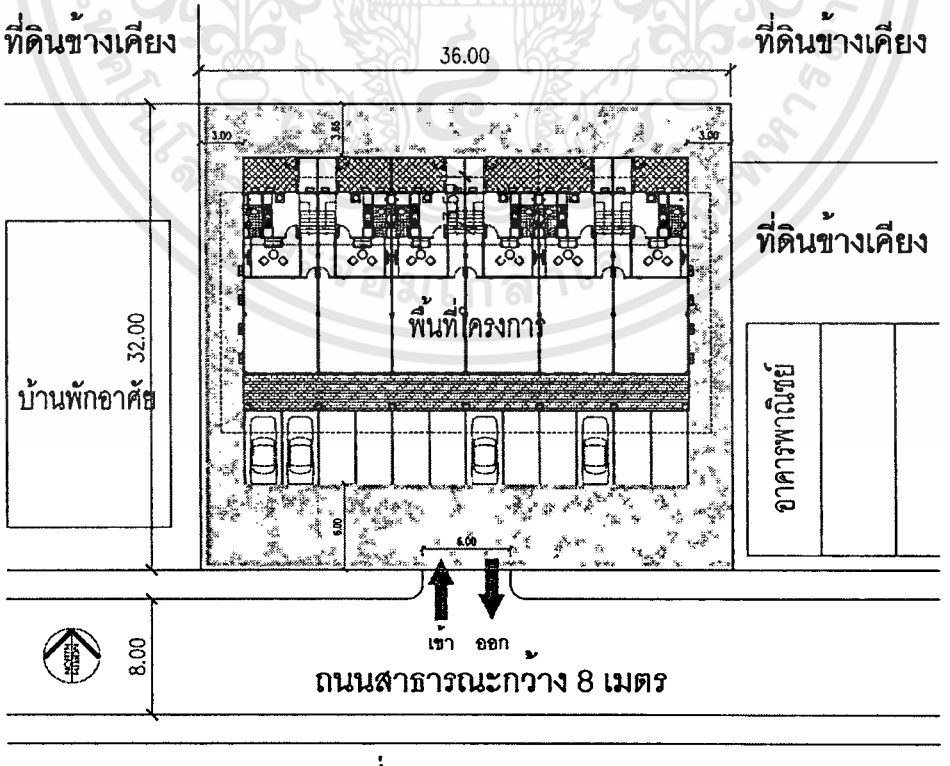

ภาพที่ 5.12 แสดงผังบริเวณ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

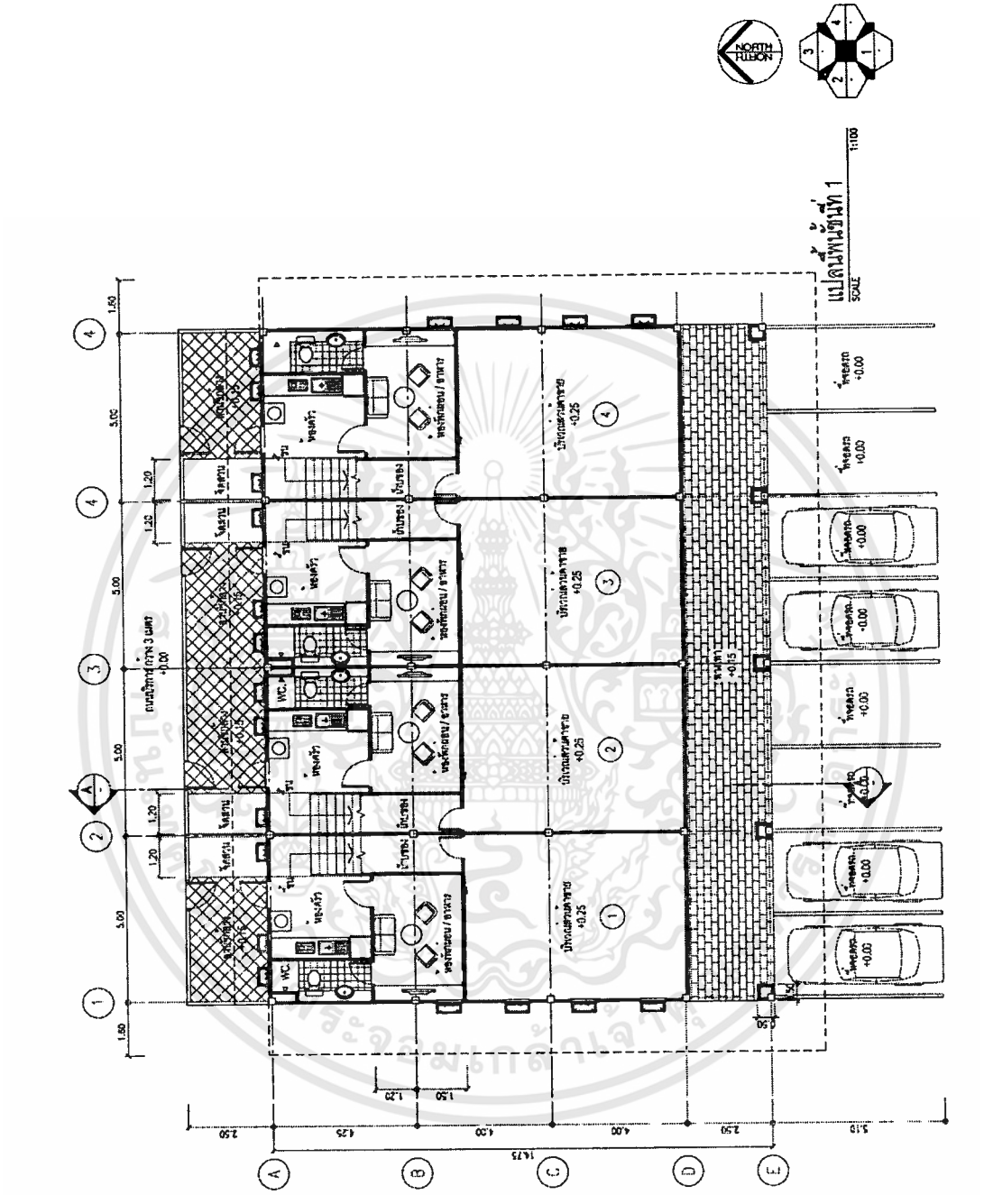

ภาพที่ 5.13 แปลนพื้นชั้นที่ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

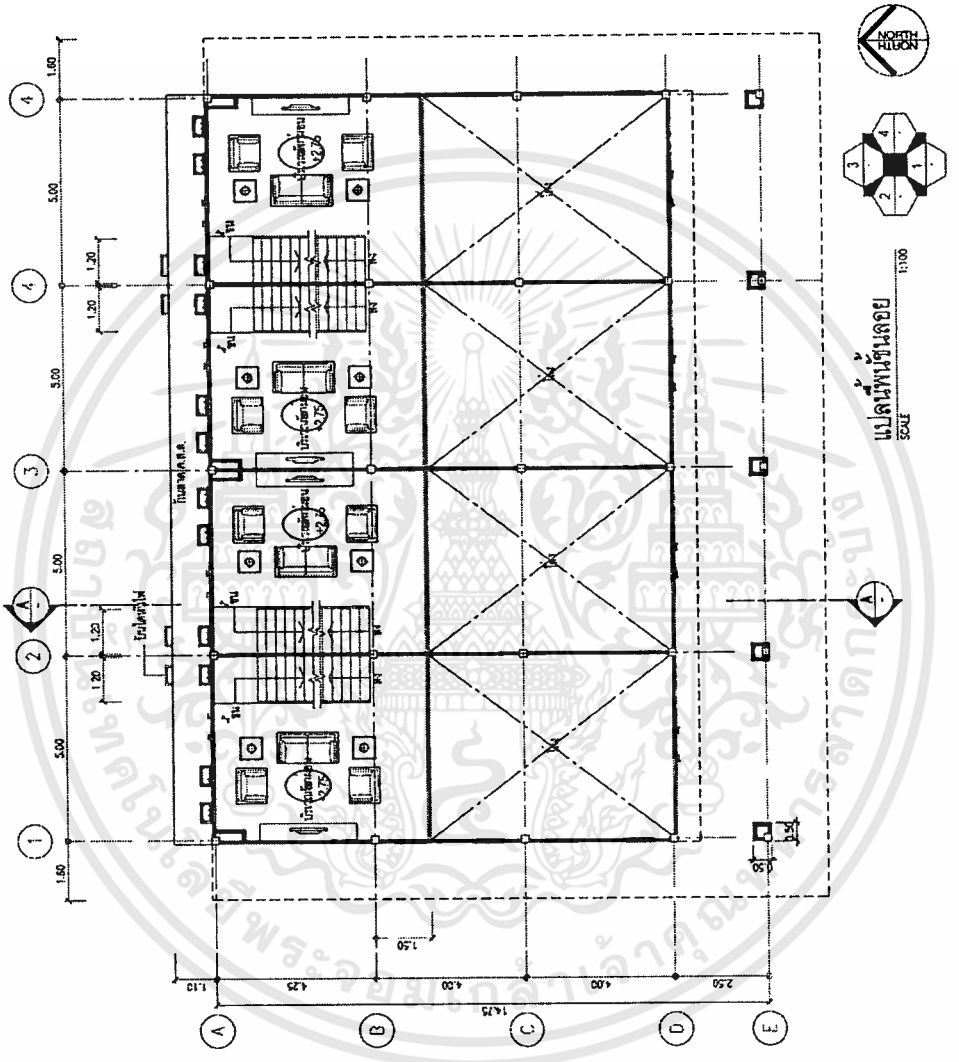

ภาพที่ 5.14 แปลนพื้นชั้นลอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

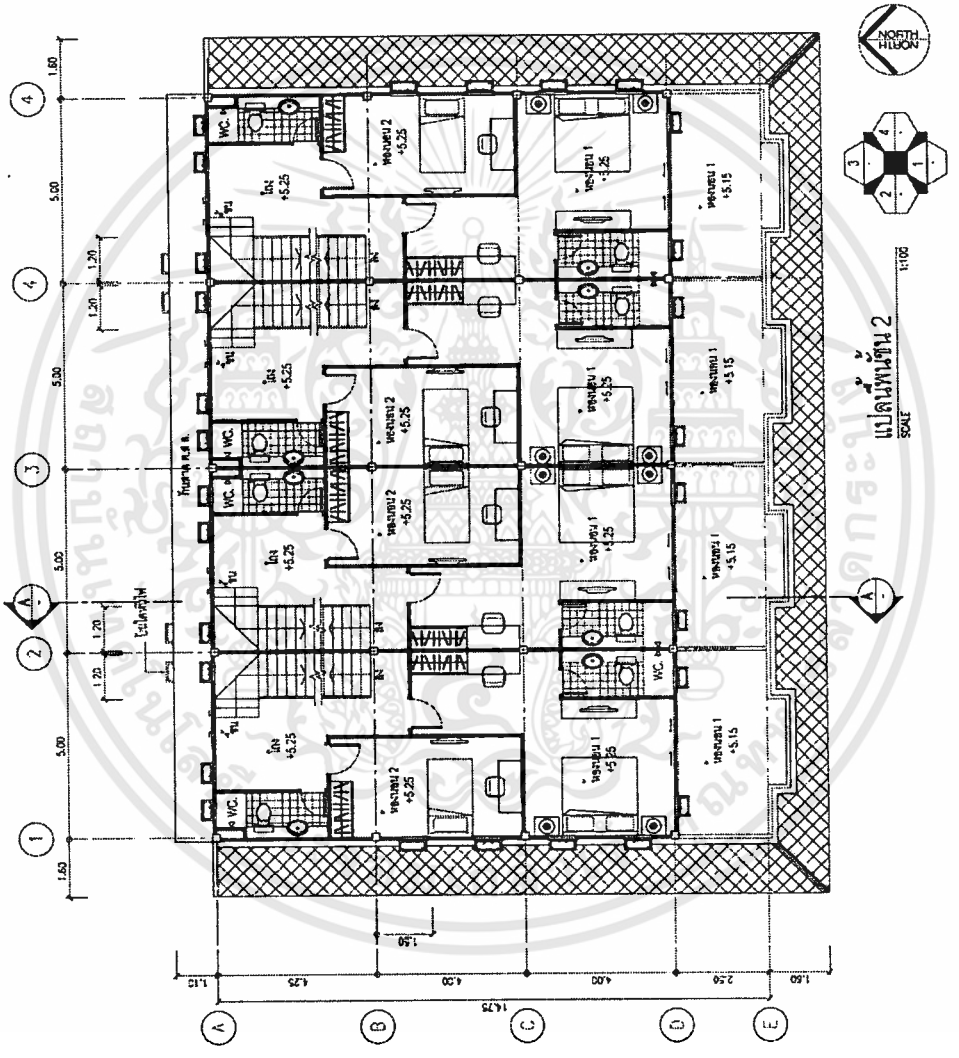

ภาพที่ 5.15 แปลนพื้นชั้นที่ 2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

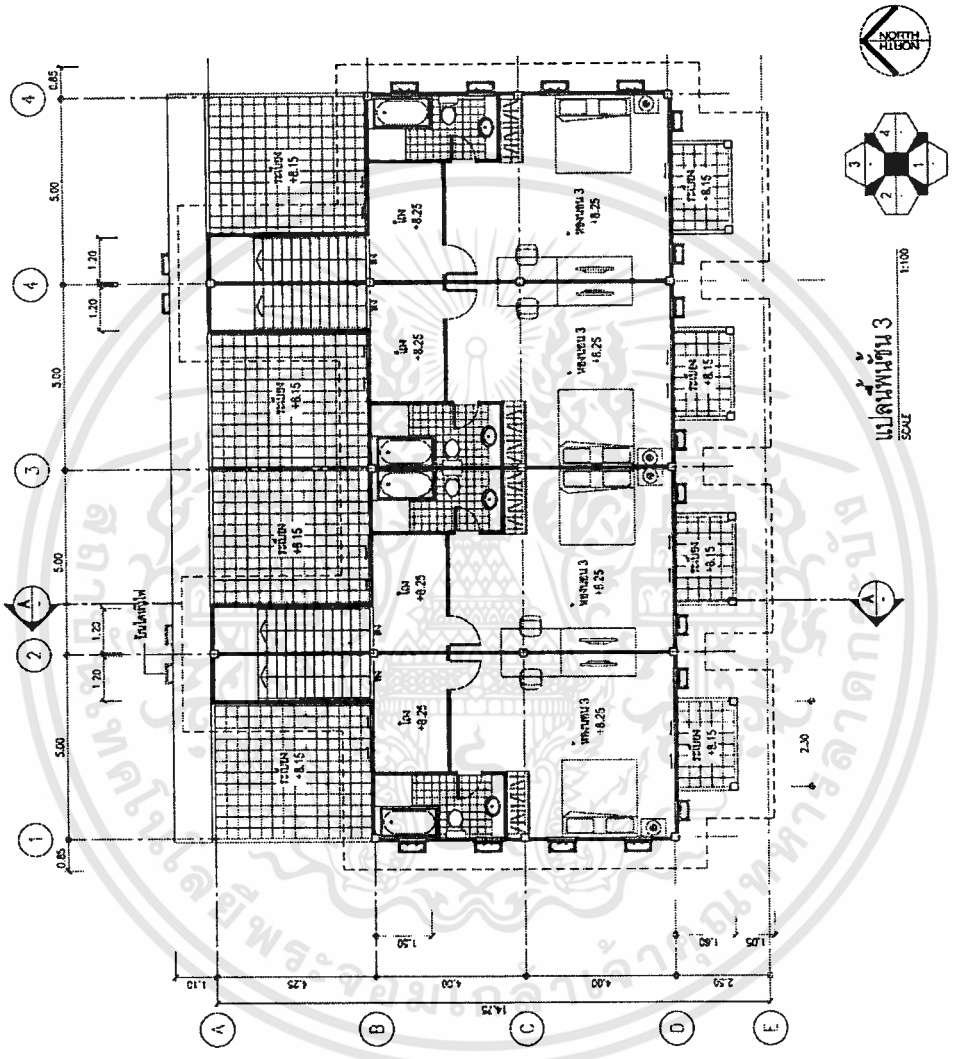

ภาพที่ 5.16 แปลนพื้นชั้นที่ 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

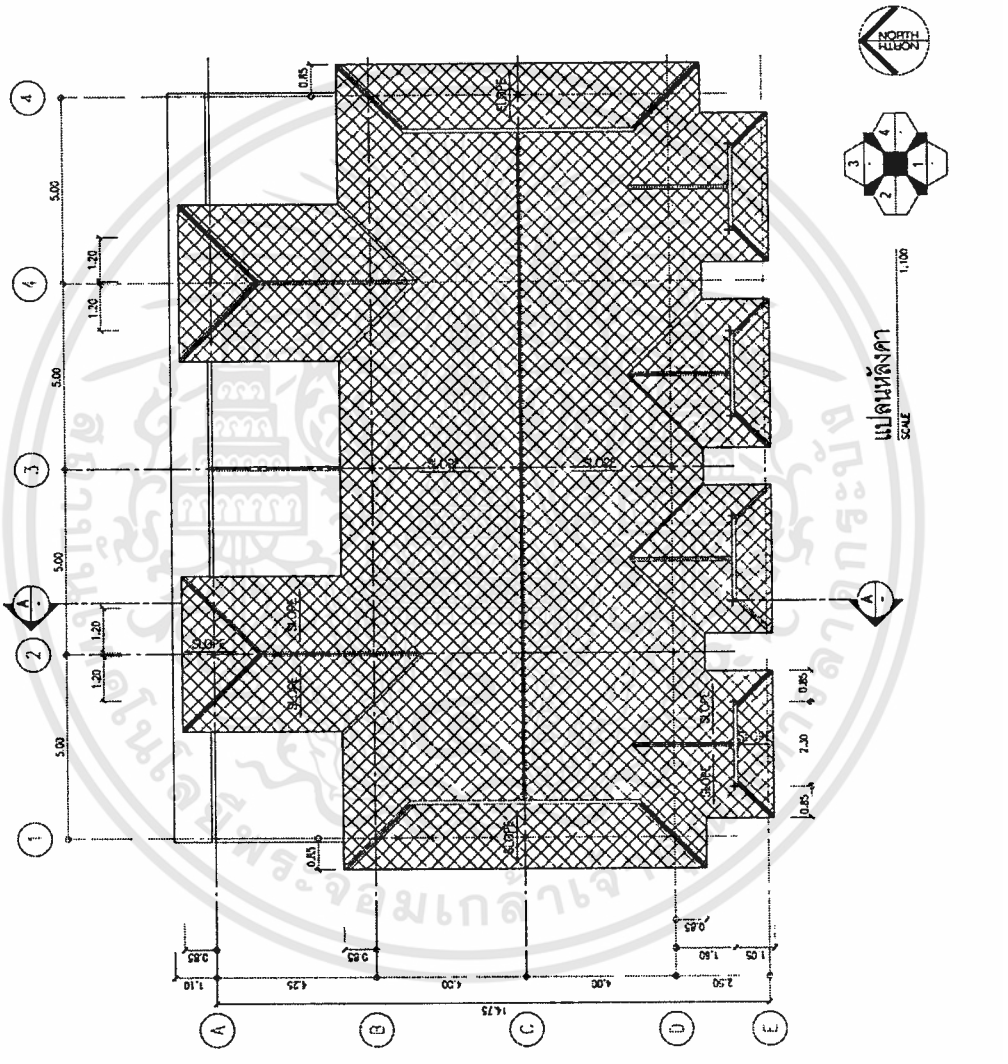

ภาพที่ 5.17 แปลนพื้นหลังคา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

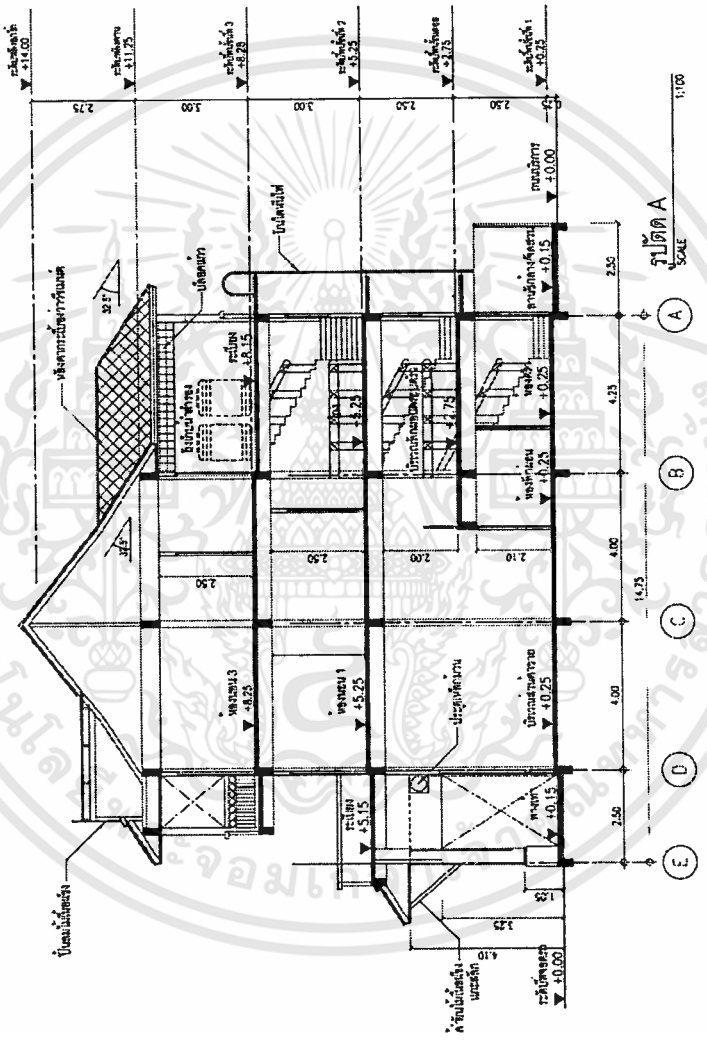

ภาพที่ 5.18 รูปตัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.19 แสดงรูปด้าน 1 (ด้านหน้า)

ภาพที่ 5.20 แสดงรูปด้าน 2 (ด้านข้าง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.21 แสดงรูปด้าน 3 (ด้านหลัง)

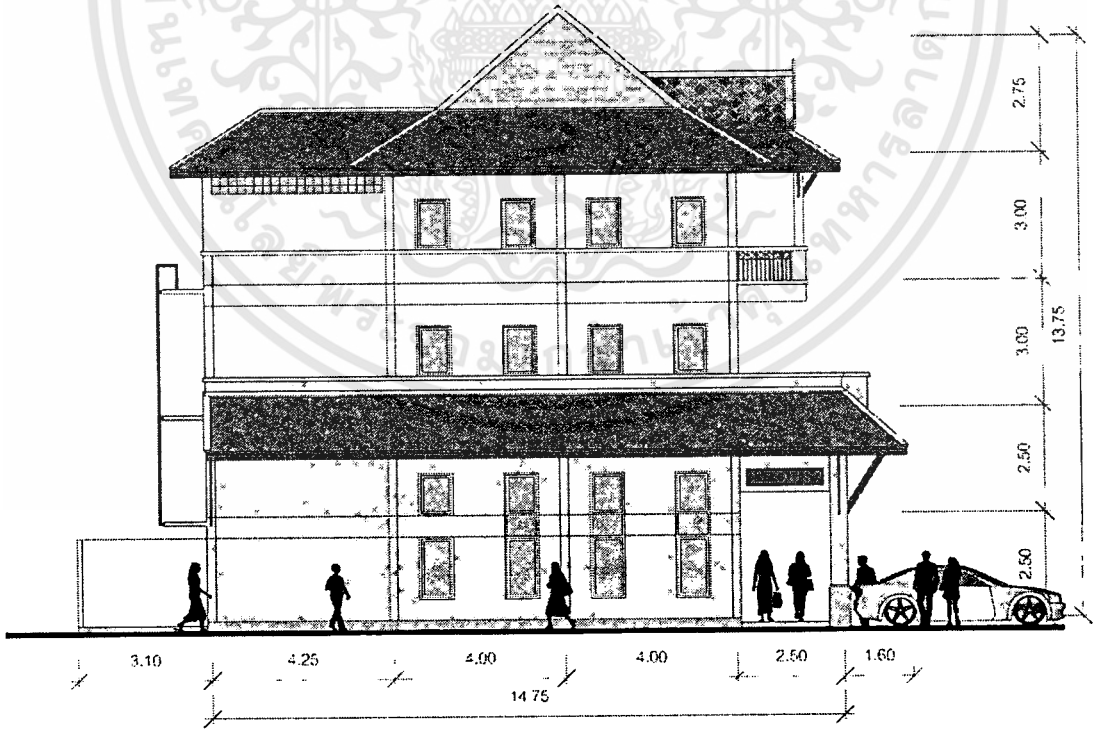

ภาพที่ 5.22 แสดงรูปด้าน 4 (ด้านข้าง)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5.23 แสดงทัศนียภาพด้านหน้า

ภาพที่ 5.24 แสดงทัศนียภาพด้านหลัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กัมพล ปัญกุล. 2537. "การศึกษาความเหมาะสมของการใช้ตึกแถวเพื่อประกอบอุตสาหกรรมขนาดเล็กในการพัฒนาเมือง." วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมือง และสภาพแวดล้อม, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เกรียงไกร เกิดศิริ. 2551. **ชุมชนกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : อุษาคเนย์.

เกียรติ จิวะกุล และคณะ. 2537. **การวิจัยมาตรฐานที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมในกรุงเทพมหานครสำหรับการเคหะแห่งชาติ**. คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข้อบัญญัติกรุงเทพมหานคร. 2544. **พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2544**. วารสารอาษา. ฉบับเดือน 9 : โรงพิมพ์โฟคัลอิมเมจ พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด.

คณะทำงานกองโบราณคดี กรมศิลปากร, เอกสารกองโบราณคดี หมายเลข ๑/๒๕๓๒. 2533. **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติการอนุรักษ์อนุสรณ์สถานและแหล่งโบราณคดี**. พิมพ์ครั้งแรก. กรุงเทพฯ : บริษัทหิรัญพัฒน์ จำกัด.

จินดา ประสมทรัพย์. 2528. "การศึกษาแบบแผนการกระจายของร้านชำในเขตเมือง : ศึกษาเฉพาะกรณีในเขตเทศบาลเมืองชลบุรี." วิทยานิพนธ์สังคมวิทยา และมานุษยวิทยามหาบัณฑิต คณะสังคมวิทยา และมานุษยวิทยา, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ชนินทร์ ทิพโยภาส. 2537. **"การนำเสนอรูปแบบตึกแถว ลักษณะพาณิชย์กึ่งพักอาศัยเพื่อความสบายทางด้านอุณหภูมิ และแสงสว่างให้แก่ผู้ใช้อาคาร : กรณีศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร."** วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์บัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ตรึงใจ บูรณสมภพ. 2521. **การออกแบบสถาปัตยกรรมเมืองร้อนในประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ตรึงใจ บูรณสมภพ. 2539. **การออกแบบอาคารที่มีประสิทธิภาพในการประหยัดพลังงาน**. บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน).

ถนอม อังคณะวัฒนา. 2534. "ปัจจัยในการตัดสินใจเลือกที่อยู่อาศัยแบบอาคารชุดพักอาศัยผู้มีรายได้สูงในเขตชั้นกลาง ถึงชั้นในของกรุงเทพมหานครฯ." วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมมหาบัณฑิต ภาควิชาผังเมือง, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทรงยศ ปวุฒิพันธ์. 2542. "แนวความคิดในการออกแบบอาคารพักอาศัยกึ่งสำนักงาน ค.ศ. 1999 – 2009." วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ธีรมน ไวโรจนกิจ. ม.ป.ป. **เอกสารคำสอน วิชาเทคโนโลยีสภาพแวดล้อมของอาคาร**. กรุงเทพ : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับเอาไว้ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

น ณ ปากน้ำ. 2548. **แบบแผนบ้านเรือนในสยาม.** พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.

นุกูล ชมพูนิช. 2548. **บ้านไทยเอกลักษณ์ของชาติ.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

ประทีป มาลากุล. 2530. **พัฒนาการบ้านของคนไทยในภาคกลาง.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประทีป มาลากุล. 2548. **กรุงศรีอยุธยาปริทัศน์.** พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ประสม รังสิโรจน์. 2537. **สถาปัตยกรรมกับการพัฒนาประเทศ.** กรุงเทพฯ : คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ปิยลดา เทวกุล. 2545. **พื้นฐานการออกแบบสถาปัตยกรรม.** เอกสารประกอบการสอน. ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยานันต์ ประสารราชกิจ. 2521. **ทฤษฎีสีและการออกแบบตกแต่งภายใน.** กรุงเทพฯ : บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

ผุสดี ทิพทัส และมานพ พงศทัต. 2541. **บ้านในกรุงเทพฯ.** กรุงเทพมหานคร.

ผุสดี ทิพทัส. 2530. **หลักเบื้องต้นในการจัดองค์ประกอบในงานสถาปัตยกรรม.** กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

ผุสดี ทิพทัส. 2541. **เกณฑ์ในการออกแบบสถาปัตยกรรม.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เพ็ญศรี ฉันทวรางค์. 2528. "แนวทางการเปลี่ยนแปลงของตึกแถวในกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ไพโรจน์ แสงจันทร์. 2536. **สถาปัตยกรรมบ้านพักอาศัย.** กรุงเทพมหานคร.

ไพศาล จันเตยูร. 2539. **CLIMATIC DESIGN IN TROPICAL HOUSING & BUILDING.** เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. 2532 **การพัฒนาที่อยู่อาศัย.** เล่มที่ 1 – 7. สาขาวิชาคหกรรมศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์.

มานพ พงศทัต. 2524. **ข้อได้เปรียบของห้องแถว.** หน้า 33 – 37 ในการประชุมทางวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ปัญหาตึกแถวกรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง. 2543. **การพัฒนาการของสถาปัตยกรรมในจังหวัดเชียงใหม่.**ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะวิจิตรศิลป์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

วินัย พงศ์ศรีเพียร. 2551. **พรรณนาภูมิสถานพระนครศรีอยุธยา เอกสารจากหอหลวง (ฉบับความสมบูรณ์).** กรุงเทพฯ : อุษาคเนย์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิมลสิทธ์ หรยางกูร. 2535. **พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วิโรจน์ นิพัทธนะวัฒน์. 2534. **การจัดทำรายละเอียดโครงการเพื่อการออกแบบงานสถาปัตยกรรม**. กรุงเทพฯ : โครงการตำรา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และวิทยาศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

ศิรประภา ดารามาตร์. 2550. **นำเที่ยวอยุธยา**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เมืองโบราณ.

สมพล ดำรงเสถียร. 2542. **ผังเมือง**. เอกสารประกอบการสอน. ภาควิชาครุศาสตร์อุตสาหกรรม สาขาวิชาสถาปัตยกรรม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สมาคมสถาปนิกสยาม. 2544. **กฎกระทรวงฉบับที่ 55 (พ.ศ.2543) พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. 2522**. [Online] Available : http//www.asa.or.th

สยาณี วิโรจน์รัตน์. 2542. **การอนุรักษ์ตึกแถว : ข้อพิจารณาในการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมประเภทตึกแถว**. สานสถา (Renovated Issue) เล่มที่ 2. ภาควิชาสถาปัตยกรรม, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สันติ ฉันทวิลาสวงศ์. 2520. "ความเข้าใจบางประการจากการศึกษาสถาปัตยกรรม ห้องแถว." วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุพิณิชย์ แสงเพ็ญพราว. 2542. "การศึกษาทัศนคติของผู้ใช้ตึกแถวเพื่อการค้าปลีกบริเวณละแวกบ้าน ย่านชานเมืองด้านเหนือของกรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์สถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อนุวิทย์ เจริญศุภกุล และคณะ. 2510. **รายงานการศึกษาประวัติศาสตร์ โบราณคดีและสถาปัตยกรรม**. กรุงเทพมหานคร, กองโบราณคดี กรมศิลปากร.

อัญชลี ชาติวิวัฒนาการ. 2540. "การปรับปรุงย่านพาณิชยกรรมเก่าจังหวัดนครราชสีมา." วิทยานิพนธ์ตามหลักสูตรปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

อัน นิมมานเหมินทร์. 2524. **ความหมายตึกแถว**. หน้า 43 – 52 ในการประชุมทางวิชาการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์. ปัญหาตึกแถว. กรุงเทพมหานคร, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทางด้านสังคม และประชากรสำหรับผู้อยู่อาศัยในอาคารพาณิชยกรรม

โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่าง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือเติมคำตอบในช่องว่าง

1. เพศ

☐ ชาย ☐ หญิง

2. อายุ

☐ ต่ำกว่า 30 ปี ☐ 30 – 39 ปี ☐ 40 – 49 ปี

☐ 50 – 59 ปี ☐ มากกว่า 60 ปี

3. เชื้อชาติ

☐ ไทย ☐ จีน ☐ อื่นๆ.....

4. สถานภาพปัจจุบัน

☐ โสด ☐ สมรส มีบุตร.....คน

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

5. การศึกษา

☐ ต่ำกว่าประถมศึกษา ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษา

☐ ปวช. หรืออนุปริญญา ☐ ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี

6. จำนวนสมาชิกครอบครัวที่อาศัยอยู่ในอาคาร

☐ 2 คน ☐ 3 คน ☐ 4 คน

☐ 5 คน ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

7. ท่านมีลูกจ้างพักอาศัยอยู่ในอาคารด้วยหรือไม่

☐ ไม่มี

☐ มี แต่ไม่ได้พักอาศัยอยู่ด้วย

☐ มี พักอาศัยอยู่ด้วย อยู่ที่ชั้น.....และมีจำนวนกี่คน

☐ 1 คน ☐ 2 คน

☐ 3 คน ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 2

ข้อมูลทางด้านสังคม และประชากรสำหรับผู้อยู่อาศัยในอาคารพาณิชยกรรม

โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่าง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือเติมคำตอบในช่องว่าง

1. อาชีพที่เป็นรายได้หลักของครอบครัวมาจากข้อใด

   ☐ ค้าขาย ☐ รับราชการ หรือพนักงานธุรกิจเอกชน

   ☐ รับจ้าง ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของครอบครัว

   ☐ ไม่เกิน 5,000 บาท ☐ 5,001 – 10,000 บาท

   ☐ 10,001 – 20,000 บาท ☐ 20,001 – 30,000 บาท

3. ฐานะการครอบครองอาคารของท่าน

   ☐ เป็นเจ้าของทั้งอาคารและที่ดิน

   ☐ เป็นเจ้าของอาคาร และเช่าที่ดินระยะยาว

   ☐ เช่าทั้งอาคารและที่ดินระยะยาว

   ☐ เช่าอาคารในระยะสั้น

   ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

4. ในกรณี เช่า ท่านทำสัญญานานกี่ปี โปรดระบุ.....

5. โปรดเรียงลำดับความสำคัญจาก 1 – 5 สำหรับเหตุผลที่ท่านเลือกมาอยู่อาศัยที่อาคารนี้เพราะ

   ..... เป็นแหล่งชุมชนเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของท่าน

   ..... การจราจรสะดวก สามารถติดต่อกับกิจการอื่นๆ ได้สะดวก

   ..... ขนาดของอาคารมีความเหมาะสมกับธุรกิจการค้าของท่าน

   ..... สามารถใช้เป็นที่อยู่อาศัยควบคู่กับการค้าได้

   ..... อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนที่ 3

ข้อมูลทางด้านสังคม และประชากรสำหรับผู้อยู่อาศัยในอาคารพาณิชยกรรม

โปรดทำเครื่องหมาย X ลงในช่องว่าง ☐ หน้าข้อความที่เป็นจริง หรือเติมคำตอบในช่องว่าง

1. ส่วนพักอาศัย

1.1 ลักษณะการพักอาศัยของท่านเป็นอย่างไร

- ☐ พักอาศัยอยู่ในอาคาร และทำธุรกิจการค้าด้วย
- ☐ พักอาศัยอยู่ในอาคารหลังนี้บ้างเป็นบางโอกาส
- ☐ ไม่ได้พักอาศัย ทำธุรกิจการค้าอย่างเดียว ท่านให้ใครพักอาศัยในอาคาร
  - ☐ คนภายในครอบครัวของท่าน
  - ☐ ลูกจ้าง
  - ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.2 ท่านมีรถจำนวนกี่คัน

- ☐ 1 คัน ประกอบด้วย .....
- ☐ 2 คัน ประกอบด้วย .....
- ☐ 3 คัน ประกอบด้วย .....
- ☐ มากกว่า 3 คัน ประกอบด้วย.....
- ☐ ไม่มี ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.3 ปัจจุบันท่านจอดรถไว้ที่ไหน

- ☐ ถนนสาธารณะด้านหน้าอาคาร ☐ ถนนซอยด้านข้างอาคาร
- ☐ ภายในชั้นล่างของอาคาร ☐ บริเวณพื้นที่ให้เช่า
- ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.4 จากข้อ 1.3 เพราะเหตุใดท่านจึงจอดรถไว้บริเวณนั้น

- ☐ รู้สึกปลอดภัย ☐ สามารถมองเห็นได้ง่าย
- ☐ ไม่มีทางเลือกอื่น ☐ มีความสะดวก
- ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.5 ท่านทำอาหารรับประทานภายในอาคารลักษณะใด

☐ ทำกับข้าวรับประทานทุกมื้อ

☐ 1 – 2 วันทำครั้งหนึ่ง

☐ ทำรับประทานเฉพาะวันหยุด

☐ ไม่ได้ประกอบอาหารเอง โดยซื้อจากร้านข้างนอก

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.6 ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารรับประทานอาหารบริเวณไหน

☐ บริเวณชั้นลอย ☐ ชั้นล่างบริเวณห้องครัว

☐ ชั้นล่างบริเวณส่วนค้าขาย ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.7 จากข้อ 1.6 เพราะเหตุใดท่านจึงรับประทานอาหารบริเวณนั้น

☐ มีความสะดวก ☐ สามารถมองเห็นส่วนค้าขายได้

☐ มีความเป็นส่วนตัว ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.8 ปัจจุบันลักษณะการซักผ้าของผู้อยู่อาศัยในอาคารเป็นอย่างไร

☐ ซักผ้าเองด้วยมือ

☐ ใช้เครื่องซักผ้า

☐ ส่งร้านซักรีด

☐ ทุกวัน

☐ 1 – 2 วัน ซักครั้งหนึ่ง

☐ อาทิตย์ละครั้ง

1.9 ปัจจุบันมีการซักผ้าบริเวณไหน

☐ ห้องน้ำ ☐ บริเวณซักล้างด้านหลังอาคาร

☐ บริเวณชั้นดาดฟ้า ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.10 จากข้อ 1.9 เพราะเหตุใดท่านจึงซักผ้าบริเวณนั้น

☐ มีความสะดวกเนื่องจากสามารถตากผ้าได้ด้วย

☐ บริเวณอาคารไม่มีพื้นที่ซักล้าง

☐ บริเวณซักล้างที่มีอยู่คับแคบเกินไป

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.11 ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารมีปัญหาในการใช้ห้องน้ำ - ส้วม ในเรื่องใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ห้องน้ำ – ส้วม มีจำนวนน้อยเกินไป ทำให้ต้องแย่งกันเข้า โดยเฉพาะเวลาเร่งรีบ
ปัจจุบันมีห้องน้ำจำนวน.....ห้อง

☐ ห้องน้ำ – ส้วม มีขนาดพื้นที่เล็กเกินไป
ปัจจุบันมีห้องน้ำขนาดประมาณ กว้าง.....ม. ยาว.....ม.

☐ ห้องน้ำ – ส้วม อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสม ทำให้ไม่สะดวกในการเข้าไปใช้งาน
ปัจจุบันห้องน้ำอยู่บริเวณไหนโปรดระบุ.....

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

1.12 ปัจจุบันลักษณะการใช้ระเบียงด้านหน้าอาคารของท่านเป็นอย่างไร

☐ เป็นที่วางเครื่องคอมเพรสเซอร์แอร์

☐ เป็นที่พักผ่อน

☐ ไม่เคยใช้เลย

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2. ส่วนค้าขาย

2.1 ส่วนใหญ่เวลาค้าขายท่านนั่งอยู่ในบริเวณไหนของร้าน

☐ บริเวณหน้าร้าน ☐ บริเวณกลางร้าน

☐ บริเวณหลังร้าน ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.2 จากข้อ 2.1 เพราะเหตุใดท่านจึงเลือกนั่งอยู่บริเวณนั้น

☐ มีความเป็นส่วนตัว

☐ สามารถมองเห็นบริเวณค้าขายได้ทั่วถึง

☐ สามารถบริการลูกค้าได้สะดวก

☐ บริเวณร้านมีพื้นที่จำกัดทำให้ไม่สามารถเลือกที่นั่งได้

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.3 ลักษณะการให้บริการลูกค้าของท่านเป็นอย่างไร

☐ ลูกค้าช่วยตัวเองโดยการเดินเลือกสินค้าได้เอง

☐ มีผู้บริการหยิบสินค้าให้ลูกค้า

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 ลูกค้าของท่านจอดรถอยู่ที่บริเวณไหน

☐ ถนนสาธารณะด้านหน้าอาคาร

☐ ถนนซอยด้านข้างอาคาร

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.5 จากข้อ 2.4 เพราะเหตุใดลูกค้าของท่านถึงจอดรถบริเวณนั้น

☐ สามารถมองเห็นได้ง่าย

☐ มีความปลอดภัย

☐ มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า

☐ ไม่มีที่จอดรถที่อื่นแล้ว

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.6 ท่านได้รับสินค้ามาให้บริการโดยวิธีใด

☐ เดินทางไปรับสินค้าเอง ☐ มีรถมาส่งสินค้าให้ที่ร้าน

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.7 ถ้ามีรถมาส่งสินค้าให้ที่ร้าน รถส่งสินค้านั้นจะมาในช่วงเวลาไหน

☐ ก่อน 6.00 น. ☐ 6.00 น. – 9.00 น.

☐ 9.00 น. – 12.00 น. ☐ 12.00 น. – 15.00 น.

☐ 15.00 น. – 18.00 น. ☐ หลัง 18.00 น.

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.8 ถ้ามีรถมาส่งสินค้า ท่านให้รถจอดขนถ่ายสินค้าจอดอยู่บริเวณไหน

☐ ถนนสาธารณะด้านหน้าอาคาร

☐ ถนนซอยด้านข้างอาคาร

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.9 จากข้อ 2.8 เพราะเหตุใดรถขนถ่ายสินค้าจึงจอดรถบริเวณนั้น

☐ มีความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า

☐ ไม่มีบริเวณสำหรับจอดรถที่อื่น

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.10 ปัจจุบันรถขนถ่ายสินค้ามาส่งสินค้าบ่อยแค่ไหน และในช่วงเวลาใด

☐ ทุกวัน ☐ 1 – 2 วัน มาครั้งหนึ่ง

☐ อาทิตย์ละครั้ง ☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.11 ในเวลากลางวันท่านต้องเปิดไฟภายในอาคารไว้หรือไม่

☐ เปิด บริเวณที่เปิดคือ

☐ บริเวณค้าขาย

☐ ห้องน้ำ – ส้วม

☐ บริเวณบันได

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

☐ ไม่เปิด

2.12 จากข้อ 2.11 เพราะเหตุใดท่านจึงเปิดไฟภายในบริเวณนั้น

☐ เนื่องจากอยู่บริเวณที่แสงจากภายนอกเข้าไปไม่ถึง

☐ เนื่องจากแสงสว่างจากภายนอกไม่เพียงพอ

☐ เนื่องจากบริเวณนั้นต้องการความสว่างมากกว่าปกติ

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.13 ปัจจุบันพื้นที่พักผ่อนอยู่บริเวณส่วนไหนของอาคาร

☐ ชั้นล่างบริเวณหลังร้าน ☐ บริเวณชั้นลอย

☐ บริเวณห้องนอน ☐ บริเวณชั้นดาดฟ้า

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.14 จากข้อ 2.13 เพราะเหตุใดท่านจึงเลือกที่จะพักผ่อนอยู่ในบริเวณนั้นของอาคาร

☐ มีความปลอดภัย

☐ มีความเป็นส่วนตัว

☐ มีพื้นที่กว้างขวางเหมาะแก่การพักผ่อน

☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

2.15 ปัจจุบันผู้อยู่อาศัยในอาคารสามารถเข้า – ออก ทางด้านหลังอาคารได้หรือไม่

☐ ได้ ☐ ไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.16 เมื่อปิดร้านแล้วท่านยังต้องเข้าออกนอกร้านมากน้อยแค่ไหน

☐ เข้า - ออกบ่อยมาก
☐ เข้า – ออกบ้างไม่บ่อยเท่าไหร่
☐ ไม่เข้า-ออกอีกเลย
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

3. สภาพอาคาร

3.1 ท่านต่อเติมอาคารส่วนใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ไม่ได้ต่อเติมเลย
☐ ครัวไฟ
☐ ห้องนอน
☐ ห้องน้ำ
☐ ทางเดินหน้าอาคาร
☐ ดาดฟ้า
☐ ระเบียงอาคาร
☐ ที่ว่างหลังอาคาร
☐ ชั้นลอย
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

3.2 เหตุผลที่ท่านต่อเติมอาคาร เพราะ

☐ อาคารเดิมไม่มีอยู่
☐ พื้นที่เดิมมีขนาดเล็กเกินไป
☐ อยู่ในตำแหน่งที่ไม่เหมาะสมกับการใช้งาน
☐ อื่นๆ โปรดระบุ.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ – สกุล	นายพิรุณ คงไทย
วัน เดือน ปี เกิด	19 เมษายน 2514
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	112/218 ลุมพินีคอนโดทาวน์ – บดินทรเดชา อาคาร บี 1 ซอยรามคำแหง 43/1 ถนนรามคำแหง แขวงวังทองหลาง เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร 10310
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2536 สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ประเภทวิชาช่างอุตสาหกรรม สาขาวิชาช่างเทคนิคสถาปัตยกรรม จากวิทยาลัยเทคนิคนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2543 สำเร็จการศึกษา วิทยาศาสตร์บัณฑิต สาขาเทคโนโลยีสถาปัตยกรรม จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้